TOM EGELAND

CAPĂTUL CERCULUI

Strada Ficțiunii

Tom Egeland

Capătul cercului

Traducere din limba engleză şi note de
IOANA OPAIŢ

Editura ALLFA
2013

EDITURA ALLFA

Această carte în format digital intră sub incidenţa drepturilor de autor şi a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială a textului, punerea acestuia la dispoziţia publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a reţelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informaţiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum şi alte fapte similare, săvârşite fără acordul scris al persoanei care deţine drepturile de autor, sunt o încălcare a legislaţiei referitoare la proprietatea intelectuală și vor fi pedepsite penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

SIRKELENS ENDE
Tom Egeland
Copyright © 2001, H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard) As

CAPĂTUL CERCULUI
Tom Egeland
Copyright © 2013 Editura ALLFA

ISBN ePub: 978-973-724-647-9
ISBN PDF: 978-973-724-646-2
ISBN Print: 978-973-724-444-4

Redactare: Crenguţa Năpristoc
Tehnoredactare: Liviu Stoica
Corectură : Anca Tach
Design copertă: Alexandru Novac

Editura ALLFA
Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512, Bucureşti
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Distribuţie:
021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi:
comenzi@all.ro

www.all.ro

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Această traducere a fost realizată cu sprijinul financiar al
Fundaţia pentru Literatură Norvegiană

The Translation has been published with the financial support of
Norwegian Literature Abroad, Fiction and Non-Fiction

TOM EGELAND

Tom Egeland s-a născut în 1959 la Oslo, în Norvegia. În timpul liceului a studiat un an în Statele Unite ale Americii, în oraşele Denver şi Salt Lake City. A lucrat ca jurnalist la săptămânalul *Vi Menn*, ca reporter şi apoi editor de ştiri la ziarul *Aftenposten* şi ca editor la canalul TV 2. A debutat în 1988 cu romanul *Ragnarok*. Succesul a venit odată cu publicarea romanului *Sirkelens ende* (2001, *Capătul cercului*, Editura ALLFA, 2012), tradus în nouăsprezece limbi. *Capătul cercului* este prima carte care îl are ca protagonist pe arheologul Bjørn Beltø. Romanul *Lucifers Evangelium*, publicat în 2009, i-a adus Premiul Riverton pentru cel mai bun thriller norvegian.

Vocea autorului

„Intraţi împreună cu mine într-o lume de zei şi de îngeri, de secte religioase fascinante, de mituri şi de mistere, de diavoli şi de demoni – şi de frică! Asta dacă aveţi curaj!“

Partea I

Arheologul

I
Taina

1

Stau pe vine în mijlocul unui model ca o tablă de şah alcătuită din pătrate mari de pământ, toate de aceeaşi mărime, în căutarea trecutului. Soarele îmi arde ceafa. Palmele îmi sunt pline de băşici care mă ustură al dracului de tare. Sunt murdar şi asudat. Duhnesc. Tricoul mi s-a lipit de spate ca un bandaj vechi.

Vântul şi săpatul au stârnit particulele fine de nisip care plutesc pe deasupra câmpului, ca un dom albăstrui-cenuşiu de praf. Nisipul îmi înţeapă ochii. Îmi simt pielea uscată şi crăpată. Oftez. Nu-mi vine să cred că odată am visat la o viaţă ca asta. Normal, toţi trebuie să ne câştigăm existenţa…

Strănut.

— Noroc! îmi strigă o voce.

Tresar şi mă uit în jur, dar toată lumea e adâncită în muncă.

Se pare că trecutul nu e chiar atât de uşor de găsit. La câteva aruncături de lopată, dincolo de stratul superior, scormonesc cu degetele prin pământul umed din făraşul dintre pantofii mei jegoşi. Am săpat până la un strat vechi de opt sute de ani. Pământul lutos emană un miros puternic. În unul dintre vechile mele manuale, *Analiză arheologică a celor din vechime,* profesorul Graham Llyleworth scrie: „Humusul întunecat musteşte de mesajele tăcute ale trecutului.“ Fii atent! Profesorul Llyleworth este unul dintre cei mai renumiţi arheologi ai lumii, dar se împăunează şi cu abilităţile sale poetice. Trebuie să ai ceva răbdare cu manierismele lui.

În clipa asta, profesorul stă la umbră, sub o pânză întinsă între patru stâlpi. Citeşte şi strânge între dinţi un trabuc încă neaprins. Arată ca un intelectual nesuferit, plin de un soi de politeţe grizonată şi încrezută, pentru care nu a mişcat niciun deget ca să i se cuvină. Probabil are fantezii cu vreuna dintre fetele care scormonesc prin preajmă, cu fundul în sus. Din când în când, ne aruncă o privire care parcă spune „A, da, şi eu am fost odată acolo jos, săpând şi transpirând, dar asta se întâmpla acum multă vreme“.

Mă uit urât la el prin lentilele mele groase, dincolo de lentilele heliomate detaşabile. Privirile ni se întâlnesc, profesorul se uită la mine câteva secunde, apoi cască. Briza flutură pânza. De mulţi ani n-a mai îndrăznit cineva cu pământ sub unghii să fie de altă părere decât profesorul, oricare ar fi subiectul.

— *Domnule Beltoooh?* spune el cu politeţe exagerată.

Încă nu am întâlnit o persoană de altă origine decât cea norvegiană care să îmi poată pronunţa numele; ø-ul ăla de la sfârşit îi încurcă de fiecare dată. Profesorul îmi face semn să mă duc la el, aşa cum havildarii îşi chemau sclavii. Ies din groapa adâncă de un metru şi îmi scutur murdăria de pe blugi.

Profesorul îşi drege vocea.

— Nimic? întreabă în engleză.

Îi arăt cu un gest că încă nu am găsit nimic, apoi mă maimuţăresc, prefăcându-mă că iau poziţie de drepţi, lucru care, din nefericire, îi scapă.

— Nimic, domnule! ţip eu ferm.

Se uită la mine cu o privire care abia dacă îi ascunde dispreţul şi mă întreabă:

— Sunteţi în regulă? Păreţi cam palid astăzi.

Apoi chicoteşte, aşteptând o reacţie pe care nu am nicio intenţie să o dau la iveală.

Mulţi îl consideră răuvoitor şi despotic, dar profesorul nu e aşa. Pur şi simplu are un aer înnăscut de superioritate. Perspectiva profesorului asupra lumii – o lume plină de nenorociţi jalnici, care i se agaţă de manşetele pantalonilor – s-a închegat în tinereţe, iar acum s-a permanentizat şi e de neclintit. Când zâmbeşte, o face cu o indiferenţă rezervată, luându-te de sus. Când ascultă, o face dintr-o politeţe forţată (probabil inculcată de maică-sa, cu bătăi şi ameninţări). Când deschide gura, poţi fi sigur că vorbeşte în numele Domnului nostru Isus Hristos.

Llyleworth dă un bobârnac unui puf de păpădie adus de briză pe costumul lui gri, făcut la comandă. Îşi aşază trabucul pe masa pliantă, sub cortul în care ţine – în cerneală de neşters – evidenţa fiecărei gropi săpate şi golite. Impasibil, scoate capacul stiloului şi scrie un X în pătratul 003/157 din planul sitului.

La facultatea de arheologie, studenţii învaţă că fiecare poate să verifice un metru cub de pământ pe zi, iar mormanul de pământ adunat lângă împrejmuirile înalte dovedeşte că a avut o dimineaţă productivă. Ina, studenta care cerne prin apă tot pământul pe care îl cărăm acolo în găleţi şi roabe, nu a găsit nimic altceva în afară de câteva greutăţi pentru războaie de ţesut şi un pieptene pe care echipa de săpături l-a trecut cu vederea. Stă într-o băltoacă noroioasă, îmbrăcată într-un şort mulat, un tricou alb, şi încălţată cu cizme de cauciuc mult prea mari pentru ea, ţinând în mână un furtun verde de grădină, a cărui duză picură.

E destul de sexy. Îi arunc o privire pentru a două sute douăsprezecea oară pe ziua de azi, dar nu se uită niciodată în direcţia mea.

Mă dor muşchii. Mă prăbuşesc în şezlongul care, graţie unui cireş, e la adăpost de soarele de august. Ăsta este colţişorul meu, oaza mea. De aici pot supraveghea situl. Îmi place să supraveghez lucrurile. Atunci când eşti atent, controlezi situaţia.

În fiecare seară, după ce sortăm şi trecem în revistă descoperirile, semnez la sfârşitul foii de inventar. Profesorul Llyleworth crede că sunt prea bănuitor pentru că insist să confrunt artefactele din cutiile de carton cu lista lui. Deocamdată nu am găsit nicio neregulă, dar nu am încredere în el. Mă aflu aici ca să inspectez, şi amândoi o ştim bine.

Profesorul se răsuceşte ca din întâmplare, ca să se uite ce fac. Îi ofer un salut vesel, de cercetaş: două degete duse la frunte. Nu-mi întoarce salutul.

Cel mai bine mă simt la umbră. Din cauza unui defect al irisurilor, lumina prea puternică se sparge într-o explozie de cioburi în capul meu. Pentru mine, soarele e un disc de durere intensă, aşa că mijesc mult ochii. Un puşti mi-a zis odată: „Oau, ai tot timpul ochii roşii, ca şi cum cineva te-ar fi fotografiat cu

bliţul!“

Stau cu spatele la şopronul pentru unelte şi privesc situl arheologic. Sforile albe care formează sistemul de coordonare alcătuiesc un grilaj de pătrate care sunt scormonite unul câte unul. Ian şi Uri stau lângă ridicătura de pământ care susţine teodolitul şi dezbat ceva cu privire la grilaj, gesticulând de-a lungul axelor sistemului de coordonare. Zâmbesc pentru o clipă, întrebându-mă dacă nu cumva săpăm într-un loc greşit. Dacă ar fi aşa, profesorul ar sufla în fluierul lui tâmpit şi ar striga: „Stop! Nu e bine!“ După expresiile lor, îmi dau seama că sunt doar nerăbdători.

Suntem treizeci şi şapte de arheologi care lucrează la proiect. Supraveghetorii de teren ai profesorului (Ian, Theodore şi Pete de la Universitatea Oxford, Moshe şi David de la Universitatea Iudaică din Ierusalim şi Uri, de la Institutul Schimmer) coordonează fiecare câte o echipă de studenţi masteranzi norvegieni.

Ian, Theo şi Pete au elaborat un program pentru săpături arheologice, un software sofisticat, bazat pe imagini în infraroşu transmise din satelit şi pe un sonar care penetrează solul.

Moshe are un doctorat în teologie şi fizică şi a făcut parte din echipa de cercetători care au examinat Giulgiul din Torino în 1995.

David este expert în interpretarea manuscriselor *Noului Testament*.

Uri s-a specializat în istoria Cavalerilor Ospitalieri.

Iar eu sunt aici ca să supraveghez totul.

2

Obişnuiam să-mi petrec fiecare vară la bunica, la sud-est de Oslo, într-o casă cu vedere la fiord. Era o clădire în stilul unei cabane elveţiene de pe la 1800, înconjurată de pomi fructiferi, tufe de fructe de pădure şi flori. Plăci de ardezie încălzite de soare şi buruieni lăsate să crească la întâmplare. Muşte, bondari fără griji şi fluturi. Mirosul de smoală şi alge plutind în aer. Bărcile care lunecă, la jumătatea fiordului. La gura fiordului, între oraşul Larkollen şi Insula Bolærne – amândouă atât de departe, încât păreau că plutesc –, abia dacă puteam zări o frântură de ocean, iar dincolo de orizont îmi închipuiam America.

La un kilometru depărtare de casa de vară, de-a lungul vechii autostrăzi dintre Fuglevik şi Moss, se afla Mănăstirea Værne, cu cei şase acri ai săi de pădure şi ogoare, cu o istorie care se adâncea în trecut, până în perioada sagăi lui Snorri Sturluson, despre vechii regii nordici. Regele Sverre Sigurdsson le-a dăruit cavalerilor Ospitalieri Mănăstirea Værne la sfârşitul secolului al XII-lea. Aceştia au adus pe tărâmul nostru îndepărtat un strop din istoria lumii, Cruciadele şi ordinele militare creştine. Vremea călugărilor la mănăstire nu s-a sfârşit decât în 1532.

O viaţă este alcătuită dintr-un şir de coincidenţe. A se vedea exemplul de faţă: săpăturile profesorului Llyleworth se realizează pe unul dintre ogoarele Mănăstirii Værne.

Profesorul pretinde că obiectivul nostru este găsirea unei fortăreţe circulare, cu un diametru de aproximativ două sute de metri, înconjurată de un bastion circular şi palisade de lemn. Pasămite, a găsit o hartă într-un mormânt viking din York. E neverosimil, iar eu nu îl cred.

Profesorul Llyleworth caută ceva. Habar n-am ce anume. O comoară – ar fi prea banal. Un mormânt cu un vas viking? Rămăşiţele raclei Sfântului Olaf? Poate monezi din Khwarezm, imperiul de la răsărit de Marea Aral? Pergamente din piele de viţel respinse de editorul lui Snorri Sturluson? Un vas din argint

pentru sacrificii? O piatră runică magică? Nu pot decât să-mi dau cu presupusul. Şi să mă dedic trup şi suflet misiunii mele de câine de pază.

Profesorul va scrie un alt manual bazat pe săpăturile astea. Probabil că vreo fundaţie engleză plăteşte pentru toată treaba. Proprietarul ogorului a primit o mică avere ca să ne lase să-i răscolim pământul.

O să fie un manual pe cinste!

Încă nu mi-am dat seama cum sau de ce i s-a permis profesorului să-şi dezlănţuie trupele de asalt arheologic pe teritoriu norvegian. Sunt convins că e vorba de aceeaşi veche poveste: are prieteni sus-puşi.

De obicei, străinii obţin cu greutate permisiunea de a face săpături arheologice în Norvegia, dar profesorul Llyleworth nu întâmpinase nicio rezistenţă. Dimpotrivă: Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural îi eliberase cu entuziasm permisul. Cu mult zel, Universitatea din Oslo îl ajutase, permiţându-i să-şi aleagă cei mai buni masteranzi pentru echipele de săpături şi să obţină permise de muncă pentru asistenţii străini. I-au linguşit binişor pe funcţionarii locali care aveau dubii. Procedaseră cu mare grijă şi cu multă atenţie. Mie mi se ceruse să merg acolo în calitate de „inspector“, reprezentantul oficial al guvernului norvegian *in situ*, doar o formalitate. Ai fi zis că le pare rău că mă trimit acolo, dar regulile nu pot fi încălcate. Ştiţi cum e. Nu sunt sigur de ce m-au ales pe mine, un asistent universitar de la arheologie, miop, pe care îl găsiseră în biroul Colecţiei de Antichităţi al Muzeului de Istorie din Oslo, de pe Strada Frederik. Probabil pentru că cei de la muzeu se puteau lipsi de mine pentru câteva luni.

În sufrageria casei de la ţară a bunicii mele ticăie un ceas cu pendulă. Iubesc ceasul ăla încă de copil. Nu merge niciodată cum trebuie. Începe să anunţe cât e ceasul la cele mai nepotrivite ore. Mai sunt opt minute până la miezul zilei! Nouă şi trei minute după-amiaza! Trei şi douăzeci şi opt de minute! Pe urmă, arcurile şi mecanismele sale interioare pocnesc şi torc, iar pendula ţipă: „Nu-mi pasă!“

Adică cine poate spune că celelalte ceasuri din lume anunţă ora corect, cine poate spune dacă poţi prinde timpul din zbor cu ajutorul unor mecanisme de precizie şi al unor limbi? Sunt genul de om care rumegă ideile. Presupun că e un defect profesional. Când dezgropi un schelet de femeie, vechi de cinci sute de ani, care nu vrea să lase din braţe copilul strâns la piept, un astfel de moment ţi se imprimă în minte.

Briza aduce cu ea mirosul sărat al mării. Arşiţa s-a mai domolit. Urăsc soarele. Foarte puţini oameni se gândesc la soare ca la o fuziune termonucleară permanentă, dar eu sunt unul dintre cei care o fac. Şi nu vă pot spune cât mă bucur că peste zece milioane de ani soarele se va stinge.

3

Strigătele care se aud par atât entuziaste, cât şi uimite. Profesorul Llyleworth se ridică sub pânza lui, apoi rămase nemişcat, dar vigilent, ca un câine bătrân şi letargic care se gândeşte să latre.

Atunci când găsesc ceva, arheologii strigă rareori. Mereu găsim câte ceva. Orice strigăt ne ciobeşte câte puţin din demnitate. Majoritatea bucăţilor de monede şi a greutăţilor pentru războaiele de ţesut ajung într-o cutie maronie, într-un depozit întunecat, conservate aşa cum trebuie, catalogate şi pregătite pentru posteritate. Te poţi considera norocos dacă, o dată în carieră, găseşti un obiect care poate fi expus într-o vitrină. Privind în adâncul sufletului lor, majoritatea arheologilor norvegieni vor recunoaşte că ultima descoperire într-adevăr extraordinară a fost corabia vikingă dezgropată la Oseberg, în 1904.

Strigase Irene, o masterandă din departamentul de Arheologie Clasică, o fată talentată, cu voce blândă. Aş fi putut să mă îndrăgostesc cu uşurinţă de ea.

Irene face parte din echipa lui Moshe. Ieri dimineaţă a dezgropat rămăşiţele unui zid de fundaţie, un octogon. La vederea acestuia, m-a invadat o amintire vagă, îndepărtată, pe care nu am putut-o identifica.

Nu l-am mai văzut niciodată pe profesorul Llyleworth atât de agitat. La fiecare câteva minute se duce până acolo, aruncând câte o privire în groapa Irenei.

Fata se ridică şi şi se caţără pe margine. Entuziasmată, îi face semn profesorului să vină.

Câţiva dintre noi au început deja să alerge spre ea.

Profesorul suflă din fluier: *Pffff-iiiiiii-uuuu!*

E ca un flaut fermecat: toţi se opresc, aşa cum se întâmplă când un film de opt milimetri se blochează în proiector.

Pe urmă, ascultătoare, toată lumea rămâne nemişcată.

Dar flautul lui fermecat nu are niciun efect asupra mea. Mă apropii în fugă de groapa Irenei. Profesorul vine din direcţia opusă. Încearcă să mă oprească, ţintuindu-mă crunt cu privirea şi cu al doilea fluierat: *Pffff-iiiiiii-uuuu!* Însă nu mă poate opri. Ajung înaintea lui.

E o raclă.

Un chivot lung de treizeci sau patruzeci de centimetri. Stratul exterior de lemn roşcat-maroniu e putrezit. Profesorul se opreşte atât de aproape de marginea gropii, încât sper pentru o secundă că va cădea în ea, îmbrăcat în costumul lui gri. Ar fi umilinţa supremă. Dar n-am eu norocul ăsta.

Scurta alergătură i-a tăiat respiraţia. Zâmbeşte cu gura întredeschisă, cu ochii mari. Arată de parcă ar avea un orgasm.

Îi urmăresc ochii, care i se opresc asupra raclei.

Cu o mişcare lungă, fluidă, profesorul se lasă pe vine, se sprijină în mâna stângă şi sare în groapă.

Un murmur străbate mulţimea.

Cu vârfurile degetelor – acele degete moi făcute parcă pentru a ţine antreuri, pahare de şampanie şi trabucuri, şi a mângâia sânii mătăsoşi ai sfioaselor doamne din Kensington – începe să îndepărteze pământul de pe raclă.

În manualul lui *Metode ale arheologiei moderne*, profesorul Llyleworth scrie că secretul unei interpretări şi înţelegeri corecte constă din înregistrarea exhaustivă a fiecărui obiect descoperit. „Răbdarea şi meticulozitatea sunt cele mai de seamă virtuţi ale unui arheolog“, declară el în *Virtuţile arheologiei*, biblia profesională a oricărui student la Arheologie. Prin urmare, ar trebui să-şi dea seama că acum e prea nerăbdător. Nu ne grăbim nicăieri. Când un obiect a zăcut în pământ sute sau chiar mii de ani, ar trebui să mai avem răbdare câteva ore, pentru a ne asigura că suntem grijulii şi corecţi. Ar trebui să facem schiţa raclei *in situ*, atât de sus, cât şi din lateral, şi să o fotografiem. Trebuie să măsurăm lungimea, înălţimea şi lăţimea obiectului descoperit. Abia după ce am înregistrat fiecare detaliu putem să extragem obiectul cu mare osteneală şi grijă, folosindu-ne de o mistrie ascuţită şi de o linguriţă, dând la o parte cu periuţa murdăria şi nisipul, păstrând lemnul intact. Dacă obiectul este din metal, trebuie tratat cu carbonat de sodiu. Profesorul ştie toate astea.

Dar pare să nu-i pese.

Sar în groapă, lângă el. Toată lumea se holbează la noi, ca şi cum profesorul ar fi declarat că vrea să sape până va da de scoarţă.

Cu mâinile goale.

Înainte de prânz.

Îmi dreg vocea solemn, puţin cam prea tare, şi îi spun că se cam grăbeşte. Mă ignoră. A ridicat un zid între el şi restul lumii. Chiar şi atunci când adopt un ton autoritar, oficial, şi îi ordon să se oprească, în numele Regatului Norvegiei, el tot continuă să scormonească pământul frenetic. E ca şi cum nu aş exista pentru el.

Îndată ce a scos la iveală o mare parte din raclă, o smulge din pământ. O bucată de lemn se desprinde.

Unii dintre noi exclamă indignaţi, uluiţi – aşa ceva pur şi simplu nu se face! Îi spun şi eu asta. Fiecare descoperire arheologică trebuie manevrată cu cea mai marte grijă.

Cuvintele mele nu îl mişcă deloc.

Nu-şi poate lua privirea de la raclă. Rămâne pe loc surescitat, respirând cu greutate.

— N-ar trebui să-nregistrăm obiectul? îi sugerez cu răceală, ţinând braţele încrucişate la piept.

Alteţa Sa regală contemplă chivotul, plin de admiraţie. Zâmbeşte neîncrezător. Apoi, în engleza lui de Oxford cea mai calmă, remarcă absent:

— Asta. E. Al dracu'. De incredibil.

— Vă rog să-mi daţi racla, îi spun.

Se uită la mine fără nicio expresie.

Îmi dreg glasul.

— Domnule profesor Llyleworth! Cu siguranţă sunteţi conştient că voi fi nevoit să raportez acest incident Institutului.

Am un ton formal, calm, pe care nu mi-l recunosc.

— Colecţia de Antichităţi şi Oficiul Norvegian al Patrimoniului Cultural nu vor fi deloc de acord cu metodele dumneavoastră.

Fără un cuvânt, profesorul se caţără afară din groapă şi se grăbeşte să ajungă în cort. Un nor de praf se ridică, împresurându-i costumul. Noi, restul, am încetat să mai existăm.

Nu renunţ atât de uşor. Fug după el.

Aud vocea surescitată a profesorului Llyleworth din interiorul cortului, de dincolo de peretele de pânză întinsă. Ridic uşa cortului. Nu pot vedea din cauza luminii slabe şi a lentilelor mele heliomate, dar, încetul cu încetul, încep să disting spatele lat al profesorului. Încă respiră precipitat.

— Da, da, da! ţipă la telefonul mobil. Michael, ascultă-mă, am găsit racla!

Sunt extrem de uimit că şi-a aprins trabucul. Ştie foarte bine că fumul de ţigară poate compromite datarea cu carbon 14. Glasul lui are o nuanţă de râs isteric.

— Bătrânul Charles avea dreptate, Michael! E incredibil! Ce dracu', e incredibil!

Racla se află pe masa pliantă de lângă el. Intru în cort. Exact în aceeaşi clipă, Ian apare din întuneric, asemenea unui spirit malefic care păzeşte mormântul unui faraon. Mă înşfacă de braţe şi mă împinge brutal aafară.

— Pentru Dumnezeu… bâigui eu, iar vocea îmi tremură de furie şi de indignare.

Ian mă fixează cu privirea şi dispare în cort. Dacă ar fi putut să trântească o uşă, ar fi făcut-o. Aşa, doar pânza flutură uşor în spatele lui.

Apoi profesorul iese. A înfăşurat chivotul într-o bucată de cârpă. Trabucul aprins îi atârnă în colţul

gurii.

— Vă rog să-mi daţi racla, spun eu doar aşa, ca să nu zic că n-am încercat, dar niciunul dintre ei nu aude, nici nu le pasă.

Maşina profesorului Llyleworth e un pursânge lucios, suplu. Un Jaguar purpuriu, model XJ6. Două sute de cai putere. Atinge suta în zece secunde. Tapiţeria e din piele. Volanul – din lemn. Are aer condiţionat. Probabil că undeva, prin blocul motor, dincolo de elementele cromate şi de finisajele metalice, există urma unui suflet şi o conştiinţă de sine pe cale să se nască.

Ian se strecoară în spatele volanului şi se apleacă să-i deschidă profesorului portiera, iar acesta urcă în maşină ţinând racla în poală.

Noi rămânem pe loc, în tricourile şi blugii noştri murdari, sprijiniţi în lopeţi sau în vergelele de măsurare, cu gura căscată, cu nisip în păr şi dungi de murdărie sub ochi, dar ei nu ne văd. Ne-am făcut treaba. Nu mai existăm.

Jaguarul rulează pe drumul plin de pietriş. În timp ce ies hurducat în şoseaua principală, maşina scoate un tors care o umple de praf.

Şi apoi dispare.

În liniştea care se aşterne peste noi, tulburată doar de vântul din copaci şi de murmurele studenţilor, îmi dau seama de două lucruri. Unu: am fost păcălit. Nu prea ştiu de ce sau cum, dar convingerea asta mă face să strâng din dinţi atât de tare, încât îmi dau lacrimile. Al doilea lucru este o conştientizare: am fost mereu tipul obedient, conştiincios – rotiţa ascunsă, indispensabilă care nu dezamăgeşte niciodată mecanismul. Funcţionarii guvernului norvegian care se ocupă de obiectele antice mi-au încredinţat postul de inspector, iar eu am dat greş.

Dar să mă ia naiba dacă o să-l las pe profesor să şteargă putina cu chivotul! Treaba asta nu e doar între profesorul Llyleworth şi Colecţia de Antichităţi a Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural, sau procuratură.

Treaba asta e între mine şi profesorul Llyleworth.

Nu am un Jaguar. Maşina mea arată mai degrabă ca o jucărie gonflabilă de plajă, cu care s-a jucat un copil, ca apoi să o uite în nisip. E un Citroën 2CV roz. Vara decapotez partea moale de deasupra. Am botezat-o Bolla. Suntem pe aceeaşi lungime de undă, în măsura în care aşa ceva e posibil între un om şi o maşină.

Scaunul scoate un geamăt când mă arunc la volan. Trebuie să ridic puţin uşa ca să se poată închide. Schimbătorul de viteze arată ca o umbrelă pe care o babă isterică l-ar fi înfipt din greşeală prin bord. O bag pe Bolla în viteza întâi, apăs pe acceleraţie şi pornesc greoi în urma profesorului.

Având în vedere că e o urmărire cu maşini, cursa asta e de-a dreptul ridicolă. Bolla atinge suta într-o mie de ani, dar ajung eu acolo, mai devreme sau mai târziu. Probabil mai târziu. Nu mă grăbesc. Mai întâi am de gând să mă opresc la sediul Colecţiei de Antichităţi şi să-i raportez incidentul profesorului Arntzen. Pe urmă voi merge la poliţie. Iar după aceea voi alerta vama de la aeroport şi le voi spune ce s-a întâmplat. Voi anunţa şi terminalurile pentru feriboturi – un Jaguar XJ6 nu se poate face nevăzut în mulţime.

Unul dintre motivele pentru care decapotez maşina vara este faptul că ador senzaţia vântului care îmi zburleşte părul tuns soldăţeşte. Mă face să visez la o viaţă fără serviciu, conducând un jeep pe Autostrada Pacificului, la o viaţă de surfer bronzat, relaxat, înconjurat de fete în bikini, Coca-Cola şi muzică pop.

La şcoală mi se spunea Ursul Polar. Poate din cauza faptului că prenumele meu, Bjørn, înseamnă „urs“ în norvegiană. Dar cel mai probabil pentru că sunt albinos.

4

Când profesorul Trygve Arntzen mă întrebase în mai dacă vreau să fiu inspector în cadrul şantierului arheologic de la Mănăstirea Værne, peste vară, considerasem oferta drept o provocare, dar în special drept o ocazie binevenită de a mai ieşi din birou. Nu e nevoie să suferi de vreo psihoză ca să ai din când în când senzaţia că cei patru pereţi, podeaua şi tavanul s-au strâns în jurul tău cu vreo câţiva centimetri.

Profersorul Arntzen e soţul mamei. Prefer să nu folosesc denumirea de „tată vitreg“.

Şirul nesfârşit de studenţi care s-au perindat de-a lungul anilor prin Universitate l-a făcut pe profesor orb în ceea ce priveşte unicitatea indivizilor. Toţi studenţii lui se amestecaseră, formând o masă fără chip, iar profesorul nu mai avea răbdare cu acea mulţime de o uniformitate academică. O moştenire din partea tatălui l-a făcut bogat şi niţel arogant. Foarte puţini dintre studenţii săi îl plac. Subordonaţii lui îl vorbesc pe la spate. Îi înţeleg perfect. Nici eu nu-l plac. Fiecare are propriile motive.

Ajung la Oslo chiar în toiul orei de vârf de după-amiază. Vara e pe ducă, dar atmosfera tot e apăsătoare şi încărcată de umezeală.

Bat darabana cu degetele pe volan. Mă întreb încotro se îndreaptă ceilalţi şoferi, cine sunt şi ce nevoie au să se afle aici. La naiba cu ei! Mă uit la ceasul de mână şi îmi şterg sudoarea de pe frunte.Vreau să am drumul numai pentru mine. Cu toţii vrem asta. Fiecare dintre noi contribuie la nebunia colectivă a traficului, doar că nimeni nu vrea să recunoască. A recunoaşte că ai o problemă e primul pas spre vindecare.

Uşa biroului profesorului Arntzen e închisă. Cineva a scos şase litere din plăcuţa cu numele lui de pe uşă, şi, vrăjit ca un copil, rămân ţintuit locului, citind ce a mai rămas:

PROFESOR TRYGVE ARNTZEN.

Pare un soi de mantră tibetană.

Dau să bat la uşă, când aud voci răzbătând din birou, aşa că ascult. Păşesc uşor până la fereastra din hol, al cărei pervaz e acoperit cu o peliculă subţire de praf. Jos, pe şosea, maşinile fac coadă la semafor. Pietonii se mişcă încet prin arşiţă. Parcarea din spatele muzeului, rezervată angajaţilor, e aproape goală.

Probabil nu am fost atent când am parcat-o pe Bolla, ceea ce nu-mi stă în fire. Dar de aici, de sus, văd totul. Poate că aşa e să fii Dumnezeu: să poţi supraveghea totul, permanent. Între Merecedesul model 190, gri-cărbune, al profesorului şi un Saab 900 Turbo, se află un Jaguar XJ6.

Îmi lipesc cu grijă urechea de uşă.

— …precauţii, spune o voce.

E profesorul Arntzen.

Vorbeşte în engleză, nu în norvegiană. Glasul îi este plin de respect. Doar o persoană influentă l-ar putea determina pe profesor să fie respectuos. Am impresia că ştiu cu cine vorbeşte.

O voce bolboroseşte ceva, dar nu înţeleg. E Ian.

— Când vine? întreabă Arntzen.

— Mâine dimineaţă, devreme, îi răspunde o voce gravă.

Profesorul Llyleworth.

„Am ştiut eu!“

— Vine personal? se interesează Arntzen.

— Bineînţeles. Dar acum e acasă. Avionul e la Toulouse, pentru reparaţii. Altfel ar fi venit chiar din seara asta.

— E foarte entuziasmat şi nerăbdător, chicoteşte Ian.

— E de înţeles, firește, spune Llyleworth.

— Vrea s-o scoată chiar el din ţară? întreabă Arntzen.

— Evident! răspunde Llyleworth. Via Londra. Mâine.

— Eu tot cred c-ar trebui s-o luăm cu noi la hotel, până ajunge el, intervine Ian. Nu-mi place gândul de a o lăsa aici.

— Nu, nu, nu, gândeşte strategic! îl contrazice Llyleworth. Pe noi o să ne percheziţioneze poliţia dacă albinosul ăla o să ne facă probleme.

— Bjørn? râde Arntzen… Calmează-te! Mă descurc eu cu Bjørn.

— Dar n-ar fi mai bine… începe din nou Ian.

— La urma urmei, spune Llyeworth, chivotul o să fie cel mai în siguranţă aici, cu profesorul.

— Nimănui n-o să-i treacă prin cap să caute aici, zice Arntzen. Garantat!

— Da, e mai bine aşa.

— Dacă insistaţi… cedează Ian.

— Bineînţeles, zice Llyeworth.

Urmează o pauză.

— Vasăzică, a avut dreptate încă de la început, spune Arntzen.

— Cine? întreabă Llyeworth.

— DeWitt.

Llyeworth face o pauză, apoi zice:

— Săracu’ Charles.

— A avut dreptate de la bun început. Ce ironie, nu? face Arntzen.

— De-ar fi acum aici! spune Llyeworth. Ei bine, am găsit-o, în sfârşit!

Tonul lui Llyeworth are ceva categoric, ca şi cum ar fi terminat conversaţia.

Plec de la uşă şi o iau pe coridor în vârful picioarelor.

Pe fundalul albastru al uşii biroului meu, litere de plastic alb formează cuvintele ASISTENT UNIVERSITAR BJØRN BELTØ. Literele sunt uşor strâmbe, ca nişte dinţi care au nevoie de un stomatolog.

Intru şi trag scaunul verde, şubred, la fereastră. Din poziţia asta pot supraveghea Jaguarul.

Nu se întâmplă mare lucru. Maşinile se târăsc pe şosea într-un şir lent. Cu sirena pornită, o ambulanţă face slalom pe strada aglomerată.

Câteva minute mai târziu îi zăresc pe Ian şi pe profesorul Llyleworth jos, în parcare.

Ian păşeşte săltat. Aparent, forţa gravitaţiei nu are acelaşi efect asupra lui ca asupra noastră.

Llyeworth merge cu toată viteza înainte, ca un petrolier uriaş.

Niciunul nu are nimic în mâini.

Profesorul Arntzen iese din clădire după câteva minute. Îşi poartă haina peste braţul stâng. În mâna

dreaptă are o umbrelă. Nici el nu are chivotul.

Ajuns pe ultima treaptă, se opreşte şi se uită la cer, aşa cum obişnuieşte. Viaţa profesorului e alcătuită din ritualuri.

Ajuns lângă Mercedes, se opreşte să-şi caute cheile. Mereu le pierde. Apoi se uită în sus, spre fereastra mea. Îngheţ. Reflexiile din geam mă fac invizibil.

După o jumătate de oră, îl sun pe profesorul Arntzen acasă. Din fericire, răspunde el, nu mama. Probabil stătea prin preajma telefonului, aşteptând.

— Sigurd, tu eşti? întreabă.

— Sunt Bjørn, îi răspund.

— Bjørn? A, salut!

— Trebuie să-ţi vorbesc.

— Mă suni de la Værne?

— Am descoperit ceva.

Tăcere. În cele din urmă, profesorul întreabă:

— Chiar aşa?

— O raclă.

— Nu mai spune!

Linişte.

— Chiar aşa?

Tărăgănează fiecare cuvânt, de parcă ar fi năclăit de smoală.

— Iar profesorul Llyeworth a fugit cu ea.

— A… fugit cu ea?

Profesorul nu prea are talent actoricesc. Nici măcar nu pare surprins.

— M-am gândit că e posibil să te contacteze, continui eu.

Altă pauză.

— Pe mine?

Apoi încearcă să preia controlul asupra conversaţiei.

— Ai văzut ce fel de raclă era?

— Din lemn.

— Veche?

— Într-un strat de pe la 1100. Poate chiar şi mai vechi.

Profesorul trage adânc aer în piept.

— N-am apucat s-o examinez, continui eu. Dar trebuie să depunem plângere.

— Plângere?

— N-ai auzit ce-am spus? A fugit cu chivotul! Nu mai ţine doar de noi şi de Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural. Trebuie să sun la poliţie!

— Nu, nu, nu face vreo prostie! Calmează-te! Am situaţia sub control. Pur şi simplu uită de asta.

— Au fugit cu chivotul! Ai auzit ce-am spus? Iar munca de teren a fost o ruşine. O să fac raport! La cum s-a purtat cu chivotul, Llyeworth ar fi putut la fel de bine să folosească un excavator şi dinamită pentru săpături.

— Ai făcut… ceva?

— Nu, încă nu.

— Perfect! Lasă totul în seama mea!

— Ce-ai de gând să faci?

— Calmează-te, Bjørn! O să lămuresc eu situaţia. Nu te mai gândi!

— Dar…

— O să dau câteva telefoane. Calmează-te! O să fie bine. Sună-mă mâine!

La urma urmei, poate n-o fi cine ştie ce mare lucru chivotul ăla! A zăcut sub pământ opt sute de ani; cu siguranţă nu va afecta umanitatea dacă va fi scos pe ascuns din ţară. Ar fi ca şi cum nu l-am fi găsit niciodată.

Poate că profesorul Llyeworth are planuri mari. Poate că are de gând să i-l vândă vreunui şeic arab în schimbul unei căruţe de bani, sau poate că îl va duce la British Museum, care va înregistra apoi o altă victorie academică, tezaurizând patrimoniul cultural al unei altei ţări.

Iar asta cu ajutorul mult prea zelos al profesorului Arntzen.

Nu înţeleg. Treaba asta nu mă priveşte, dar sunt furios. Eu am fost inspectorul. M-au tras pe sfoară. M-au implicat în proiect crezând că sunt uşor de păcălit. Bjørn, albinosul miop.

5

În spatele casei pline de cotloane în care am crescut se afla înainte o întindere de ogoare în paragină, cărora li se spunea „Padocul“. Iarna mă dădeam cu schiurile pe povârnişul lui. În timpul dezgheţului de primăvară, organizam întreceri cu bicicletele pe cărarea noroioasă. Vara mă urcam în copaci şi stăteam ascuns, ca o veveriţă, spionând adolescenţii care veneau acolo ca să bea bere, să fumeze marijuana şi să facă sex în iarba înaltă. Aveam unsprezece ani şi deja eram un spion înrăit.

De Ziua Constituţiei Norvegiene, la 17 mai, în 1977, o fată a fost bătută şi violată în spatele unui tufiş de scoruş, în Padoc. Se întâmplase ziua în amiaza mare. Fanfarele defilau şi cântau, oamenii strigau bucuroşi, erau focuri de artificii. După o săptămână, o altă fată a fost violată. Apăruseră câteva articole în ziare. Într-o după-amiază, după două zile, cineva a incendiat iarba uscată. Nu era chiar ceva neobişnuit. Puştii din cartier mai făceau focuri acolo, dar de data aceea n-a fost nimeni acolo să le stingă. Incendiul a ras Padocul şi o parte din pădurea din apropiere. Flăcările au lăsat în urmă un ţinut pustiu, carbonizat, unde nu se mai putea ascunde niciun violator. Oamenii făcuseră legătura între violuri şi vegetaţie.

După aceea, săptămâni întregi am vorbit despre asta la şcoală. Poliţia a deschis o anchetă. Inventaserăm porecle pentru cel care pusese foc. Piromaniacul Dement. Regele Flăcărilor. Răzbunătorul.

Până în ziua de azi, nimeni nu ştie că eu am fost făptaşul.

Profesorul Arntzen ar putea ascunde racla într-o mulţime de locuri, dar pe majoritatea dintre ele le elimin. Ştiu cum gândeşte.

Ar fi putut duce racla în depozitul muzeului. Ar fi putut-o încuia într-unul dintre seifurile ignifuge, dar nu o făcuse. Cu toţii avem acces la depozit. Iar el nu vrea să împartă racla cu nimeni.

Unul dintre paradoxurile vieţii este că uneori nu vedem exact ceea ce se află sub ochii noştri. Aşa gândeşte profesorul. Cea mai bună metodă de a ascunde ceva e să te porţi ca şi cum nu ai avea nimic de ascuns. Dacă vrei să ascunzi o carte, pune-o pe raft.

A ascuns racla în biroul lui, într-un sertar încuiat sau în vreun dulap, în spatele unor cutii sau dosare. Aproape că o văd. De obicei, intuiţia mea nu dă greş. Pot vizualiza lucrurile la fel de limpede ca şi cum le-aş vedea pe un ecran de cinematograf. E o abilitate moştenită de la bunica.

Probabil că profesorul a încuiat uşa biroului, dar asta nu are nicio importanţă. În 1996, când a fost plecat la săpături în Telemark, în sud-estul Norvegiei, mi-a dat o cheie de la birou şi a uitat de ea – la fel cum uită de atâtea alte lucruri.

Are un birou de două ori mai mare ca al meu şi mult mai ostentativ. Masa de scris tronează în mijlocul încăperii, deasupra unei imitaţii de covor persan, iar pe ea se află computerul, telefonul şi suportul de agrafe pentru hârtii, pe care fratele meu vitreg l-a confecţionat la cursul de prelucrare a lemnului. Scaunul lui are spătar înalt şi amortizoare de şoc hidraulice. Lângă perete şi-a amenajat un spaţiu în care îşi bea cafeaua cu invitaţii. Un raft de bibliotecă de pe peretele sudic stă uşor înclinat sub povara cunoaşterii.

Mă aşez pe scaunul care îmi acceptă greutatea cu o moliciune plăcută. Aroma puternică a trabucului lui Llyeworth încă mai pluteşte în aer.

Închid ochii şi mă concentrez, invocându-mi intuiţia. Stau aşa vreme de câteva minute, apoi deschid ochii, privirea oprindu-se asupra unui dulap cu acte. E un dulap gri, din aluminiu, cu trei sertare şi o încuietoare în dreapta, sus. Mă apropii şi trag zdravăn de sertarul de sus.

„E încuiat, normal.“

Aş putea sparge încuietoarea, dar nu cred că-i nevoie.

Găsesc cheia sub agrafele din suportul de pe birou. Profesorul are chei de rezervă peste tot. De pe o sârmă fixată pe lampa de birou atârnă cheile de rezervă de acasă şi de la Mercedes. Deschid dulapul şi trag sertarul. Dosarele verzi sunt pline de documente, scrisori şi contracte. În sertarul din mijloc găsesc articole decupate din ziare, îndosariate în ordine alfabetică, după subiect.

Racla e chiar în fundul sertarului, în spatele dosarelor verzi, înfăşurată într-o cârpă şi băgată într-o pungă de plastic, pe care scrie OBIECTE PENTRU IAHTING LORENTZEN. La rândul ei, punga e într-o sacoşă de cumpărături cu dungi gri, ascunsă sub un teanc de cărţi.

Cu sacoşa sub braţ, fac ordine în urma mea. Închid sertarele şi încui dulapul de îndosariere, aşez cheia la locul ei, sub agrafe, şi împing scaunul la loc. Mă mai uit odată în urmă – „Totul e la locul lui? N-am uitat nimic?“ –, apoi mă strecor afară şi de încui uşa biroului. Coridorul e întunecat şi pare nesfârşit. Mă uit în stânga şi în dreapta înainte de a porni.

„Măi, măi, domnule Beltø, dar ce făceaţi în biroul profesorului? Şi ce aveţi acolo?“

Ecoul paşilor mei răsună, la fel şi pulsul. Privesc în urmă.

„Domnule Beltø? Încotro mergeţi cu artefactul ăla? L-aţi furat din biroul profesorului?“

Gâfâi, încercând să merg cât mai repede, dar fără să alerg.

„Hei, tu de colo! Opreşte-te! Stai pe loc!“

„Am reuşit!“

Vocile îmi răsună în cap. Deschid uşa biroului meu şi mă strecor repede înăuntru. Mă sprijin de uşă, pe dinăuntru, şi răsuflu uşurat.

Scot cu grijă racla din sacoşa de cumpărături şi dau la o parte punga de plastic şi cârpa. Îmi tremură mâinile. E surprinzător de grea. Două benzi fragile ţin laolaltă lemnul putred, roşcat-maroniu. Lemnul se dezintegrează. Crăpăturile dau la iveală ceea ce se află înăuntru. O altă raclă.

N-oi fi eu metalurgist, dar asta n-are nicio importanţă. Nu e nevoie să duc racla în laborator ca să-mi dau seama că cea din interior este din aur. Metalul licăreşte, cald şi auriu, chiar şi după atâtea secole.

Mă cuprinde o senzaţie de inevitabil.

Prin geamul murdar, privesc strada, aşteptând ca bătăile inimii să mi se domolească.

6

Acum doi ani am petrecut şase luni într-o clinică psihiatrică. Am avut noroc să prind un loc în aceeaşi secţie în care altădată făcusem şedinţe de terapie. Acolo timpul se oprise în loc. Modelul linoleumului era acelaşi ca mai înainte. Pereţii erau goi şi văruiţi în aceeaşi nuanţă palidă de verde. Sunetele şi mirosurile erau aceleaşi. Martin stătea tot în balansoarul lui, tricotând la acelaşi fular ca în ultimii optsprezece ani. Îşi ţinea creaţia şocant de lungă într-un coş înalt de răchită, cu capac. Mi-a făcut un semn cu capul, ca şi cum aş fi lipsit doar un minut, cât să-mi iau o cafea. Nu discutaserăm niciodată, şi totuşi m-a recunoscut. Presupun că mă considera prieten, într-un fel.

Nici măcar mama nu a ştiut că am fost internat. Îşi face prea multe griji, aşa că îi spusesem că voi pleca într-o expediţie arheologică în Egipt.

Înainte de a mă interna, băgasem un teanc de plicuri cu adresele deja notate într-un plic A4 şi apoi expediasem totul oficiului poştal principal din Cairo, cu un bilet în care le ceream ajutorul. Nu vorbesc araba, prin urmare pusesem în plic o bancnotă de douăzeci de dolari, limbajul universal. Probabil că un angajat binevoitor de acolo înţelesese ce voiam. Ştampilase scrisorile şi i le trimisese mamei cu o ştampilă egipteană, de Cairo. Ce idee grozavă, nu-i aşa? Exact ca într-un roman poliţist. Bineînţeles, voisem ca omul să trimită câte o scrisoare pe lună. Crezusem că intenţia mea este evidentă. Scrisesem până şi numele lunilor în colţul din dreapta sus al plicurilor. Dar tontul ăla le trimisese pe toate deodată. Şase luni de povestiri inventate – descoperiri arheologice uluitoare, poveşti de amor cu dansatoare din buric egiptene, expediţii furtunoase în deşert, pe spatele cămilelor călite în vântul deşertului –, toate comprimate într-o singură săptămână. Faptul că am reuşit să-i explic încurcătura spune ceva despre imaginaţia mea şi despre naivitatea mamei. Nu cred că era complet trează.

Terapia m-a ajutat să-mi revin. Într-un spital există o rutină, iar penrtu mine aceasta era umeraşul pe care îmi agăţam existenţa.

Boala mea nu era deloc exotică: fără mania grandorii, fără voci care să-mi răsune în cap, doar o viaţă petrecută în beznă totală.

Acum mi-e mai bine.

7

Speriat, gonesc pe străzile din Oslo, un răufăcător fugind spre apus. „Delta Foxtrot 30, suspectul conduce un Citroën model 2CV şi trebuie arestat!“ Pentru un timp, o Toyota îmi blochează vederea în oglinda retrovizoare. Când, în sfârşit, virează pe o stradă laterală, oftez uşurat. „Suspectul a sustras o raclă de aur valoroasă şi poate fi periculos dacă e pus în situaţii stresante.“ Trec de Parcul St Hanshaugen şi sunt blocat în spatele unui autobuz care rulează suspect de încet. În timp ce supraveghez atent siluetele neclare din autobuz, verific constant oglinda retrovizoare. Nu se ştie niciodată. Reuşesc să ajung teafăr pe autostradă. Deocamdată nu s-a tras niciun foc de armă.

În cele din urmă, apare complexul de blocuri în care trăiesc. Clădirile nu arată prea bine, dar vederea lor îmi dă o senzaţie de căldură, aşa cum simţi atunci când te întorci acasă.

Am crescut într-o casă mare, veche, cu multe cotloane, văruită în alb, cu o grădină plină de meri, pe o stradă dintr-o suburbie cu o linie de tramvai, o secţie de pompieri şi oameni fericiţi.

La dormitorul părinţilor mei era un balcon închis, în care mă puteam căţăra ieşind printr-o ferestruică din dormitorul meu. Mergeam adesea acolo când nu puteam dormi. O perdea de tul era trasă peste uşa glisantă întredeschisă care dădea în balcon, iar eu trăgeam cu ochiul înăuntru. Misiunile mele nocturne de spionaj mă umpleau de o senzaţie dulce, nemaisimţită, care îmi dădea fiori, şi de bucuria invizibilităţii.

Într-o noapte, părinţii mei dansau prin haosul de umbre din dormitorul lor: trupuri moi cuprinse de fierbinţeală, mâini şi buze mângâietoare. Am rămas nemişcat, fără să înţeleg, îmbătat de magia acelei clipe. Brusc, mama s-a răsucit şi s-a uitat spre mine. Mi-a zâmbit, dar e imposibil să mă fi văzut printre cutele draperiei, pentru că s-a aplecat din nou, copleşindu-mi tatăl cu suspine şi sărutări.

Freud ar fi fost nebun după mine, nu credeţi?

Maldărul de îngrăşământ al tatei se afla în grădină, între doi meri uscaţi. Grămada emana un miros ca de pământ, cumva greţos şi plăcut în acelaşi timp. La înmormântarea tatei, pe marginea mormântului, m-a izbit acelaşi miros. Simţurile mi s-au umplut de aroma care se ridica din întunericul mormântului. Am înţeles atunci că mirosul îngrăşământului închide în sine atât moarte, cât şi promisiunea unei noi vieţi. Pe atunci nu puteam exprima sentimentele acestea în cuvinte, dar amintirea acelui moment încă îmi umple ochii de lacrimi.

Dintotdeauna am fost sensibil la mirosuri. De asta obişnuiam să evit pivniţa, care mirosea a mucegai, a putrefacţie, a ceva nedefinit şi învechit. Sub trapa putredă care ducea în pivniţă, ascunşi în jungla de sub casă, păianjenii îşi ţeseau netulburaţi pânza, iar deasupra treptelor săpate în piatră pânzele atârnau asemenea unor perdele lipicoase. De câte ori tata îşi croia drum prin urzici, descuia lacătul şi deschidea uşa pivniţei, milioane de gâze îşi uneau glasurile în ţipete mute, alergând să se adăpostească de lumina orbitoare, în timp ce nori invizibili de duhoare se ridicau din adânc. Tata nu părea să bage de seamă, dar eu ştiam ce se ascunde în bezna umedă şi puturoasă: fantome, vampiri, vârcolaci, ucigaşi chiori, toţi monştrii care trăiesc în închipuirea unui băieţel odată ce laşi în urmă, în lumina soarelui, cărţile cu Dr Seuss şi Winnie-the-Pooh.

Încă îmi amintesc de mirosurile copilăriei: noroiul călcat în picioare într-o zi ploioasă, îngheţata de căpşune, bărcile din fibră de sticlă, încinse de soare, pământul reavăn de primăvară, parfumul mamei şi aftershave-ul tatei, lucruri neînsemnate, care, în banalitatea lor, alcătuiesc o comoară de amintiri.

Cel puţin nu sunt câine.

Roger, vecinul meu de jos, se simte cel mai bine noaptea. La fel ca mine, urăşte lumina. Are ochii întunecaţi şi privirea plictisită. Îşi poartă părul negru până la umeri şi la gât are o cruce încârligată, pe un lanţ de argint. Roger cântă la chitară-bas într-o formaţie rock numită „Desfătarea lui Belzebut“.

Sun la uşa lui şi aştept. Îi ia o vreme până răspunde. Cu toate că apartamentul lui are doar cincizeci de metri pătraţi, am mereu senzaţia că îl întrerup din treaba pe care o face undeva jos, în catacombele castelului său, şi că e nevoit să urce în fugă scările în formă de spirală, luminate de torţe, ca să ajungă la uşă.

Totuşi, undeva, în adâncul lui, Roger e băiat de treabă. La fel ca mine, ţine tot ce e rău în sinea lui,

unde supurează până când abcesul se sparge şi îi infectează creierul. Îţi dai seama când îl priveşti în ochi.

Habar n-am de ce, dar Roger mă simpatizează.

— Hristoase! exclamă prietenos când în sfârşit deschide uşa şi aruncă o privire afară.

— Te-am trezit?

— Ăăă… Nu-i bai, am dormit destul! Vasăzică, te-ai întors deja acasă?

— Pentru că-mi era atât de dor de tine, îi răspund rânjind.

— Mamă, arăţi ca un şobolan ud!

Îmi văd reflexia în oglinda din holul lui. Ar fi trebuit să-mi schimb hainele şi să mă spăl puţin. Ridic sacoşa în care se află racla.

— Pot ăsă las ceva la tine?

— Ce-ai acolo?

Întrebarea lui sună înăbuşit, ca un fel de „Ciaiaolo?“.

— O sacoşă.

Roger îşi dă ochii peste cap.

— Ce dracu’, că doar nu-s orb! Ce e înăuntru? întreabă, apoi râde. Heroină?

— Nişte chestii vechi. Din vremuri de demult.

Pentru Roger, „vremurile de demult“ înseamnă o epocă populată de pterodactili, gramofoane şi bărbaţi purtând peruci pudrate. Cu alte cuvinte, pe undeva pe la 1975.

— Hei, am înregistrat un demo! anunţă mândru. Vrei să-l asculţi?

Ca să fiu sincer, nu prea am chef, dar nu mă lasă inima să i-o spun. Îl urmez în sufragerie. Draperiile sunt trase. Luminată de strălucirea becurilor roşii, sufrageria seamănă cu o cameră de developare sau cu un bordel. Pe o masă de mahon rotundă se găseşte un sfeşnic de argint cu şapte lumânări negre, pe podea, un covor desenat cu o hexagramă într-un cerc, iar pe pereţi, deasupra canapelei cumpărate din târgul de vechituri şi a măsuţei din tec, veche de treizeci de ani, sunt lipite postere cu Satana şi reprezentăriale unor scene oribile din iad. Roger are un stil unic de a te face să te simţi ca acasă.

Un sistem audio negru, aşezat în mijlocul unuia dintre pereţii lungi, se înalţă asemenea unei icoane la care Roger se mai roagă din când în când. Sistemul are CD-player programabil, un tuner PLL automat digital, amplificator cu bas-booster şi un sistem super-surround, egalizator, dublu casetofon cu înregistrare la mare viteză, amplificator pentru tonuri joase şi patru difuzoare uriaşe.

Roger flutură telecomanda, iar sistemul audio se trezeşte la viaţă cu un joc colorat şi mut de artificii alcătuite din diode şi ace tremurânde. O tăviţă a CD-player-ului alunecă în afară, ca un duh dintr-un basm arab, care aşteaptă porunca. Roger apasă pe butonul *play*.

Şi apoi totul explodează.

Ceva mai târziu, în noapte, apa rece ca gheaţa spală praful, sudoarea şi îmi răcoreşte fâşia de piele arsă de soare de pe ceafă. Băşicile mă ustură de la săpun.

Uneori, duşul devine un fel de ritual. După o zi lungă, nu vrei decât să alungi din tine toate greutăţile şi neplăcerile. Sunt obosit, dar nu cred că voi visa.

8

Mama e genul de om care întotdeauna pare bine-dispusă şi trează, chiar şi atunci când o suni la trei şi

jumătate dimineaţa.

E trei şi jumătate dimineaţa.

Am format numărul mamei. Îmi răspunde profesorul. Glasul răguşit şi arţăgos îi e încleiat de somn. Arţăgos – aşa e el.

— Sunt Bjørn.

— Cum? se răsteşte.

Nu m-a auzit.

— Vreau să vorbesc cu mama.

Are impresia că sunt fratele meu vitreg, Steffen, care noaptea nu e niciodată acasă; reuşeşte mereu să găsească o fată care nu suportă să doarmă singură în pat.

Mormăind, profesorul îi dă mamei receptorul greu de marmură. Dacă e să judec după vocea ei, aş zice că a stat în pat în capul oaselor, trează, aşteptând cu nerăbdare să o sune cineva, îmbrăcată în rochia roşie de bal, cu lacul de unghii uscându-se încet, dată cu rimel, cu părul proaspăt uscat cu föhnul, ţinând o broderie în poală şi un păhărel prin preajmă.

— Eu sunt, îi spun.

— Ursuleţ? Micul Bjørn? Bjørn, dragule, tu eşti? întreabă cu o urmă de panică. Ce e? S-a-ntâmplat ceva?

— Îmi… îmi pare rău că te-am trezit.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Mamă… **N**u s-a-ntâmplat nimic. Eu…

Respiră zgomotos în receptor. Mama îşi închipuie mereu ce poate fi mai rău: accidente rutiere, incendii, psihopaţi înarmaţi. Crede că o sun din secţia de terapie intensivă a spitalului Ullevål, că doctorii sunt pe punctul de a mă duce în sala de operaţii şi că mă lasă să dau un telefon scurt. În caz că operaţia nu va reuşi, ceea ce e foarte probabil.

— Ăăă, mamă, nu ştiu de ce am sunat…

Parcă îi văd: mama, îngrijorată şi agitată în cămaşa ei şic de noapte, profesorul, puţin morocănos în pijamalele lui dungate, cu faţa încruntată acoperită de ţepii bărbii. Stau în pat, în capul oaselor, rezemându-şi spatele de o grămadă de perne îmbrăcate în feţe de mătase, cu monogramă brodată manual. O veioză e aprinsă pe noptieră, iar abajurul e împodobit cu ciucuri.

— Micule Bjørn, spune-mi ce s-a-ntâmplat!

Încă e convinsă că s-a petrecut ceva îngrozitor.

— Nimic, mamă.

— Eşti acasă?

Ştiu la ce se gândeşte: poate că zac în propria mea vomă, poate că sunt într-un adăpost jegos pentru vagabonzi. Poate că am înghiţit douăzeci de pastile de Rohypnol şi treizeci de pastile de Valium împreună cu un litru de spirt, iar acum mă joc cu o brichetă Bic.

— Da, mamă, sunt acasă.

Nu ar fi trebuit să sun. Am făcut-o fără să mă gândesc. Nu sunt întotdeauna eu însumi. Când mă trezesc în mijlocul nopţii, gândurile negre îmi zgârie nervii asemenea unei dureri de dinţi sau de gât. Totul e mai rău noaptea, dar nu e cazul să-mi deranjez mama la trei şi jumătate dimineaţa din cauza asta. Aş fi putut să iau o pastilă de Valium, dar am sunat-o pe mama. Ca şi cum asta mi-ar fi ajutat vreodată cu

ceva.

— Pur şi simplu stăteam în pat, mă gândeam, şi am vrut să-ţi aud vocea. Asta-i tot!

— Eşti sigur, Micule Bjørn?

Dincolo de cuvintele ei simt o urmă de iritare. La urma urmei, e noapte. Dormeau. Dacă nu dorisem decât să-i aud vocea, aş fi putut aştepta până dimineaţă.

— Îmi pare rău că te-am trezit, mă scuz.

Nu ştie ce să spună. De obicei, nu sun noaptea. Ceva sigur s-a întâmplat, iar eu nu vreau să-i spun.

— Micule Bjørn, vrei să vin la tine?

— Pur şi simplu vreau să… stau de vorbă o vreme.

Îi aud iarăşi respiraţia; răsuflarea grea, zgomotoasă, invadează receptorul, asemenea unui apel obscen al unui necunoscut.

— Acum? mă întreabă, lungind puţin cuvântul.

Această aluzie la ora apelului meu e versiunea cea mai apropiată de critică a mamei.

— Stăteam în pat, gândindu-mă la ziua de mâine. De-asta voiam să vorbesc cu tine.

Aştept clipa în care conştientizezarea motivului o va lovi ca un vânt îngheţat.

— Pentru că e marţi?

Nu pricepe sau o face pe proasta.

Profesorul mormăie în fundal.

Nu ştiu mai nimic despre copilăria mamei. Niciodată nu a vrut să vorbească despre perioada aceea. Dar nu e greu de înţeles de ce tata s-a îndrăgostit de ea. Nu era ca celelalte fete de liceu. Avea ceva sincer şi misterios. Cât timp fuseseră în şcoală, îi făcuse neîncetat avansuri. În cele din urmă, ea cedase. În fotografiile de absolvire i se poate vedea burta umflată.

Câteodată, când lumina e slabă, mama încă arată ca o adolescentă. E frumoasă şi ademenitoare ca o zână dansând în lumina lumii.

Mă întreb din când în când în ce fel a afectat-o copilăria pe mama. Înainte de război, bunicii mei locuiau în nordul Norvegiei, într-o casă cu perdele de dantelă, cu linoleum pe jos şi cu pereţi prin care sufla vântul de nord-vest. Casa nu era mare. Am văzut o poză. Fusese construită pe un promontoriu. Aveau o bucătărie, şi, câteodată, noaptea, urinau în chiuveta de serviciu. Aveau o sufragerie, un dormitor la mansardă şi o dependinţă. Casa era mereu curată şi ordonată. Pe urmă, nemţii au ars-o din temelii. Bunicii mei au reuşit să salveze un album de fortografii şi câteva haine. Bunica a locuit în nordul Suediei, în timp ce bunicul a ridicat o casă nouă pe promontoriul de lângă fiord, dar nu a mai fost acelaşi lucru. Pe urmă s-a născut mama, dar nu a ajutat. Războiul îl afectase pe bunicul. Au plecat să stea la fratele bunicii, la Oslo, dar nimeni nu avea nevoie de un pescar nevrotic, sau de o femeie care putea să cureţe un peşte în şapte secunde, să lecuiască infecţiile cu ierburi şi să comunice cu spiritele morţilor după apusul soarelui.

Fiecare bucăţică din existenţa lor ascundea un secret.

Când mama avea patru ani, trupul bunicului meu a fost găsit plutind în port. Poliţia a făcut o anchetă superficială, apoi cazul a fost închis. Bunica s-a angajat ca menajeră la o familie bogată din cartierul Grefsen din Oslo. Îşi făcea datoria cu o descurajare stoică. Doar cei care o priveau în ochi descopereau demnitatea stăruitoare care sălăşluia în ea.

Nu s-a recăsătorit niciodată. Venera cele cinci poze ale bunicului ca pe nişte icoane. Ţinea în şifonier o cămaşă pe care nu apucase să o spele înainte de moartea lui. Era pătată şi duhnea a transpiraţie

şi a maţe de peşte. Cămaşa aceea era modul ei de a se agăţa de amintiri.

Mama nu a fost la fel de devotată.

Când a murit tata, l-a şters din memoria ei, l-a ras de pe faţa pământului de tot, fără drept de apel. A dat jos toate fotografiile lui de pe pereţi, a ars scrisorile de la el, i-a dat hainele de pomană. A devenit o figură mitică despre care nu vorbeam niciodată, cineva care nu existase vreodată. Orice amintea de tata era eliminat sistematic din casa aceea veche în stil victorian.

La urmă, nu am rămas decât eu.

În prima noapte în care mama i-a permis profesorului să rămână la noi până dimineaţă – era într-o vineri, seara târziu –, m-am închis în camera mea ca să nu mai aud râsetele şi clinchetul paharelor. Când mama şi-a strecurat capul pe uşă ca să-mi ureze noapte bună, m-am prefăcut că dorm.

Târziu în acea noapte, când treptele au scârţâit, m-am furişat în balcon. Priveam printre draperiile întredeschise şi i-am văzut pe mama şi pe profesor intrând în dormitor în vârful picioarelor, încuind uşa şi azvârlindu-şi hainele pe jos.

Tata stătea într-un colţ, complet nemişcat, invizibil.

Băuseră. Profesorul avea chef de jocuri, iar mama încerca să-l facă să tacă.

Inima mi se zbătea ca un animal în cuşcă, plină de de teamă şi de o aşteptare tainică.

Săptămâni întregi după acea seară am pedepsit-o tăcând.

Mai târziu au urmat alte jocuri…

La şase luni de la moartea tatei, mama s-a căsătorit cu profesorul, colegul şi cel mai bun prieten al tatălui meu. Iertaţi-mă dacă zâmbetul meu e cam silit.

În anul în care s-a născut fratele meu vitreg, mama şi profesorul au vândut casa în stil victorian. Nu m-am mutat cu ei. Când i-am spus mamei că vreau să locuiesc singur, a fost ca şi cum ar fi oftat de uşurare – ca atunci când urci pe un munte şi te uiţi în urmă, să vezi ce distanţă ai străbătut. Şi-a luat viaţa de la capăt.

9

Mama şi profesorul locuiesc într-o casă de cărămidă văruită, în cartierul Bogstad din Oslo, şi, cum toate casele cu adevărat elegante din Mount Holmenkollen, aflat în apropiere, au panorame spectaculoase, lor le place să spună că locuiesc în Holmenkollen de Jos. Casa are două etaje şi o mansardă şi pare că a fost construită în timpul unei beţii zdravene care a durat trei săptămâni. Bineînţeles, tocmai din acest motiv arhitectul a primit mai multe premii pentru acea construcţie. Tot căsoiul e o învălmăşeală de colţuri şi cotloane, de scări în spirală şi de dulapuri încastrate, în care mama îşi poate stoca fără griji arsenalul de sticle pe jumătate goale. Grădina în pantă, care dă în şosea, e plină de sclipeţi galbeni, de rododendroni şi trandafiri Lili Marlene, dar nu se simte decât mirosul erbicidelor şi al stratului protector din scoarţă de copac. Peluza din faţa casei e terasată. În spate, pe lespezi de ardezie scoţiană importate special, se află un hamac cu perne între care te poţi pierde, un grătar masiv, construit de către unul dintre prietenii profesorului, şi o fântână reprezentând un înger care scuipă, urinează şi în restul timpului rânjeşte la cer. Un grădinar vine în fiecare vineri şi îngrijeşte grădina. O fată face curăţenie în casă în aceeaşi zi. Vinerea e o zi aglomerată pentru mama.

Când deschide uşa şi mă vede stând pe ultima treaptă, viu, nevătămat şi chipeş (deşi palid), îşi

strânge mâinile încântată. O îmbrăţişez, ceea ce nu fac de obicei, pentru că sunt zgârcit cu gesturile afectuoase. În afară de asta, nu suport mirosul apei de gură care ar trebui să ascundă damful de băutură din respiraţia ei. Nu am trecut pe acolo pentru că aşa am vrut, ci doar ca să o liniştesc şi să-i amintesc ce zi e azi.

Bucătăria e luminoasă şi spaţioasă. Parchetul din lemn de pin a fost adus de la o fermă din Hadeland. Mama a făcut cafea, iar profesorul şi-a lăsat ziarele împrăştiate pe toată masa.

— Aveai de gând să eviscerezi vreun peşte? glumesc, arătându-i ziarele.

Zâmbeşte nonşalant, ca pentru a scoate în evidenţă faptul că, într-adevăr, e casnică, dar alţi oameni fac treaba murdară în locul ei. Dă drumul radioului portabil instalat pe pervaz. Mama e dependentă de emisiunea ei radiofonică preferată, difuzată în fiecare dimineaţă la ora nouă. Are multe dependeţe.

— Mereu i-ai lăsat pe alţii să eviscereze peştii în locul tău, îi spun.

E o aluzie la un eveniment petrecut cu multă vreme în urmă. Ar trebui să-şi aducă aminte şi să-i fie ruşine.

— Apropo, tocmai a sunat Trygve! mă anunţă.

Aşteaptă o reacţie din partea mea, reacţie care nu vine.

— E foarte supărat. Vrea să-l suni. Ce-ai mai pus la cale, Micule Bjørn?

— Ce-am mai pus la cale? Eu? întreb cu cea mai nevinovată voce posibilă.

— În fine, ar trebui să-l suni.

— Mai târziu.

— E foarte important.

— Ştiu despre ce e vorba!

— E furios.

— O să-l sun mai încolo, mint eu.

— Hei, diseară o să mâncăm friptură! Ieri, la măcelărie, aveau un muşchi de vită nemaipomenit de fraged.

Mă prefac că-mi bag degetul pe gât şi scot un sunet dezgustător.

— Prostuţule! Nu vrei să iei masa cu noi? Îţi pregătesc nişte cartofi gratinaţi cu broccoli.

— Am o zi plină.

— N-ai mai cinat cu noi de un car de ani. Te rog! Vii? De dragul meu…

— Am trecut pe aici doar ca să-mi cer scuze.

— Prostii!

— Nu eram în apele mele.

— Ce te frământă?

— Nimic, absolut nimic!

Beau o ceaşcă de ceai cu ea. Vorbim verzi şi uscate, exact specialitatea ei. Insinuările sunt din ce în ce mai puţin voalate, dar ea nu face nicio asociere. Nici măcar atunci când îi spun că voi merge la mormânt.

Astăzi se împlinesc douăzeci de ani de la moartea tatălui meu. Sunt convins că azi, la un moment dat, îşi va da seama.

În vara aceea nu a murit numai tata. Mama a pierdut un stil de viaţă. Toată existenţa ei s-a redus la a uşura traiul profesorului şi al fratelui meu vitreg. A devenit o gospodină ocupată, pricepută. Se asigură că

fetele de la firma de curăţenie şterg praful între clapele negre ale pianului din camera de muzică. Măcelarul şi vânzătorul de la pescărie o sună când primesc marfă excelentă şi scumpă. Mama e sprijinul profesorului, soţia lui iubitoare, gazda lui superbă, amanta lui veşnic tânără şi aţâţată. E mama veselă a fratelui meu vitreg, îl sprijină mereu, îi strecoară ceva bani în plus când iese în oraş, şi tot ea e cea care face curat în urma lui când vine acasă în zori, împiedicându-se, mort de beat şi vomitând.

10

— Vasăzică, eşti tot vegetarian? mă întreabă Caspar Scott.

E un bărbat neobişnuit de chipeş. Ca să fiu sincer, propria-mi reflecţie trezeşte în mine un sentiment de inferioritate permanent şi – obiectiv vorbind – foarte meritat. Dar înfăţişarea lui Caspar e atât de uluitoare, încât îl face să pară aproape efeminat. Femeile de la bufetul Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural îi aruncă ocheade languroase. El nu pare să observe, dar eu ştiu că adună toată atenţia într-un rezervor, păstrând-o pentru zile negre.

Am fost prieteni la facultate. Am împărţit acelaşi cort luni de zile, în timp ce lucram pe şantiere în diferite părţi ale ţării. Când l-am sunat, ne-am simţit stânjeniţi câteva clipe, până când am început să ne simţim iarăşi apropiaţi şi ne-am reintrat în ritm.

Acum stăm la bufet, încercând să ne prefacem că nu s-a schimbat nimic. Miroase a cafea, produse de patiserie şi hamburgeri prăjiţi, cu ceapă.

Caspar s-a născut să fie arheolog. Poate că ce urmează să spun va suna ciudat, dar omul acesta se pricepe de minune să plaseze un obiect mic, aparent insignifiant, într-un context mai mare. Când făceam săpături pe câmpul Larøy, câteva fragmente neînsemnate de chei şi o cutiuţă pentru ace ataşată la o curea i-au spus că găsiserăm în sfârşit ferma pierdută a căpeteniei Hallstein. Cu altă ocazie, am găsit într-un mormânt viking un pumnal de argint minuscul, de a cărui utilitate nu ne dădeam seama (era o jucărie, o bijuterie, o armă simbolică?), până când Caspar ne-a spus, pe un ton cât se poate de firesc, că instrumentul fusese folosit pentru curăţarea urechilor.

Caspar poate interpreta un peisaj de ţară cu aceeaşi uşurinţă cu care noi am citi o carte. Are o abilitate extraordinară de a face distincţia dintre formaţiunile naturale ale terenului şi cele create de mâna omului. El a supravegheat cele două grupuri de cercetare care au descoperit rămăşiţele vechi de peste o mie de ani de la Rogaland şi Finnmark. Descoperirile au demonstrat că vânătorii de reni din zona Mării Nordului sau vânătorii-culegători preistorici din Peninsula Kola ar putea fi primii care au ajuns la coasta norvegiană dezgheţată.

Dar Caspar s-a săturat de munca de teren, de săptămânile şi lunile lungi petrecute departe de Kristin. L-au obosit soarele arzător şi aversele subite care ne transformau siturile în mlaştini, aşa că a devenit birocrat. În ultimii şapte ani a lucrat în Departamentul de Arheologie al Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural.

Mi-e ruşine când îmi dau seama că ăsta e singurul motiv pentru care l-am sunat.

Îl rog să-mi povestească despre pregătirile pentru următoarea excavaţie.

Ia o gură de cafea şi se strâmbă.

— Ce ciudat că mă-ntrebi! M-am întrebat şi eu care-i de fapt treaba.

Îmi scot pliculeţul de ceai din apa fierbinte şi îl privesc, în expectativă.

— Totul a început cu câteva telefoane către directorul general Loland, îmi spune Caspar. La început

a sunat Arntzen, pe urmă directorul Viestad.

— Au sunat amândoi?

— Asta spuneam şi eu. Au sunat din partea unei fundaţii britanice numite SSI, Societatea de Ştiinţe Internaţionale, un institut de cercetare nonprofit din Londra. Cei de la SSI credeau că la Mănăstirea Værne se află rămăşiţele unei fortăreţe circulare. Adică, hai să fim serioşi! Îţi vine să crezi? O fortăreaţă circulară! N-am dat nici de cel mai mic înscris cum că cineva ar fi construit o asemenea fortăreaţă la Mănăstirea Værne. Pe urmă au vrut să ştie dacă am fi de acord ca profesorul Graham Llyleworth să conducă săpăturile.

— Şi ţie ţi s-a părut normal?

— Normal? Nu! Doar mă ştii, nu? Mi s-a părut că totul e cusut cu aţă albă.

— Îmi dau seama.

— Mda. Adică, o fortăreaţă circulară? Acolo? Poţi fi convins că le-am pus ceva întrebări. De ce naiba ar exista aşa ceva acolo? Şi de ce ar fi interesată o fundaţie britanică de o fortăreaţă circulară norvegiană? Cine avea să plătească pentru proiect? De ce se grăbeau aşa? Ce aveau de gând să facă în eventualitatea în care găseau fortăreaţa?

— Poate voiau s-o ia cu ei.

Caspar râde.

— Asta chiar c-ar fi în stilul lui Graham Llyleworth.

— Şi cu timpul lucrurile au început să se lege?

— Deloc! N-am putut smulge de la ei nici măcar un răspuns, doar ridicări din sprâncene şi oftaturi, fiindcă eram atât de dificil. Conducerea Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural are impresia că Llyleworth e un zeu, iar cei tineri cred c-a inventat arheologia. OK, recunosc, a făcut câteva descoperiri incredibile şi a scris câteva cărţi importante. Dar asta-nseamnă c-ar trebui să-i permitem lui Graham Llyleworth, un imperialist cultural înfumurat, să mărşăluiască aici cu armata lui de subordonaţi şi roabe şi să-l lăsăm să facă ce vrea? În fine, am încercat să-mi scot povestea asta din minte, până când a sosit cererea oficială, după câteva săptămâni.

— O cerere? N-am văzut niciodată aşa ceva!

— Şi ce mai cerere! Hârţi, sigilii oficiale şi semnături ale unor oameni cu greutate. După ce am primit documentele, toată lumea din departament a început să se agite. După nici zece minute, Sigurd Loland m-a chemat în biroul lui. De ce sunt aşa de negativist? Oare nu-nţeleg care sunt beneficiile cooperării arheologice internaţionale? Mai ştii cum se ambalează Sigurd pe diverse subiecte? I-am amintit că el are ultimul cuvânt. Dar nu, pentru el era până peste poate de important ca toată lumea implicată să fie de acord cu proiectul şi a ţinut morţiş ca eu să semnez formularul de aprobare. Nu mă-ntreba de ce.

— Poate pentru că tu erai cel mai reticent?

— Hm, la asta nu m-am gândit, dar, dacă într-adevăr a avut ceva de ascuns, mişcarea a fost chiar inteligentă.

— Îţi aminteşti vreun nume?

— Profesorul Llyleworth era arheologul principal, dar finanţarea venea de la SSI, de la Londra. Preşedintele consiliului de administraţie al fundaţiei apărea ca proprietarul proiectului. Am impresia că au un buget de cinci sau şase milioane de coroane. Pentru găsirea unei fortăreţe circulare într-un lan de

porumb! Ce Dumnezeului!

— Ai idee de ce m-au ales pe mine?

— Ca inspector? Habar n-am! Noi nu ne puteam lipsi de niciun angajat. Am fost foarte ferm în privinţa asta. Am impresia că Arntzen te-a ales.

— Dar de ce tocmai pe mine?

— Poate pentru că te pricepi.

La început râd, pe urmă îi povestesc lui Caspar despre săpături şi despre surprinzătoarea descoperire. Îi povestesc despre purtarea lui Arntzen şi a profesorului, despre bănuielile mele, dar nu-i zic că racla e la mine.

Când termin de povestit, Caspar chicoteşte şi dă din cap.

— Ce porcărie! Presimţeam eu că e ceva dubios la mijloc!

O femeie tânără care trece pe lângă masa noastră – mi-o amintesc vag, am participat amândoi la nişte săpături cu vreo doi ani în urmă – îmi zâmbeşte, dându-mi de înţeles că m-a recunoscut, şi îi gângureşte lui Caspar:

— Azi iei prânzul devreme?

Caspar se apleacă spre mine şi îmi spune, coborând vocea:

— Ştii ce? Am de gând să-ntreb prin preajmă, poate aflu ceva. Vino-n seara asta la noi, să iei cina cu mine şi Kristin! Pe urmă cercetăm povestea împreună. La noi o să fie mai discret decât aici. În plus, nu ne-ai mai vizitat de o grămadă de vreme. Kristin s-ar bucura să te revadă.

— Vin cu plăcere, îi spun.

Doar gândul la Kristin e de ajuns ca să-mi facă pulsul să o ia razna.

— Bjørn, dac-aş fi în locul tău, aş sta de vorbă cu Grethe. Ştie absolut totul despre tipii ăştia.

— Cu Grethe?

— Da. Nu-mi spune c-ai uitat-o pe Grethe!

Roşesc. Nu am uitat-o.

11

În faţa blocului meu, un bărbat stă cocoşat peste volanul unui Ranger Rover roşu, proaspăt spălat, cu plăcuţe de înmatriculare cu numere diplomatice. Când mă vede, se uită repede în altă parte. Majoritatea oamenilor se holbează la mine.

Intru în apartament. Robotul telefonic pâlpâie – ceva neobişnuit.

Primul mesaj e de la mama. M-a sunat să îmi amintească de cină. Amândoi ştim că am refuzat. Al doilea mesaj e de la o femeie în vârstă, care îi explică politicos robotului că a greşit numărul. Al treilea mesaj nu conţine nimic. Aud doar o respiraţie.

Instantaneu, am senzaţia că nu sunt singur în apartament. Mai simt asta uneori. Mi se pare că a fost cineva aici. Intru în sufragerie, în vârful picioarelor. Soarele străluceşte printre draperii. Deschid uşa dormitorului, iar patul meu uriaş, cu saltea cu apă, îmi dă cu tifla, asemenea unei promisiuni neonorate. În baie e întuneric. Biroul, care pentru un bărbat de vârsta mea, dar mai aşezat decât mine, ar fi camera copilului, e îngropat sub documente şi artefacte împrumutate.

Sunt singur. Dar tot nu pot alunga senzaţia că altcineva a trecut pe aici. Desfac o sticlă de bere, rece ca gheaţa după ce a stat săptămâni întregi în frigider. O beau în vreme ce mai fac un tur al apartamentului.

De-abia la a patra verificare îmi dau seama: cineva mi-a mutat calculatorul. Nu cu mult, doar cu câţiva centimetri, dar îndeajuns încât să pot observa în cele din urmă, pentru că nu se aliniază cu urma de praf. Mă aşez greoi pe scaunul de la birou şi dau drumul calculatorului. Nu se întâmplă nimic. Niciun bip, niciun bâzâit. În sfârşit, sunetul acela enervant de care am încercat să scap încă de când am cumpărat calculatorul a fost redus la tăcere.

Curând îmi dau seama şi din ce motiv.

Partea din faţă a unităţii centrale a fost deschisă. Desprind panoul cu vârfurile degetelor şi arunc o privire în haosul de elemente electronice care alcătuiesc organele, venele şi creierul maşinăriei. Nu sunt expert în calculatoare, dar îmi dau seama că cineva mi-a luat hard drive-ul.

Sunt inundat de un val de furie. Mi-au invadat spaţiul personal. Au luat ce au vrut, ca şi cum le-aş fi înmânat cheile vieţii mele.

Apoi mă liniştesc. Tot eu sunt în avantaj. Nu au luat ceea ce căutau. Plin de zel necugetat, sun la poliţie ca să raportez spargerea, apoi îl sun pe profesorul Arntzen la birou.

Gâfâie.

— Unde e racla? urlă în telefon când îşi dă seama cine îl sună.

— Racla? întreb, prefăcându-mă că nu am habar despre ce vorbeşte.

— Nu te face că… începe el.

Cineva îi smulge receptorul.

— Unde e nenorocita de raclă?

Glasul lui Llyleworth tremură.

— Ce vă face să credeţi c-aş avea racla?

— Lasă vrăjeala! Unde e?

— Ca să nu mai pierdeţi timpul, vă spun de pe acum că pe hard drive-ul meu n-o să găsiţi nimic în afară de nişte referate, nişte poezii neterminate şi nişte jocuri super tari.

— Unde e racla?

Pun receptorul în furcă, îmi iau altă bere şi mă întreb ce o să se întâmple în continuare.

Telefonul sună. O să-l las să sune. Nu mai am chef să discut cu nimeni. Telefonul sună încontinuu. Într-un sfârşit, perseverenţa lui învinge.

E un englez. „Dr Rutherford din Londra“, directorul prestigiosului Institut Regal Britanic de Arheologie. Îmi oferă bani contra „artefactului“, care, din câte a înţeles, se află în posesia mea.

— Descoperirea este proprietate norvegiană! protestez eu.

— Cincizeci de mii de lire, parează el.

Cincizeci de mii de lire înseamnă o grămadă de bani. Nici măcar nu-mi trece prin cap să accept oferta. Încăpăţânarea mea nu şi-a avut niciodată originea în raţiune.

— Nu mai am artefactul, mint.

— Nu?

Îi spun că a fost furat.

— Racla a fost furată chiar astăzi, din apartamentul meu. Mi-au spart locuinţa.

Dr Rutherford aproape că se dă de gol. E pe punctul de a declara că racla nu se află în apartament, că nu au găsit-o, dar se controlează. Din vocea lui îmi dau seama că l-am făcut să se îndoiască. Dar dacă oamenii pe care i-a angajat chiar au furat chivotul? Aşa, ca să-l tragă pe sfoară? Ca şi cum ar vrea să se

liniştească, întreabă:

— Sunteţi sigur, domnule Beltø?

— Da, sunt *cât se poate de sigur*.

Ezită. Minciuna mea a creat incertitudine.

— Vă propun un târg.

— Ce anume din ce aveţi de oferit m-ar putea interesa?

— Vă pot spune ce s-a-ntâmplat de fapt când tatăl dumneavoastră a murit.

Timpul se opreşte brusc în loc. Imagini caleidoscopice se ridică la suprafaţă: muntele, frânghia, piatra desprinsă de la baza stâncii, sângele. În clipa asta mă aflu într-un vacuum, în care timpul a rămas neclintit vreme de douăzeci de ani.

Mă uit în gol. Abia după mulţi ani de la moartea tatei mi-am dat seama cât de puţin l-am cunoscut. E doar o imagine fugară în memoria mea, un bărbat gânditor, care rareori mă atingea sau îmi îngăduia să intru în lumea lui. Uşile existenţei tatălui meu rămâneau mereu închise, iar draperiile erau trase. De câteva ori i-am văzut ochii plini de furie, dar în majoritatea timpului era un bărbat care se întorcea acasă de la birou sau de la sit, apoi dispărea în camera de la subsol, în care scria un tratat academic despre care nu voia să vorbească şi pe care nu l-am văzut niciodată.

Când mi-l închipui pe tata, îl văd cu ochi de copil.

Mama nu vrea niciodată să vorbească despre el. Iar profesorul devine atât de nervos, ca şi cum nu ar suporta gândul că nevasta lui iubită a fost odată îndrăgostită de altcineva, profund şi pasional. Trebuie să trăiască cu gândul că nu a ajuns primul la prăjitură.

Însă un gând anume mă uimeşte mereu: căsătoria mamei cu profesorul este de două ori mai lungă decât a fost cea cu tata.

Mi-e dor de tata, dar, din când în când, mă întreb dacă un fiu îşi poate privi tatăl fără să se gândească la săculeţul care atârnă între picioarele acestuia, unde odinioară se agita sub forma unui spermatozoid mic şi plin de nerăbdare, la organul care se bălăngăne între picioarele tatălui său, care se umflă, umplându-i mama de plăcere carnală, inacceptabilă în ochii fiului. Uneori nu sunt tocmai în toate minţile. Îmi daţi, vă rog, paharul de plastic cu pastiluţe roz?

Poate că mă văd oglindit în tatăl meu. E verosimil. Niciodată nu l-am admirat. Câteodată, treaba asta mă sâcâie. Când citesc despre taţi care îşi modelează fiii, mă întreb care parte din tatăl meu supravieţuieşte în mine. Depresia? Faptul că am devenit arheolog, ca el? E doar o coincidenţă, la mijloc a fost atracţia unei ştiinţe interpretative, un domeniu care se potriveşte cu o fire introvertită, iscoditoare. Ori de câte ori mă încumetam să intru în biroul lui, tata ridica privirea din documente sau artefacte, zâmbea absent şi îmi arăta o greutate pentru războiul de ţesut sau un vârf de săgeată despre care părea să ştie tot. Pe atunci nu cunoşteam diferenţa dintre o părere avizată şi interpretarea empirică, dar înţelegeam că tata are darul de a privi înapoi în timp.

Interesul lui brusc pentru căţărări mi s-a părut nelalocul lui. Era un om precaut. Ca mine. Predispus la anxietate. Trygve Arntzen l-a ademenit pe tata pe faţetele acelor stânci. Dă de bănuit, din punctul meu de vedere. Poate că din acest motiv nu am reuşit niciodată să îl iert pe profesorul Arntzen pentru că nu a reuşit să-i împiedice căderea, deşi a încercat. La urma urmei, s-a oferit suspect de repede să o preia pe văduvă.

Am rămas blocat, uluit, rotindu-mă în această bulboană a timpului, cu receptorul lipit de ureche.

Doctorul Rutherford mă întreabă:

— Mai sunteţi la telefon?

— Ce ştiţi despre tatăl meu? îl întreb brusc.

— Putem discuta despre asta imediat ce intru în posesia raclei.

— Cum adică „s-a-ntâmplat de fapt“ când a murit?

— Vă repet: imediat ce intru în posesia raclei…

— Mai vedem.

Îmi dreg glasul, îi promit că mă voi gândi la ofertă, îi mulţumesc şovăitor pentru timpul acordat şi închid.

Mă reped pe hol, cobor scările şi ies în stradă. Range Rover-ul roşu a dispărut. Nu contează. Şoferul părea un tip solid, puternic. Poate că îşi aştepta prietena.

Nu îl cunosc pe acest dr Rutherford, directorul Institutului Regal Britanic de Arheologie. Habar n-am cât de uşor are el impresia că pot fi păcălit. Dar sunt sigur de două lucruri. Primul: Institutul Regal Britanic de Arheologie nu există. Şi doi: credeam că sunt singurul care bănuieşte că moartea tatălui meu nu a fost un accident.

12

Tata e îngropat în cimitirul Grefsen. O piatră funerară simplă, sub un mesteacăn bătrîn. Mama plăteşte suma anuală pentru întreţinerea mormântului.

Mă las pe vine în faţa pietrei de granit. Numele tatei e săpat în roca roşie, fără date, fără vreun indiciu care să-l ancoreze în timp. Doar numele lui: *Birger Beltø*. Aşa am vrut eu şi mama.

Am adus un ghiveci cu crini galbeni, într-o pungă de hârtie maro. Îi plantez în faţa pietrei funerare, ca să-l înveselesc pe tata. Oriunde s-ar afla.

În pădurea care se întinde între casa de la ţară a bunicii şi Mănăstirea Værne se află un vechi cimitir, sub nişte stejarii uriaşi. Dintotdeauna m-am întrebat cine e îngropat acolo, cine se odihneşte sub placa grea de fier, a cărei inscripţie a fost ştearsă de trecerea timpului. Mama spunea că defuncţii fuseseră proprietarii mănăstirii, motiv pentru care li se îngăduise să îşi aibă mormântul în pădure. Îmi amintesc că atunci mă gândisem: „Iar noi, restul, suntem nevoiţi să zacem prin cimitire.“

În parcare, doi bărbaţi stau aşezaţi pe capota unui Range Rover roşu. Observasem maşina de dimineaţă, în oglinda retrovizoare, în drum spre casa mamei. Acum, când mă văd, unul dintre ei se dă jos şi se îndreaptă spre mine. Seamănă cu King Kong. Reuşesc să mă urc în Bolla şi să închid portiera înainte să ajungă la mine. Loveşte cu pumnul în geam. Are degete groase şi păroase şi poartă inelul cu sigiliu al unei şcoli străine. În mâna liberă are un telefon mobil. Pornesc motorul şi merg în marşarier prin parcare. Matahala înşfacă mânerul portierei. Poate vrea să ţină maşina în loc cu forţa. Nu m-ar mira dacă ar fi în stare să o facă.

Din fericire, omul dă drumul mânerului. Îl văd în oglindă întorcându-se în fugă la maşină.

Bolla nu e făcută să se ia la întrecere cu alte maşini, aşa încât nici măcar nu încerc. Rulez calm pe Strada Kjelsås. Când soseşte următorul autobuz roşu, virez şi mă postez în spatele lui. Devenim o mică procesiune: autobuzul, Bolla şi Range-Rover-ul.

Ca să descurajeze slalomul prin trafic, primăria din Oslo a creat câteva fundături artificiale între

Kjelsås şi Lofthus, şi au instalat bariere exclusiv pentru autobuze, pe care şoferul le deschide printr-un semnal radio. Procesiunea noastră se apropie încet de una dintre aceste bariere. În timp ce şoferul autobuzului deschide bariera şi trece, eu mă lipesc de spatele autobuzului şi îl urmez. Ajuns în cealaltă parte, mă opresc, blocând accesul Range-Rover-ului. Privesc cu un sentiment de superioritate cum porţile se închid între mine şi Range Rover.

II
Relicva

1

— Măi să fie! Micule Bjørn, chiar tu eşti?

A îmbătrânit. Dintotdeauna am considerat-o un adult adevărat (cred că „matur“ e cuvântul pe care îl caut), dar îşi poartă anii cu o demnitate sofisticată, tinerească. Atunci când am întâlnit-o, obişnuia să-şi poarte părul blond-argintiu legat nonşalant la spate şi umbla îmbrăcată în fuste strâmte, tricotate, şi ciorapi negri, dantelaţi. Dar acum îmi dau seama că anii şi-au lăsat amprenta asupra ei. Ochii ei mă privesc mijiţi şi vioi, iar pe faţa ascuţită petele de bătrâneţe şi ridurile au alcătuit o hartă a declinului. Are mâini fragile, tremurânde, ca ghearele unui pui de vrabie. Printre firele de păr alb, strălucitor, i se vede pielea. Dă din cap.

— A trecut multă vreme… începe ea, în expectativă, întrebându-se ce caut acolo.

Glasul îi e firav, tandru. Odată am fost îndrăgostit de ea.

Zâmbetul e acelaşi, ochii nu s-au schimbat, dar e foarte palidă. Face un pas în lateral, lăsându-mă să intru.

Apartamentul este exact aşa cum mi-l aminteam: enorm, plin de mobilă, întunecos şi cu arome puternice, în fiecare odaie. Uşi cu tocuri groase, tavane cu ornamente de stuc. A recreat cele mai importante evenimente din Biblie cu bibelouri aşezate pe dulapuri şi rafturi înguste: Moise pe Muntele Sinai, Maria şi Pruncul Isus în staul, Predica de pe Munte, Crucificarea. Ursuleţi moi şi păpuşi cu feţe de porţelan, fără expresie, stau aşezate în mici scaune de răchită şi în cărucioare împletite din rafie. Poate că ăsta e modul în care Grethe Lid Wøien se agaţă de copilăria despre care nu vrea să vorbească. Nu cred că are o familie. Cel puţin, nu admite că ar avea. Nu am auzit-o să vorbească vreodată despre cineva apropiat ei. Grethe a umplut acest gol cu studiile ei. Şi cu bărbaţi. Sunt cărţi pretutindeni. S-a închis în apartamentul ei, pe această stradă exclusivistă din cartierul Frogner, ca să-şi cultive singurătatea.

Mă urmează în birou. Trecem pe lângă dormitorul ei. Uşa e pe jumătate deschisă. Fără să vreau, văd pentru o clipă patul nefăcut. Paturile altora mă fac mereu să mă simt stânjenit, prin urmare, privesc în altă parte, sfios.

Nu mai e aceeaşi. Acum e o femeie bătrână. Mersul ei are ceva obosit, izbitor.

O pisică sare de pe un scaun şi se face nevăzută sub pian. Niciodată nu mi-au plăcut pisicile, şi nici ele nu mă plac.

Îmi face semn din cap către canapeaua tapisată cu catifea.

— Ar fi trebuit să-ţi ofer ceva de băut, spune ea, prăbuşindu-se pe un scaun.

Ceva nu e în regulă, simt asta, dar nu îndrăznesc să o întreb despre ce e vorba.

Mă priveşte şi surâde strâmb. Un ceas enorm de perete cântă de două ori.

— Am nevoie de ajutor, o anunţ, înăbuşind un strănut.

Canapeaua e plină de păr de pisică, iar firele de păr îmi gâdilă nasul.

— Mă gândeam eu. Nu-ţi stă-n fire să deranjezi lumea cu vizite inutile.

Nu îmi dau seama dacă o spune ca pe o mustrare blândă, ca pe o observaţie sau ca pe o aluzie la seara de acum doisprezece ani, când mi-am luat inima în dinţi şi i-am spus că o iubesc. Aveam douăzeci de ani. Ea avea mult peste cincizeci. Am fost dintotdeauna un bărbat care nu gândeşte asemenea majorităţii.

— Crezi c-am îmbătrânit? mă întreabă.

Nu am minţit-o niciodată. Aşa că nu răspund. Vârsta e doar un punct pe axa cronologică. Matematiciana Kathleen Ollerenshaw avea optzeci şi şase de ani când a rezolvat enigma seculară a „pătratului magic“. Indiferent cum aduni, suma este mereu aceeaşi, adică 30:

0	14	3	13
7	9	4	10
12	2	15	1
11	5	8	6

Eu tac, iar Grethe oftează cu tristeţe.

— Sunt bolnavă, îmi spune verde în faţă. Am cancer. Diagnosticat de doi ani. Sunt recunoscătoare pentru fiecare zi.

Îi iau mâna într-a mea. E ca şi cum aş ţine mâna rece a unui copil adormit.

— Doctorul spune că sunt o cotoroanţă al naibii de rezistentă.

— Ai dureri?

Ridică din umeri, iar gestul ar putea însemna atât o confirmare, cât şi o negaţie. Pe urmă spune:

— Am mai mult dureri spirituale.

Îi strâng mâna.

— Deci, ce pot să fac pentru tine? mă întreabă practică, retrăgându-şi mâna.

Tonul ei păstrează o urmă din autoritatea avută pe vremea când era profesoară la universitate. S-a pensionat acum şapte ani. Între noi, încă mai discutăm despre ea.

— Dacă eşti bolnavă, nu vreau să…

— Prostii!

— Pur şi simplu mă gândeam că…

— Micule Bjørn… zice şi mă priveşte în felul acela special.

Nu ştiu de unde să încep. Grethe mă ajută:

— Am auzit că lucrezi la situl de la Mănăstirea Værne.

La universitate era exact la fel. Era la curent cu tot.

— Am descoperit ceva, îi spun.

Apoi mă împotmolesc din nou şi bâjbâi după cuvintele potrivite. În cele din urmă, izbucnesc:

— Pur şi simplu încerc să-mi dau seama ce s-a-ntâmplat!

Pe urmă îmi trece prin cap că ceea ce spun probabil nu are niciun sens.

— Ce aţi găsit?

— O raclă… un chivot.

— Da…

— Din aur.

Grethe dă din cap.

— Chiar aşa?

— Profesorul Llyleworth a furat-o şi a fugit.

Grethe nu spune nimic. Ar fi trebuit să izbucnească în râs şi să dea din cap, dar nu spune nimic. Începe să tuşească, la început cu grijă, apoi zgomotos şi sacadat. E ca şi cum plămânii i s-ar zbate în piept. Îşi acoperă gura cu mâinile. Când accesul se calmează, se reazemă de spătarul canapelei, căznindu-se să respire. Nu se uită la mine, ceea ce e bine. Pentru că, dacă nu mă priveşte, nu-mi poate vedea expresia din ochi.

Îşi drege vocea de câteva ori. Scoate discret o batistă şi scuipă în ea.

— Scuză-mă, şopteşte.

Mă holbez mult timp la pisica de sub pian, încovrigată şi adormită. Pe vremea când eram unul dintre studenţii preferaţi şi admiratorii lui Grethe, cel care găsea mereu câte un motiv întemeiat ca să treacă pe la ea pe acasă, Grethe avea un motan pe nume Lucifer, dar nu cred că e acelaşi. Cu toate că arată exact ca el.

— Relicva e autentică? E veche?

— Aşa pare.

— N-a aranjat nimeni săpăturile?

Dau din cap. Aranjarea unui sit e un joc care îi amuză la culme pe arheologi. Introducem obiecte moderne în straturi ale unor culturi vechi: o telecomandă printre comorile unui rege preistoric, un ac de siguranţă printre fragmente ceramice şi vârfuri de săgeţi.

— Grethe, chicotesc, racla e veche, şi, în plus, e vorba de un şantier condus de Graham Llyleworth. Nimeni n-ar îndrăzni să-i contamineze situl.

Grethe chicoteşte şi ea.

— Iar profesorul ştia ce anume căutăm. Ştia că racla se află pe undeva pe acolo, ştia că o s-o găsim. Ştia.

Grethe meditează un timp la afirmaţia mea.

— Iar tu crezi c-a vrut să fure racla? S-o vândă celui care o să ofere mai mult? mă întreabă ea cu o voce îngroşată de flegmă.

— M-am gândit şi la asta, dar nu e chiar aşa simplu.

— Nu?

— E implicată Colecţia de Antichităţi.

Mă priveşte fix, în expectativă, precaută, aşteptând să continui.

— Probabil că e implicat şi Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural, adaug.

Mijeşte ochii. Sigur se gândeşte că sărmanul Bjørn şi-a pierdut minţile.

— Vorbesc foarte serios, Grethe!

— Bineînţeles, fireşte!

— Şi nu sunt nebun.

Îmi zâmbeşte.

— Păi atunci, spune-mi ce au de gând să facă.

— N-am idee, Grethe. Nici cea mai mică idee…

— Şi atunci, de ce…

— Poate că e vorba de un furt efectuat la comandă? izbucensc, puţin prea înflăcărat.

Pare uimită.

— Dar în ce scop?

— Nu ştiu. Poate că Llyleworth face parte dintr-un grup internaţional de colecţionari de artă?

Grethe zâmbeşte cu răceală.

— Graham? E prea egoist ca să fie implicat în ceva, cu atât mai puţin într-un cerc al colecţionarilor de artă.

Izbucnirea ei e plină de amărăciune şi încărcată de emoţie.

— Îl cunoşti?

— L-am întâlnit… din întâmplare.

— Chiar aşa? Pe un şantier?

— Da. Şi la Oxford, acum douăzeci şi cinci de ani. De ce eşti aşa de bănuitor?

— Plănuia să scoată ilegal racla din ţară.

— Ei, n-ar face niciodată aşa ceva! Probabil doar…

— Grethe! Ştiu ce avea de gând să facă!

— Cum poţi fi atât de sigur?

Instinctiv, cobor glasul.

— Pentru că l-am auzit spunând-o.

Îi las timp să asimileze cuvintele.

— L-am auzit discutând despre asta cu profesorul Arntzen.

Grethe dă din cap, cu un zâmbet resemnat.

— E tipic pentru Graham. Şi văd că iar te-ai jucat de-a spionul.

— Pur şi simplu încerc să-nţeleg.

— Ce anume?

— Cum de a ştiut că racla e acolo, printre ruinele unui octogon vechi de opt sute de ani, în mijlocul unui ogor norvegian?

Nu pot descifra expresia din ochii Grethei. Îi cercetez pentru o vreme.

— Dumnezeule! spune ca pentru sine.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Un octogon?

— Da, şi ce-i cu asta? Deja am scos la iveală câteva porţiuni din el.

— N-am crezut că există cu adevărat.

— Ştiai despre octogon?

O apucă iar tusea. Mă aplec şi o bat uşurel pe spate. Abia după câteva minute bune reuşeşte să respire din nou.

— Cum te simţi? o întreb. Să-ţi sun doctorul? Să plec?

— Povesteşte-mi despre octogon.

— Nu ştiu prea multe. N-am auzit niciodată despre vreun octogon la Mănăstirea Værne, spun.

— Poate nu scrie în izvoarele norvegiene, dar se discută despre asta în literatura internaţională de specialitate: Cavalerii Ospitalieri şi miturile creştine timpurii.

Hm, probabil am lipsit de la conferinţa cu pricina.

— Crezi că profesorul Llyleworth ştia despre octogon? o întreb.

— Aşa aş zice.

A spus-o timid, cu reţinere.

— De ce n-a suflat o vorbă despre asta? De ce a ţinut totul secret?

— Păi povestea cu octogonul nu prea e un secret. Vreau să spun, l-ai întrebat vreodată?

— Ne-a spus că suntem în căutarea unei fortăreţe circulare. N-a pomenit niciodată despre vreun octogon.

Dă din cap obosită, ca şi cum conversaţia ar plictisi-o. Îşi împreunează mâinile în poală.

— Iar profesorul Arntzen ce are de spus despre asta?

Îmi feresc privirea.

— Micule Bøjrn?

— N-am discutat.

— De ce?

— Face parte din cercul lor.

— Din… cercul… lor? repetă ea sceptică.

Zâmbesc sfios, dându-mi seama că replica mea sună paranoic. Îi iau mâna în a mea.

— Grethe, ce se-ntâmplă?

— Mă-ntrebi pe mine?

— Profesorul Arntzen şi nenorocitul de profesor Graham Llyleworth, jefuitori de morminte? Jefuitori de morminte ordinari?

Grethe închide ochii, zâmbind visător.

— De ce zâmbeşti?

— De fapt, nu e chiar aşa de surprinzător.

— Nu?

— Tatăl tău şi Graham au învăţat împreună la Oxford, în anii ’70. Împreună cu Birger. Graham şi Birger erau prieteni la cataramă.

Mă rezem de spătarul canapelei. O vrabie se leagănă pe un cablu, dincolo de fereastră. Rămâne pe loc o vreme, apoi îşi ia zborul.

— Tatăl tău vitreg nu ţi-a spus? mă întreabă. Nici Llyleworth?

— Probabil au uitat să pomenească de asta. Ştiam de tata c-a învăţat la Oxford, dar nu şi de Llyleworth.

— Tatăl tău le-a făcut cunoştinţă lui Llyleworth şi Arntzen.

— Vrei să spui că tata şi Llyleworth au fost colegi de grupă?

— Au scris împreună un tratat academic care a făcut vâlvă.

Nu-mi vine să cred.

— Ai un exemplar?

Îmi arată biblioteca.

Mă ridic încet, mă îndrept spre bibliotecă şi îmi plimb arătătorul peste cotoarele cărţilor.

— Al treilea raft de jos, îmi indică ea. Lângă atlas. Neagră, cartonată.

Scot cartea. E groasă. Paginile au început să se îngălbenească şi să se rupă.

Citesc titlul de pe supracopertă: *Analiză comparativă socio-arheologică a comorilor şi miturilor intercontinentale*, de Birger Beltø, Charles DeWitt şi Graham Llyleworth, Universitatea Oxford, 1973.

— Despre ce e vorba?

— Au găsit puncte comune între numeroase mituri religioase şi descoperiri arheologice.

Mă întreb de ce mama şi profesorul au ascuns exemplarele pe care, mai mult ca sigur, tata le-a lăsat în casă.

Frunzăresc paginile la întâmplare. Pe pagina a doua citesc o dedicaţie care a fost ştearsă cu un marker. Ridic hârtia în lumină. „Autorii doresc să-şi exprime respectul şi recunoştinţa faţă de consilierii lor academici, Michael MacMullin şi Grethe Lid Wøien.“

Uluit, îi arunc o privire lui Grethe. Îmi face cu ochiul.

La pagina 54 citesc câteva paragrafe din capitolul ce tratează descoperirea Manuscriselor de la Marea Moartă la Qumran. La pagina 466 – şi nu e vorba despre un pasaj neînsemnat, compus în grabă –, dau peste o notă de subsol întinsă pe zece pagini, trasând paralele între comoara Hon, găsită în Øvre Eiker, în 1834, şi artefactele din insula Creta, din mormintele Ajía Fotiá. Caut la index Mănăstirea Værne, dar nu găsesc nicio referinţă. Asta până îmi mut arătătorul pe înscrisul „Varna, 296-301“.

Capitolul se numeşte „Octogonul din Varna: mitul Raclei Sfintelor Taine“.

În timp ce dau paginile ca să ajung la capitolul respectiv, din volum cade un semn de carte, mai precis o carte de vizită. E de modă veche, impunătoare: „Charles DeWitt – Asociaţia Geografică din Londra“. Gânditor, bag cartea de vizită în buzunar, în timp ce răsfoiesc capitolul.

Citesc repede. În doar câteva minute, am şi parcurs textul, care tratează mitul unui templu cu opt laturi – un octogon –, pe care Cavalerii Ospitalieri l-au construit în jurul unei racle care, dacă am înţeles bine textul, se presupune că ar conţine un mesaj de natură divină. Poate de pe vremea lui Isus. Poate de pe vremea Cruciadelor. Nu e prea uşor de înţeles. Se poate să fi înţeles greşit. Am citit textul foarte rapid.

— Pot s-o împrumut? întreb, arătându-i cartea. Aş vrea s-o citesc mai pe îndelete.

— Sigur, bineînţeles! răspunde Grethe cu entuziasm, de parcă nu şi-ar dori nimic mai mult decât ca eu să iau cartea acasă cu mine.

— Acum spune-mi ce ştii despre povestea asta, zic.

Clipeşte mulţumită şi îşi drege glasul. Cu vocea ei firavă, tremurândă, Grethe îmi povesteşte despre cruciatul care, în 1186, la Ierusalim, le-a adus Cavalerilor Ospitalieri o relicvă. Mai târziu, aceasta a devenit cunoscută sub numele de Racla Sfintelor Taine. Papa Clement al III-lea le-a poruncit Cavalerilor Ospitalieri nu doar să păzească racla, ci şi să o ascundă, departe de hoţi, cruciaţi şi cavaleri, de cardinali, papi şi regi. Un an mai târziu, când Saladin a cucerit Ierusalimul şi Cavalerii Ospitalieri au fugit, orice urmă de raclă a dispărut. Toţi aventurierii şi căutătorii de comori care au căutat-o de-a lungul secolelor nu au avut decât un indiciu: racla sacră s-ar fi aflat într-un octogon, un templu cu opt laturi.

— La Mănăstirea Værne? o întreb maliţios.

Se lasă pe spătar, privindu-mă atent. Expresia ei păstrează o foarte uşoară umbră de superioritate.

— De ce nu la Mănăstirea Værne?

Nu mă pot abţine să râd.

Mă bate uşurel pe genunchi.

— Micule Bjørn, ştiu la ce te gândeşti. Ai fost mereu atât de nerăbdător, de sceptic, mereu te-ai grăbit să tragi concluzii. Ce-ţi tot spuneam eu la universitate? Nu te-am învăţat să îmbini scepticismul cu imaginaţia, să înţelegi cu uimire, să te îndoieşti având totodată în vedere toate opţiunile? E bine să asculţi ce-ţi spun miturile, epopeile, poveştile şi religiile, nu pentru că ele îţi spun adevărul, micule Bjørn, ci pentru că s-au născut dintr-un alt adevăr.

Intensitatea glasului şi a privirii ei mă înspăimântă. Am impresia că vrea să-mi ofere secretul vieţii eterne înainte de a dispărea într-un nor de fum şi scântei. Nu se întâmplă nici una, nici cealaltă. Ia o bomboană în gură. Aud cum îi zornăie printre dinţi. Dă din cap.

— Ascunderea relicvei la Mănăstirea Værne n-a fost o idee rea. Locul e cât se poate de îndepărtat de Ţara Sfântă. Norvegia era fără doar şi poate un avanpost al lumii civilizate. Iar istoricii nu au reuşit să explice nici până acum de ce au construit Cavalerii Ospitalieri o mănăstire în Norvegia, la sfârşitul secolului al XII-lea.

Dă gânditoare din cap.

— Micule Bjørn, dacă într-adevăr aţi găsit octogonul şi racla…

Îşi lasă propoziţia neterminată.

— Ce conţine racla?

— Păi, tocmai asta e problema, nu? Ce se află în raclă?

— Adică nu ştii?

— A, nu, nici pomeneală, n-am nicio idee, spune Grethe. Se zvonesc multe. Unii se luptă să demonstreze că dinastia Merovingienilor a ascuns o comoară de o bogăţie fabuloasă, aur şi bijuterii pe care Biserica şi familia regală le-au strâns de-a lungul secolelor.

— Fugi de-aici! o întrerup, oftând exagerat. O comoară ascunsă? Ai auzit ca cineva să fi găsit vreodată aşa ceva?

— Poate că încă zace pe undeva, aşteptând să fie găsită.

— Ăsta e romantism à la Indiana Jones.

— Micule Bjørn, începe ea, făcându-şi gura pungă într-un mod care îmi dă de înţeles ce va spune, mă refer la zvonuri care circulă de zeci de ani printre profesorii universitari. Nu bag mâna-n foc pentru ele, dar nici nu vreau să le descalific cu superficialitate, cum procedează un anumit domn pe care-l cunosc.

— Şi care sunt aceste… zvonuri? scuip cuvântul ca pe o cireaşă putredă.

— Există o hartă şi un arbore genealogic. Textele sunt codate. Nu cunosc toate detaliile istorice. Legenda a apărut în sudul Franţei, într-un sat numit Rennes-le-Château, unde, la sfârşitul secolului al XIX-lea, un tânăr preot a găsit nişte pergamente care, se spune, l-ar fi îmbogăţit peste măsură. Nimeni nu ştie precis ce anume a găsit când s-a dus să restaureze vechea biserică de care se ocupa. Se spune că pergamentele conţineau un mare şi incredibil secret.

— Anume?

— Micule Bjørn, dac-aş fi ştiut asta, atunci n-ar mai fi fost un secret, nu? Unii pretind c-ar avea de-a face cu miturile religioase, alţii spun că preotul ar fi găsit Chivotul Legământului, ceea ce n-ar fi chiar imposibil, din moment ce biserica a fost construită pe ruinele unei vechi biserici creştine din secolul al

VI-lea. Alţii sunt de părere că ar fi vorba despre scrierile originale ale Bibliei. Unii cred că secretul e legat de genealogii, de legături de sânge. Iar alţii că omul găsise hărţi care ar fi arătat drumul către o comoară.

— Şi ce-au toate astea de-a face cu Mănăstirea Værne?

— De unde să ştiu ? Presupun că, în eventualitatea în care ar exista o comoară, aceasta ar fi ascunsă pe pământul mănăstirii. Sau poate că racla pe care aţi găsit-o conţine indicii care duc la altceva.

— Grethe… oftez eu, privind-o cu cei mai nevinovaţi ochi.

Apoi, brusc, Grethe exclamă:

— Q!

— Poftim?

— Manuscrisul Q.

Îmi plec capul într-o parte, fără să înţeleg. Grethe continuă:

— Nu sunt sigură. E doar o presupunere. Toţi anii ăştia m-am întrebat de ce ar fi o descoperire atât de mare. Iar acum, punând toate informaţiilee laolaltă, piesele puzzle-ului şi-au găsit locul. Poate.

— Manuscrisul Q?

— „Q“ vine de la *Quelle*, care în germană înseamnă „sursă“.

— *Quelle*?

— N-ai auzit niciodată de el?

— Nu, nu cred. Ce naiba e?

— După câte se pare, un manuscris grecesc original.

— Care conţine…

— Care conţine toate vorbele lui Isus.

— Ale lui Isus? Pe bune?

— Învăţăturile lui sub formă de citate. Textul pe care se presupune că Matei şi Luca l-au folosit ca bază pentru *Evangheliile* lor, pe lângă *Evanghelia după Marcu*.

— N-am ştiut că există un asemenea manuscris.

— E posibil să nici nu existe. E doar o teorie.

— Şi de ce ar fi ajuns manuscrisul la Mănăstirea Værne?

— Întreabă-l pe tatăl tău vitreg.

— Şi el ar şti să-mi răspundă?

— Oricum, ştie mai multe decât mine, spune Grethe în cele din urmă.

— Dar cum…

— Micule Bjørn, mă întrerupe, izbucnind într-un râs binevoitor, apoi mă priveşte gânditoare. Vrei să mergi la Londra?

— La Londra?

— Pentru mine.

Ezit. Ea adaugă:

— Plătesc eu.

— De ce să merg acolo?

— Ca să clarifici un vechi secret.

Nici unul, nici altul nu spunem nimic. Grethe se ridică, puţin nesigură, apoi iese din sufragerie,

târşâindu-şi paşii, şi intră în dormitor. Când se întoarce, îmi dă un plic. Îl deschid şi număr treizeci de mii de coroane norvegiene.

— Oau!

— Crezi că-ţi ajung?

— E mult prea mult.

— Nu spune asta! S-ar putea să fii nevoit să călătoreşti mai mult de-atât…

— Eşti dusă cu pluta dacă ţii atâta bănet în casă!

— Doar nu crezi că mi-aş da banii pe mâna unei bănci!

Zâmbesc absent.

— Despre ce e vorba?

— Tocmai asta e sarcina ta, să afli.

— Grethe…

Încerc să-i întâlnesc privirea, dar îşi fereşte ochii.

— De ce vrei să te bagi în tărăşenia asta?

Pentru o clipă, priveşte drept înainte, apoi se uită în ochii mei.

— Aş fi putut să fiu implicată.

— În ce anume?

— În povestea pe care începi s-o descoperi.

— Dar?

— Dar ceva s-a-ntâmplat…

Ochii i se umplu de lacrimi şi îşi muşcă buza de jos. Îi ia o vreme să-şi recapete stăpânirea de sine şi să domine valul emoţiilor.

Ştiu că nu voi mai scoate nimic de la ea, dar, la urma urmei, presupun că motivele ei nu au importanţă. Cel puţin, nu acum. Mai devreme sau mai târziu, le voi descoperi.

— O să pleci la Londra?

— Sigur că da.

— Societatea de Ştiinţe Internaţionale, SSI. În Londra, la Whitehall. Întreabă de preşedintele organizaţiei, Michael MacMullin. El deţine răspunsurile.

— Care răspunsuri?

— Răspunsuri pentru tot!

Ne privim. Mă înşfacă de braţ.

— Să ai grijă!

— Grijă? repet, fără să-mi ascund îngrijorarea.

— MacMullin e genul de om care are mulţi prieteni.

Sună ca o ameninţare mascată.

— Prieteni. Asemenea lui Charles DeWitt?

Spasmul care îi cuprinde obrazul e aproape imperceptibil.

— Charles? Vocea răsună dogit. Charles DeWitt? Ce ştii despre el?

— Nimic.

Pentru o vreme, Grethe rămâne pierdută într-o lume în care nu pot pătrunde. Apoi vorbeşte, iar glasul ei păstrează o uşoară undă de tandreţe:

— Ei bine, cel puţin de el nu trebuie să te temi.

— Ce ştii despre accident? o întreb.

— A fost ceva banal. O zgârietură pe braţ. Rana a devenit cangrenoasă.

N-am idee despre ce vorbeşte.

— A căzut… îi spun.

Mă priveşte cu sprâncenele încruntate, apoi înţelege.

— A, vorbeşti de tatăl tău?

Doar privirea îi trădează agitaţia interioară.

— Nu e nimic de ştiut, adaugă ea scurt.

Nu schiţez nicio mişcare.

— Dar, Grethe…

— Nimic! izbucneşte.

Efortul îi provoacă o criză de tuse. Trece mult timp până când e în stare să vorbească din nou.

— Nimic! repetă Grethe, de data asta mai încet, mai blând. Nimic ce ar trebui să ştii.

2

Îmi ia douăsprezece minute să ajung cu maşina la Domus Theologica. După nume, pare un mall mediteraneean, dar de fapt nu e altceva decât numele pompos al clădirii care adăposteşte Departamentul de Teologie al Universităţii din Oslo, de pe Strada Blindern. Cunosc un asistent universitar specializat în scripturi ebraice. Cred că îmi va fi de ajutor.

Gert Vikerslåtten are aproape un metru şi nouăzeci de centimetri înălţime şi e slab ca o prăjină, aşa încât dă impreisa că trebuie să se concentreze ca să-şi păstreze echilibrul, ca o barză. Pielea îi e acoperită de pete şi ai impresia că barba îi e legată prea strâns în spatele urechilor şi sub bărbie. Absolut totul la el – degetele, braţele, nasul, dinţii – e puţin prea lung şi stângaci.

Petrecem câteva minute depănând amintiri din zilele noastre de studenţie. Vorbim despre cunoştinţele comune, despre profesorii neschimbaţi, despre fetele la care am visat, dar pe care nu le-am avut niciodată. La fel ca mine, Gert e burlac. Şi, tot ca mine, îşi ascunde nevrozele sub luciul aroganţei academice.

Mă întreabă în ce scop am venit. Îi spun că sunt în căutarea cuiva care să-mi ofere informaţii despre manuscrisul Q.

Ochii i se luminează. Mărul lui Adam începe să îi oscileze în sus şi în jos. Nimic nu îi place mai mult unui expert decât să aibă ocazia de a face paradă cu ceea ce ştie.

— Q? Aşa mai vii de-acasă! E un manuscris care nu există.

— Dar la un moment dat probabil c-a existat, nu?

— Cel puţin asta cred mulţi.

— Iar tu eşti de aceeaşi părere?

— Normal.

Îşi întinde brusc braţele lungi, iar eu mă tem că va străpunge pereţii biroului său înghesuit.

— Chiar dacă nimeni n-a pus ochii nici măcar pe un fragment din manuscrisul ăsta?

— Q e ca o gaură neagră, îmi explică el, alcătuind un cerc cu degetul mare şi arătătorul. Nu o poţi vedea nici cu cele mai puternice telescoape, dar ştii că se află acolo, undeva, datorită felului în care se

mişcă celelalte corpuri cereşti.

— La fel cum ai şti că există un magnet aşezat sub o foaie de hârtie acoperită cu bucăţi de metal, elaborez eu.

Gert încuviinţează din cap, apoi vorbesc mai departe:

— Tot ce ştiu despre Q este c-a fost scris în greacă. Şi că se presupune c-ar conţine multe din învăţăturile lui Isus sub formă de citate, la fel cum au fost relatate mai târziu de Luca şi de Matei. Mai ştiu că e considerat un document-sursă pentru Biblie.

— Ei, atunci ştii esenţialul!

— Dar explică-mi de ce contează dacă manuscrisul a existat sau nu?

— Pentru înţelegere, pentru cunoaştere, zice Gert şi dă din umeri. Adică, dacă priveşti lucrurile din perspectiva asta, nu contează nici faptul că arheologii voştri au găsit nava Gokstad, dar tot e foarte tare c-au descoperit-o.

— Dar, din punct de vedere practic, găsirea manuscrisului Q ar fi importantă?

— Sigur că da.

— Păi de ce? În ce fel?

— Pentru că manuscrisul Q ar schimba modul în care înţelegem şi interpretăm Biblia. Cu siguranţă eşti conştient de cât de mult ne influenţează creştinismul viaţa, chiar şi-n ziua de azi. Este purtătorul culturii noastre, al legilor şi al regulilor, prin prisma lui vedem viaţa. Totul este interconectat.

— Înţeleg toate astea. Şi vrei să spui că manuscrisul ar schimba ceva din lucrurile astea?

— Manuscrisul Q ne-ar ajuta să înţelegem mai multe despre cum s-a născut *Noul Testament* şi astfel ne-ar putea ajuta să-i interpretăm textele. Origene, teologul creştin timpuriu, susţinea că vorbele Bibliei nu trebuie interpretate literal – aşa cum mulţi o fac astăzi –, ci ca alegorii sau semne legate de altceva, de ceva mai mare. Biblia trebuie interpretată ca un tot. Dacă în ea stă scris despre un munte din vârful căruia poţi vedea totul, sensul nu este literal! Deşi unii insistă să interpreteze tot *ad litteram*.

— Cât de vechi este manuscrisul Q?

— Are aproape două mii de ani. Credem că a fost scris cu foarte puţin timp înainte ca Pavel să scrie şi să dateze prima lui epistolă, adică la douăzeci de ani după crucificarea lui Isus.

— Şi cine a scris manuscrisul?

— Nu ştim.

Se apleacă spre mine şi coboară vocea:

— Apropo de timp: e interesant că manuscrisul apare cu douăzeci de ani înainte ca Marcu să-şi scrie *Evanghelia*.

Ridică sugestiv din sprâncene. Îmi aşteaptă reacţia, dar ea nu vine. Nu înţeleg de ce datele astea i se par atât de interesante. Sprâncenele îi revin la locul lor, e dezamăgit.

— După cum ştii, continuă el vorbind exagerat de răspicat, aproape condescendent, *Evanghelia după Marcu* este considerată a fi cea mai veche dintre *Evanghelii*. Cu alte cuvinte, chiar cea dintâi dintre ele, cu toate că în *Noul Testament* este a doua ca ordine de apariţie. Probabil a fost scrisă la patruzeci de ani după crucificare, în jurul anului 70 d.H.

— Deci manuscrisul Q ar fi mai autentic decât *Evangheliile* ulterioare?

— Mai autentic?

— Da, pentru c-a fost scris mai aproape de timpul în care au avut loc evenimentele!

— Păi… Gert lungeşte cuvintele, strâmbându-se, aşa încât i se văd dinţii lungi şi gingiile roz. E cam lipsit de sens să stabileşti autenticitatea vechilor manuscrise, fie ele biblice sau de alt fel, la două mii de ani de la producerea evenimentelor. Ţine şi de credinţă. Dar, evident, cu cât te îndepărtezi mai mult de surse şi de evenimente, cu atât e mai mare riscul ca relatările să fie mai vagi, mai inexacte.

— Deci, într-un fel, vechii evanghelişti erau ca nişte ziarişti, zic.

— Nu chiar ziarişti. Mai degrabă activişti comunitari, predicatori, misionari…

— Exact! Ziarişti, râd eu. Iar evangheliştii aveau acces la manuscrisul Q?

— E foarte probabil. Noi credem că manuscrisul a circulat printre comunităţile creştine timpurii, în primul secol al erei noastre, spune Gert, iar buzele i se arcuiesc de parcă i-ar sta pe vârful limbii ceva ce nu ar trebui să spună. Manuscrisul a iscat controverse deoarece unii savanţi cred că anumite comunităţi creştine nu îl considerau pe Isus o fiinţă divină, ci un filosof înţelept, un om care voia să înveţe oamenii cum să trăiască astfel încât să fie nişte evrei mulţumiţi. Dacă scoţi din *Noul Testament Evangheliile* şi *Epistolele lui Pavel*, îţi rămâne un document despre iudaismul reformat.

— Şi sunt mulţi cei care cred asta?

— Trebuie să reţii că, dacă ar fi descoperit vreodată, manuscrisul Q ar fi incredibil de influent, deoarece a fost scris imediat după moartea lui Isus şi de către martori oculari, nu de evanghelişti, care au trăit mult mai târziu. Într-un fel, ai putea spune că manuscrisul Q e o relatare jurnalistică, mai degrabă decât evangheliile adaptate, pline de culoare. Manuscrisul Q îl înfăţişa pe Isus ca rebel şi cetăţean apocaliptic, ca revoluţionar contemporan. Nu spunea nimic cum că Isus ar fi fost sau nu fiul lui Dumnezeu.

— Şi atunci, ce anume demonstrează manuscrisul Q?

— Manuscrisul nu poate demonstra absolut nimic. Dar, dacă citeşti manuscrise din epocă, e necesar să ai măcar o înţelegere minimă a acelor timpuri, a circumstanţelor sociale care prevalau.

— Mă gândeam că teologii cred orbeşte tot ce scrie în Biblie.

— Ha! Teologia e o ştiinţă, nu o credinţă. Chiar şi pe la 1700, teologii critici puneau dogmele sub semnul întrebării. Profesorul Herman Samuel Reimarus l-a redus pe Isus la un personaj politic evreiesc. În 1906, Albert Schweitzer completa ideea cu un tratat academic impresionant, care punea întrebări fundamentale despre vederile teologice prevalente. Aceşti teologi făceau distincţia între figura istorică a lui Isus şi învăţăturile sale. Ramura critică a teologiei a continuat să se dezvolte până astăzi. Apare o nouă imagine a lui Isus, combinând abordările istorice, sociologice, antropologice, politice şi teologice.

— Ce fel de imagine?

— Isus s-a născut într-o epocă frământată. Lumea se folosea de învăţăturile lui şi abuza de ele. Multe dintre comunităţile creştine timpurii nu puneau deloc accent pe moartea şi învierea lui Isus. Îl vedeau ca pe un lider înnăscut şi carismatic, asemenea lui Lenin sau Che Guevara. În acelaşi timp, alte comunităţi creştine timpurii puneau accent tocmai pe crucificarea şi înălţarea la cer, uitând complet de Isus cel istoric.

— Deci manuscrisul Q nu pomeneşte nimic de Isus cel divin?

— Nu. Nici măcar o vorbă. Se pare că autorii manuscrisului nici măcar nu erau la curent cu evenimentele din preajma morţii lui. Iar dacă totuşi erau la curent, au ignorat cu totul Crucificarea, ca să nu mai vorbim de Înviere. Înţelegi acum? Chiar dacă manuscrisul ar confirma ceea ce au scris Luca şi Matei, găsirea lui ar afecta şi schimba modul în care Îl înţelegem pe Isus. Autorii manuscrisului nu L-au

considerat niciun moment pe Isus Fiul lui Dumnezeu, ci un înţelept rătăcitor, un agitator şi un rebel. Mai târziu, evangheliştii au fost cei care au adăugat dogma despre Învierea lui Isus, transformându-l într-un zeu. Bineînţeles, unii cred că discipolii lui Isus I-au furat cadavrul după Crucificare şi au inventat povestea despre Înviere. Nu voiau să-şi recunoască înfrângerea: mântuitorul lor murise fără ca vreun semn al Împărăţiei lui Dumnezeu să se fi arătat. Mult timp, chiar şi Isus a crezut că Împărăţia lui Dumnezeu va veni în timpul vieţii sale.

— Tot nu pricep de ce sunteţi convinşi că manuscrisul Q există.

Gert îşi plimbă degetele pe obraji, le coboară pe bărbie şi se trage de barba ca de diacon.

— Închipuie-ţi că amândoi am traduce acelaşi text din engleză în norvegiană. Versiunile noastre ar fi asemănătoare. Dar nu identice. În multe privinţe, aşa sunt *Evangheliile* după Marcu şi Luca. Cercetătorii au ajuns la concluzia că două sute cincizeci de versete din *Evangheliile* celor doi se aseamănă atât de mult, încât trebuie să se fi inspirat din aceeaşi sursă. Chiar dacă au fost scrise independent, multe dintre cuvintele lui Isus sunt identice.

— Şi ce-i cu asta?

— Isus, personajul istoric, vorbea aramaica, limbă care, de patru sute de ani, luase locul ebraicii ca limbaj colocvial în Palestina. Isus nu vorbea greceşte, aşa cum o face în aceste manuscrise. Asta înseamnă că evangheliştiii trebuie să fi dispus de un manuscris grecesc la care să facă referinţă şi din care să citeze. Manuscrisul Q! *Quelle*. Sursa.

— N-ar fi putut Luca şi Matei să se copieze reciproc?

Gert zâmbeşte larg.

— Ha! De-ar fi fost atât de simplu! E imposibil. Cei doi au scris la intervale diferite de timp, în locuri diferite, pentru publicuri foarte diferite. *Evangheliile* conţin prea multe diferenţe notabile ca Luca şi Matei să-şi fi citit reciproc scrierile. Dacă s-ar fi întâmplat aşa, cei doi şi-ar fi potrivit relatările astfel încât să se potrivească una cu cealaltă, le-ar fi corectat şi adaptat. Oricum, putem dovedi că amândoi s-au inspirat din acelaşi material-sursă.

— Câte lucruri mai ştim, comentez eu laconic.

— Sau credem că ştim, mă completează Gert, legănându-se pe picioarele din spate ale scaunului.

Îmi trece prin cap că, dacă Gert s-ar răsturna cu scaunul, consecinţele ar fi spectaculoase.

— Savanţii sunt siguri că Marcu şi-a scris primul *Evanghelia*. Luca şi Matei şi le-au redactat pe ale lor bazându-se pe cea a lui Marcu şi pe manuscrisul Q, dar făcând propriile adăugiri. De exemplu, nouăzeci la sută dintre subiectele abordate de Marcu apar şi la Matei.

— De cât timp ştiu teologii despre existenţa manuscrisului Q?

— Specialiştii biblici au stabilit de pe la 1800 că Luca şi Matei s-au inspirat din aceeaşi sursă. Adică, în afară de *Evanghelia după Marcu*. Dar sursa nu a primit un nume până în 1890.

— Când cineva a numit-o manuscrisul Q?

Gert încuviinţează din cap.

— Nu toată lumea adoptă teoria manuscrisului Q la fel de entuziast, ceea ce mi se pare logic. Pentru cei mai mulţi, e greu să te ambalezi pentru un lucru care există doar teoretic.

Se ridică. Parcă ar avea în faţa ochilor o sală de curs plină de studente captivate, care nu îşi doresc nimic altceva decât câteva lecţii nocturne particulare de teologie şi fiziologie aplicată din partea lui Gert, după o masă bună şi o sticlă de vin.

— În 1945 s-a-ntâmplat ceva extraordinar. Doi fraţi egipteni au găsit un vas mare, sigilat, în ţărâna de la poalele unor stânci din apropierea localităţii Nag Hammadi.

— Şi din vas a ieşit un duh care le-a îndeplinit trei dorinţe? râd eu. Băutură, femei şi o cămilă nou-nouţă?

Gert îmi face cu ochiul, complice.

— Aproape. De fapt, fraţii se temeau să deschidă vasul tocmai pentru că ar fi putut adăposti un duh. Un duh rău, aşa cum vasele din Egipt au prostul obicei şi aşa cum orice arheolog bine pregătit o să-ţi spună.

Chicotim. Gert are un râs vesel, efervescent.

— În cele din urmă, dorinţa de câştig a celor doi a fost mai puternică, continuă Gert. Adică, poate că în vas nu erau duhuri. Poate că gemea de aur şi de diamante. Aşa c-au hotărât să rişte şi l-au sfărâmat.

— Niciun duh? îl întreb.

— Nici măcar un înger păzitor.

— Şi atunci *ce* au găsit?

— Treisprezece cărţi. Treisprezece codice legate în piele de gazelă.

Dau din cap, închipuindu-mi dezamăgirea celor doi.

Gert loveşte biroul cu palma.

— A fost o descoperire senzaţională, atât pentru arheologi, cât şi pentru teologi. Era biblioteca de la Nag Hammadi. Printre altele, manuscrisele conţineau şi *Evanghelia după Toma*, completă.

Mijesc ochii, încercând să-mi amintesc de ea. Sincer să fiu, nu am citit Biblia de-a fir a păr, dar credeam că sunt în stare măcar să-i enumăr numele *Evangheliilor*.

— *Evanghelia după Toma* n-a fost niciodată inclusă în Biblie, îmi explică Gert.

— Uau, nu toată lumea îşi vede manuscrisul respins de Dumnezeu, spun. Şi experţii universitari ştiau că evanghelia asta există?

— Da, într-o oarecare măsură. Dar până în 1945 nimeni nu văzuse o versiune completă. Ceva mai devreme, în Egipt, la Oxyrhynchus, se găsise un fragment scris în greacă din *Evanghelia după Toma*. Dar versiunea de la Nag Hammadi era completă. Mai mult: manuscrisele conţineau şi *Evanghelia după Filip*, precum şi copii ale dialogurilor dintre Isus şi discipoli. Era ca un fel de nou testament complet, dar foarte diferit de cel pe care îl cunoaştem noi. Acum, fii atent, că e foarte important! Şi interesant! Era scris în coptă!

— Fugi de-aici! În coptă? exclam, dar izbucnirea mea e mai degrabă batjocoritoare.

Şi Gert îşi dă seama imediat de asta.

— În coptă! repetă el, la fel de entuziast, şi explică. Era limba egiptenilor, folosită pe la crepusculul Imperiului Roman.

— Da, cred că-nţeleg, mormăi eu, cu toate că ceea ce spun e cam exagerat.

Gert zâmbeşte înţelegător. Probabil e acelaşi zâmbet cu care îi gratifică pe bobocii ezitanţi cu codiţe şi tricouri strâmte.

— Folosindu-se de acest text, savanţii au putut reconstitui *Evanghelia după Toma* în limba ei originară, în greacă. Spre deosebire de *Evangheliile* incluse în Biblie, dar la fel ca manuscrisul Q, *Evanghelia după Toma* conţine foarte puţin sau aproape nimic legat de naşterea, viaţa sau moartea lui Isus. Doar vorbele lui. O sută paisprezece citate care încep cu „Şi Isus a spus…“. Multe dintre citatele

din *Evanghelia după Toma* seamănă foarte mult cu cele din scrierile lui Matei şi Luca. Pentru experţi, a fost evident că Toma s-a bazat pe acelaşi document-sursă ca Matei şi Luca. Mă mai urmăreşti?

— Cu greu.

— Astfel, în mod indirect, *Evanghelia după Toma* confirmă că Matei şi Luca, alături de Toma, trebuie să fi avut un document-sursă comun. Un corpus de texte pe care le-au copiat şi le-au modificat aşa încât să-şi convingă cititorii că versiunea lor despre viaţa şi învăţăturile lui Isus este adevărată.. E interesant că autorul manuscrisului Q, şi probabil şi contemporanii acestuia, interpretau vorbele lui Isus cu totul altfel decât autorii şi cititorii Bibliei.

— Cu alte cuvinte, un subiect delicat.

Gert îşi muşcă buza de jos şi dă aprobator din cap.

— Poţi să fii sigur de asta! În 1989, un grup a început să reconstituie manuscrisul Q comparând textele biblice ale lui Luca şi Matei cu manuscrisul lui Toma. Proiectul a declanşat o discuţie controversată şi aprinsă despre originile creştinismului.

Ne privim unul pe celălalt. Probabil se întreabă unde vreau să ajung. Îl întreb:

— Ce s-ar întâmpla dacă manuscrisul Q ar fi găsit?

Gert dă din cap absent.

— Nici nu-ndrăznesc să mă gândesc la asta. Cu siguranţă, evenimentul ar eclipsa descoperirea Manuscriselor de la Marea Moartă şi a mormântului lui Tutankhamon. Pur şi simplu ar trebui să rescriem istoria religiei.

Mă întreb dacă în racla de aur încastrată în bucata de lemn putred, înfăşurată în plastic, într-o sacoşă de cumpărături din apartamentul lui Roger, se ascunde tocmai manuscrisul Q. Dacă aş juca rolul principal într-un film, sunt sigur că până acum aş fi smuls lemnul şi aş fi deschis racla pentru a-mi satisface curiozitatea (şi pe cea a spectatorilor). Dar sunt o persoană inteligentă, un expert serios, prudent. O raclă atât de veche şi care a zăcut în pământ atâţia ani nu poate fi deschisă ca o conservă de tinichea. Trebuie deschisă cu cea mai mare grijă, de către oameni care îşi cunosc meseria. Aşa cum ai deschide o stridie ca să găseşti o perlă – fără să răneşti stridia. Dacă m-aş apuca să scormonesc rapid şi entuziasmat, aş risca să provoc o nenorocire. În cel mai fericit caz, aş degrada conţinutul, iar asta fără să înţeleg cele găsite, deoarece cunoştinţele mele de greacă veche, ebraică, aramaică şi coptă sunt cam şubrede. În cel mai rău caz, tot conţinutul ar fi distrus. Pergamentul şi papirusul vechi se pot transforma în praf cât ai clipi.

Un singur lucru ştiu: racla trebuie protejată.

3

Unele femei au un farmec care mi se urcă direct la cap.

E înaltă, cu păr roşcat, ochi verzi, buze subţiri şi o vagă idee de pistrui. Fusta îi flutură în jurul picioarelor lungi, o curea argintie îi încinge mijlocul. Sub bluza de bumbac îi ghicesc greutatea sânilor.

Am fost îndrăgostit de ea vreme de doi ani. Sper că nu ştie, dar bănuiesc că a aflat. Iar acum stă în prag, în faţa mea, cu acelaşi zâmbet uşor strâmb care m-a vrăjit odinioară. O cheamă Kristin. E soţia lui Caspar. Dacă nu o cunoşti pe Kristin, ai zice că e un artist care lucrează cu stofe, un model pentru pictori sau poate o săritoare la trapez într-un circ ambulant. Dar Kristin e economistă, director de departament în cadrul Institutului Norvegian de Statistică. Pe când urmam toţi trei cursurile Universităţii din Oslo, Kristin şi Caspar locuiau împreună cu nişte prieteni într-o uriaşă casă închiriată, pe Strada Maridal.

Mereu se asculta acolo jazz şi blues rock. Weekendurile erau o petrecere nesfârşită.

Traiul în grup nu mi se potriveşte: îţi lipseşte spaţiul intim, maldăre de ghete şi pantofi se adună la intrare, lenjerie intimă străină atârnă pe fire în spălătorie, certuri, lungi după-amiezi petrecute în camera comună, cu lumina soarelui strecurându-se pe ferestre; ceilalţi, care ştiu mereu ce faci în orice moment, auzind când te duci la baie, oameni care vor să discute un film sau o carte cu tine, să joace cărţi, sau care te înjură când vrei să le şterpeleşti o ţigară, alţii care-ţi ţin evidenţa rândului la spălatul vaselor, semnăturile ilizibile mâzgălite pe foaia lipită de maşina de spălat, întrunirile casnice, sentimentul de comunitate, solidaritatea, fricţiunile, tensiunea sexuală, votul pentru tot felul de lucruri, abţinerea. Toate astea nu sunt de mine.

Într-un weekend, când am ajuns să dorm la ei în dormitor, Caspar şi Kristin au făcut dragoste în tăcere, lângă mine, pe salteaua aşezată pe podea. Era dimineaţa devreme. Camera era scăldată într-o lumină blândă. M-am prefăcut că dorm. Ei s-au prefăcut că mă cred adormit. Îmi amintesc gemetele ei înăbuşite, legănarea ritmică a trupurilor, pe Caspar, care respira cu putere pe nas, sunetele, mirosurile. Mai târziu, în aceeaşi dimineaţă, ne-am prefăcut că nu se întâmplase nimic.

Erau anarhişti. Nu am înţeles niciodată împotriva cărui lucru se revoltau. Devotamentul lor faţă de cauză s-a răcit; acum sunt social-democraţi. Singurul lucru care îi deosebeşte pe Caspar şi pe Kristin de ceilalţi e un aspect ciudat, rămăşiţă a vremurilor în care erau de stânga şi locuiau la comun: nu au televizor. Pur şi simplu nu îşi doresc unul. E o chestiune de principiu. Şi trebuie să îi admiri pentru asta.

— Bjørn! strigă Kristin încântată, trăgându-mă înăuntru şi cercetându-mă din cap până-n picioare. Nu te-ai schimbat deloc!

Ne îmbrăţişăm un timp îndelungat. Cred că nici Kristin nu s-a schimbat prea mult. Şi, dintr-odată, îmi amintesc de ce am fost îndrăgostit de ea.

Caspar a acoperit masa din sufragerie cu copii ale documentelor legate de săpăturile de la Mănăstirea Værne: teancuri de scrisori, tabele, formulare, hărţi – toate presărate cu o mulţime de ştampile şi numere de înregistrare, pe care orice sistem birocratic le foloseşte pentru a-şi justifica existenţa. Printre ele se găsesc cereri şi scrisori de răspuns, descrieri şi clarificări, toate într-un amestec aiuritor de engleză şi norvegiană.

— M-am simţit ca un trădător făcând toate copiile astea, spune Caspar agitat, şi nu îmi dau seama dacă glumeşte.

Dar nu cred că e cazul. A devenit atât de onest de-a lungul anilor! Slujbele la stat au un asemenea efect asupra funcţionarilor devotaţi. Au impresia că sunt una cu sistemul, de parcă sistemul ar trăi în ei, ceea ce nu e chiar aşa de departe de adevăr.

Kristin se agită pe lângă noi ca o zână ocupată. Aprinde foarte multe lumânări mici care fac apartamentul să semene cu o mănăstire izolată din Grecia antică. Toarnă ceaiul în căni enorme de ceramică. Se uită mereu la mine. Îmi aruncă priviri furişe, încordate, care sugerează că aşteaptă să pronunţ cuvântul magic, dar nu am de gând să-l spun. A făcut biscuiţi şi clătite în formă de inimă, ca să le mâncăm cu ceai. Înăuntrul Kristinei, în adâncuri, dincolo de şeful de departament, dincolo de feminista sexi, dincolo de economistă, de revoluţionară, în spatele faţadei frumoase şi lumeşti, trăieşte o femeie plină de grijă, care vrea binele tutror.

Scot la întâmplare o hârtie semnată de Caspar Scott. Dedesubtul logoului Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural şi sub leul din stema naţională norvegiană citesc:

În conformitate cu Legea Patrimoniului Cultural adoptată în 9 iunie 1978, inclusiv amendamentele acesteia, dintre care cel mai recent este din data de 3 iulie 1992, Societăţii de Ştiinţe Internaţionale (SSI), al cărei preşedinte este Michael MacMullin (numit mai jos „Dezvoltatorul“), i se acordă prin prezentul act permisiunea de a demara săpături arheologice, sub îndrumarea profesorului Graham Llyleworth, în zona specificată (NGO/ referinţă cartografică 1306/123/003). Aceste săpături intră sub autoritatea Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural, iar Dezvoltatorul se angajează să se supună instrucţiunilor venite din partea reprezentantului (inspectorului) desemnat al Oficiului in situ. *Căutarea ruinelor unei fortăreţe este de competenţa Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural (a se vedea ordonanţa privind specializările diviziunii muncii), dar, întrucât săpăturile au un scop mai larg, jurisdicţia va fi delegată muzeului arheologic regional local (din jurisdicţia Colecţiei de Antichităţi a Universităţii din Oslo).*

Pe vremuri, Caspar scria poezii. În 1986, unul dintre poemele sale a apărut în ediţia de sâmbătă a ziarului *Dagbladet*. A visat mult timp să devină scriitor, şi poate că ar fi reuşit. E de-a dreptul straniu cât de mult îţi influenţează o slujbă la stat modul în care foloseşti cuvintele.

Mai sunt şi alte documente, care specifică obiectivele săpăturilor, locul în care vor fi depozitate şi expuse potenţialele descoperiri şi cererile pentru a putea fi publicate lucrări. Citesc că profesorul Graham Llyleworth – „renumitul profesor de arheologie, autor a numeroase manuale şi articole ştiinţifice publicate în reviste academice internaţionale respectate“ – a fost specialistul cu cea mai mare autoritate pe şantier. Citesc despre posibilitatea descoperirii unei fortăreţe circulare, cu anexele de rigoare. Citesc şi aprobarea profesorului Arntzen, care a garantat pentru tot, inclusiv pentru cât de potrivit aş fi fost în calitate de inspector, şi observ sigiliul oficial şi semnătura ilizibilă a directorului departamentului, Frank Viestad.

Pun toate copiile pe masă şi spun:

— E o escrocherie, o muşamalizare.

— Ce anume să muşamalizeze? întreabă Kristin.

Îl cunosc destul de bine pe Caspar şi ştiu că i-a povestit tot. De asemenea, o cunosc bine pe Kristin şi ştiu că moare de curiozitate.

— Păi, ştiau că n-o să găsească o fortăreaţă circulară.

— Asta poate pentru că nu căutau aşa ceva, adaugă Caspar.

— Exact! Căutau ceva mult mai important.

Kristin se uită de la mine la Caspar, întrebându-l îngrijorată, din ochi: „Crezi că e din cauza nervilor?“

Îi fac cu ochiul lui Kristin, afişând zâmbetul celui mai normal om din lume.

— Mai important decât o fortăreaţă circulară, îi spun lui Caspar.

Kristin se întinde să ia un biscuit, iar modul în care bluza i se agaţă de corp îmi distrage atenţia, pentru că sfârcurile ei se conturează clar prin material. Caspar îmi urmăreşte privirea şi roşesc până la rădăcina părului.

— Şi de ce sunt englezii ăştia implicaţi? întreabă Kristin, apoi adaugă repede: Bjørn, eşti roşu ca un rac! Ţi-e prea cald?

— E clar, Llyleworth, MacMullin, SSI-ul, toţi ştiau că racla se află acolo, spune Caspar. Ce alt motiv ar fi avut să facă o cerere ca să sape pe câmpul ăla?

— Exact! Ştiau foarte bine că racla… încep eu să vorbesc înainte ca vorbele lui Caspar să declanşeze o sonerie de alarmă.

Mă întorc la scrisoarea pe care tocmai o citeam. Iar numele acela, negru pe alb: Michael MacMullin. Cei trei „M“ declanşează asocierea. E bărbatul pe care Grethe m-a rugat să îl caut la Londra, consultantul

academic căruia Llyleworth, DeWitt şi tata îi mulţumeau în cartea lor. Lumea e plină de coincidenţe.

Lovesc repetat cu arătărorul în foaia de hârtie.

— Hei, ştii cine-i tipul ăsta, Michael MacMullin?

— Preşedintele SSI-ului? întreabă Caspar, uluit.

— De asemenea, coordonatorul de lucrări al tatălui meu şi al lui Graham Llyleworth la Oxford, în 1973.

Le povestesc despre tratat şi dedicaţia înscrisă în el.

— Pe bune? izbucneşte Caspar. Stai aşa, c-am mai aflat ceva despre el! Uite ce-am găsit azi, în timp ce scormoneam prin arhive!

Deschide o geantă diplomat şi scoate un exemplar din *Revista de arheologie norvegiană* din 1982, volumul 4. Îl deschide la pagina 16, unde e un articol despre un simpozion interdisciplinar pe marginea parteneriatelor de cercetare la nivel internaţional. Evenimentul fusese găzduit de Institutul Naţional de Arheologie, dar finanţat de SSI. Caspar a subliniat cu galben trei nume: gazdele Graham Llyleworth şi Trygve Arntzen şi vorbitorul principal, Michael MacMullin.

— Se cunosc de mult timp, zice Caspar.

— Ceva s-a-ntâmplat la Oxford, în 1973, spun eu, gânditor.

— Probabil că Llyleworth şi tatăl tău au descoperit ceva senzaţional, împreună cu tipul ăsta, DeWitt, cine-o mai fi şi el. O descoperire care i-a dus la Mănăstirea Værne, completează Caspar, căzând pe gânduri.

— Douăzeci şi cinci de ani mai târziu.

— Păi să ştii că trebuie să fi fost vorba de ceva mai mult decât un vârf de săgeată! zice Kristin.

Chiar şi după zece ani de căsnicie cu Caspar, Kristin tot are o viziune oarecum simplistă asupra arheologiei.

— Ai auzit de mitul octogonului? îl întreb pe Caspar.

Prietenul meu îşi sondează memoria.

— E ceva legat de Cavalerii Ospitalieri care au ascuns o raclă într-un templu cu opt laturi? Am citit pe undeva despre asta.

Nu e nevoie de mari eforturi pentru ca pojghiţa fragilă a respectului meu de sine să fie zgâriată. Până şi Caspar cunoaşte mitul octogonului! Mi se pare deprimant. Eu am fost pe şantier. Ar fi trebuit să înţeleg importanţa proiectului încă din clipa în care Irene a scos la iveală zidul fundaţiei, dar nu mai auzisem niciodată de octogon.

— Am găsit racla în octogon, spun.

— Glumeşti, nu? zice Caspar, privindu-mă drept în ochi. Un octogon? La Mănăstirea Værne?

Dă din cap şi se uită în gol.

— Atunci poate cunoşti şi zvonurile legate de Rennes-le-Château? întreb.

— Sincer să fiu, nu prea, se încruntă el. Acolo au găsit nu ştiu ce pergament în timp ce renovau biserica?

Oftez.

— De ce am ratat numai eu cele mai interesante prelegeri?

Caspar râde.

— Poate pentru că erai prea ocupat cu alergatul după fustele profesoarelor?

Sângele îmi năvăleşte în obraji. Kristin îşi săgetează soţul din priviri. Deşi bineînţeles că am meritat replica lui Caspar.

— Dar ce informaţii ai despre SSI? îl întreb, şi încerc să-mi ascund roşeaţa acoperindu-mi faţa cu mâna.

— Nu prea multe. Am început să mă interesez de ea în timp ce procesam cererea. E o fundaţie care are sediul la Londra. Au legături cu Asociaţia Geografică Regală, cu Asociaţia Geografică Naţională şi alte organizaţii asemănătoare, cu universităţi şi centre de cercetare din toată lumea. SSI-ul finanţează proiecte interesante oriunde pe Glob. Pentru binele omenirii.

— Pentru binele omenirii? Ha! exclamă Kristin. Nu există acţiuni dezinteresate în lumea cercetărilor academice.

Le povestesc despre manuscrisul Q şi despre *Evanghelia după Toma*.

Pe urmă vorbim mai ales despre trecut, despre noi înşine. Teoriile mele sunt cam exagerate, chiar şi pentru amatorii de arheologie. Când Kristin începe să pregătească cina, plec. Pregăteşte ficat în sos de tarhon cu smântână. Mulţumesc, nu.

4

Poliţistul e înalt, deşirat şi plin de suspiciune abia reţinută. E pământiu la faţă, iar ochii îi ies din orbite, ca şi cum ar fi fost scos din adâncuri şi depus pe uscat cam prea repede. Un peşte dintre stânci. Când se uită la mine, am senzaţia că ochii lui văd totul, chiar şi închişi. Are buze ţepene, autoritare, dar, de fiecare dată când vorbeşte, are vocea subţire a unui eunuc, ceea ce explică de ce lucrează ca detectiv şi nu pe stradă, unde ar trebui să înfrunte toţi malacii ăia înspăimântători. A adus cu el o geantă diplomat mare, neagră, şi un ofiţer zelos, care şi-a petrecut ultimele două minute cercetându-mi uşa cu o perie de machiaj.

Când am depus plângere că mi-a fost spartă casa, mi-am permis să insinuez că reprezint Universitatea din Oslo şi că spargerea ar avea legătură cu o infracţiune legată de un artefact care ar stârni interesul ziariştilor. Astfel de stratageme funcţionează de obicei. Abia dacă apucasem să-mi pun în cuier haina de ploaie, când cineva a sunat la interfon. Ca şi cum ar fi stat acolo, în maşină, aşteptându-mă.

Pentru că poliţistul ăsta e genul de om care mi-ar interpreta cu uşurinţă ipotezele drept teorii paranoice ale conspiraţiei, îi explic pe ocolite că e posibil ca hoţii să fi crezut că hard-drive-ul meu ar conţine informaţii despre descoperirea unei racle de aur, mai vechi de opt sute de ani.

Poliţistul fluieră. Opt sute de ani e o perioadă mare, iar pentru el orice e vechi e şi valoros, mai ales dacă e cu adevărat vechi, spre exemplu de opt sute de ani, şi pe deasupra mai e şi din aur.

— Uau, chiar aşa! îmi zice.

Nu pare să mă creadă.

— Îmi puteţi spune mai multe despre racla asta?

Îi povestesc vag despre săpăturile de la Østfold, pentru că nu vreau să-i dezvălui prea multe, dar vreau să mă creadă. Mă ascultă cu atenţie. Scoate un formular pe care îl completează cu pixul. E minuţios. Foştii lui profesori încă l-ar lăuda pentru caligrafie. Parcurge etapele una câte una, punând întrebări la obiect. De fiecare dată când îşi ridică privirea spre mine, mă simt ca la un examen cu întrebări multiple.

— Şi cu ce anume eraţi însărcinat la Mănăstirea Værne?

— Eu sunt inspectorul. Săpăturile sunt supravegheate de un profesor de arheologie britanic. Eu reprezint autorităţile norvegiene care se ocupă de antichităţi. Ştiţi, formalităţile sunt importante, adaug eu, încercând să-l atrag de partea mea.

Şi în clipa asta îmi dau seama că nu i-am zis că săpăturile au loc la Mănăstirea Værne.

— În afară de dumneavoastră, mai are cineva cheia de la apartament? întreabă poliţistul cu peria de machiaj.

— Mama, îi răspund, şi îmi zic în gând: „Şi tatăl meu vitreg.“

— Uşa nu prezintă semne de intrare forţată, mă anunţă el.

— Racla asta, chiţăie şeful lui, e de valoare *per se*?

— Foarte valoroasă.

— Şi unde se află acum?

Ezit. Reflexul meu este să-i spun adevărul – pentru că e poliţist –, dar mă abţin.

— În seiful universităţii, mint eu.

— Da?

Îşi împinge în afară maxilarul şi soarbe aerul printre dinţi şi buza de sus, scoţând un sunet bolborosit. Pe urmă expiră şi mi se năzare că respiraţia îi miroase a alge.

— Explicaţi-mi de ce credeţi că această raclă de aur este motivul intrării prin efracţie.

E un poliţist bun, ceea ce-mi poate aduce necazuri. Poliţiştii buni pun întrebări spinoase, mai ales atunci când ai ceva de ascuns. De ceva vreme am început să regret că am chemat poliţia. Ca şi cum ei ar putea rezolva ceva! Nu pot face nimic decât să-mi strice ziua şi să mă bată la cap cu întrebări groaznice şi să se asigure că racla va ajunge în mâinile celor care o merită cel mai puţin.

Spun că spargerea apartamentului este un mister şi pentru mine şi îi întreb dacă vor cafea. Nu vor.

— Mai are şi altcineva cunoştinţă despre descoperirea arheologică?

— Din câte ştiu eu, nu. Am găsit racla ieri.

— Şi a fost încuiată imediat în seiful Universităţii?

Încuviinţez din cap atât de imperceptibil, încât gestul meu cu greu ar putea fi considerat o minciună.

— Dumneavoastră l-aţi încuiat în seif?

Mă nedumereşte un lucru. Am făcut plângere pentru intrare prin efracţie. În apartamentul meu. Şi totuşi, nu îl interesează decât racla.

— Nu, îi răspund, nu eu am încuiat-o.

— Atunci, cine?

— Contează? Spargerea a avut loc aici, nu în seif. Racla e în siguranţă.

— *Racla e în siguranţă*, repetă el, maimuţărindu-mă, imitându-mi vocea şi tonul atât de bine, încât mă gândesc că ar fi putut să fie actor dacă slujba asta nu i-ar fi pus cătuşele prima.

Meditativ, absent, domnul Voce Chiţăitoare îşi apasă de bărbie partea de sus a pixului, făcându-i vârful să intre şi să iasă.

— Dacă v-am înţeles bine, credeţi că spargerea a avut legătură cu această raclă de aur?

— Anumite grupări s-ar da peste cap ca să pună mâna pe ea.

— Ce fel de grupări?

— Habar n-am. Comercianţi de pe piaţa neagră, poate. Colecţionari de artă. Oameni corupţi din cercurile academice.

— Dar bineînţeles că nu există niciun pericol atâta timp cât racla e închisă în seiful Universităţii, nu?

Mă priveşte ca şi cum mi-ar arunca o provocare.

— Păi alt motiv logic de a-mi fura hard-drive-ul nu există, îi răspund.

— Poate pentru c-aţi salvat informaţii despre raclă pe hard-drive?

— Nu, dar probabil asta au crezut. Nu-mi pot explica altfel.

Se joacă tot mai rapid cu pixul.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Probabil au crezut că deţin informaţii despre raclă în calculator. Şi probabil şi-au închipuit că fişierele sunt bine ascunse, aşa încât le-ar fi luat mult timp să le găsească. Nu văd niciun alt motiv pentru furtul hard-drive-ului.

— De ce au furat doar hard-drive-ul?

— N-ar trebui să-i întrebaţi asta pe hoţi?

— Dar care-i părerea dumneavoastră?

— Poate s-au gândit că aşa n-o să observ că lipseşte?

— Mai există şi altceva pe hard-drive care să fie de interes pentru nişte infractori?

— Poeziile mele, poate?

— Sau poze pe plajă, cu nişte copilaşi drăguţi şi dezbrăcaţi?

Vocea îi e dezgustător de mieroasă.

E unul dintre oamenii aceia care întotdeauna cred ce e mai rău despre noi, cei care arătăm altfel. Peştoiul naibii! Am un chef arzător să-i scot toată apa din acvariul verde-algă în care fără îndoială îşi petrece nopţile lungi şi singuratice.

— Aveam impresia că v-am chemat pentru o intrare prin efracţie, îi zic eu cinic. Habar n-aveam că sunt anchetat pentru pornografie infantilă.

— Poliţia a primit o plângere despre dumneavoastră, mă anunţă poliţistul, cercetându-mi letargic chipul cu ochii lui de peşte, aşteptând să-mi vadă reacţia.

La început sunt ca paralizat. Apoi dau neîncrezător din cap.

— Cineva a depus o plângere? Împotriva mea?

— După cum vă spuneam.

— Pentru pedofilie? Sau deţinere de materiale pronografice de pe internet?

— Nu, aţi înţeles greşit. Pentru furtul raclei.

Se aude soneria de la uşă. Sună insistent. Ca şi cum cineva ar încerca să-şi înfigă degetul mare şi butonul în perete. Schimbăm iute o privire. Mă duc şi deschid uşa.

Profesorul Graham Llyleworth stă în hol, împreună cu vechiul meu amic, King Kong.

La început, cei doi nu scot nicio vorbă. Pur şi simplu mă fixează furioşi cu privirea.

— Unde e racla, puţoiule? izbucneşte profesorul Llyleworth.

Nu e o întrebare, ci un ordin.

— Intraţi, intraţi! Vă rog, nu staţi acolo, în frig!

Derutaţi de falsa mea amabilitate, cei doi intră în apartament. Primul e Llyleworth, apoi King Kong, şi mai şovăitor, de parcă ar aştepta ordinul profesorului, care probabil va fi să-mi rupă degetele şi să-mi smulgă unghiile una câte una, până când le dau racla.

Pe urmă îi văd pe cei doi poliţişti.

— Domnii poliţişti, le spun vesel în norvegiană, pe urmă îmi amintesc că Llyleworth nu vorbeşte decât engleză. Aşa că îi traduc: *Domnii poliţişti*.

A, ăsta-s eu, Bjørn, intrepretul simultan.

Poliţiştii îi măsoară indiferent din ochi pe cei doi nou-veniţi. Asta până când le spun cine este Llyleworth.

— A, dumneavoastră sunteţi profesorul Graham Llyleworth! spune domnul Voce Chiţăitoare într-o engleză impecabilă, întinzându-i mâna. E o plăcere să vă cunosc!

— Plăcerea e *de partea mea*, îi răspunde Llyleworth, strângându-i mâna.

Mă străduiesc să nu mă holbez, dar habar nu am dacă reuşesc.

— Aţi ajuns la vreun rezultat cu el? întreabă profesorul.

Poliţistul se uită când la el, când la mine.

— Dumnealui pretinde că racla se află într-un seif, la Universitate.

— A, chiar aşa? se încruntă profesorul Llyleworth.

— Hei, care-i treaba aici? întreb, deşi pot ghici care e răspunsul.

— Ai furat racla! răspunde profesorul.

— Hei, staţi puţin, mă adresez eu poliţistului, ei plănuiau să scoată artefactul din ţară! Fără permisiune. Aveau de gând să-l fure!

Urmează o scurtă tăcere.

— Din câte-nţeleg, spune poliţistul rar, profesorul Llyleworth este responsabil de săpăturile de la Mănăstirea Vaerne?

— Da.

— Şi atunci n-ar fi ciudat să-şi fure propria descoperire?

— Dar tocmai asta e…

— Staţi!

Poliţistul scoate un document, a cărui copie am mai văzut-o acasă la Caspar.

— Iată permisul eliberat de Oficiul Patrimoniului…

— Nu-nţelegeţi! îl întrerup. Noi căutam o fortăreaţă circulară. Citiţi cererea! Au făcut cerere pentru a căuta o fortăreaţă circulară. N-au pomenit nimic de vreun chivot de aur!

Poliţistul dă din cap.

— Aşadar, arheologii ştiu dinainte ce caută şi ce o să găsească?

— Nu, nu e chiar aşa. Dar profesorul a căutat racla încă de la început. Racla de aur! Fortăreaţa circulară a fost o acoperire. Voia să găsească racla şi s-o scoată din ţară. Nu-nţelegeţi? Fortăreaţa a fost o muşamalizare!

Poliţistul nu spune nimic. Llyleworth încearcă să nu protesteze. Tăcerea e deplină. Pot auzi ecoul isteric ale propriilor cuvinte.

— Domnilor, spune Llyleworth cu cel mai politicos şi profesionist ton, vă rog să mă scuzaţi. Aş putea discuta cu dumneavoastră între patru ochi?

Îi conduce pe cei doi poliţişti în bucătărie. Prin uşa de sticlă îl văd înmânându-le cartea lui de vizită. E mică, dar lungul şir de titluri academice cântăreşte foarte greu în balanţa poliţiştilor.

Llyleworth le explică ceva. Poliţiştii ascultă respectuoşi. Domnul Voce Chiţăitoare mă priveşte cu ochii lui de peşte. Gura i se deschide şi i se închide fără zgomot.

După o vreme se întorc. Llyleworth îi face semn lui King Kong, care se strecoară lângă el ca şi cum profesorul l-ar fi ademenit cu un ciorchine de banane.

— Aş fi insistat să-ţi fie percheziţionat apartamentul, dar ştiu că nu eşti atât de nechibzuit încât să ţii racla aici.

— Ştii asta doar pentru că lacheii tăi ar fi găsit-o când au scotocit apartamentul, îi zic.

— Deci recunoaşteţi că vă aflaţi în posesia raclei? întreabă poliţistul.

— Nu recunosc nimic!

— Ţinem legătura! spune Llyleworth – nu ştiu dacă mi s-a adresat mie sau poliţiştilor –, şi pleacă urmat de King Kong.

— Măi, măi, măi! face domnul Voce Chiţăitoare, punând formularul în geanta diplomat.

— Ce a spus profesorul? îl întreb.

Se mulţumeşte să mă privească. De parcă aş fi un biet nenorocit cu probleme. De fapt, asta şi sunt. Pe urmă cei doi se îndreaptă către uşa de la intrare.

— Beltø, începe el dregându-şi vocea, poliţia are toate motivele să creadă că racla se află în posesia dumitale.

— E o întrebare sau o acuzaţie?

— V-aş sfătui să cooperaţi cu noi.

— O să fac tot ce trebuie ca să protejez racla de infractori! îi zic.

Pentru câteva clipe, îmi întoarce răspunsul pe toate părţile.

— Şi acum ce urmează?

— Având în vedere natura deosebită a acestui caz, trebuie să mă consult cu superiorii mei înainte de a continua ancheta, şi să cântărim acuzaţiile.

— Şi… ăăă… cum rămâne cu spargerea?

— Dacă a existat o spargere.

— Deci renunţăm la caz din cauza lipsei de probe? sugerez eu.

— O să vă contactăm noi.

Sună ca un răspuns-tip pe care cadeţii îl exersează în faţa oglinzii, la Academia Militară, o minciună atât de sfruntată şi de clară, încât abia dacă poate fi calificată drept minciună, fiind mai degrabă o frază de consolare, în genul replicilor „Te sun eu“ sau „Hai să luăm prânzul împreună“.

Le deschid uşa şi rămân în pragul ei până când liftul începe să coboare. Din balcon, îi urmăresc îndreptându-se spre maşină. Ritmuri bubuitoare de bas vin de dedesubt, din apartamentul lui Roger. Ca să existe o crimă, ai nevoie de încălcarea unei legi şi de o victimă. În cazul de faţă, nu există nici una, nici cealaltă.

Sunt prins într-o urzeală de contradicţii. Încerc să împiedic o infracţiune care, din punct de vedere penal şi practic, nu a fost comisă încă, o infracţiune fără victime şi care, la drept vorbind, nu afectează pe nimeni. Singurul lucru care îmi justifică intervenţia este Legea Patrimoniului Cultural, o chichiţă tehnică, o adunătură de paragrafe lipsite de viaţă. Racla de aur nu aparţine nimănui. A zăcut în pământ vreme de opt sute de ani, asemenea unui diamant nedescoperit, ascuns adânc în crăpătura unei pietre, asemenea unui filon tăinuit de aur. Şi ar fi putut să zacă acolo încă opt sute de ani dacă profesorul Llyleworth nu ar fi ştiut unde să sape.

Aşa că, dintr-o perspectivă ironică, eu sunt cel care încalcă legea.

5

Seara e liniştită şi plină de o fericire tăcută. Nori de ţânţari minusculi plutesc pe deasupra arbuştilor ornamentali. Aspersoarele împroaşcă în aer o ceaţă fină. O parchez pe Bolla la umbra unui copac, peste un şotron desenat cu cretă. Prin acoperişul decapotabil inspir arome de iarbă proaspăt tăiată, grătar şi amurg.

Merg pe o străduţă laterală îngustă şi deschid o poartă din fier forjat, ale cărei balamale ar avea nevoie să fie unse. Pietrişul îmi scrâşneşte sub tălpi. Urc treptele de ardezie. Soneria scoate un ding-dong ale cărui ecouri sunt profunde şi demne, ca şi cum ar răsuna într-o catedrală. Îi ia un minut să deschidă uşa. Mă uit la ceas – e aproape şapte. Sunt sigur că a fost nevoit să străbată mai multe săli de bal ca să ajungă la uşă.

Poartă un halat cu monogramă cusută pe buzunarul de la piept. Părul lui grizonat e umed şi proaspăt pieptănat. În mână are un pahar de coniac. Tace mâlc. Mă priveşte uluit.

Ştie. Citesc în ochii lui. Ştie de raclă şi tot ce s-a întâmplat.

În cele din urmă, ca şi cum şi-ar fi dat seama cine sunt, bâiguie:

— Bjørn?

— Da, domnule, la ordinele dumneavoastră.

Nu ştiu de ce, dar mă simt ca un curier întârziat sau ca un servitor neascultător.

— Trebuie să vorbesc ceva cu dumneavoastră, îi spun.

Mă conduce înăuntru. Respiraţia îi miroase a coniac Martell. Închide uşa în urma mea. Şi o încuie.

Până acum nu am întâlnit-o pe soţia lui Frank Viestad, directorul Institutului, dar am vorbit cu ea la telefon de multe ori. Chiar şi atunci când sună doar ca să mă invite la cină, pare pe punctul de a face o criză de isterie. Acum stă în mijlocul holului, neliniştită, cu braţele încrucişate în faţă. E cu douăzeci şi cinci de ani mai tânără decât el şi e încă o femeie frumoasă. Niciodată n-am înţeles cum de studentele talentate şi frumoase se îndrăgostesc de profesorii lor încărunţiţi. Desigur, nu sunt cel mai în măsură să judece.

Oare ce face cu tot timpul pe care îl petrece în această casă albă, cu o grădină imensă? Pentru câteva secunde, privirile noastre se întâlnesc şi e de ajuns ca să pătrund în universul ei de plictiseală, regret şi amărăciune. În timp ce Viestad mă conduce pe lângă ea, îi zâmbesc politicos. Îmi răspunde cu un surâs care m-ar face cu uşurinţă să cred că mă place.

Pereţii sunt înţesaţi de litografii create de Kaare Espolinj Johnson şi de acuarele exuberante, cu semnături ilizibile. Trecem de o sufragerie pe care Viestad o numeşte de obicei „biblioteca“. Un candelabru scoate un sunet suav.

Biroul lui de acasă este exact aşa cum mi-l închipuiam: rafturi de cărţi supraaglomerate, un birou din lemn de mahon, cutii de carton maro şi sacoşe de plastic transparent pline de artefacte, un glob… şi, în locul în care odată a stat probabil o veche maşină de scris Remington, şi-a instalat un iMac elegant.

— Bârlogul meu, îmi spune el sfios.

De la fereastră are vedere asupra livezii de meri şi a locuinţei vecinului. Vecinul lui pare genul de om pe care îl cheamă probabil Preben şi care nu dă doi bani pe astmaticii din lume sau pe efectele gazului de seră, pentru că răstoarnă frunzele adunate din grădină deasupra unei grămezi de gunoaie care ard.

Directorul Viestad îmi aduce un scaun cu spătar înalt şi braţe sculptate în formă de dragoni, pe care

mă aşez. El se aşază la biroul lui.

— Sunt convins că ştiţi de ce mă aflu aici.

Judecând după expresia lui, am avut dreptate. Directorul nu s-a priceput niciodată să joace teatru. Pe de altă parte, este un bun şi îndrăgit director de departament. Este organizat, conştiincios, devotat şi respectă studenţii.

— Unde ai ascuns racla, Bjørn?

— Ce ştiţi despre ea?

— Aproape nimic.

Îmi înclin capul într-o parte, fără să-l scap din ochi.

— E adevărat. Nu ştiu nimic, îmi repetă.

— Atunci de ce mă-ntrebaţi de ea?

— Ai furat-o din biroul tatălui tău.

Dintotdeauna l-a numit pe profesorul Arntzen tatăl meu, cu toate că l-am rugat să nu o facă.

— Cine l-a furat e o chestiune destul de subiectivă, îi zic.

Îşi lasă capul pe spate.

— Bjørn, trebuie s-o restitui.

— Pe deasupra, nici măcar nu e tatăl meu.

Dintr-odată, ochii lui par obosiţi.

— Vrei coniac? mă întreabă.

— Am venit cu maşina.

Aduce o sticlă de cidru de mere şi un pahar, îmi toarnă, apoi se aşază la loc. Îşi masează tâmplele cu vârfurile degetelor. Ridică paharul cu coniac spre mine. Ne urăm unul celuilalt noroc.

— Când m-am angajat la Universitate, am învăţat repede că n-are rost să te împotriveşti anumitor lucruri, să lupţi cu morile de vânt – ştii tu –, cu adevărurile şi dogmele ştiinţifice. Nu era necesar să înţeleg. Nu era obligatoriu să-mi placă treaba asta. Dar am înţeles că unele lucruri mă depăşesc. Unele lucruri sunt mai mari decât crezi.

Nu înţeleg unde bate.

— Crezi în Dumnezeu? mă întreabă.

— Nu.

Răspunsul meu îl descumpăneşte.

— Nu contează. Cu siguranţă înţelegi că creştinii cred în Dumnezeu fără să-I poată cuprinde cu mintea omnipotenţa.

Conversaţia a luat o turnură care mă buimăceşte. Îl întreb:

— Încercaţi să-mi spuneţi că asta are de-a face cu Racla Sfintelor Taine? Sau cu manuscrisul Q?

Întrebarea mea parcă i-ar fi electrocutat creierul. Se îndreaptă în scaun.

— Ascultă-mă! Povestea asta nu e atât de simplă cum crezi. Ai făcut vreodată un puzzle Ravensburger cu cinci mii de piese? O imagine a unei păduri, a unui castel sau a cerului albastru? În momentul ăsta ştii cum să pui laolaltă trei piese, dar au mai rămas 4 997 de piese de aranjat ca să poţi vedea ansamblul, înainte de a putea înţelege cu adevărat.

Mă holbez la el. Uneori, ochii mei roşii, lucioşi, au un efect uşor hipnotic, aşa încât lumea îmi spune mai multe decât ar fi vrut.

Directorul continuă:

— Da, mitul relicvei face parte din întreg. Şi da, octogonul face parte din întreg.

— Ce întreg?

— Nu ştiu.

— Mi-au spart apartamentul. Ştiaţi, nu?

— Nu, n-am ştiut. Dar trebuie să-nţelegi că racla e importantă pentru ei. Mai importantă decât bănuieşti.

— Mă-ntreb de ce?

— Nu pot să-ţi spun.

— Pentru că nu ştiţi sau pentru că nu vreţi să-mi spuneţi?

— Ambele, Bjørn. Am jurat să nu dezvălui pu?inul pe care?l ?tiu.

?l cunosc ?ndeajuns de bine ca s? ?tiu c? ia jur?mintele ?n serios.

Afar?, undeva prin ?mprejurimi, cineva opre?te o ma?in? de tuns iarba. Abia acum con?tientizez zgomotul, odat? disp?rut. Instantaneu, t?cerea ?ncepe s? se ?ntind? ?i umple ?nc?perea.

??Dar pot s???i spun un lucru, continu? el. Trebuie s? predai racla. Trebuie?! Mie, tat?lui t?u sau profesorului Llyleworth. N?o s? ?i se?nt?mple nimic, n?o s? prime?ti nicio mustrare, n?o s? ?i se consemneze nimic la dosar, nimeni n?o s? depun? pl?ngere. ??i promit?!

??Dar ţinul pe care-l ştiu.

Îl cunosc îndeajuns de bine ca să ştiu că ia jurămintele în serios.

Afară, undeva prin împrejurimi, cineva opreşte o maşină de tuns iarba. Abia acum conştientizez zgomotul, odată dispărut. Instantaneu, tăcerea începe să se întindă şi umple încăperea.

— Dar pot să-ţi spun un lucru, continuă el. Trebuie să predai racla. Trebuie! Mie, tatălui tău sau profesorului Llyleworth. N-o să ţi se-ntâmple nimic, n-o să primeşti nicio mustrare, n-o să ţi se consemneze nimic la dosar, nimeni n-o să depună plângere. Îţi promit!

— Dar *s-a depus* o plângere!

— Deja?

— O, da! Nişte poliţişti au venit la mine acasă, şi-au băgat nasul peste tot.

— Racla e extrem de valoroasă!

— Dar nu eu sunt personajul negativ!

— Nici ei.

— Dar au intrat cu forţa în locuinţa mea!

— Iar tu ai furat racla.

Touché.

— De ce le-aţi acordat permisiunea să facă săpături? îl întreb.

— De fapt, Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural le-a acordat permisiunea. Nouă ne-au prezentat cererea doar ca să ne dăm cu părerea.

— Dar de ce li s-a permis să facă săpături?

— Bjørn… oftează. Aici e vorba de SSI, de Michael MacMullin, de Graham Llyleworth. Tu i-ai fi refuzat pe cei mai faimoşi arheologi din lume?

— Îl cunoaşteţi bine pe Llyleworth?

— Îl cunosc de câţiva ani.

Vocea lui face aluzie la ceva mai mult.

— Se pare că faci multe cercetări pe tema asta.

— N-am făcut chiar atât de multe eforturi. Toată lumea pare să ştie câte puţin. Poate că dacă o să discut cu destui oameni, o să-nţeleg despre ce e vorba.

Directorul chicoteşte.

— Presupun că nu degeaba cuvintele „cercetare“ şi „căutare“ se aseamănă. Cu cine ai vorbit până acum?

— Cu mai mulţi, inclusiv cu Grethe.

— A, Grethe! Ea într-adevăr se pricepe.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Era foarte activă la Oxford, în mai multe sensuri, zice şi îmi aruncă o privire rapidă. Era lector invitat şi consultant pe vremea în care tatăl tău, tatăl tău adevărat, scria tratatul împreună cu Llyleworth şi Charles DeWitt.

Ridică din umeri. Urmăreşte din ochi o muscă pe tavan.

— E o descoperire norvegiană, îi spun. Nu contează ce conţine racla, nici de unde provine. E şi o să rămână o descoperire norvegiană, iar locul ei e în Norvegia.

Viestad inspiră adânc.

— Bjørn**,** eşti ca un terrier nervos care latră la un buldozer. Habar n-ai cu cine te pui!

— Ham!

Zâmbeşte.

— Câtă indignare tinerească, prezumţioasă! Dar nu cunoşti toată povestea!

— Ei bine, cunosc legea patrimoniului cultural! Iar legea asta interzice exportul de artefacte norvegiene.

— Nu-i nevoie să-mi spui tu asta. Nu ştiai că am participat la elaborarea legii? Cunosc pe de rost fiecare paragraf.

— Atunci ar trebui să fiţi conştient că ceea ce Llyleworth încearcă să facă e împotriva legii în Norvegia.

— Nu e chiar atât de simplu. E doar o întâmplare că racla a fost găsită în Norvegia. Racla nu e de origine norvegiană.

— Şi cum explicaţi asta?

— Nu poţi să ai încredere în mine şi să-i restitui racla tatălui tău?

— Profesorul Arntzen nu e tatăl meu!

— Atunci dă-i-o lui Llyleworth.

— Profesorul Llyleworth e un dobitoc.

— Şi eu? Ce sunt eu?

— Nu ştiu. Nici nu mai ştiu ce să cred. Ce sunteţi dumneavoastră?

— O piesă, zice Viestad şi loveşte cu încheiturile degetelor în birou. Nu sunt decât o piesă din puzzle. Cu toţii suntem piese. Nişte piese neînsemnate.

— În ce puzzle?

Îşi umple din nou paharul. După toţi anii în care am lucrat împreună, acum înţeleg pentru prima dată de ce se îndrăgostesc atât de multe studente tinere de el. Când renunţă la purtarea severă, plictisită,

seamănă cu un star de cinema din anii ’30. Are bărbia puternică, pomeţi înalţi. Sprâncenele i se arcuiesc pe frunte ca două curcubee incolore. Mă sfredeleşte cu ochii lui întunecaţi.

— Nu un puzzle de nasul meu sau al tău, Bjørn, îmi răspunde.

Această intimitate bruscă mă stânjeneşte. Mă prefac că tuşesc.

— Am câteva întrebări, îl anunţ.

Mă priveşte în tăcere, aşteptând.

— Te-ascult.

— Cum a ştiut profesorul Llyleworth unde să sape ca să găsească octogonul?

— Au găsit o hartă sau au dat peste informaţii noi.

— De ce a pretins că ar căuta o fortăreaţă circulară?

— Păi, *asta* şi căutaţi! Fortăreaţa a fost construită în jurul anului 970.

— Dar noi căutam de fapt octogonul?

— Da.

— Şi Llyleworth ştia că în octogon e ascunsă o raclă?

— Probabil.

— Ştiaţi că racla e de aur?

Din reacţia lui îmi dau seama că nu ştia.

— Ce ştiţi despre Rennes-le-Château?

Directorul pare sincer surprins.

— Nu prea multe. E un sat francez aflat în munţi, unde se presupune că s-ar fi găsit nişte manuscrise care au stârnit un interes pseudoştiinţific.

— Deci nu ştiţi nimic legat de o comoară istorică?

Expresia de pe chipul directorului devine din ce în ce mai uluită.

— O comoară? Adică… la Rennes-le-Château? Sau la Mănăstirea Værne?

— Llyleworth ştie ce se află în raclă?

— Pui întrebare după întrebare, dar trebuie să pricepi că sunt o piesă de puzzle chiar mai mică decât celelalte. Sunt piesa albastră din colţul din dreapta sus, o piesă menită doar să completeze imaginea cerului.

Pufnind uşor, ca pentru sine, se apleacă peste birou.

— Bjørn, spune încet, apoi telefonul sună.

Răspunde în norvegiană, cu un „ja?“ sec. Tot restul conversaţiei se desfăşoară în engleză. Nu, nu ştie. Pe urmă spune „da“ de câteva ori, şi, uitându-mă în ochii lui, am senzaţia că una dintre aceste confirmări reprezintă răspunsul la întrebarea dacă mă aflu în aceeaşi încăpere cu el. Directorul închide. Mă ridic.

— Pleci atât de repede?

— Înţeleg că aşteptaţi musafiri.

Ocoleşte biroul şi îşi pune mâinile pe umerii mei.

— Ai încredere în mine! Predă racla! Oamenii ăştia nu sunt infractori. Nu sunt răi. Au motivele lor. Crede-mă că au propriile motive! Dar unor oameni ca noi nu le e dat să se amestece în aşa ceva.

— Unor oameni ca noi?

— Unor oameni ca noi, Bjørn.

Mă conduce la uşă, iar în tot acest timp mâna lui rămâne pe umărul meu. Poate se gândeşte să mă reţină aici cu forţa. Dar când îi dau mâna la o parte, nu protestează. În timp ce mă reped afară, directorul rămâne în uşă, privindu-mă.

Din spatele unei draperii de la o fereastră de la etajul doi – sunt convins că e dormitorul ei – soţia lui îmi face cu mâna. Îndreptându-mă spre Bolla, îmi închipui că femeia mă cheamă mai aproape, nu că îmi face semn de rămas-bun. Uneori nu sunt chiat atât de conectat la realitate.

6

O cameră albă, patru metri pe trei, un pat, o masă, un dulap, o fereastră, o uşă: asta a fost lumea mea vreme de şase luni.

Când m-am internat prima oară la clinică, nu ieşeam deloc din cameră. Stăteam pe pat sau pe podea şi mă legănam ore în şir, cu capul între genunchi şi cu mâinile pe cap. Pur şi simplu nu mă puteam uita în ochii asistentelor care îmi aduceau medicamentele în păhărele transparente de plastic. Când mă mângâiau pe păr, mă prăbuşeam ca o anemonă de mare.

În fiecare zi, la aceeaşi oră, mă duceau la doctorul Wang. Stătea pe un scaun şi vorbea raţional. Nu îl priveam niciodată. Abia după patru săptămâni m-am uitat în sus şi l-am privit în ochi. El stătea acolo, vorbind. Eu ascultam.

După cinci săptămâni, l-am întrerupt.

„Ce e-n neregulă cu mine?“ l-am întrebat.

„Trebuie să te-ntorci în vremea copilăriei“, obişnuia el să spună.

Foarte original.

„Lucrurile care ţi s-au întâmplat când erai copil au ajutat la construirea omului care eşti acum. Viaţa ta emoţională e plămădită în mintea ta.“

„Am avut o copilărie fericită“, i-am răspuns.

„Întotdeauna?“ s-a interesat doctorul Wang.

I-am spus că am crescut ca un prinţ răsfăţat, într-un palat de mătase purpurie.

„Şi n-ai trecut niciodată prin experienţe neplăcute?“ a întrebat.

„Niciodată“, am minţit eu.

„Te-au bătut?“ m-a întrebat. „Au abuzat de tine? Ai fost molestat? Te-au încuiat într-o cameră întunecoasă? Ţi-au spus lucruri dureroase? Te-au deranjat?“

Bla, bla, bla…

În afara biroului său, pe peretele holului, era un ceas. Ah, tirania timpului! Toate ceasurile din lume sunt legate unele de altele, ticăind la unison, dar ceasul acela era diferit. Era unul dintre ceasurile controlate de la distanţă, prin unde radio, de un ceas atomic din Hamburg, în Germania. Aş fi fost în stare să privesc ore în şir goana nebună a secundarului pe cadranul ceasului.

La începutul verii, l-am căutat din nou pe doctorul Wang. Voiam să mă ajute să procesez nişte amintiri care veniseră pe furiş, la adăpostul întunericului, despre împrejurările în care avusese loc accidentul tatei, toate micile detalii pe care, copil fiind, nu le înţelesesem cu adevărat. Fiecare mic episod e un fir dintr-o ţesătură încurcată. Doctorul s-a bucurat că în sfârşit vorbeam despre ce se întâmplase în vara în care murise tata. Probabil că ceva anume din mine se deschisese.

Mi-a spus că mă înţelege mai bine.

„Felicitări“, i-am spus.

Doctorul Wang mi-a recomandat să îmi notez amintirile.

„Totul devine mai real“, mi-a explicat. „Te ajută să înţelegi mai bine ansamblul. E ca şi cum ai fi transportat înapoi în timp şi ai trăi evenimentul din nou.“

„Bine“, am fost eu de acord. Şi am notat.

7

În copilărie, când cineva îmi spunea „faţă palidă“ sau arunca după mine cu bolovani, îmi căutam refugiul lângă mama.

O parchez pe Bolla pe pavajul roşu ca rugina al aleii. O lumină caldă şi *Romeo şi Julieta* al lui Prokofiev se revarsă pe fereastra deschisă a sufrageriei. O zăresc fugitiv pe mama în timp ce se uită afară – o zână în lumina strălucitoare.

Ar fi nedrept din partea mea să spun că mama a încercat să mă uite sau să mă îndepărteze. Dar iubirea ei a fost înlocuită de un fel de grijă respectuoasă. Mă face să mă simt ca o rudă îndrăgită aflată în vacanţă.

În timp ce urc treptele, mama apare în uşă.

— Ai întârziat, îmi spune.

Vocea ei răsună rotund, aşa cum se întâmplă de obicei seara, un sunet care mă anunţă că a sorbit toată ziua dintr-o băutură, iar când profesorul s-a întors acasă, a mai dat pe gât şi câteva cocteiluri.

— Am avut de rezolvat câteva treburi.

— Ştii că întotdeauna mâncăm la şapte şi jumătate.

— Mamă, profesorul Arntzen ţi-a pomenit vreodată ceva de manuscrisul Q?

— *Trygve*, mă corectează ea vesel.

Răbdarea ei este nesecată atunci când încearcă să ne apropie.

— Manuscrisul Q? repet.

— Hai, dă-mi o mână de ajutor! Ce-i aia un document *chiu*? chicoteşte mama.

Intrăm. Profesorul îşi întinde colţurile gurii în râjetul acela încordat, renăscut, cu care vreme de douăzeci de ani a crezut că mă va face să îl accept drept noul meu tată şi drept prietenul credincios şi amantul devotat al mamei.

— Bjørn, mi se adresează.

E rece, distant. Şi în acelaşi timp zâmbeşte, ca să îi facă mamei pe plac.

Nu spun nimic.

— Unde e? mă întreabă printre dinţii încleştaţi.

— Haideţi, băieţi! ne dojeneşte mama. Vă e foame?

Mergem în sugraferie – o oază de covoare groase, canapele moi, tapet catifelat, dulapuri pline cu porţelanuri şi candelabre al căror clinchet se aude vesel în briza de vară. În mijlocul camerei tronează un covor persan pe care nimeni nu are voie să calce. Uşile franţuzeşti dintre sufragerie şi camera în care se ia masa sunt deschise. Pe masă pâlpâie lumânări aşezate într-un sfeşnic cu mai multe braţe, iar lumina lor se reflectă în farfuriile de porţelan pictat în trei straturi. Din bucătărie se aude clămpănitul făcut de ghearele câinelui care se ridică – e pe jumătate surd şi abia acum şi-a dat seama că un străin a intrat în

casă. Aud cum loveşte bucuros cu coada în dulapul din bucătărie.

— Unde e Steffen? întreb.

— La cinema, spune mama. Cu o fată foarte drăguţă.

Chicoteşte iarăşi.

— Nu mă-ntreba cine e! Are o prietenă nouă în fiecare lună.

O spune sfios, cu mândrie, ca şi cum ar vrea să sublinieze că eu nu am delectat-o niciodată cu o asemenea plăcere. Pe de altă parte, eu nu am contractat niciodată SIDA sau negi genitali purulenţi.

Niciodată n-am fost prea apropiat de fratele meu vitreg. Pentru mine, este un străin. La fel ca tatăl lui, a acaparat-o pe mama. Iar pe mine m-a lăsat pe dinafară, în frig.

Eu şi profesorul ne aşezăm. Fiecare are locul lui stabilit: el şi mama în capetele mesei, eu la mijloc, pe una dintre laturile lungi. E un ritual.

Când mama deschide uşa bucătăriei şi dispare înăuntru, printre oalele şi tigăile ei, prepelicarul profesorului vine agale. Are paisprezece ani şi îl cheamă Breuer. Sau Brøyer. Nu m-am obosit niciodată să întreb cum se scrie numele lui. Oamenii îşi botează câinii cu cele mai cretine nume posibil. Breuer mă priveşte, dă din coadă, apoi se opreşte. Niciodată nu a învăţat să mă recunoască. Sau poate că nu-i pasă nici cât negru sub unghie. Indiferenţa e reciprocă. Câinele se trânteşte în mijlocul podelei, ca şi cum cineva i-ar fi scos o vergea de oţel din şira spinării. Băleşte. Se uită la mine cu ochii lui plini de suferinţă. Îi curg. Nu înţeleg cum ar putea cineva să iubească un câine.

— Trebuie să restitui racla! îmi zice profesorul, apoi şopteşte abia auzit: Habar n-ai ce faci!

— Mi s-a cerut să supraveghez.

— Exact!

— Profesore, îi spun cu cea mai glacială voce de care sunt în stare – o voce extrem de rece –, asta este exact ceea ce fac acum.

Mama ne aduce friptura, apoi o zbugheşte înapoi în bucătărie să ia cartofii, sosul şi, la urmă, o caserolă cu cartofi gratinaţi şi broccoli, pentru mine.

— Să nu daţi vina pe mine dacă s-a răcit mâncarea! ne avertizează vesel şi în acelaşi timp cu reproş.

Se uită de la mine la profesor.

— Ce voiai să întrebi despre Trygve şi nu ştiu ce chestie *chiu*?

Profesorul mă priveşte speriat.

— E o neînţelegere, îi zic.

Mama a împlinit cincizeci de ani anul trecut, dar ai zice că e doar cu câţiva ani mai mare decât mine. Steffen are norocul să semene cu ea.

Arntzen taie friptura, în timp ce mama toarnă vin pentru ei şi bere slab alcoolizată pentru mine. Mă servesc cu cartofi gratinaţi şi cu broccoli. Mama nu a înţeles niciodată de ce am devenit vegetarian, dar face nişte feluri de mâncare din legume foarte bune.

Câinele se holbează la mine. Are o limbă umedă şi lungă de doi coţi, care s-a rostogolit pe covor.

Profesorul spune un banc pe care l-am mai auzit. Atntzen râde de propria poantă. Nu înţeleg de ce a ales mama să-şi unească viaţa şi trupul cu cele ale profesorului. Astfel de gânduri îmi otrăvesc temperamentul.

— Ai fost astăzi la mormânt? o întreb pe mama.

Privirea ei fuge spre profesor. Nu-şi găseşte adăpost acolo. Arntzen a tăiat un cartof în două şi o

bucată de carne, pe care le bagă în gură şi mestecă. Puterea lui de a se comporta ca şi cum ar fi uitat totul m-a impresionat dintotdeauna.

— Dar tu ai fost? întreabă ea, iar tonul îi e prea înalt.

L-am înmormântat pe tata într-o joi, la o săptămână după accident. Podeaua din jurul sicriului era acoperită cu flori şi coroane. Stăteam în primul rând, între mama şi bunica. Ori de câte ori ridicam privirea spre crucifixul din altar, îmi aduceam aminte cât de sus se aflase tata atunci când alunecase. Dinaintea sicriului se înşirau coroane de flori legate cu panglici negre şi expresii îndurerate. Sicriul era alb, cu mânere aurite. Tata zăcea acolo, cu mâinile împreunate, cu ochii închişi, liniştit, dormind somnul de veci. Trupul îi era acoperit de mătase, dar, în rest, zdrobit. Craniul îi fusese strivit, iar braţele şi picioarele i se rupseseră în atât de multe locuri, încât trupul avea un aspect straniu, iar încheieturile aveau o poziţie nefirească.

— Mâncarea de broccoli e delicioasă, îi zic mamei.

Nu mai trebuie să adaug nimic despre mormânt. Punând întrebarea, am reuşit să le reamintesc că o moarte absurdă fusese ceea ce îi unise şi că alt bărbat ar fi trebuit să stea la masa mamei.

— S-a îngrijit cineva de el? De mormânt? întreabă mama.

O privesc surprins. Dincolo de întrebarea ei se simte o nuanţă de mânie. De obicei nu îmi cântă în strună când mă port ca un nesuferit.

— Am plantat nişte crini.

— Îmi porţi pică fiindcă nu merg niciodată la mormânt.

Profesorul îşi drege glasul şi îşi răscoleşte legumele.

Mă pricep de minune să mă prefac că nu înţeleg.

— Şi poţi să mă-nvinuieşti pentru asta?

Mama urăşte să viziteze mormântul tatei. Nu cred că a mai trecut pe acolo de la înmormântare.

— Au trecut douăzeci de ani, micule Bjørn. Douăzeci de ani!

Mă ţintuieşte cu privirea de dincolo de masă. Ochii îi lucesc de furie şi de milă de sine. Pare rănită. Degetele îi sunt încleştate pe furculiţă şi cuţit.

— Douăzeci de ani, repetă ea din nou şi din nou. Douăzeci de ani, micule Bjørn.

Profesorul ridică paharul cu vin roşu şi bea.

— A trecut mult timp, admit.

— Douăzeci de ani! îmi aminteşte încă o dată.

Pentru mama, exagerarea şi mila de sine sunt arte îndelung cultivate şi exersate.

Câinele tuşeşte şi vomită o mizerie pe care o linge imediat, cu încântare.

— Te gândeşti vreodată la el? o întreb.

Nu e o întrebare. E o acuzaţie răutăcioasă. O ştim amândoi.

Profesorul îşi drege glasul şi spune:

— Draga mea, sosul e grozav! Cu adevărat minunat!

Mama nu îl aude. Se uită la mine.

— Da, îmi răspunde sec; ceva străin şi intens a cuprins-o. Mă gândesc la el.

Mama lasă cuţitul şi furculiţa pe masă. Îşi împătureşte şervetul.

— Ştiu ce zi e azi, mă anunţă cu voce joasă, cu accentul specific dialectului din nordul Norvegiei. În fiecare an, în fiecare vară. Să nu-ţi închipui c-am uitat ce zi e azi!

Se ridică şi iese din cameră.

Profesorul nu ştie dacă să se ducă după ea sau să se ocupe de mine. Ar fi trebuit să le facă pe amândouă. Pur şi simplu stă la masă şi mestecă. Se uită la scaunul gol al mamei. Se uită la mine. Se uită în jos, la farfurie. Şi în tot acest timp mestecă.

— Trebuie să restitui racla, îmi spune.

Mă uit la câine. Vede ceva în ochii mei, ceva care îl face să dea din cap şi să ciulească urechile. Scheaună. Din botul pe jumătate deschis îi curg balele, alcătuind o pată urâtă pe covorul de culoare deschisă. Câinele se ridică pe jumătate, trage un vânt şi pleacă.

8

Range Rover-ul roşu e primul lucru pe care îl observ când parchez în faţa blocului meu. Maşina e goală.

Poate au impresia că sunt prost. Sau orb.

Pe urmă îl văd pe Roger. Fumează aşezat chiar la intrarea blocului, pe o cutie de lemn în care ţine nisipul pe care îl împrăştie iarna pe gheaţă.

Lumina dintr-un apartament de la primul etaj îl prinde dintr-o parte, lăsându-i faţa în umbră. Dacă nu l-aş fi cunoscut, mă îndoiesc că l-aş fi observat. Tipii ca Roger umplu toate suburbiile din Oslo, scoşi din minţi de plictiseală. Aşa, cu părul lung, îmbrăcat într-un tricou boţit, inscripţionat cu „Metallica“, seamănă cu un delincvent minor, care pândeşte să smulgă poşeta vreunei bătrânici cu baston sau să-ţi seducă fiica de treisprezece ani. Dar scena asta mă nelinişteşte, pentru că Roger nu stă niciodată la uşa intrării, pentru că e noaptea târziu şi un Range Rover gol e în parcarea blocului.

Când mă vede, Roger sare de pe cutia de lemn.

— Aştepţi musafiri? mă întreabă, deschizându-mi uşa de la intrare.

Îi arunc o privire nedumerită.

Apasă pe butonul liftului.

— Omule, sunt nişte tipi la tine! Te aşteaptă.

Coborâm la etajul nouă şi intrăm în apartamentul lui. Îi împrumut telefonul şi sun la mine. Robotul telefonului a fost dezactivat. Cineva ridică receptorul din furcă, dar nu spune nimic.

— Bjørn? întreb.

— Da? răspunde vocea.

Închid.

Roger s-a aşezat pe canapea şi îşi rulează altă ţigară.

— Au venit acum câteva ore.

Mă prăbuşesc pe un scaun.

— Mersi că m-ai aşteptat la intrare.

Îşi răsuceşte ţigara, cu degete îngălbenite. Umezeşte lipiciul de pe foiţă, mai răsuceşte ţigara o dată, apoi o aprinde.

— Habar n-am ce să fac, îi spun.

— Să sunăm la poliţie? sugerează Roger cu un rânjet.

Aşteptăm la fereastră, în timp ce maşina poliţiei soseşte de pe autostradă şi opreşte în faţa clădirii.

Roger rămâne în apartament cât timp aştept în holul de la etajul zece ca poliţiştii să coboare din lift. Sunt tineri, serioşi şi au o atitudine autoritară; judecând după accentul lor, nu sunt din Oslo, ci de undeva din preajma Ålesund-ului. Le dau cheia şi rămân pe hol. E limpede că dispecerul nu a făcut legătura dintre apelul meu şi ancheta al cărei obiect sunt. Şi nici nu vor face legătura decât atunci când unul dintre detectivi va inspecta jurnalul de apeluri, mai încolo, de dimineaţă.

Poliţiştii ies din apartament câteva minute mai târziu. Duc cu ei trei intruşi. Primul e musculos, cu o privire dură: amicul meu, King Kong. Al doilea e un domn distins care poartă costum, cu unghii îngrijite. Al treilea e profesorul Graham Llyleworth. Toţi trei se opresc când mă văd.

— Stăteau în apartament şi aşteptau, îmi spune poliţistul. Erau în sufragerie. Îi cunoaşteţi?

Are un ton surprins, aproape acuzator, de parcă ar fi vina mea că cei trei se aflau în apartamentul meu.

Îi privesc pe fiecare îndelung. Pe urmă dau din cap.

— Sunt englezi, precizează poliţistul.

Şi aşteaptă de la mine o explicaţie pe care nu o va primi niciodată.

Profesorul Llyleworth are ochii mijiţi şi mă fixează.

— O să regreţi, mârâie la mine.

Poliţiştii îi împing brutal în lift, deşi cei trei îi însoţesc de bunăvoie.

Pe urmă, uşa liftului se închide.

9

O insectă care ştie că nu poate să scape îşi lipeşte aripile de corp şi se preface că e moartă. Din când în când, îmi vine să fac acelaşi lucru.

Frica şi situaţiile periculoase mă paralizează. Şi totuşi, în clipa asta experimentez o reacţie nouă şi neaşteptată: sunt supărat. Nu mai suport! Asemenea unei instecte, am de gând să fac pe mortul, pentru scurt timp. Apoi mă voi târî sub un fir de iarbă, îmi voi aduna puterile şi îmi voi lua inima în dinţi.

Îl privesc pe Roger atât de mult timp, încât încep să îl deranjez.

— Ăăă, aş putea dormi aici la noapte? îl întreb.

Nu sunt nici curajos, nici nesăbuit. Se vor întoarce. Nu va trece mult timp până când vor deveni nerăbdători şi furioşi.

— Sigur.

— Oricum, mâine-dimineaţă devreme o să plec într-o călătorie. O să plec direct de-aici.

Roger nu e genul de om care să încerce să afle mai multe sau să te tragă de limbă.

Coborâm în apartamentul lui. Mă întreabă dacă sunt obosit. Nu sunt. Pune un CD cu Metallica. Aduce din frigider câteva sticle de bere Mack şi aprinde o lumânare neagră care duhneşte a parafină. Bem amândoi bere, ascultând Metallica şi aşteptând dimineaţa.

III
Amantul

1

Sunt un bărbat care îi trezeşte unei femei mai degrabă instinctele materne decât dorinţele. Femeile se uită la mine şi văd un fiu risipitor.

Într-o zi, când aveam douăzeci şi unu de ani, mama m-a rugat să trec pe la ea într-o duminică, să vorbim despre ceva anume. Eram singuri în tot căsoiul ăla. Îi trimisese pe profesor şi pe fratele meu în drumeţie, sau ceva de genul ăsta. Făcuse biscuiţi şi ceai. Dinspre bucătărie veneau mirosuri de friptură, de varză murată şi de legume gratinate pregătite pentru mine. Mama mi-a zis să mă aşez pe canapea şi s-a aşezat pe un scaun, în faţa mea. Şi-a pus mâinile în poală şi m-a privit. Văzându-i ochii injectaţi, mi-am dat seama că îşi făcuse curaj toată dimineaţa pentru acea discuţie. Arăta neobişnuit de frumoasă. Am crezut că îmi va spune că i s-a descoperit o tumoare şi că mai are şase luni de trăit.

În schimb, m-a întrebat dacă sunt homosexual.

Probabil că rumegase ideea asta mult timp. Mama nu era conştientă de albinismul meu. Nu cred că a înţeles vreodată ce handicap social este din perspectiva unui albinos cu ochi roşii să fie în competiţie cu băieţi norvegieni bronzaţi frumos, cu ochi albaştri şi păr blond ca spicul, pentru a atrage atenţia fetelor.

Îmi amintesc zâmbetul uşurat care i-a inundat chipul când am asigurat-o că sunt atras de fete. Însă am lăsat la o parte faptul că fetele sunt mai puţin atrase de mine.

Mă întreb adesea care dintre noi doi a tras fără să vrea cortina între vieţile noastre. După moartea tatei, mi-a dat impresia că nu mai vrea să aibă de-a face cu mine. Mă simţeam ca o amintire dureroasă, o ancoră pe care mama o târa după ea, şi am adoptat sârguincios rolul de exilat, de nenorocit jalnic care nu vrea să se bage acolo unde nu e dorit. Sunt convins că unii cred că nu am fost corect faţă de ea. Măcar am încercat vreodată să înţeleg cum e să fii în locul ei? M-am gândit oare că viaţa ei se destrămase la moartea tatei şi că încercase să o reconstituie cu ajutorul delirurilor ei alcoolice şi cu ajutorul unui bărbat care se mulţumea cu ce apuca?

La Londra, m-am cazat într-un hotel numit Bayswater. Dacă nu ar fi avut vedere la Hyde Park, mi-aş fi putut închipui cu uşurinţă că mă aflu pe Ludwigstraße, la München, sau pe Sunset Boulevard, la Los Angeles. Îi înţeleg oarecum pe pianiştii concertişti şi pe vedetele rock care, după luni petrecute în turneu, nici nu mai ştiu în ce ţară se află.

Camera e îngustă, cu pereţii zugrăviţi într-un galben-crem, şi are piesele obişnuite: un pat, o masă cu telefon şi o broşură cu informaţii, un minibar, un televizor, un şifonier cu câteva umeraşe singuratice şi o baie cu gresie albă şi săpunuri mici, ambalate individual, mirosind isteric de curat. Nu am mai fost niciodată aici, şi totuşi aşa am impresia. Am petrecut destul timp în hoteluri. După o vreme, toate îţi par la fel. Unii bărbaţi au aceeaşi părere despre femei.

Câteva femei s-au îndrăgostit de mine – din curiozitate, afecţiune şi milă –, dar pe toate le unea faptul că nu aveau destulă minte încât să caute în altă parte. Niciuna nu a rămas lângă mine prea mult timp. E uşor să mă placi, dar nu e chiar atât de uşor să mă iubeşti.

Există un tip de femei care se simt atrase de mine. Sunt mai în vârstă decât mine. Au nume ca, de pildă, Mariann, Nina, Karina, Vibeke şi Charlotte. Sunt educate şi inteligente. Şi niţel nevrotice. Sunt profesoare, consultante pe teme de cultură, bibliotecare, economiste, asistente-şefe – cunoaşteţi genul. Poartă genţi de umăr, ochelari şi dau pe-afară de grijă şi bunătate faţă de rataţii societăţii. Vrăjite, îmi mângâie pielea albă ca laptele cu vârful degetelor, apoi îmi spun ce anume le place femeilor. Cu respiraţia întretăiată, îmi arată cum trebuie să procedăm, ca şi cum n-aş mai fi făcut sex niciodată. Iar eu nu le corectez.

Stau întins pe pat o oră şi mă relaxez după călătorie. Am făcut duş. Îmi odihnesc capul pe aşternuturile proaspete şi răcoroase, cu mâinile împreunate pe stomac. Zgomotul dinspre Bayswater Road şi muzica de fanfară din Hyde Park se contopesc într-o cacofonie exotică, însoţindu-mă în ţinutul viselor, dar nu dorm decât câteva minute.

2

— Care Charles?

— Charles DeWitt!

Femeia de la recepţie poartă ochelari cu lentile semicirculare, care i-au alunecat pe vârful nasului, şi se încruntă la mine pe deasupra lor, aruncându-mi o privire scoasă din adâncurile cele mai întunecate, îngheţate şi îndepărtate ale unui congelator. Numele a ricoşat între noi de şase ori. Niciunul dintre noi nu mai are răbdare. E de vârsta mea, dar pare cu zece ani – sau cu douăzeci! – mai bătrână. Are părul legat într-o coadă la ceafă, atât de strâns, încât faţa îi pare obosită, ca şi cum un chirurg plastician beat din Chelesea i-ar fi făcut mai multe operaţii estetice nereuşite. Poartă o rochie roşie, strâmtă. Îmi închipui că e genul de femeie care se dedă la jocuri sadomasochiste în miez de noapte.

— Domnul Charles DeWitt e aici? o întreb politicos. Singurul lucru care funcţionează cu o scorpie de talia ei e să te arăţi extrem de politicos, până la sarcasm.

— Să vă explic mai clar, aşa… încât… să… înţelegeţi.

Îşi mişcă buzele ca şi cum aş fi surd.

— Aici… nu… e-xis-tă… nimeni… cu… numele… Charles… DeWitt.

Scot din buzunar cartea de vizită găsită acasă la Grethe. Cartonul s-a îngălbenit, literele sunt puţin şterse, dar numele e lizibil.

Scrie „Charles DeWitt, Asociaţia Geografică din Londra“. Îi arăt cartea de vizită. Femeia nu o ia, în schimb se uită la mine cu indiferenţă.

— Poate s-a pensionat înainte să vă angajaţi dumneavoastră aici, îi sugerez.

Îi văd expresia şi îmi dau seama că întrebarea a fost o catastrofă strategică. Ea este Stăpâna Absolută

a Universului de acolo, din spatele biroului de recepţie lucios, din foaierul cu lambriuri scumpe, cu un covor căruia nu i-ar strica o tură cu maşina de tuns iarba, având în dreapta un telefon de secretariat, iar la stânga o maşină de scris IBM Selectric demodată, ţinând pe biroul din faţa ei fotografia distinsului soţ, a încântătorilor copii şi a unui schnautzer miniatural. Acesta e imperiul ei. De aici controlează întreaga lume, începând cu băiatul care face comisioane şi terminând cu directorul. Ar fi o jignire cumplită să o numeşti recepţionistă sau operatoare. Ar fi o blasfemie să sugerezi că nu ştie absolut totul despre Asociaţia Geografică din Londra.

— Mă îndoiesc, îmi răspunde.

Mă întreb cum sună vocea acestei femei noaptea, când se cuibăreşte excitată lângă soţul ei.

— Am venit tocmai din Norvegia ca să-l întâlnesc.

Mă priveşte prin stratul ei de gheaţă. Deci aşa se simţeau bieţii oameni sacrificaţi când se uitau în ochii marii preotese, cu o clipă înainte ca ea să-şi înfigă pumnalul în inima lor.

Înţeleg că n-am sorţi de izbândă. Împrumut un stilou de pe biroul ei. Femeia tresare pe scaun. Probabil calculează câtă cerneală consum.

— Ei bine, doamnă, dacă vă amintiţi ceva, puteţi avea amabilitatea de a mă contacta…

Îi întind cartea mea de vizită, pe care am scris numele hotelului.

— …în acest loc?

Zâmbeşte. Nu-mi cred ochilor. Rânjeşte, probabil pentru că şi-a dat seama că sunt pe punctul de a pleca.

— Bineînţeles, gângureşte, punând cartea de vizită pe marginea biroului.

Deasupra coşului de gunoi.

3

Pentru un element arhitectural de bază, de pildă o coloană, există o grămadă de tratate estetice menite să îl categorizeze şi un vocabular care te poate ameţi.

Cele două coloane de marmură în faţa cărora stau în acest moment, admirându-le, sunt lucrate în stil ionic, vechi de 2500 de ani. Descriind o coloană ionică, un istoric de artă ar putea spune „Capitelul acesteia este parţial acoperit cu volute spiralate“, sau „Trunchiul coloanei prezintă caneluri“. E interesant cum fiecare ramură universitară, fiecare domeniu academic se ascunde în spatele unei terminologii, al unui jargon. Noi, ceilalţi, suntem lăsaţi pe dinafară, holbându-ne prosteşte.

Coloanele acestea sprijină un fronton triunghiular, iar pe timpan – sau fronton – serafimi şi amoraşi se zbenguie în jurul datei „1900“.

De o parte şi de alta a intrării, însemne de alamă au fost încastrate în peretele de gresie, şi sunt atât de lustruite, încât reflectă maşinile şi autobuzele cu două niveluri care trec pe lângă mine. Literele gravate sunt din argint. Nimeni nu ar putea spune că Societatea pentru Ştiinţe Internaţionale neglijează detaliile. Uşile duble sunt din fag roşu ca sângele. Inelul de metal de pe uşa de la intrare serveşte mai mult ca să-ţi amintească să nu te simţi prea comod. În dreapta mea – la doi metri sub camera de supraveghere montată în tavan –, un interfon de plastic negru e încastrat în perete. Ca pentru a compensa această abominabilă încălcare a bunului-gust, soneria e în formă de floare (sau poate e un soare?) şi e confecţionată din aur.

Apăs pe butonul soneriei. Mi se dă drumul înăuntru. Fără întrebări.

Zona de primire vastă conferă locului aerul unei bănci la care trebuie să te programezi ca să-ţi poţi depune banii. Se aude zumzetul vocilor scăzute şi al paşilor iuţi. Pereţii au lambriuri maro-închis şi sunt împodobiţi cu picturi în ulei, care cu siguranţă sunt împrumutate de la National Gallery. Plăcile de gresie de pe podea au fost lustruite atât de mult, încât lucesc. Un palmier creşte în mijlocul zonei de recepţie, ieşind dintr-o deschidere din mijlocul sălii, şi se înalţă către ferestrele înclinate ale acoperişului, sub nori. Pare să-i fie dor de Sahara.

Singura care nu se potriveşte în peisaj este bunica.

O femeie căruntă croşetează în spatele unui birou atât de lat, încât ai putea juca ping-pong pe el. Mă priveşte. E cât se poate de fericită aşa, tricotând. Probabil că nedumerirea mea e provocată de faptul că decorul nu prea se potriveşte cu imaginea unei bunici care împleteşte.

— Pot să v-ajut? mă întreabă vesel, iar andrelele în mişcare se ciocnesc una de cealaltă.

— Ce tricotaţi? îmi scapă.

— Ciorapi! Pentru nepotul meu, un băieţel, *un scump*! Pot să vă mai ajut cu ceva?

A pus întrebarea în glumă. O ador. Mi-aş încredinţa viaţa unei persoane cu un simţ al umorului aşa de zdravăn. Mă prezint şi îi spun că am venit din Norvegia.

— A, „ţara soarelui de la miezul nopţii“! exclamă şi zâmbeşte ca o cunoscătoare. În cazul ăsta, poate îl cunoaşteţi pe Thor Heyerdahl?

Râsul ei se revarsă în bule efervescente.

— Ah, ce bărbat fermecător! E mereu aici. Cu ce vă pot ajuta?

— Speram să-l pot întâlni pe Michael MacMullin.

Face ochii mari. Îşi lasă împletitura la o parte. Mă simt ca un refugiat foarte ciudat. De pe Jupiter. Şi care tocmai a întrebat-o pe bătrânică dacă îi poate da nişte mărunţiş pentru aparatul de parcat unde şi-a lăsat farfuria zburătoare.

— Dumnezeule…

— S-a-ntâmplat ceva?

— El… Mi-e teamă că domnul MacMullin e plecat din ţară. Îmi pare foarte rău. Chiar stabiliseră̆ţi o întâlnire cu dumnealui?

— Nu chiar. Când se-ntoarce?

— Nu ştiu. Domnul MacMullin nu e genul care… Vă poate ajuta altcineva?

— Sunt arheolog, îi explic.

Limba mi se încurcă în gură – echivalentul englez pentru „arheolog“ are cam multe consoane una după alta. *Arrrr… che… uo… log.*

— Domnul MacMullin face parte dintr-un proiect arheologic în Norvegia…

— Da?

— Şi trebuie să-i vorbesc. Pot da de dumnealui în vreun fel? Poate pe telefonul mobil?

Femeia ţâţâie, plină de regret.

— Nu, din păcate. Mă tem că aşa ceva este exclus. Trebuie să-nţelegeţi că, în calitate de membru al consiliului de administraţie, domnul MacMullin are un birou aici, dar vine şi pleacă fără să ne dea raportul nouă, celor care – şi se apleacă spre mine, coborându-şi vocea – ne aflăm aici ca să facem munca de jos. Dar poate că directorul nostru administrativ e în măsură să vă ajute.

— Ar fi nemaipomenit!

— Domnul Winthrop! O clipă, vă rog!

Formează un interior şi explică în receptor că domnul Baltø a sosit din Norvegia special ca să discute cu domnul MacMullin. Da, chiar aşa. Nu, nu are programare. Da, nu-i aşa? Nu s-ar putea să discut cu dumnealui în schimb? Spune „aha“ de câteva ori, mulţumeşte şi pune receptorul în furcă.

— Din păcate, domnul Winthrop nu este disponibil, dar secretara lui mi-a zis că puteţi veni la el mâine-dimineaţă, la ora nouă. E bine pentru dumneavoastră?

— Da, e minunat.

— Şi când te gândeşti că aţi venit tocmai din Norvegia!

Cu toate că, teoretic, au închis, bunica mă lasă să arunc o privire în biblioteca lor.

Am fost fascinat de biblioteci încă din copilărie, iar filiala locală a Bibliotecii Publice din Oslo era sanctuarul meu de după-amiază, când mama mă obliga să ies afară şi să mă joc cu băieţi bronzaţi şi vedere perfectă, care voiau să joace fotbal sau hoţii şi vardiştii. Rafturile bibliotecilor, înţesate de cotoarele cărţilor, îmi stârnesc de obicei un repect plin de devotament: liniştea, organizarea alfabetică, tematică, mirosul de hârtie, aventura, drama, misterul. Ceasuri întregi mă plimbam prin Biblioteca Publică din Oslo, scoţând câte un volum la întâmplare, răsfoind şi aşezându-mă să citesc câte o carte care îmi atrăgea atenţia. Când eram copil, îmi plimbam degetele de-a lungul cartoanelor din cataloagele aşezate în sertarele acelea lungi şi înguste. Apoi, după ce totul a fost computerizat, căutam în baza de date.

În biblioteca SSI-ului domneşte o pace inexplicabilă. E ca şi cum m-aş afla într-o biserică. Stau în mijlocul încăperii, cu braţele încrucişate, absorbind totul.

— Mă tem c-am închis.

Vocea care mi-a vorbit este înaltă, vag sarcastică. Mă întorc.

Probabil că a stat acolo, urmărindu-mă, tăcută ca un şoarece. Poate spera să dispar. Dacă ar fi tăcut îndeajuns de mult… Stă lângă dulapurile de îndosariere. În poala fustei sale de tweed are un vraf de cartonaşe pentru catalogare.

— Doamna de la recepţie mi-a spus că pot arunca o privire, îi explic.

— A, atunci e-n regulă!

Zâmbetul îi transformă faţa ei de fetiţă în ceva mai matur. Presupun că are în jur de douăzeci şi cinci de ani. Părul blond îi cade până la umeri şi mi se pare că ar avea câţiva pistrui. E drăgălaşă. Dar ochii ei mă atrag cel mai mult. Irisurile îi sclipesc într-o multitudine de culori, ca un caleidoscop. Mi-a trecut şi altă dată prin cap că e posibil să existe culori pe care doar eu le cunosc. Nu poţi descrie o culoare. Un om de ştiinţă ar putea spune câte ceva despre compoziţia spectrală a unei culori, ar spune că roşul are o lungime de undă între 723 şi 647 nanometri, dar, dacă încerci să o descrii, fiecare culoare reprezintă o experienţă subiectivă. Iar asta înseamnă că e posibil ca noi toţi să vedem culori pe care doar noi le cunoaştem. Un gând fascinant.

Aşa sunt ochii ei.

Aşază teancul de cartoane pe un cărucior pentru cărţi. E subţire şi nu prea înaltă. Are unghii foarte lungi, ascuţite şi date cu ojă purpuriu-închis. Niciodată nu am considerat unghiile senzuale, dar nu mă pot uita la ale ei fără să îmi închipui cum ar fi să îmi zgârie spatele cu ele.

— Pot să te ajut cu ceva? mă întreabă.

Tonul ei, ochii, silueta ei minonă, un nu ştiu ce al ei îmi atinge coarda sensibilă. Are o prezenţă

agitată, o persistenţă neobosită.

— Nu prea ştiu ce caut.

— Păi atunci n-o să fie prea uşor să găseşti, nu?

— Am atâtea întrebări de pus! Nu cumva ai la îndemână nişte răspunsuri pentru mine?

— Ăăă, care-i întrebarea?

— Nu ştiu. Dar dacă reuşeşti să găseşti un răspuns, pot oricând să vin cu o întrebare.

Dă din cap şi zâmbeşte, iar în clipa asta mă îndrăgostesc de ea. Nu e chiar atât de complicat.

— De unde eşti? mă întreabă.

— Din *Norvegia*, îi spun, străduindu-mă să pronunţ cât mai clar.

Ridică din sprâncene.

— Cum adică, „nu din Vegia“?

Rostogolesc „r“-ul pe limbă.

— Norrrrvegia! Sunt un…

— Mă opresc o secundă, concentrându-mă asupra pronunţiei corecte.

— …arhe-o-log.

— Lucrezi în SSI?

— Nu chiar, nu. De fapt, dimpotrivă, ai putea spune.

Râd încordat.

— Ai venit aici ca să faci cercetare?

— Am venit să discut cu Michael MacMullin.

Surprinsă, îmi aruncă o privire. E pe cale să spună ceva, dar se opreşte. În cele din urmă, spune doar „aha“. Sunetul îi arcuieşte buzele într-un botic drăgălaş.

— Am să-i pun câteva întrebări.

— Cine n-are?

Zâmbesc. Surâde şi ea. Roşesc.

— Ce fel de bibliotecă e asta?

— În cea mai mare parte, de non-ficţiune: istorie, teologie, filosofie, arheologie, studii culturale, matematică, fizică, chimie, astronomie, sociologie, geografie, antropologie, arhitectură, biografii şi aşa mai departe…

— A, banalele detalii ale vieţii, comentez eu.

Râde iarăşi şi mă priveşte curioasă, poate întrebându-se ce fel de creatură oi mai fi şi cine mi-a dat drumul.

— Iar tu eşti bibliotecara?

— Una dintre ele. Bună, mă cheamă Diane.

Îmi întinde o mână cu unghii roşii. O strâng într-a mea.

— Eu sunt Bjørn.

— A, da? Ca Bjørn Borg, jucătorul de tenis?

— Nu vezi cât de mult semănăm?

Mă măsoară din cap până-n picioare, ronţăind capătul unui creion.

— Mă rog, mă tachinează ea, el e totuşi mai colorat decât tine.

4

Iau cina într-unul dintre cele mai cunoscute localuri vegetariene din Londra. Încântat, aleg unul dintre cele mai scumpe feluri din meniu, alcătuit din varză de Bruxelles, zbârciogi şi sparanghel cu sos de usturoi şi smântână.

Ar trebui să mă gândesc la raclă şi la manevra îndrăzneaţă a lui Llyleworth. Ar trebui să meditez la norul de mister care îl învăluie pe Charles DeWitt. Ar trebui să o sun pe Grethe. Fără îndoială, ea ar putea să-mi explice. Poate că DeWitt a demisionat. Cartea lui de vizită nu arată tocmai nou-nouţă.

În loc de asta, mă gândesc la Diane.

Asta poate pentru că văd o potenţială iubită şi viitoare soţie în orice femeie de care mă îndrăgostesc – ah, atât de uşor! Un zâmbet, un glas, o atingere… Nu sunt respingător. Am pielea palidă, dar nu sunt urât. Mi s-a spus că am ochi blânzi. Da, sigur, ochi roşii, dar blânzi.

În timp ce îmi contemplu tainele lăuntrice, mănânc varza de Bruxelles, zbârciogii şi sparanghelul şi golesc carafa cu vin.

Pe urmă râgâi şi plec.

5

Una dintre profesoarele mele norvegiene m-a întrebat odată ceva.

„Bjørn, dacă ai fi o floare, ce fel de floare ai fi?“

Mereu punea întrebări care de care mai ciudate. Cred că îi plăcea să se joace cu mine. Eram o victimă recunoscătoare. Aveam şaptesprezece ani. Ea avea de două ori pe atât.

„Bjørn, o floare“, a repetat. Vocea îi era plăcută, plină de compasiune. S-a aplecat peste banca mea. Încă îmi amintesc mirosul ei: călduţ, picant, plin de secrete umede.

Clasa era cufundată în tăcere. Toţi se întrebau ce fel de floare ar fi Bjørn. Sau poate că toţi sperau să mă bâlbâi şi să roşesc, aşa cum făceam de fiecare dată când se apleca deasupra mea, cu toate aromele şi ispitele ei îmbătătoare.

Dar de data aceea am avut un răspuns pentru una dintre întrebările ei sâcâitoare.

I-am povestit despre Haleakala Silversword, care creşte doar în preajma vulcanului Haleakala din Maui. Vreme de douăzeci de ani nu este decât un ghem umil, acoperit de peri lucitori şi argintii, acumulându-şi energia, apoi, deodată, într-o vară, înfloreşte extravagant în nuanţe de galben şi purpuriu. Pe urmă moare.

Răspunsul meu a buimăcit-o. A rămas îndelung lângă banca mea, holbându-se la mine.

Ce naiba se aştepta să răspund? Că aş fi fost un cactus?

6

Mesajul e scris într-o caligrafie feminină, plină de curbe şi înfloriturі, pe o foaie cu antetul hotelului, în care scrie UN MESAJ PENTRU OASPEŢII NOŞTRI, cu un font *sans serif*:

Domnului Bulto, camera 432:

Vă rugăm să o sunaţi imidiat pe domnişoara
Grett Lindwoyen.
Linda/Recepţie/Joi, 14.12.

— Dumneavoastră sunteţi Linda? o întreb pe fata de la recepţie.

— Nu, îmi pare rău. Tura Lindei s-a terminat la ora trei.

Deci Linda e pantera aia cu picioare lungi, care era la recepţie când m-am cazat. „Linda, vulpiţa sexy.“ E posibil să aibă multe calităţi. Sunt sigur că e plăcută şi aşa mai departe. E drăguţă. În mâinile experimentate ale unui torţionar, probabil nu aş nega că ochii mi-au alunecat către fundul ei. Dar ortografia nu e punctul forte al Lindei.

Înarmat cu biletul şi cartela magnetică, urc scările şi intru în cameră.

Dincolo de fereastră, zgomotele par diferite faţă de cele de dimineaţă. Un autobuz sau poate un camion face ferestrele să vibreze. Lumina soarelui se joacă pe tapet. Îmi arunc pantofii din picioare, îmi scot şosetele şi îmi masez picioarele. Am scame printre degete.

La celălalt capăt al firului, cineva ridică receptorul. Pentru multă vreme, nu se aude nimic.

— Grethe? întreb.

— Alo?

E vocea Grethei, îndepărtată, ca dintr-o văgăună.

— Sunt Bjørn.

— Aha!

— Tocmai ţi-am primit mesajul.

— Mda. Oftează. Nu am vrut să… Oftează din nou.

— Grethe? S-a-ntâmplat ceva?

— Cum? Nu, nu s-a-ntâmplat nimic.

— Vocea ta pare atât de pierdută.

— E din… cauza pastilelor. Poţi să suni un pic mai târziu?

— Sigur. Dar parcă spuneai că e ceva urgent.

— Da. Dar… Nu e cel mai potrivit moment să vorbim.

— Grethe, cine este Charles DeWittt?

Începe să tuşească. E o criză care o scutură din rărunchi. Trânteşte zgomotos receptorul pe masă, şi mi se pare că aud cum cineva o loveşte uşor pe spate. După o vreme, ridică iar receptorul şi şopteşte:

— Poţi să suni mai târziu?

— Grethe, te simţi rău?

— O… să… treacă.

— Mai e cineva acolo, cu tine?

Nu răspunde.

— Să-ţi suni medicul!

— Mă.. descurc.

— Cine e cu tine?

— Micule Bjørn, nu pot… vorbi… acum.

Apoi închide.

Copilăria m-a făcut bănuitor. Când eşti un albinos introvertit, dezvolţi un anumit simţ pentru ritmul limbii. Chiar şi vorbind de la Bayswater, Londra, W2, la Thomas Heftys Gate, 0264, din Oslo, prin cabluri de pe fundul Mării Nordului şi un satelit de telecomunicaţii aflat pe o orbită geostaţionară, am putut distinge neliniştea Grethei. Am ştiut că minte.

Mă întind în pat şi schimb canalele televizorului.

O oră mai târziu, o sun pe Grethe. Nu-mi răspunde.

Fac un duş rapid şi, înainte de a forma numărul încă o dată, mă uit la sfârşitul unui episod vechi din *Starsky şi Hutch*. Las telefonul să sune de douăzeci de ori.

Citesc o oră din cartea pe care tata a scris-o în colaborare cu Llyleworth şi DeWitt. Nu prea mă ajută să adorm. Afirmaţiile lor sunt atât de neverosimile, încât nu îmi dau seama dacă iau în serios toate subiectele abordate. Cea mai extravagantă declaraţie este că găsirea Raclei Sfintelor Taine ar schimba ordinea socială actuală, dar expresia asta a fost vânturată de atâtea ori – aşa cum profesorii universitari au obiceiul să o facă –, încât cuvintele îşi pierd semnificaţia.

Când ajung la pagina 232, o foaie cade din carte. E scrisă de mână şi datată 15 august 1974. Scrisoarea nu e semnată şi nici nu are destinatar. La început cred că e din partea tatei. Scrisul de mână e identic cu al lui, dar e imposibil. Cu toate că recunosc curbele „g“-urilor şi ale „j“- urilor şi liniuţa de deasupra literei „u“, în scrisoare se detaliază planurile unei expediţii în Sudan. Dar nu înţeleg ce caută o scrisoare din partea tatei într-o carte care a zăcut pe raftul Grethei Lid Wøien vreme de douăzeci şi cinci de ani.

Nopţile mă neliniştesc.

Mai degrabă aş dormi toată noaptea, ca să scap odată de ea. Întunericul se insinuează în toate. Mă simt mai rău noaptea. Nimicurile vieţii de fiecare zi mi se învârt în cap, pierzându-şi adevăratele proporţii.

Ar trebui să fiu obosit. Ba chiar epuizat. În schimb, zac aici, cu ochii larg deschişi, holbându-mă în întunericul camerei de hotel. Un şir constant de maşini trece pe lângă fereastra mea. Câţiva turişti cu chef de distracţie urlă. Mă gândesc la Grethe, la racla ascunsă în apartamentul lui Roger, la profesorul Llyleworth, la profesorul Arntzen, la Charles DeWitt şi la Michael MacMullin. Mă gândesc la mama. Şi la tata.

Dar cel mai mult mă gândesc la Diane.

Tresar din somn la 2.30 dimineaţa şi aprind veioza de pe noptieră. Cu ochi tulburi, formez numărul Grethei.

Undeva, într-o ţară mică, într-un oraş mic, într-un apartament dintr-o clădire din apropierea Parcului Frogner, un telefon sună, dar nimeni nu răspunde.

7

Există moduri plăcute de a te trezi – un sărut pe obraz, cântecul păsărilor, cvartetul de corzi în la major al lui Schubert, pufăitul unei mici bărci de lemn, cu motor, înaintând în fiord.

Şi există moduri neplăcute de a te trezi, de altfel ca majoritatea dintre ele. De exemplu, un telefon care sună.

Bâjbâi în jur, încercând să dibui telefonul.

— Grethe? mormăi.

E 8.15. Am dormit prea mult.

— Domnule Belto? întreabă o femeie.

Îi recunosc glasul, dar nu ştiu de unde să-l iau.

— Da?

Ezită.

— Vă sun de la Asociaţia Geografică din Londra.

Glasul ei e încordat. Rece, distant, şi, instantaneu, îmi răsare în minte imaginea acelei harpii din spatele biroului. Dominatoarea sado-maso şi-a lăsat încă o dată acasă fusta de piele şi biciul şi s-a strecurat în costumaţia stilată de secretară, la pachet cu tonul afurisit.

— Da?

Şovăie din nou. Ar fi preferat să nu dea acel telefon.

— Se pare c-a avut loc o neînţelegere.

— A, da?

— Doreaţi să vorbiţi cu un anume… domn Charles DeWitt?

— Aşa?

Schiţez un surâs răutăcios.

— *Îmi pare extraordinar de rău…*

Tonul ei e atât de sec, încât aş putea să-i desprind cuvintele unul de celălalt şi să strivesc fiecare literă până când s-ar preface în pulbere.

— …dar se pare că de fapt există un domn Charles DeWitt care lucrează la noi.

— Chiar aşa?

Îmi exagerez surprinderea, ca să-i prelungesc umilirea. Felul în care inspiră îmi dă de ştire că şi-a făcut gura pungă. Îmi place reacţia ei.

— Poate că uitaserăţi de el? încerc eu marea cu degetul.

Îşi drege vocea. Simt că cineva stă lângă ea, ascultând.

— Domnul DeWitt e foarte interesat să vă cunoască. Din păcate, în momentul acesta nu se află la Londra, dar îl aşteptăm să se-ntoarcă în dimineaţa asta, cu avionul. M-a rugat să stabilesc o întâlnire cu dumneavoastră.

— Cât de amabil din partea lui! Poate doriţi să veniţi şi dumneavoastră, ca să faceţi cunoştinţă cu el?

E o problemă de-a mea. Din când în când sunt un pic sarcastic. Femeia reuşeşte să se abţină şi nu îmi dă replica.

— Dacă mi-aţi putea indica o oră la care…

— O clipă! o întrerup.

Am chef să fac mofturi. N-am ascuns niciodată că pot fi un ticălos sadea.

— Spuneţi-i domnului DeWitt să mă caute după ce se-ntoarce! Am un program foarte încărcat.

— *Domnule Belto!* Dânsul mi-a cerut foarte clar să…

— Fiţi drăguţă şi daţi-i numărul meu de telefon de la hotel. S-ar putea să am puţin timp să-l văd după-amiază sau seara.

— *Domnule Belto.*

— Recepţia o să-mi dea mesajul.

— Dar…

— Şi vă rog să-i transmiteţi salutările mele domnului DeWitt! Abia aştept să mă caute!

— *Domnule Belto!*

Îi închid telefonul râzând şi sar din pat. Scot din geanta diplomat o pereche de chiloţi şi una de şosete. Mă îmbrac şi apoi o sun pe Grethe. Nici nu mă mai mir când nu-mi răspunde nimeni.

Mă duc la baie. Urina mea miroase a sparanghelul mâncat aseară. Am rămas surprins aflând că doar foarte puţini oameni pot distinge mirosul de sparanghel din urină. Mă agăţ de orice lucru care mă face deosebit.

8

— A, iată-l pe misteriosul domn Balto!

Anthony Lucas Winthrop Junior e un bărbat scund, îndesat, are un cap rotund, chel, şi un râs efervescent care îl face să pară un clovn angajat să distreze copiii răsfăţaţi la o elegantă petrecere aniversară. Îmi întinde mâna. Degetele scunde seamănă cu nişte cârnaţi păroşi, împodobiţi cu inele de aur. Ochii îi sclipesc vesel, chipul îi radiază de sinceritate şi grijă părintească.

N-am încredere în el. E ceva în vocea lui care nu-mi place.

Bunicuţa care împleteşte m-a condus până la palierul de la etajul trei al scării de marmură şi apoi de-a lungul colonadei răsunând de ecoul paşilor şi murmurul scăzut al vocilor, până în faţa biroului lui Winthrop.

Bărbatul mă însoţeşte în birou.

Nu e un birou. E un univers.

Abia dacă îi întrezăresc biroul undeva, departe, lângă fereastra arcuită. În celălalt capăt, în zona uşii, se află o zonă de primire destul de mare. Iar între acestea două se întinde o instalaţie uriaşă cu reprezentări de nebuloase, stele, comete şi găuri negre.

— Să-nţeleg că vă place să vă jucaţi de-a Dumnezeu? îl tachinez eu rânjind.

Îmi zâmbeşte nedefinit.

— Sunt de profesie astronom.

Îşi ridică palmele în sus, cu un gest sfios, parcă insinunând că istoricul carierei sale scuză faptul că şi-a tranformat biroul într-un cosmos miniatural.

Acum ceva vreme am citit un articol despre un grup de astronomi de naţionalităţi diferite. Descoperiseră un corp ceresc care emitea materie ce se mişca mai repede decât viteza luminii. Vestea provocase vâlvă în cadrul Comitetului de Cercetare Spaţială din Hamburg, dar editorul ziarului respectiv nu considera că un lucru atât de abstract precum viteza luminii ar fi mare scofală, aşa că n-a mai apărut niciun alt articol despre descoperire. Un grup de astronomi, folosind un telescop radiofonic, au descoperit acel corp ceresc mistic, la treizeci de mii de ani-lumină de Pământ. Dacă ceea ce au constatat e corect, atunci este dată peste cap cea mai de neclintit lege a naturii – viteza luminii. Implicaţiile sunt uluitoare. Cred că şi din cauza asta vestea nu se bucură de prea multă atenţie în mass-media.

Înaintăm prin sistemul solar, afundându-ne adânc în univers, trecem de Proxima Centauri şi de Galaxia Andromeda şi ajungem la biroul lui. Înaintarea mea printre ele a făcut galaxiile să tremure şi să se legene pe firele lor de nailon.

— Am impresia c-o să vă-ntâlniţi cu Charles DeWitt mai târziu? întreabă Winthrop şovăitor.

— Da’ ştiu că sunteţi bine informaţi pe-aici!

Chicotind agitat, Winthrop se aşază la birou, pe scaunul cu spătarul izbitor de înalt. Eu mă cufund într-un scaun izbitor de scund. Parcă aş sta pe podea. Într-una dintre crizele mele recurente de răutate, îmi

spun că până şi un clovn poate deveni zeu dacă stă la un birou lucios.

— *Domnule Balto!* exclamă încântat bărbatul, în vreme ce se leagănă pe scaun şi îşi împreunează mâinile, ca şi cum de ani de zile ar fi aşteptat ziua asta. Vasăzică… Cu ce vă putem ajuta?

— Caut informaţii.

— Asta am înţeles şi eu. Şi ce vânt v-aduce la SSI şi la Michael MacMullin? Da, după cum aţi înţeles, dânsul nu e aici.

— Am descoperit ceva.

— Da?

— Şi cred că MacMullin ştie anumite lucruri.

— Chiar aşa? Ce aţi descoperit?

— Domnule Winthrop, îi spun cu o politeţe exagerată, haideţi să nu ne mai ascundem după deget!

— Poftim?

— Amândoi suntem inteligenţi, dar nu prea ştim să ne prefacem. Deci haideţi să nu ne mai păcălim singuri!

Bărbatul îşi schimbă atitudinea, aproape pe nesimţite. Glasul i-a devenit mai rece, acum îmi vorbeşte pe un ton profesional, bănuitor.

— Foarte bine, domnule Balto!

— Probabil ştiţi cine sunt.

— Sunteţi asistent la Universitatea din Oslo, inspectorul norvegian care a luat parte la săpăturile făcute de profesorul Llyleworth.

— Şi sunt sigur că ştiţi ce-am descoperit.

Ridică din umeri. Winthrop nu se descurcă prea bine sub presiune. Îl ajut.

— Am găsit racla, spun.

— Ştiu. Cu adevărat fascinant.

— Ce-mi puteţi spune despre mitul Raclei Sfintelor Taine?

— Mă tem că nu prea multe. Sunt astronom, nu istoric, nici arheolog.

— Dar cunoaşteţi mitul?

— Doar în linii mari. Un fel de Chivot al Legământului? Racla Sfintelor Taine? Un mesaj? Un manuscris? Cam atât.

— Şi sigur ştiţi că Llyleworth căuta exact această raclă.

— Domnule Balto, Institutul nu-şi pierde vremea vânând superstiţii. Mă-ndoiesc că Llyleworth spera să găsească vreo raclă.

— Dar dacă descoperirea noastră n-ar avea de-a face cu mitul? Să zicem c-ar fi legată de o raclă de aur.

— Domnule Balto! oftează în batjocură a speranţă şi îşi ridică cele două mănunchiuri de cârnaţi. Aţi luat artefactul cu dumneavoastră, aici, la Londra?

Pufnesc, de parcă aş spune „Ai vrea tu“.

— Sper că e la loc sigur.

— Bineînţeles.

— Se pune cumva problema banilor? mă întreabă vag.

— A banilor?

Câteodată, mă prind mai greu. Mă priveşte drept în ochi, iar eu mă holbez la rândul meu. Are ochi albaştri-cenuşii, cu gene foarte lungi. Încerc să ghicesc la ce se gândeşte.

— La ce sumă vă gândiţi? întreabă.

În clipa asta îmi dau seama de unde îi ştiu vocea. Am vorbit cu el la telefon, cu două zile în urmă, când s-a dat drept dr Rutherford, de la afurisitul de Institut Regal Britanic de Arheologie. Încep să râd. Se uită nedumerit la mine. Pe urmă izbucneşte la rândul lui în râsul de clovn. Râdem aşa o vreme, bănuindu-ne unul pe celălalt. În spatele nostru, în celălalt capăt al universului, se deschide o uşă. Un înger alunecă până la noi purtând o tavă de argint cu două ceşti şi un ceainic. Fără un cuvânt, ne toarnă ceai şi se face nevăzută.

— Vă rog! mă îndeamnă Winthrop.

Îmi pun un cub de zahăr în ceai, dar nu mă ating de lapte. Winthrop face exact invers.

— De ce nu vreţi să predaţi artefactul?

— Pentru că e proprietate norvegiană.

— Staţi puţin! începe el iritat, apoi se opreşte. Domnule Balto, profesorul Arntzen nu este superiorul dumneavoastră?

— Ba da.

— De ce nu vă supuneţi unui ordin direct venit din partea şefului dumneavoastră?

Ordine, regulamente, decrete, porunci, directive, legi, reguli, instrucţiuni, mandate… Majoritatea englezilor se simt în siguranţă urmând regulile vieţii, dar eu mă împotrivesc tuturor regulilor.

— N-am încredere în el.

— Nu vă-ncredeţi în tatăl dumneavoastră vitreg?

Simt un fior pe şira spinării. Ştiu până şi faptul că Arntzen e tatăl meu vitreg! Winthrop clipeşte şi plescăie din limbă. E atent.

— Domnule Balto, nu cumva suferiţi de paranoia?

Nu m-ar mira să-mi fi citit fişa medicală. Şi jurnalul. Uneori, până şi paranoicii au dreptate.

— Ce e-n raclă?

— După cum spuneam, domnule Balto, îngăduiţi-mi să vă amintesc că e de datoria dumneavoastră să predaţi un obiect care pur şi simplu nu vă aparţine.

— O să-l predau.

— Excelent!

— Imediat ce aflu ce e-n raclă şi de ce atât de mulţi oameni abia aşteaptă s-o scoată pe ascuns din Norvegia.

— Domnule Balto, hai să fim serioşi!

— Eu am fost inspectorul la şantier!

Winthrop plescăie din buze.

— Aşa e, aşa e. Dar nimeni nu v-a spus ce anume se caută, nu?

Şovăi. Am impresia că urmează să-mi spună ceva ce nu ar trebui să aflu, dar mai ştiu şi că cel mai probabil îmi va servi o minciună atent construită, o fundătură ademenitoare.

— E harta unei comori?

Sprâncenele lui sunt două „V“- uri perfecte, întoarse cu susul în jos.

— Harta unei comori, domnule Balto?

— Aţi fost recent la Rennes-le-Château?

— Unde?

Pare că într-adevăr nu ştie despre ce vorbesc.

Mă concentrez asupra pronunţiei.

— La Rennes-le-Château. La mănăstirea medievală. Cea cu hărţile comorilor?

— Regret, dar n-am nici cea mai mică idee despre ce vorbiţi.

— Ei, atunci poate îmi spuneţi dumneavoastră ce anume căutau.

Ridică stânjenit din umeri şi îşi coboară glasul.

— Aveau o teorie.

— O teorie?

— Doar o teorie, atât.

— Şi anume?

Winthrop face o grimasă ciudată, poate ca să-mi demonstreze că se gândeşte la ceva profund, dar în cele din urmă nu e altceva decât o grimasă ciudată.

— Nu vi se pare uimitor că civilizaţiile antice nu erau atât de primitive cum păreau?

— Aşa o fi.

— Aveau un nivel de cunoaştere tehnologică şi intelectuală pe care popoarele aflate la nivelul lor de dezvoltare pur şi simplu n-ar fi trebuit să-l aibă. Aveau cunoştinţe de matematică abstractă. Erau ingineri extraordinar de pricepuţi. Practicau medicina şi chirurgia. Aveau o înţelegere incredibil de bună a distanţelor şi a proporţiilor, a geometriei şi a perspectivei.

Îl scrutez, încerc să citesc printre rânduri studiindu-i chipul şi ochii.

— V-aţi gândit, de pildă, de ce s-au construit piramidele? mă întreabă.

— Nu.

— Adică ştiţi de ce le-au construit?

— Nu erau de fapt camere mortuare? Monumente în cinstea reputaţiei măreţe a faraonilor?

— Domnule Balto, gândiţi-vă la piramida lui Keops! De ce ar fi hotărât o civilizaţie primitivă să construiască, acum aproape cinci mii de ani, o asemenea monstruozitate?

— Păi poate nu aveau altceva de făcut în deşert pe atunci, glumesc eu.

Îmi răsplăteşte gluma cu un mic chicot.

— Au existat multe teorii. Hai să ne referim la cea mai cunoscută dintre aceste camere mortuare, Piramida lui Keops. Avea 144 de metri înălţime când a fost construită de Keops, faraon din a patra dinastie egipteană. Arheologii şi jefuitorii de morminte au descoperit Camera Regelui, Camera Reginei, puţuri, galerii şi coridoare înguste. Luate laolaltă, cavităţile cunoscute până acum ocupă 1% din volumul piramidei. Mă urmăriţi?

Îl urmăresc. Se apleacă peste birou.

— Folosind tehnologia modernă, savanţii au început să fotografieze piramida cu raze X şi au descoperit că există mult mai multe cavităţi decât cele descoperite. Iar spaţiile goale ocupă de fapt 15% din volumul piramidei.

— Nu-i tocmai o surpriză.

— Nu, deloc. Dar, domnule Balto, 15%! E un procent însemnat! Iar asta nu e tot: echipamentul sensibil a scos la iveală faptul că un obiect de metal uriaş se află îngropat la şapte metri sub piramidă.

— O comoară ascunsă?

— Înţeleg că sunteţi preocupat de comori ascunse, şi probabil aţi spune că orice obiect descoperit într-o piramidă e o comoară prin definiţie. Prezenţa metalului într-o piramidă egipteană n-ar trebui să mire pe nimeni *per se*, dar nu e vorba de un sarcofag din aur sau de vreun cufăr de cupru sau fier. Mărimea şi masa obiectului sunt atât de mari, încât savanţii au măsurat de mai multe ori până când au fost convinşi că cifrele sunt corecte. Mutând echipamentul cu raze X în diferite unghiuri şi locuri, au reuşit să reconstituie contururile obiectului metalic.

— Şi ce e?

Winthrop se ridică şi merge la un dulap care conţine un seif. Tastează un cod. Uşa se deschide cu un oftat. Winthrop scoate o mapă neagră pe care o aduce la birou, în timp ce deschide fermoarul.

— Aceasta e o copie a documentului care arată conturul obiectului descoperit.

Hârtia pe care mi-o înmânează e protejată de o folie transparentă de plastic. La prima vedere, desenul făcut pe computer seamănă cu o navă spaţială.

Apoi îmi dau seama că este *într-adevăr* o navă spaţială: carcasa alungită, aripile mici, cârma. Îmi ridic privirea spre Winthrop.

— Anul trecut am săpat până la galeria unde se află nava, mă anunţă.

— Ce reprezintă?

— Nu vă daţi seama?

— Arată ca o navă spaţială.

— E o navă cosmică.

— O navă cosmică?

— Exact!

— Staţi puţin! O navă care a ratat atât de rău o aterizare în deşert, încât s-a înfipt sub Piramida lui Keops? întreb sarcastic.

— Nu, n-aţi înţeles. Piramida lui Keops a fost construită peste navă, îmi explică Winthrop.

Îi arunc o privire bănuitoare, care spune „Doar nu-ţi închipui c-o să cred aşa ceva?“. Apoi oftez din rărunchi.

— Poate cunoaşteţi teoriile controversate ale autorului elveţian Erich von Däniken?

— Sigur. Teoriile despre fiinţele extraterestre care au vizitat Pământul în trecut?

— Exact.

Mă uit în jos, la desenul navei spaţiale. Îl privesc pe Winthrop.

— Doar nu vorbiţi serios? izbucnesc.

Scoate nişte foi din mapă, pline cu ecuaţii matematice.

— Iată calculele! îmi spune, împingând foaia spre mine. NASA a evaluat proprietăţile aerodinamice ale navei. Au de gând să includă anumite aspecte ale acestui model în viitoarele lor navete spaţiale.

Îmi încrucişez braţele la piept. Nu mă simt bine – nu pentru că l-aş crede, ci pentru că minciunile acestea par să ascundă un secret care ar putea fi chiar mai înspăimântător.

— O navă cosmică sub Piramida lui Keops, spun.

Tonul meu sarcastic nu îl afectează.

— Îmi închipui că nu-i uşor de crezut, adaugă, ca şi cum ar fi reuşit deja să mă convingă.

Îmi înclin capul la stânga, apoi la dreapta, ca şi cum aş avea un cârcel la gât. Sorb din ceai. E călduţ

şi are gustul licorii pe care un beduin bogat ţi-ar servi-o în cortul lui din deşert.

— Deci îmi cereţi să cred că Piramida lui Keops a fost construită peste o navă spaţială preistorică? îl întreb încet.

— Repet – o navă cosmică. Credem că era una dintre navetele unei nave-mamă care orbita Pământul.

— Sigur că da.

— Sunteţi sceptic?

— Eu, sceptic? Nu, nicidecum. Dar lămuriţi-mă: cum explicaţi faptul că egiptenii au ridicat o piramidă enormă deasupra navei? Nu cred că acum cinci mii de ani exista conceptul de „garaj“.

— Egiptenii credeau că nava e sacră, vasul ceresc al zeilor.

— Pun pariu că extratereştrii au spumegat când s-au întors şi au găsit o piramidă enormă şi grea peste nava lor.

Nici măcar nu zâmbeşte. Are impresia că îl cred.

— Poate că ceva n-a mers cum trebuie, spune. Poate c-au ratat aterizarea, poate că nava n-a reuşit să decoleze, poate c-a intrat nisip în maşinărie. Sau poate că astronauţii lor n-au supravieţuit în atmosfera terestră sau din cauza bacteriilor. Nu ştim sigur. În clipa asta, nu există decât o ipoteză.

— Deci n-aţi încercat să porniţi nava la cheie?

— Nu, nu tocmai.

Ezită.

— Mai e o teorie.

— Sunt convins.

— Poate că nava nici nu era menită să se-ntoarcă. Poate că misiunea ei a fost să aducă aici un grup de fiinţe; evident, unele care semănau cu oamenii şi care au rămas pe Pământ, sugerează el.

— Şi ce să facă aici?

— Poate că voiau să ne colonizeze frumoasa planetă. Poate că voiau să procreeze. Unii sunt de părere că poveştile din Biblie despre îngeri frumoşi şi maiestuoşi au la bază descrierea acestor fiinţe. Erau mai mari, mai înalţi decât noi şi incredibil de frumoşi. Istoria religiilor ne spune că din când în când îngerii aveau nenorocul de a insemina femeile pământene. Deci, din punct de vedere genetic, avem aceeaşi origine ca ei.

Râd. Winthrop nu spune nimic.

— Şi chiar credeţi aşa ceva? mă interesez eu.

— Totul se rezumă la a accepta faptele, domnule Balto.

— Sau minciunile.

Îl privesc îndelung. În cele din urmă, roşeşte, are două pete colorate pe obrajii rotunzi.

— Şi racla? Care e legătura cu egiptenii? îl întreb.

— Poate c-o s-o descoperim după ce o să ne predaţi artefactul.

Scot un sunet la graniţa dintre un sforăit şi un hohot de râs.

— Sperăm ca ceea ce se află în raclă să ne conducă la aceşti extratereştri. Bineînţeles, nu neapărat la cei dintâi, cei care au aterizat. Nu erau deloc nemuritori. Deşi, cine ştie – îşi ridică privirea către tavan –, poate descendenţii lor sunt nemuritori. Poate o să găsim un mesaj de la ei.

Tac.

Am citit recent un articol despre medicul finlandez Rauni-Leena Luukanen-Kilde, un expert nu doar

în afecţiuni banale, ca sinuzita şi hemoroizii, ci şi în filosofia pacifistă a fiinţelor din alte sisteme solare. Este în permanenţă în legătură telepatică cu umanoizii care străbat cerul de deasupra noastră. Sunt fascinat mai ales de afirmaţia ei, cum că aceştia funcţionează în şase dimensiuni, călătorind prin spaţiu şi timp. O delegaţie de asemenea fiinţe îl aştepta pe Neil Armstrong ca să îl salute atunci când a făcut primul pas pe Lună. Dar cea mai fascinantă afirmaţie a lui Luukanen-Kilde este că extratereştrii aceştia sunt vegetarieni, ca mine, şi că mâncarea lor preferată e îngheţata de căpşune.

Râd tare. Probabil că Winthrop simte o undă de scepticism care emană din mine.

— Credeţi ce doriţi! îmi zice vehement.

— Asta şi fac.

— Eu v-am expus faptele, tot ce ştim, lucruri pe care le credem! Nu pot face mai mult de atât. Puteţi crede sau nu!

— Vă promit că asta şi fac.

Îşi drege glasul şi se foieşte în scaun.

— Ce este SSI-ul? îl întreb.

— A!

Îşi împreunează mâinile. Întrebarea îi face plăcere fiindcă este inofensivă, de genul celor de care se poate agăţa timp de o oră sau două la petrecerile elegante pe care le frecventează însoţit de frumoasa şi tânăra lui soţie, care cu siguranţă îl înşală cu instructorul de tenis.

— S-S-I, spune Winthrop, pronunţând distinct fiecare literă. SSI este o instituţie ştiinţifică; a fost înfiinţată în 1900 de către cercetătorii şi savanţii de marcă ai epocii. Scopul era să adune cunoştinţe din mai multe domenii ale ştiinţei într-un depozit comun.

Parcă ar fi dat drumul unei înregistrări pe care o ascultă elevii când merg în excursie la muzeu.

— Întoarceţi-vă cu mintea în trecut! zice, gesticulând. Întoarceţi-vă la începutul secolului trecut, când apăruse un nou curent de optimism. Dezvoltare, progres, idealism. Apăreau industrii noi şi de mari dimensiuni, o nouă epocă înflorea, dar ştiţi care era adevărata problemă?

— Nu.

— Nimeni nu gândea dincolo de micul său domeniu specializat. Şi asta a fost ideea de la baza Societăţii pentru Ştiinţe Internaţionale: să ţină evidenţa descoperirilor ştiinţifice, s-o consolideze, să-i aducă la un loc pe savanţii care ar fi beneficiat de un schimb de experienţă. Pe scurt, să creeze o viziune cuprinzătoare în labirintul de specialităţi.

— Sună grozav! Şi cu ce se ocupă SSI-ul în prezent?

— Primim sprijin financiar şi intelectual din partea tutror ramurilor ştiinţifice. Suntem sponsorizaţi de stat. Dar şi de către donatorii privaţi, pe lângă bursele acordate de universităţi şi institute de cercetare din toată lumea. Avem peste trei sute douăzeci de angajaţi cu normă întreagă. Avem un număr mare de oameni de ştiinţă care lucrează în baza unor contracte de cercetare. Întreţinem relaţii cu cele mai bune universităţi din lume. Reprezentanţii noştri sunt oriunde se fac cercetări importante.

— Până recent, n-auzisem de institutul ăsta.

— Ciudat.

— Asta până când am descoperit că SSI-ul sprijină săpăturile arheologice pe care am fost rugat – ha! – să le inspectez.

Winthrop pare căzut pe gânduri, caută nişte documente pe birou.

— Ce-mi puteţi spune despre Michael MacMullin? îl întreb.

Winthrop ridică privirea din hârtii.

— E un mare om, răspunde respectuos. Este preşedintele SSI-ului, un bărbat foarte înstărit, care a călătorit prin toată lumea, un gentleman, numit profesor la Oxford imediat după Război. În 1950 a părăsit lumea academică pentru a-şi dedica existenţa Institutului.

— Unde se află acum?

— Îl aşteptăm să se-ntoarcă din clipă-n clipă. În curând o s-aveţi şansa să-l cunoaşteţi. El de-abia aşteaptă să vă cunoască.

— Care era domeniul lui?

Winthrop ridică din sprâncene. Creştetul lui chel face să pară că are în spatele capului nişte elastice care îi trag sprâncenele în sus, spre frunte.

— Nu ştiţi? E arheolog. Ca dumneavoastră şi ca tatăl dumneavoastră.

9

Diane stă la birou, mijind ochii la textul verde de pe monitor. E drăgălaşă când mijeşte ochii. Şi când nu îi mijeşte.

Soarele intră pe ferestrele enorme, inundând bibilioteca cu o lumină blândă. Stau în cadrul uşii. În mână ţin o broşură despre SSI făcută sul, oferită de Winthrop. Când ne-am despărţit, a izbucnit în râsul lui ridicol de clovn şi mi-a zis că se bucură că m-am arătat atât de dornic să cooperez. Dornic să cooperez? Probabil şi-a închipuit că şi-a făcut treaba şi că voi da fuga acasă să-i aduc nenorocita de raclă. Poate crede că mă las convins cu uşurinţă sau că sunt cam greu de cap.

Tuşind discret şi iscând ecouri în tăcerea ca de biserică, fac un pas în bibliotecă. Diane se uită absentă în direcţia mea. Expresia ei concentrată se relaxează într-un zâmbet. Lumina îmi joacă feste: mi se pare că o văd roşind.

— A, tu erai!

— Tocmai am vorbit cu Winthrop.

Se ridică şi se apropie de mine. În dimineaţa asta a fost foarte atentă când şi-a ales hainele (mi-o şi închipui): poartă o bluză de mătase crem, o fustă neagră, strâmtă, care îi pune în evidenţă silueta, dresuri negre şi tocuri înalte.

— A, noi îi spunem Omul din lună, spunea ea în zeflemea, punându-şi mâna pe braţul meu.

Îi ţin isonul cu un râs forţat. Atingerea ei declanşează o cascadă de hormoni în capul meu.

— Diane, mă poţi ajuta?

Ezită o clipă, apoi îmi răspunde:

— Sigur că da.

— S-ar putea să nu fie prea uşor.

— O să fac tot ce pot. Dar dacă e ceva foarte greu, o să dureze mai mult.

— Are legătură cu informaţiile din sistemul vostru de computere.

— Despre ce e vorba?

— Nu putem vorbi în altă parte? Undeva unde – îmi cobor vocea cu încă o octavă – nu trebuie să şoptim?

Mă ia de mână (uşor, cu tandreţe) şi mă conduce prin bibliotecă într-un birou cu uşă cu geam mat. E

un birou impersonal. Rafturi pline de dosare voluminoase, la trei inele, un birou vechi cu un monitor nounouţ montat pe o bază elegantă, o tastatură cu un cablu încârligat care o conectează la unitatea centrală de pe podea; o scrumieră, un pahar de plastic cu zaţ vechi de cafea şi mucuri de ţigară, un scaun şubred de birou. Diane se aşază pe scaun. Mă priveşte de jos. Înghit în sec. Gândul că suntem singuri şi că aş putea (doar ipotetic) să mă aplec şi să o sărut mă copleşeşte. Iar dacă ea mi-ar răspunde la sărut şi dacă ar ofta afectuos, aş putea (tot teoretic) să o ridic pe birou şi să fac dragoste cu ea, liber şi fără ruşine. Iar apoi aş trimite o scrisoare unei reviste pentru bărbaţi în care să descriu experienţa.

— Deci, care-i problema? mă întreabă.

Problema mea e că am prea multe probleme.

Scaunul cu spătar drept scârţâie sub greutatea mea.

— Te pricepi la căutare? o întreb, arătând spre computer.

— Mai întrebi? Cu asta mă ocup!

— Trebuie să aflu mai multe despre MacMullin.

Îmi aruncă o ocheadă. Nu reuşesc să-i interpretez sensul.

— De ce? mă întreabă cu răceală.

— Nu ştiu ce anume caut, recunosc.

Nu îşi fereşte privirea. Dar odată ce îşi dă seama cât de stânjenit sunt, trage mai aproape tastatura, apasă pe F3 pentru căutare şi tastează „Michael & MacMullin“ incredibil de repede. Computerul procesează întrebarea şi bâzâie înainte de a afişa răspunsul: „16 documente găsite, 11 securizate“.

— Vrei să-ţi printez documentele din fişierele disponibile?

— Cele disponibile?

— Unsprezece fişiere sunt protejate. Asta-nseamnă că-ţi trebuie o parolă ca să ai acces la informaţii.

— Şi tu n-ai parolă?

— Normal că am. Dar fii atent…

Îşi introduce parola.

„Neautorizat. Parola nivelului 55 necesară“, răspunde maşinăria.

— Asta ce-nseamnă?

— Avem diferite niveluri de siguranţă. Toţi utilizatorii au acces la nivelul 11 de securitate, chiar şi cei din afară. Nivelul 22 înseamnă că informaţiile sunt protejate şi că trebuie să dovedeşti că eşti autorizat să accesezi informaţia, spre exemplu proiecte de cercetare în desfăşurare şi altele. Protecţia de nivel 33 înseamnă că informaţiile nu pot fi făcute publice. Angajaţii bibliotecii au parole de nivel 33. Nivelul 44 este pentru dosarele angajaţilor şi informaţiile ce ţin de resurse umane. Mai există şi nivelul 55. Cine ştie ce fel de informaţii protejează! Cu alte cuvinte, nivelul ăsta e accesibil doar mahărilor SSI-ului.

— Sunteţi conectaţi la o bază de date?

Diane mă priveşte de parcă tocmai i-aş fi pus o întrebare tâmpită. Ceea ce e adevărat.

— Noi *suntem* o bază de date, îmi explică. N-ai auzit de noi? SSI Bulletin Board sau www.soinsc.org.uk? Suntem cei mai buni în domeniu. Avem abonaţi de la universităţi şi institute de cercetare din toată lumea.

— Ce fel de date stocaţi?

— De toate! Toate informaţiile legate de orice ramură ştiinţifică sau proiect de cercetare în care a

fost implicat SSI-ul. Cu alte cuvinte, aproape tot. Baza de date conţine toate versiunile noastre materiale şi istorice, aduse la zi, inclusiv referinţe încrucişate. Avem toate rapoartele şi notele de teren. Mai stocăm şi articole relevante de la Reuters şi Associated Press, din ediţia *Times* londoneză şi din *The New York Times*, plus alte canale media importanre.

— Poţi căuta orice?

— Aproape orice.

— Încearcă să găseşti ceva despre Racla Sfintelor Taine.

— Ce raclă?

— E o raclă, un chivot.

— Mai zi-mi o dată numele! Racla cui?

Îi repet şi Diane tastează. Se afişează nouă intrări. Prima este cartea pe care tata, Llyleworth şi DeWitt au scris-o în 1973. A doua este un rezumat al mitului:

Racla Sfintelor Taine: un mit legat de o relicvă sacră sau un mesaj ascuns într-o raclă de aur. După spusele filosofului Didactemus (cca 140 d.H.), mesajul era destinat doar „celui mai restrâns cerc de iniţiaţi“. Nu se cunoaşte conţinutul mesajului. Relicva a fost adăpostită în Mănăstirea Sfintei Cruci, între 300 d.H. şi 954 d.H., când a fost furată. Se crede că Cruciaţii le-au dat racla Cavalerilor Ospitalieri în 1186, dar există puţine referinţe la raclă după căderea oraşului Acre, în1291. Izvoarele orale indică faptul că aceşti călugări au ascuns racla într-un octogon. Potrivit diferitelor versiuni ale legendei, octogonul s-ar afla în Ierusalim (Israel), în Acre (Israel), Khartum (Sudan), Ayia Napa (Cipru), în Malta, Lindos (Rodos), Varna (Norvegia), Sebbersund (Danemarca).

Referinţe încrucişate:

Arntzen/ DeWitt/ Llyleworth	ref. 923/8608hg
Bérenger Saunière	ref. 321/2311ab
Manuscrisele de la Marea Moartă	ref. 231/4968cc
Varna	ref. 675/64221e
Cavalerii Ospitalieri	ref. 991/I835dl
Mănăstirea Sfintei Cruci	ref. 154/5283oc
Cambyses, Regele Persiei	ref. 184/0023fv
Rennes-le-Château	ref. 167/9800ea
Giulgiul din Torino	ref. 900/2932vy
Clement al III-lea	ref. 821/4652om
Institutul Schimmer	ref. 113/2343cu
Profestul Iezechia	ref. 424/9833ma
Q	ref. 223/9903ry
Nag Hammadi	ref. 223/9904an

E nevoie de o parolă pentru accesarea celorlalte documente – o listă ciudată de referinţe conţinând vechi mituri europene, dinastii regale, familii nobiliare, ocultism, tradiţii hermetice şi multe alte lucruri. Diane îşi introduce parola. Computerul răspunde: „Neautorizat. Parola nivelului 55 necesară.“

— Ciudat, comentează Diane. De obicei, informaţiile de ordin general nu sunt protejate, doar dosarele personale. Poate că unul dintre profeţii sau regii ăştia a lucrat pentru noi? râde ea pe înfundate.

— Poate un savant invitat? sugerez.

Diane îşi ridică privirea spre mine.

— De fapt, ce e chivotul ăsta?

— Cine ştie? Caută numele „Iezechiel“.

— Cine?

— Profetul Iezechiel. Era una dintre referinţele încrucişate.

Găseşte patru fişiere. Toate sunt securizate. Cel disponibil face referire la Institutul Schimmer.

— Ai idee ce e institutul ăsta? o întreb.

— Un centru care, printre altele, face cercetări arheologice şi religioase de bază.

— Încearcă „Varna“. V-A-R-N-A.

Găsim opt documente. Unul face referire la cartea tatei. Unul trimite la informaţii despre Cavalerii Ospitalieri. Altul face referire la o mănăstire din Malta. Unul are legătură cu săpăturile curente ale profesorului Llyleworth. Altul este despre Institutul Schimmer. Celelalte sunt inaccesibile.

— Caută „Rennes-le-Château“!

Mă priveşte. Îi repet numele. Îşi drege vocea şi face câteva încercări nereuşite înainte de a nimeri ortografia corectă, inclusiv „â“-ul.

Găsim opt documente, dar la cele mai multe nu avem acces.

Diane scoate la imprimantă informaţiile disponibile, despre un preot tânăr şi sărac, care a găsit câteva pergamente al căror conţinut rămâne necunoscut, dar care l-au îmbogăţit. Se fac aluzii la cruciaţi, la ordine monahale cavalereşti şi teorii ale conspiraţiei despre francmasoni şi alte ordine religioase.

— Poţi afla care sunt toate săpăturile în care a fost implicat SSI-ul? o întreb.

— Ai înnebunit? Am sta aici toată ziua!

— Dar săpăturile pe care le-au condus MacMullin şi Llyleworth în numele Institutului?

— Sigur, dar ar putea să ne ia ceva timp.

Durează. Lista e lungă. În vreme ce trec în revistă locurile şi anii, îmi sar în ochi diverse nume: Ayia Napa din Cipru, Xifenggou din China, Tyumen din Siberia, Karbala din Irak, Aconcagua din Chile, Thule din Groenlanda, Sebbersund din Danemarca, Lahore din Pakistan, Coatzacoalcos din Mexic şi Khartum din Sudan.

Pe marginea mai multor documente scrie „DSSAS“ şi o dată. Diane mă lămureşte că DSSAS înseamnă că este „Disponibilă o spectroanaliză prin satelitul arheologic de supraveghere“. E o fotografie făcută prin satelit, bazată pe măsurători magnetice şi electronice ale solului. O astfel de imagine geofizică poate detecta ruine existente la mulţi metri sub nivelul solului. Referinţa apare şi la marginea textului *Mănăstirea Varna (Værne), Norvegia*. Fotografia prin satelit a fost făcută anul trecut. Am citit în jurnalele internaţionale despre această tehnică.

— Satelitul a fost lansat pe orbită anul trecut, în ianuarie, îmi spune Diane.

— Poţi să-mi găseşti imaginea de la Varna?

Cu un oftat plin de răbdare şi un zâmbet pe care probabil nu îl afişează pentru orice cadru academic exigent, Diane coboară la subsol, în arhive, să caute fotografia făcută cu satelitul. Dar nu o găseşte.

Graham Llyleworth a luat personal dosarul de acolo.

— Hai să trecem mai departe! propun. Ce-ai găsit despre Cavalerii Ospitalieri?

Are multe informaţii. Găsim trimiteri la Institutul Schimmer şi la Racla Sfintelor Taine, ceea ce ne trimite mai departe, la Mănăstirea Sfintei Cruci, situată la sud-vest de Vechiul Oraş, în Ierusalim. Mănăstirea a fost construită în jurul anului 300, pe locul în care legendele şi istoria biblică susţin că Lot

a plantat toiegele celor trei magi trimişi de Dumnezeu. Toiegele au prins rădăcini şi din ele a crescut un copac. Legenda spune că crucea pe care a fost crucificat Hristos a fost făcută din lemnul acelui copac.

Potrivit mitului Raclei Sfintelor Taine, chivotul a stat în Mănăstirea Sfintei Cruci până în anul 954. În acel an a fost furat şi ascuns iarăşi, într-un loc secret. Nu au existat alte referinţe istorice, până când cruciaţii au lăsat relicva în grija Cavalerilor Ospitalieri, în 1186.

— Caută „Graham Llyleworth“, îi spun Dianei.

Calculatorul găseşte patruzeci de documente. Aproape toate sunt articole de ziar şi recenzii din jurnale academice. Dar ultimele patru documente sunt securizate.

— Caută „Trygve Arntzen“.

Calculatorul găseşte cinci documente, toate securizate.

— Caută numele meu.

Diane se uită întrebător la mine. Cât ai clipi din ochi, tastează „bjorn & belto“. Maşinăria afişează răspunsul: „0 documente găsite.“

— Încearcă să scrii cu „oe“.

Tastează „bjoern & I beltoe“. Impresionant: a transliterat corect „ø“-ul norvegian. Ar fi cazul să mă simt onorat.

Se dovedeşte că Societatea pentru Ştiinţe Internaţionale deţine în baza sa de date informaţii despre vestitul albinos norvegian Bjoern Beltoe. „1 document găsit.“ Mai mult decât atât: informaţiile sunt securizate. Orice ştiu despre mine este secret.

— Introdu parola! îi spun Dianei.

Privim monitorul.

„Nepermis. Autorizaţie de nivel 55 necesară.“

Sunt şase cuvinte, nu-i mare brânză; doar şase cuvinte scrise cu litere verzi, luminoase.

10

Se spune că, după eliberare, infractorii care au fost închişi multă vreme tânjesc să se întoarcă după gratii; înapoi la comunitatea din spatele zidurilor, înapoi la rutina zilnică, la camaraderie, la absurda siguranţă de a fi înconjurat de jefuitori şi violatori care îşi ispăşesc pedeapsa pentru crimă.

Îi înţeleg. Exact asta simt şi eu în legătură cu clinica.

Diane mă duce într-un local mic şi intim să luăm prânzul, o cafenea în apropiere de Gower Street. Mie nu mi se pare chiar atât de intim. Toate decoraţiunile, mesele şi tejghelele sunt din sticlă sau oglinzi. În orice parte m-aş întoarce, îmi văd chipul zăpăcit.

În timp ce îi povestesc despre racla de aur, despre toate evenimentele ciudate petrecute la Oslo, despre insinuările lui Grethe şi motivele care m-au adus la Londra, mă bucur de atenţia pe care mi-o acordă şi de faptul că pare foarte interesată de ce spun. Mă simt ca un aventurier pornit într-o expediţie incitantă. Îmi trece prin cap că Diane mă percepe în acelaşi mod.

În timp ce ne întoarcem la SSI ca să luăm documentele printate uitate la sediu, Diane mă întreabă dacă mi-am făcut vreun plan pentru diseară. Întrebarea ei declanşează un val uriaş de speranţe. Fac un salt într-o parte, ca să evit un porumbel londonez nonşalant, şi îi răspund că nu cred să am vreun plan anume. Nu vreau să par chiar disperat. După patru paşi, Diane mă întreabă dacă vreau să-mi arate

Londra. Simt extaz şi panică, în proporţii egale.

— Sună foarte bine, îi răspund.

Aştept în faţa sediului SSI cât timp Diane dă fuga să ia documentele despre Michael MacMullin, scoase la imprimantă. Durează ceva timp. În sfârşit, când iese şi îmi înmânează teancul de foi, îşi dă ochii peste cap şi râde forţat.

— Scuze c-a durat atât de mult, îmi spune cu un geamăt agasat prefăcut.

Pare că are de gând să-mi dăruiască un sărut rapid. Şovăitor, nesigur, îmi spune:

— Ştii… ăă… poate că invitaţia aia pentru diseară nu e o idee prea bună…

Întrebarea ei se pierde în vid. Mă priveşte în ochi.

— Ei, pe naiba! exclamă. Ne vedem în barul King's Arms, la şapte şi jumătate.

Eu încă nu am apucat să deschid gura. Diane trage aer în piept, vrând să mai spună ceva, dar se opreşte. O motocicletă accelerează în apropiere.

— Ştii… continuă ea, am o prietenă care lucrează la biblioteca din British Museum. Vrei s-o sun? Poate ţi-ar fi de ajutor.

— Ar fi grozav! îi răspund şi aştept sărutul care nu mai vine odată.

Mă priveşte. Nu-mi dau seama la ce se gândeşte. Simt că e ceva ce nu îmi spune.

— Pe diseară! mă salută.

Apoi surâde şi dispare.

Dintr-un magazin în care pereţii imenşi acoperiţi cu CD-uri se pierd în depărtare cumpăr o compilaţie pentru Roger. Se cheamă „Copiii Satanei: death metal pe săturate". Pe copertă e imaginea unui diavol care cântă la o chitară electrică. Vâlvătăi sulfuroase îi învăluie picioarele. E o mică atenţie, pe care Roger o va aprecia, cu siguranţă.

11

Până şi eu am obiceiuri proaste. Când ai câştigat cursa vieţii, când ai trecut de copilărie fără să fii doborât de camionul vreunui şofer beat, când ţi-ai petrecut adolescenţa lâncezind, fără să mori din cauza unei supradoze de heroină într-o scară de bloc luminată de neoane, când ai suportat timp de patru ani traiul într-un cămin studenţesc şi ai pus mâna pe o slujbă la stat, bună şi sigură, când nu ţi-au cedat rinichii şi nu ai avut nicio tumoare pe creier, de ce să nu storci de la mijloc nenorocitul de tub cu pastă de dinţi sau să nu laşi colacul toaletei ridicat după ce te-ai uşurat? Obiceiurile proaste fac parte dintre drepturile omului. Mă bucur că nu sunt însurat.

Îmi place să-mi las periuţa de dinţi pe marginea chiuvetei. În felul ăsta ştiu unde să o găsesc. OK, e un obicei prost. Nu e raţional. Şi ce?!

Dar acum periuţa zace pe gresia din baie.

Nu e mare lucru, poate a trecut menajera prin cameră. În plus, am lăsat geamul de la baie întredeschis. Poate a dat-o jos curentul. Sau poate Henric al VIII-lea, întors din morţi într-un nor de aburi şi pucioasă.

Ridic periuţa şi o aşez la loc, aşa încât menajera să aibă plăcerea de a o pune înapoi în paharul de plastic, pe raftul de sub oglindă.

Când eram mic, nu poveştile cu vrăjitoare care mâncau oameni sau cu troli însetaţi de sânge mă

speriau cel mai mult, ci povestea lui Bucle de Aur şi a celor trei urşi.

Când urşii mormăiau „Cineva a dormit în patul meu“, plonjam într-un abis al terorii. Probabil că are legătură cu respectul meu exagerat faţă de caracterul inviolabil al căminului.

Fermoarul gentuţei cu obiecte de toaletă e tras. Îl las mereu deschis, ca să am instantaneu acces la cutia cu prezervative (ultrasubţiri, nelubrifiate), când mă împleticesc noaptea în camera de hotel, cu haremul meu de nimfe şi top-modele.

E 3.30 după-amiază. Formez numărul lui Grethe pe telefonul desuet al hotelului. Are disc. Îl las să sune de zece ori, pe urmă închid.

Un strop de teamă mă face să îl sun pe Roger. Am impresia că l-am trezit din somn, ceea ce e foarte posibil. Îl întreb dacă totul e în ordine. Mormăie ceva ce aduce a „Mda“. Îl întreb dacă racla e în siguranţă. Mormăie un „Mda“. În fundal, cineva chicoteşte.

Pe urmă îl sun pe Caspar şi îl rog să verifice că lui Grethe nu i s-a întâmplat nimic.

— De unde suni? se interesează Caspar.

— De la Londra.

Fluieră uşor în receptor. Pare şuieratul unui ceainic care dă în clocot.

— Ai grijă! îmi spune.

— Ce vrei să zici?

— Ai plecat la Londra din cauza raclei?

— Da. Şi ce-i cu asta?

— Ştii, cineva ţi-a intrat în apartament.

— Ştiu.

— Da? Aha! Dar poţi să ghiceşti *cine* a fost?

— Stai puţin! Tu de unde ştii că a fost cineva la mine?

— Fiindcă Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural trebuia să trimită pe cineva, iar când spun „cineva“ mă refer la Sigurd însuşi, în carne şi oase, care s-a dus la poliţie şi la Ministerul Afacerilor Externe, ca să-şi pună personal capul pentru *atotputernicia* sa Graham Llyleworth.

Râsul sec al lui Caspar seamănă cu foşnetul unei hârtii.

— Ştiu că el a fost. I-am văzut.

— Dar ştii şi cine era cu el?

— Zi-mi!

— Unul dintre hoţi avea imunitate diplomatică. Ce părere ai de asta? Se zvoneşte c-ar face parte dintr-un serviciu secret. Ambasada americană a făcut un scandal monstru. Ai fi zis că-i vorba de o chestiune de siguranţă naţională, sau ceva asemănător. S-a ajuns până sus, Bjørn! Cei de la Ministerul Afacerilor Externe au încercat s-acopere totul cât de bine au putut. Ce dracu’ aţi găsit în situl ăla al vostru?

Îmi scot pantofii, mă arunc pe canapea şi desfac hârtia printată, lungă de un metru, cu informaţii despre Michael MacMullin.

Mai întâi citesc cele mai importante date biografice: data şi locul naşterii nu sunt pomenite; a primit o bursă specială la Oxford, unde a ajuns profesor de arheologie în 1946; lector la Universitatea Ebraică din Ierusalim, un personaj-cheie implicat în traducerea şi interpretarea Manuscriselor de la Marea Moartă după descoperirea acestora, în 1948. Din acelaşi an, a devenit preşedintele consiliului de

administraţie al SSI; profesor onorific al Institutului Weizmann. În 1953 a fost numit preşedinte al Asociaţiei Geografice din Londra, iar în 1959, al Societăţii Istorice Israeliene. A fost unul dintre cofondatorii Societăţii British Museum în 1968, iar din 1969 membru al London City Finance and Banking Club.

Citesc mai departe articole extrase din publicaţii de specialitate şi ziare. MacMullin a participat la seminarii de arheologie, teologie şi istorie, la convenţii şi simpozioane din toată lumea. A fost reprezentantul SSI în cadrul celor mai importante şantiere arheologice. Prin intermediul SSI-ului, a finanţat un lung şir de proiecte. Când Manuscrisele de la Marea Moartă au fost descoperite la Qumran, MacMullin s-a numărat printre primii savanţi occidentali chemaţi la faţa locului. De-a lungul anilor, a acţionat ca mediator în conflictul dintre savanţii israelieni şi palestinieni, fiecare parte revendicând posesiunea fragmentelor de manuscrise, împărţite între Universitatea Ebraică din Ierusalim şi Institutul Schimmer. În lunga listă de referinţe, alte câteva detalii ies la lumină: din 1953 este preşedintele asociaţiei Prietenii Internaţionali ai Giulgiului din Torino, iar din 1956 face parte din consiliul de administraţie al Institutului Schimmer.

Îl sun iar pe Caspar şi îl rog să mă recomande pentru un post de cercetător invitat al Institului Schimmer. Nu ştiu ce m-a apucat, dar am sentimentul ciudat că s-ar putea să-mi folosească pe viitor. Caspar nici nu mă mai întreabă de motivul cererii. Promite că va trimite recomandarea a doua zi, prin fax, cu antetul şi ştampila Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural. Sunt sigur că vor primi cu braţele deschise un băgăcios norvegian curios.

12

Nu mă aprind chiar atât de uşor.

Femeile pot face minuni cu ajutorul machiajului. Cele neatrăgătoare devin drăguţe. Cele drăguţe devin irezistibile. Bărbaţii îşi pot aranja părul, îşi pot colora puţin pielea cu autobronzant, îşi pot lăsa barbă. Cu tenul meu, nimic din toate astea nu m-ar ajuta.

La ocazii, compensez acest neajuns cu ajutorul hainelor. În seara asta am nişte chiloţi Calvin Klein, mi-am pus costumul Armani, o cămaşă albă, o cravată de mătase pe care se lăfăie nişte boboci de lotus pictaţi manual, şosete negre şi pantofi de piele. Iar ca tuşă finală, adaug nişte butoni de aur.

De la guler în jos arăt destul de bine.

Mă dau cu aftershave Jovan. Aplic puţin gel pe părul tuns scurt. Când eram mai tânăr, obişnuiam să adaug puţină culoare genelor şi sprâncenelor mele incolore cu rimelul pe care îl şterpeleam de la mama. Dar acum n-o mai fac.

Mă îndrept spre oglinda mare de lângă uşă şi îmi cercetez reflexia. Nu-s chiar un semizeu grec, dar arăt acceptabil.

Rup sigiliul cutiei de prezervative Cho-San şi desprind unul. Sunt un veşnic optimist. Iar undeva în pantaloni mi se ridică speranţa.

Linda, tipa de la recepţie, mă măsoară din ochi în timp ce îi dau cartela magnetică.

— Foarte frumos, domnule Balto, mă laudă cu un zâmbet aprobator.

Oare e perversă? Albinoşii o excită? *Linda libidinoasa.*

— Nu ştiam că sunteţi în cameră. Am un mesaj pentru dumneavoastră, îmi spune şi îmi întinde

hârtiuţa: „Charles DeWitt v-a sunat în lipsa dumneavoastră. Vă roagă să-l sunaţi cât de repede posibil.“

— Când a sunat? o întreb.

— Am uitat să notez ora? Aoleu, scuze. Acum câteva ore. Nu, mai mult de-atât. Chiar după ce-am început tura.

Zâmbeşte sfios, parcă cerându-şi scuze. Ar trebui să înţeleg că e menită să facă lucruri mai importante pe lumea asta decât să ţină minte la ce oră a primit un mesaj pentru un albinos împopoţonat, la recepţia unui hotel de două stele şi jumătate din zona Bayswater.

Mă uit la ceas: 19.30.

Urc în cameră şi sun la Asociaţia Geografică din Londra. Îmi răspunde paznicul de noapte. E ursuz. Probabil că tocmai l-am trezit din somn. Spune că n-a auzit de Charles DeWitt. Va trebui să sun în timpul programului. Îl rog să verifice lista de telefoane, pentru orice eventualitate. Trânteşte cu zgomot receptorul pe birou. Îl aud răsfoind nişte foi. În fundal se aude un comentator sportiv isteric. Apoi se întoarce. Îmi confirmă ce a spus mai înainte: nu a găsit niciun DeWitt pe lista de telefoane. Va trebui să sun în timpul programului.

În cartea de telefoane găsesc un singur DeWitt: Jocelyn, pe Protheroe Road. Formez numărul.

— Familia DeWitt, îmi răspunde o voce de femeie cu accent vest-african.

Mă prezint şi o întreb dacă ea este doamna DeWitt. Nu e ea. Doamna Jocelyn nu e acasă. Vorbesc cu menajera.

— Poate mă ajutaţi. Am sunat cumva la reşedinţa familiei Charles DeWitt?

Tăcere. În cele din urmă, femeia răspunde:

— Da, aici locuieşte familia Charles DeWitt. Dar va trebui să discutaţi cu doamna Jocelyn.

— Când se-ntoarce?

— Doamna Jocelyn petrece câteva zile în Yorkshire, la sora dumneaei. Se-ntoarce mâine.

— Dar domnul deWitt?

Tăcere.

— După cum v-am spus, despre asta va trebui să discutaţi cu doamna DeWitt.

— O ultimă întrebare: Charles DeWitt este soţul doamnei?

Menajera îmi răspunde şovăielnic:

— Dacă doriţi, îi pot transmite doamnei Jocelyn c-aţi sunat.

Îi spun numele meu şi numărul de telefon al hotelului la care stau.

13

Diane mă aşteaptă la o masă rotundă, în fundul barului. Privind prin fumul de ţigară, nu o recunosc până când îmi face semn, fluturându-şi nonşalant degetele.

Noţiunea ademenitoare a unui suflet-pereche, faptul că fiecare dintre noi îşi caută perechea toată viaţa sunt cele mai romantice idei, din punct de vedere metafizic. Sigur că e o porcărie. Şi totuşi, e un gând ispititor. Nu pot ignora posibilitatea ca Diane să fie sufletul meu pereche. Deşi bineînţeles că aş putea gândi acelaşi lucru despre orice femeie cu care îmi dau întâlnire.

Bărbaţii din preajma Dianei ridică privirea ca să vadă cui îi face semn. Când dau cu ochii de mine, se uită încă o dată la ea, vrând poate să verifice dacă e mioapă, întreagă la minte sau poate un terapeut

care şi-a scos pacientul în oraş, ori, cine ştie, o damă de companie pe care am angajat-o pentru seara aceea.

Cerându-mi scuze, îmi croiesc drum prin mulţimea gălăgioasă şi mă strecor printre Diane şi un neamţ care lălăie un cântec de beţie. În Londra există mai mult de şapte sute de baruri, şi în multe dintre ele găseşti doar turişti. Englezii petrec în locurile lor secrete. Îi înţeleg. Comand două beri pilsner la bar şi le dăm repede peste cap.

Traficul curge pe lângă noi, asemenea unui fluviu de metal. Firmele de neon alcătuiesc fântâni de lumină distorsionate de marginile ochelarilor mei groşi. Mă simt pierdut, de parcă aş fi pe altă planetă. Pentru Diane, Londra înseamnă „acasă“. M-a luat de braţ şi turuie liniştită, plină de încrederea de sine inspirată de vederea propriei reflexii după ce a petrecut ore în şir aplecată peste o cutie cu farduri sau scotocind prin garderobă. Poartă ciorapi roşu-aprins, o fustă neagră şi o bluză roşie pe sub un sacou scurt de catifea. Nu pot decât să visez la ce se ascunde dedesubt. Are o poşetă mică cu o cureluşă petrecută comod, de-a curmezişul pieptului. Părul e legat cu o bucată de panglică în coadă.

— Mi-am amintit să vorbesc cu Lucy. Vezi ce fată bună sunt?

— Lucy?

— Bibliotecara de la British Museum. A spus că te-ajută cu mare plăcere.

— Cu mare plăcere?

Diane chicoteşte.

— Lucy e foarte curioasă în legătură cu toţi bărbaţii din viaţa mea.

În timp ce Diane vorbeşte despre sociabila Lucy, eu mă întreb dacă mă număr printre bărbaţii din viaţa ei.

Îmi plac femeile tăcute, puţin timide, introvertite, nu cele care fluieră după bărbaţi în baruri. Îmi plac femeile care debordează de gânduri şi de sentimente, dar pe care nu le împărtăşesc cu toată lumea. Habar n-am ce fel de femeie este Diane, nici de ce mă simt atât de atras de ea. Şi chiar că nu ştiu ce vede ea la mine.

Pe Strada Garrick există un restaurant vegetarian faimos pentru fabulosul meniu cu legume, ca şi pentru preţurile piperate pe care le practică. Vreau să spun: dacă tot inviţi o femeie frumoasă la o cină vegetariană, măcar fă-o cum trebuie.

O conving pe Diane să încerce o mâncare de fasole toscană albă cu *focaccia* umplută cu Stracchino. Pentru mine comand vinete cu parmezan şi sparanghel întreg în vinegretă. Ca aperitiv, ne hotărâm să luăm clătite cu spanac şi ciuperci, pe care chelnerul sâsâit şi care clipeşte prea des ni le-a recomandat şovăitor. Una dintre bilele albe ale restaurantelor vegetariene sunt chelnerii lipsiţi de prejudecăţi. Tratează albinoşii cu acelaşi respect manifestat faţă de alţi clienţi.

După ce şi-a notat comanda, chelnerul a aprins lumânarea şi a dispărut, Diane îşi sprijină coatele pe masă, îşi uneşte palmele şi mă priveşte. Cum restaurantul e întunecat şi faţa îmi e scăldată în umbre care îmi ascund roşeaţa, şi cum astfel de amănunte simple mă pun oarecum la adăpost, îmi iau inima în dinţi şi fac o glumă pe seama unui subiect delicat:

— Ştiu de ce-ai hotărât să ieşi cu mine-n oraş.

Cuvintele mele o surprind. Îşi îndreaptă spatele.

— A, da?

— Eşti curioasă să afli ce se-ntâmplă cu albinoşii la miezul nopţii, o tachinez.

Mă priveşte fără să înţeleagă, apoi zâmbeşte larg.

— Bine, atunci spune-mi tu de ce! o îndemn.

Diane îşi drege vocea, inspiră şi îşi lasă capul într-o parte.

— Pentru că te plac.

— Mă placi?

— N-am mai întâlnit pe nimeni ca tine.

— A, *asta* pot s-o cred!

— Nu mă-nţelege greşit! Mă refeream la sensul bun al cuvântului.

— Aha! Ăă, mulţumesc.

— Nu te dai bătut cu uşurinţă.

— Cred că i se spune „încăpăţânare“.

Chicoteşte şi îmi aruncă o privire.

— N-ai o prietenă? Acasă, vreau să spun.

— Acum, nu.

Asta e o mică exagerare. Nu vreau să par jalnic.

— Dar tu ai pe cineva?

— În prezent, nu. Dar s-ar zice c-am avut sute de iubiţi.

Pentru o clipă, oscilează între râs şi disperare. Din fericire, râsul iese învingător.

— Dobitocul ăla! exclamă, mai mult pentru sine.

Nu spun nimic. Să alin inimile zdrobite nu e punctul meu forte. Am destule probleme cu propria mea inimă zdrobită.

Mă priveşte în ochi. Încerc să-i susţin privirea, ceea ce nu e chiar atât de uşor. Din cauza vederii slabe, muşchii ochilor mei au un fel de spasme. Boala asta se numeşte nistagmus. Medicii cred că e declanşată de efortul ochiului care încearcă să concentreze şi să distribuie simultan lumina care intră prin iris. Dar, pentru cei mai mulţi, defectul acesta mă face să par alunecos, de parcă aş fi mereu la pândă, căutând pericole sau altceva.

— Nu eşti la fel ca ceilalţi, spune Diane.

Sosesc aperitivele. Mâncăm în tăcere.

Diane se înviorează abia după ce chelnerul serveşte antreurile, toarnă din nou vin în pahare, ne sâsâie „Bon appetit“, face o plecăciune şi se retrage în locul lui ascuns, umed şi întunecos din bucătărie. Mult timp se uită la mine surâzând şi muşcându-şi din când în când buza de jos. Ia o boabă de fasole cu furculiţa şi o bagă în gură.

— Aşa… De ce te-ai făcut arheolog?

Îi răspund că m-am făcut arheolog pentru că-mi plac istoria, sistemele de clasificare, deducţia, interpretarea şi înţelegerea. Teoretic, aş fi putut să mă fac psiholog. Psihologia e arta arheologiei mentale. Dar sunt mult prea timid pentru a fi un bun psiholog. În plus, problemele altora nu mă interesează chiar aşa de mult, iar asta nu din egoism, ci pentru că eu însumi am destule.

— Care-i treaba cu racla asta, Bjørn?

În timp ce-i răspund, plimb un sparanghel prin farfurie.

— Oamenii ăştia ascund ceva, ceva foarte important.

— Ce anume?

Mă uit pe fereastră. O dubiţă pentru livrări cu geamuri fumurii e parcată afară, blocând o altă maşină. Înfig furculiţa în sparanghel şi mă trece un fior. Îmi închipui că dincolo de geamurile alea negre sunt camere de luat vederi şi microfoane. Câteodată, paranoia mea îşi face de cap.

— Ceva atât de important, că sunt gata să ducă lucrurile foarte departe ca să păstreze secretul.

— Cine sunt *ei*?

— Toată lumea. Nimeni. Nu ştiu. MacMullin, Llyleworth, profesorul Arntzen, SSI-ul, Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural, toţi. Poate şi tu?

Nu spune nimic.

— Era o glumă, o liniştesc.

Îmi face cu ochiul şi scoate limba.

— Cred c-au descoperit ceva în 1973. La Oxford.

— La Oxford?

— Toate indiciile duc într-acolo.

— La 1973?

— Da.

Face o grimasă îndurerată.

— S-a-ntâmplat ceva?

În spatele nostru, în bucătărie, cineva a lovit o sticlă. Chelnerul nostru se repede într-acolo, pocnind plin de reproş din degete.

Diane dă din cap.

— Nu, îmi răspunde distant.

— Pur şi simplu sunt prea multe lucruri care nu se potrivesc, continui. Lucruri care n-au noimă.

— Poate că nu reuşeşti tu să-nţelegi. Poate că nu vezi situaţia în ansamblu, îmi sugerează.

— Tu ce crezi? Cum a ştiut SSI-ul cu atâta precizie unde era îngropată racla?

Întrebarea o face să tresară.

— Noi ştiam asta?

— Evident! În cartea lor, profesorul Arntzen, DeWitt şi tatăl meu au speculat încă din 1973 că în acel sit există o relicvă, dar n-au reuşit să verifice decât anul ăsta. Ce mai înseamnă şi asta?

— Nu e chiar aşa de ciudat. Abia anul trecut am obţinut fotografiile făcute prin satelit, care arată exact locul în care se află octogonul.

Ar fi trebuit să-mi dau seama.

— Adevărul nu e niciodată aşa cum îl percepem noi, îi explic. Cineva trage sfori invizibile.

— Ce vrei să spui?

— Ştiau exact ce caută şi unde să caute. Şi au găsit ce căutau. Pe urmă am intrat eu în peisaj şi m-am amestecat în povestea lor.

— Asta-mi place la tine! Te-ai amestecat în poveste!

— Da, dar ei nu sunt aşa de încântaţi că joc şi eu un rol în ea.

— E numai vina lor.

— Pentru ei, acum sunt ca un spin în coaste.

— Aşa le trebuie.

Râd.

— Tu chiar ai un dinte împotriva lor, nu?

— Pur şi simplu tipii ăştia sunt atât de…

Dă din cap şi strânge din dinţi.

— Ţi-a plăcut tocana?

— A fost delicioasă.

— Şi crezi c-ai putea să devii vegetariană?

— În niciun caz! Îmi place prea mult carnea, spune şi îmi face cu ochiul.

Nu mi se întâmplă în fiecare zi să mă plimb prin Londra cu braţul petrecut pe după mijlocul unei femei frumoase. De fapt, cinstit vorbind, nu mi se întâmplă în fiecare zi să mă plimb pe undeva cu braţul petrecut pe după mijlocul unei femei frumoase.

Aerul e cald, înăbuşitor, sufocant. Sau poate mi se pare. Fac cu mâna maşinilor care trec pe lângă mine. Le fac cu ochiul fetelor. Un cerşetor doarme prăvălit într-o cabină telefonică. Diane îşi strecoară palma în buzunarul de la spate al pantalonilor mei.

Nu i-am spus Dianei la ce hotel sunt cazat. Cu toate acestea, mă conduce pe Oxford Street, apoi pe Bayswater Road. Sau poate eu sunt cel care, în mod subconştient, o ia în acea direcţie. Îmi încerc norocul şi îi cuprind umerii cu braţul.

— Mă bucur că te-am cunoscut, îi spun.

Traversăm în fugă o străduţă, deşi semaforul arată culoarea roşie. Un Mercedes ne claxonează.

— Mă bucur foarte mult, îi repet, trăgând-o spre mine.

Deodată, se opreşte şi flutură din mână. Habar n-am ce înseamnă gestul ăsta. Mă uit în jur, în căutare de ţânţari. Oare în centrul Londrei există ţânţari? Un taxi virează şi opreşte la marginea trotuarului. Când Diane se întoarce spre mine, ochii îi sunt plini de lacrimi.

— Îmi pare rău. Mulţumesc pentru o seară minunată. Eşti un scump. Scuze!

Apoi trânteşte cu zgomot portiera taxiului. Deschid gura, vrând să spun ceva, dar nu am cuvinte. Diane îi spune şoferului ceva ce nu înţeleg. Omul încuviinţează din cap şi porneşte în viteză. Diane nu se întoarce să privească înapoi. Maşina dispare la un colţ. Uluit, rămân multă vreme pe trotuar, privind maşinile care trec.

Obrăznicătura de Linda e încă de serviciu în spatele biroului de la recepţie. „Linda, lepoardul cu picioare lungi.“

— Aţi petrecut o seară plăcută? mă întreabă, cu un aer profesionist.

Dau din cap, ursuz.

— Am un mesaj şi o scrisoare pentru dumneavoastră.

Îmi înmânează un bileţel şi un plic. DeWitt a sunat şi doreşte să îl contactez. În drum spre camera mea, deschid plicul. Înăuntru găsesc o foaie albă, cu un mesaj scurt: „Veţi primi 250.000 de lire sterline în schimbul raclei. Aşteptaţi următoarele instrucţiuni.“

Mă întreb cât de mult costă persoana mea: mândria, respectul meu de sine, imaginea pe care o am despre mine. Nu prea sunt sigur, dar 250.000 de lire nu mă ispitesc nici pe departe.

Cred că e, într-adevăr, cazul să merg la psiholog.

— Diane are o relaţie ciudată cu bărbaţii.

Stau pe un scaun cu spătar tare, în camera de lectură a bibliotecii din British Museum. Tavanul se arcuieşte deasupra mea, la ameţitoarea înălţime de treizeci şi doi de metri. Mesele de lectură radiază din centrul rotund al încăperii. Aici este depozitată memoria scrisă a civilizaţiei anglo-saxone. Pe masa din faţa mea zace un teanc de tomuri groase. Pe podea sunt două cutii pline cu documente scoase din arhiva de manuscrise. Aerul, hainele mele, buricele degetelor, totul miroase a praf adunat între paginile de hârtie. În schimb, Lucy miroase a parfum Salvador Dali.

De ceasuri întregi tot răsfoiesc cărţi şi iau notiţe. Am umplut douăsprezece pagini A4 cu notiţe, comentarii şi observaţii. Iar acum, Lucy vine înapoi. Şi-a pus funduleţul simpatic pe masa neocupată de lângă mine şi stă scolo, legănându-şi picioarele. E roşcată, poartă fard albastru şi un pulover lăbărţat. Şi o fustă mini. E limpede: fata are impresia că sunt dovada vie a gustului ciudat la bărbaţi al Dianei.

Nu sunt obişnuit ca femeile să discute despre mine ca făcând parte din tagma „bărbaţilor“. De fapt, nu sunt obişnuit ca femeile să discute despre mine, în afara cazului în care mă compătimesc.

— Mă rog, există bărbaţi şi bărbaţi, mormăi eu, încercând să-mi ascund stânjeneala.

— Ştiu eu câteva lucruri pentru care sunt utili, toarce Lucy.

— Ai mai găsit ceva despre Mănăstirea Værne?

— Îmi pare rău, dar toate materialele sunt aici.

Vorbeşte răguşit, ca şi cum ar ieşi în oraş prea des şi ar rămâne prea târziu.

— Cele mai multe sunt scrisori şi referinţe din manuscrise. Dar, dacă vrei, avem material berechet despre Cavalerii Ospitalieri. De ce te interesează lucrurile astea?

— Au legătură cu o descoperire arheologică.

— Aha! Diane mi-a spus că eşti arheolog. Şi ai găsit ce căutai?

— Nici măcar nu ştiu ce caut.

Lucy plescăie din limbă, dezaprobator.

— Hm, a zis că eşti un tip mai aparte!

Cavalerii Ospitalieri au fost un ordin religios închinat lui Ioan Botezătorul şi înfiinţat în scopuri caritabile în 1050 d.H., la Ierusalim, într-un spital al cruciaţilor. Călugării îi îngrijeau pe vârstnici şi pe cei bolnavi, însă – inspiraţi de Cavalerii Templieri, al căror ordin s-a înfiinţat în 1119 –, şi-au schimbat scopul, asigurând şi protecţie militară pentru locurile sfinte ale creştinităţii.

În 1187, când Saladin a recucerit Ierusalimul din mâinile cruciaţilor, Cavalerii Ospitalieri şi-au mutat sediul în fortăreaţa cruciată din Acre. De acolo, călugării şi-au continuat lupta împotriva musulmanilor, alături de Templieri. În aceeaşi perioadă, călugării au început să călătorească foarte mult – ciudat, chiar şi în locuri foarte îndepărtate, ca Norvegia. Când Acre a căzut, în 1291, Cavalerii Ospitalieri şi-au mutat căminul în Cipru, apoi în Rodos.

De-a lungul secolelor, Ospitalierii au dus bătălii după bătălii, au fugit dintr-un loc în altul, au trecut de la curaj la înfrângere, apoi din nou la curaj. Ordinul lor a devenit bogat şi puternic. Au primit cadouri de la regi şi prinţese. Cruciaţii aduceau comori splendide din incursiunile în teritoriul inamic. Faptul că ordinul mai există şi astăzi vorbeşte de la sine.

În timp ce ramura militară a Ospitalierilor înfrunta duşmani puternici pe tot teriroriul Europei, fraţii lor într-ale religiei, stabiliţi la Mănăstirea Værne, s-au bucurat la început de protecţie din partea Norvegiei. Papa le-a trimis scrisori de protecţie de la Roma, iar localnicii şi regele Norvegiei vegheau

asupra lor. Dar, în scurt timp, mănăstirea a început să aibă probleme, iar proprietatea şi bunurile lor au fost confiscate. Într-o scrisoare adresată Episcopului de Oslo, Papa Nicolae al II-lea cerea ca proprietatea confiscată să le fie înapoiată călugărilor, dar aceştia nu au mai primit-o niciodată. Nu e clar ce s-a petrecut de fapt în culise.

Marele Maestru nu recunoştea autoritatea niciunui rege sau prinţ asupra Ordinului său, în afară de cea a Papei, iar acest lucru le-a dat mână liberă celor trei subordine – Cavalerii, Capelanii şi Fraţii, care se îngrijeau de cei neputincioşi – să îşi extindă influenţa în toată Europa. În mănăstirile lor, Ospitalierii încă îi îngrijeau pe cei bolnavi şi vârstnici, dar, dincolo de toată acea pietate, pândea ambiţia fiecărui nou Mare Maestru de a aduna mai multe terenuri, mai mult aur şi bijuterii şi mai multă putere.

În cele din urmă, Ospitalierii şi Cavalerii Templieri au ajuns să fie consideraţi drept rivali de temut de către regi, prinţi şi cler. La 1312, regele Filip al IV-lea al Franţei s-a grăbit să destrame cel mai puternic ordin, cel al Cavalerilor Templieri, iar ordinul mai puţin ameninţător al Ospitalierilor a preluat mare parte din vastele bogăţii ale Templierilor. Dar această prosperitate nu a durat prea mult, pentru că în cele din urmă averile le-au fost confiscate.

În 1480, Ospitalierii au respins un atac otoman asupra Rodosului, însă până la urmă au capitulat în faţa sultanului Suleiman Magnificul, în 1522. Otomanii i-au permis Marelui Maestru să călătorească de la Messina până în Sicilia. În 1530, în urma negocierilor purtate acolo, Ospitalierii l-au convins pe Sfântul Împărat Roman Carol al V-lea să le cedeze Malta, Gozo şi Tripoli.

Doi ani mai târziu, zilele de glorie ale cavalerilor de la Mănăstirea Værne s-au încheiat.

Lucy poartă ciorapi roşii din nailon. Îmi distrag atenţia. De fiecare dată când îşi mişcă picioarele, nailonul îi scârţâie între coapse, scoţând un sunet care îmi pune imaginaţia pe jar. O întreb:

— Cum era tipul? Adică ultimul ei prieten?

— George. Un dobitoc. S-a folosit de ea. E aşa de încrezătoare în oameni!

Expresia de pe chipul lui Lucy spune de la sine toată povestea.

— L-a prins cu o… curvă.

— L-a părăsit?

— Diane? Ha! Era leşinată după el. I-am spus că nu e decât faţa de el. Muşchi frumoşi, un fund de milioane, fără pic de creier în cap, dar ei nu i-a păsat.

— Mi s-a părut că e prea deşteaptă pentru aşa ceva.

— Diane e brici. Dar dacă o femeie e inteligentă nu-nseamnă că se pricepe la bărbaţi. Diane e un spirit liber. Caută. N-am înţeles prea bine ce vrea. E cam ciudăţică.

— Mie mi se pare normală.

— Probabil, dar a avut o copilărie tristă. Chestiile astea te afectează.

— În ce sens a fost tristă copilăria ei?

— Diane a crescut la internat. Taică-său o vizita o dată pe lună. Îl venerează. Dar am impresia că-l şi urăşte.

— A părăsit-o?

— Vorbeşti de taică-său?

— De George, de ultimul ei iubit.

— Ba bine că nu! S-a mutat fuguţa cu târfa aia a lui. Probabil avea forme mai apetisante decât Diane, dar era de zece ori mai bătută-n cap. I se potrivea mai bine, după părerea mea.

— Dar tu? Eşti măritată?

— Eu?

Lucy scoate un mic ţipăt. În tăcerea care urmează, toată lumea se uită la noi. Îşi duce mâna la gură.

— Eu, căsătorită? Am doar douăzeci şi trei de ani, îmi şopteşte.

Ca şi cum ar fi vreun fel de explicaţie.

Dacă n-ar fi fost Lucy, mi-ar fi luat o zi întreagă să obţin acces în bibliotecă şi să văd manuscrisele. Ea mi-a făcut rost de un permis de cititor şi de unul pentru manuscrise, fără intervalul obişnuit de aşteptare. Mi-au făcut o poză, a trebuit să-mi las paşaportul norvegian la ei şi să completez un formular de două pagini.

Am luat câteva notiţe în carnetul meu mare, dictando, dar habar n-am dacă au vreo importanţă. O mare parte dintre arhivele Mănăstirii Værne – *Domus hospitalis sancti Johannis in Varno*, în sursele latineşti – erau intacte în 1622. Cea mai veche scrisoare papală care acorda privilegii, semnată de Papa Inocenţiu al III-lea, a fost eliberată pentru *giffuett munckenne ij Werne closter*, în 1188. Prin acea scrisoare, Papa îl excomunica pe Regele Sverre, ceea ce mă face să deduc că mănăstirea e mai veche. Cea mai recentă scrisoare datează din 1194. Mai degrabă din 1188 – chiar după ce Cavalerii au fost nevoiţi să părăsească Ierusalimul şi să se mute la Acre. În acel an, Papa Clement al III-lea (care nu a fost recunoscut niciodată drept Papă) i-a trimis o scrisoare mai-marelui cavalerilor. Savanţii i-au intrepretat sensul cu greu. Pe scurt, în scrisoare se poruncea Ordinului să se supună misiunii sfinte de a ascunde şi proteja racla. Din punct de vedere al documentelor religioase, această scrisoare nici măcar nu e importantă. Nici măcar nu e completă. Dar la mijlocul unui colţ rupt al copiei fragmentului care a rămas din scrisoare văd trei litere: V-A-R. Nu ştiu dacă s-a sinchisit cineva să studieze literele acelea. După cum spuneam, e doar unul dintre miile de documente. Dar bineînţeles că nu putem exclude posibilitatea ca, la un moment dat, literele să fi făcut parte din cuvântul „Varna“.

Ceva mai târziu, Lucy mă duce într-un birou în care receptorul telefonului e scos din furcă, aşteptându-mă. Aud vocea Dianei. Aproape şoptit, îşi cere scuze pentru seara trecută. Glasul e rece şi distant, de parcă nu prea ştie ce vrea, nici ce simte. Îmi spune că nu a vrut să plece aşa, dar nu se simţea bine, şi că speră că nu i-am interpretat greşit gestul.

Îi spun că poate pur şi simplu nu e făcută să fie vegetariană.

Mă întreabă dacă m-am simţit jignit.

— Jignit? spun cu o ironie temerară, făcându-mă că nu ştiu despre ce vorbeşte. Oricum ne pregăteam să încheiem seara, nu? Ha, ha!

Mă întreabă dacă se poate revanşa. Vreau să mă întâlnesc cu ea în seara asta? Poate să vin la ea acasă?

— De ce nu? îi spun. Nu cred că am alt plan.

15

L-am observat acum o oră. Un bărbat în vârstă, îmbrăcat cu o haină de caşmir mult prea călduroasă pentru vremea de afară. Trăsăturile îi sunt puţin exotice, ca şi cum unul dintre strămoşii lui îndepărtaţi ar fi fost un prinţ oriental care s-a oprit la Londra pentru un strop de distracţie. Părul îi e argintiu şi mai lung decât ar fi normal pentru o persoană de vârsta lui. Are în jur de şaptezeci de ani. E înalt şi subţire, cu un

aer distins. Ochii îi sunt migdalaţi şi în alertă. Îşi face de lucru prin jur, scoţând cărţi de pe rafturi şi completând fişe la întâmplare, dar în tot acest timp supraveghindu-mă. Acum se apropie încet de masa la care stau.

Sunt obosit. Am petrecut toată ziua citind cărţi şi documente care nu rezolvă niciun mister. Am citit zeci de pagini despre cavaleri, mituri religioase şi cruciade. Tocmai am găsit un teanc de documente despre evenimentele de la Rennes-le-Château. Am citit tratate legate de concepţia despre lume a călugărilor medievali şi despre poziţia oficială a Bisericii în legătură cu bunurile şi proprietăţile materiale. Dar măcar contează? N-aş putea să le dau pur şi simplu afurisita de raclă? Nici măcar nu îmi aparţine. Nu e problema mea. Dar ceva din mine se opune. Şi vrea să ştie adevărul.

— Domnul Beltø? Domnul Bjørn Beltø?

E primul englez care reuşeşte să-mi pronunţe corect numele. „Ø“-ul lui sună răspicat, nu înfundat. Probabil că la un moment dat, în trecut, a învăţat să pronunţe corect sunetul. De pildă, pentru că a fost colegul şi prietenul tatălui meu.

La Oxford, poate.

Poate în 1973.

Charles DeWitt…

L-am găsit în sfârşit. De fapt, el m-a găsit pe mine.

Închid cărţulia ciudată despre codurile rozacruciene (care, din nu ştiu ce motive, se afla printre documentele despre Rennes-le-Château) şi îmi ridic privirea spre el.

— Eu sunt, îi confirm, aşezând cărţulia pe masă.

Se apleacă puţin deasupra mea, cu o mână sprijinită de panourile care despart locurile. Aruncă o privire rapidă către cărţulie, apoi se uită la mine. Omul ăsta are carismă. Îmi aminteşte de un aristocrat din alte vremuri – un lord de secol XVIII, care a ieşit din epoca lui. În mod obişnuit, m-aş face mic sub intensitatea privirii sale. În schimb, îi susţin privirea, cu un rânjet nepăsător.

— Având în vedere fizicul meu, mi-e cam greu să m-ascund. Chiar şi-n Londra, adaug cu îndrăzneală.

Nu pot descrie precis următoarele clipe. De fapt, nu face decât să zâmbească la auzul glumei mele autoironice. Însă ceva din surâsul şi privirile noastre care se întâlnesc ne dislocă pe amândoi din British Museum şi ne aspiră într-un vid în care timpul a încremenit. Undeva, în adâncul creierului meu, aud păcănitul şi huruitul mecanismelor interne ale pendulei aflate în casa de lângă fiord a bunicii, o aud pe mama şoptindu-mi „Bjørn, micule prinţ“, aud urletul tatei şi cuvintele lui Grethe – „Speram să nu afli vreodată“ –, cuvinte, sunete întreţesute într-un potop de amintiri întrezărite pentru o clipă, ca în lumina unui fulger.

Apoi revin la realitate. Tremur pe scaun. Bărbatul pare să nu fi observat nimic.

— Am înţeles că mă căutaţi, îmi spune.

În sinea mea, îmi zic: „Hristoase, dacă mi se mai întâmplă o dată treaba asta, e musai să sun la cabinetul doctorului Wang când ajung acasă.“

— Aşa e, bâigui.

Mă simt buimac şi dezorientat. Ce naiba s-a petrecut adineauri?

— Ce doriţi de la mine? mă întreabă.

— Am impresia că ştiţi deja.

Dă din cap fără să răspundă. Oftez.

— Toţi ştiu mai multe decât recunosc că ştiu, îi zic. Dar pretind că habar n-au.

— Aşa se-ntâmplă de obicei.

— Avem destule în comun.

— Chiar aşa? Ce interesant! Cum ar fi?

— Am nişte întrebări, şi cred că dumneavoastră aveţi răspunsurile.

— Bineînţeles, depinde de întrebare, îmi atrage el atenţia.

— Şi de cine întreabă.

Se ridică şi cercetează încăperea din priviri.

— E un loc cu adevărat fascinant. Ştiaţi că această bibliotecă a început cu doar cincizeci de mii de volume, pe care Sir Hans Sloane le-a lăsat moştenire în 1753, şi că, în 1966, când colecţia muzeului a fost catalogată, doar catalogul număra două sute şaizeci şi trei de volume?

— Nu mi s-a spus, îi zâmbesc.

— Domnule Beltø, îmi pare rău că v-am făcut să aşteptaţi, dar am fost plecat din ţară. Afară ne aşteaptă o maşină. Îmi faceţi onoarea de a accepta invitaţia la un ceai la mine acasă? Aşa, o să putem să discutăm într-un loc mai ferit despre tot ce avem în comun.

— Cum de-aţi ştiut că sunt aici?

Un surâs reţinut îi pluteşte pe buze.

— Sunt foarte bine informat.

Nici nu mă îndoiesc.

Locuieşte într-un cartier frumos, într-o casă cu o scară impunătoare, care duce la intrarea principală, şi una îngustă (aflată în spatele unui gard din fier forjat), care duce în jos, la uşa bucătăriei. Când am ieşit din British Museum, a apărut o limuzină cu geamuri fumurii. Timp de douăzeci de minute, şoferul, pe care abia dacă îl întrezăream prin gemuleţul care ne despărţea de el, s-a învârtit printr-un labirint de străduţe laterale. Mă întreb dacă a făcut-o ca să mă buimăcească, aşa că mă uit cu atenţie la plăcuţa străzii pe care oprim. Se numeşte Sheffield Terrace.

Adresa lui Jocelyn DeWitt era pe Protheroe Road.

DeWitt descuie uşa. Două găuri în care altădată au fost şuruburi şi o urmă întunecată sugerează că acolo ar fi trebuit să se afle plăcuţa cu numele proprietarului.

E o casă distinsă şi, ca multe alte case distinse, pare nelocuită şi proaspăt reamenajată. Mobila, tablourile, covoarele… nimic din toate acestea nu o transformă într-un cămin primitor. Observ că peste tot domneşte o ordine perfectă, nu se vede niciun obiect personal, niciun fleac fără rost care să pară nelalocul lui, dar care să fi fost aşezat la vedere, fiindcă le trezeşte amintiri dragi proprietarilor. Totul e steril, aşa cum te-ai aştepta din partea unui bărbat proaspăt divorţat, care tocmai s-a mutat de acasă şi şi-a găsit un alt domiciliu.

— Vasăzică, soţia dumneavoastră a rămas cu menajera? întreb în vreme ce ne agăţăm hainele în cuier.

DeWitt îmi aruncă o privire îndurerată.

— Soţia mea?

Ar fi trebuit să-mi muşc limba. Am făcut un comentariu nepoliticos şi nechibzuit. Mă caracterizează. Un comentariu lipsit de tact, pe care ţi-l permiţi cu un prieten apropiat. Dar pentru un om cu sânge

albastru ca Charles DeWitt, divorţul – căci e limpede că el şi Jocelyn sunt în toiul unui divorţ – reprezintă probabil o catastrofă socială. În niciun caz nu e un subiect de glumă din partea unui străin.

— Îmi cer scuze, îi spun umil. V-am căutat numele în cartea de telefoane şi v-am sunat soţia, dar nu era acasă.

— Poftim?

DeWitt pare confuz.

— Jocelyn? îl lămuresc eu şovăitor.

— Cum?

— N-am reuşit să dau de dumneaei.

— A! exclamă deodată şi mă priveşte vesel. Jocelyn! Înţeleg. Aha… Înţeleg.

Intrăm în salon şi ne aşezăm lângă o fereastră unde lumina soarelui taie coloane argintii printre particulele de praf din aer.

— Aţi vrut să-mi vorbiţi? mi se adresează.

— Probabil că ştiţi deja despre ce e vorba.

— Poate. Poate că nu. Ce vânt v-aduce la mine? La noi?

— V-am găsit numele într-o carte, acasă la Grethe.

— La Grethe…

Glasul îi e vulnerabil, tandru, ca al unui tată care vorbeşte despre fiica aflată într-un ţinut îndepărtat.

— V-amintiţi de ea?

Închide ochii.

— O, da!

Tristeţea îi umbreşte chipul, lăsând în urmă o expresie chinuită.

— O cunoaşteţi bine?

— Am fost iubiţi un timp.

Cuvântul „iubit“ îmbracă relaţia lor într-o lumină siropoasă. Dar, după cum o cunosc eu pe Grethe, probabil că relaţia a fost oricum, numai siropoasă nu. Măcar asta îi explică parţial comportamentul. Apoi, se întâmplă ceva surprinzător. Ochii lui DeWitt încep să lucească. Se scarpină la colţul unui ochi.

— Vă rog, chicoteşte stânjenit, de ce păreţi aşa de uimit? Grethe a fost întotdeauna… Cum să spun? A fost o femeie pasională, temperamentală şi un suflet bun. Mult prea amabilă şi îngăduitoare. Nu e de mirare că de-a lungul anilor a avut mulţi… ăăă… prieteni bărbaţi. Relaţia noastră s-a consumat acum mulţi ani.

— Am vizitat-o fiindcă aveam nevoie de un sfat legat de o descoperire arheologică. Şi am găsit asta, îi spun, dându-i cartea de vizită de la Asociaţia Geografică din Londra.

Priveşte fix cartonaşul îngălbenit, cu o expresie distantă. Se luptă să ascundă ceva.

— Nimeni nu vă cunoaşte acolo, adaug.

— E o neînţelegere.

— Ce fel de neînţelegere?

— Nu vă faceţi griji pentru asta! Dar bineînţeles c-ar fi trebuit să recunoască numele Charles DeWitt.

— Am venit aici din pricina unei descoperiri arheologice.

— Da?

— Am găsit o raclă.

— Interesant.

— O raclă de aur.

— Aţi adus-o cumva cu dumneavoastră?

— De ce?

— Ca să aruncăm o privire.

— Nu-nţelegeţi. Tocmai asta e ideea: trebuie să apăr racla.

DeWitt ridică sprânceana stângă.

— Adevărat?

— Au încercat s-o fure. Voiau s-o scoată ilegal din ţară.

— Despre cine e vorba?

— Llyleworth, Arntzen, Loland, Viestad. Toţi şefii mei. Toţi sunt implicaţi, într-un fel sau altul.

Râsul lui sună fals.

— Credeţi că exagerez? îl întreb. Sau c-am inventat totul?

— Cred c-aţi înţeles greşit foarte multe lucruri. Nu e de mirare, dacă stai să te gândeşti.

Mă priveşte.

— Bjørn, pari un om neîncrezător. Foarte neîncrezător.

— E posibil să fiu paranoic, dar poate că am şi motive.

Evident, e încântat de ceva, deşi habar n-am de ce anume.

— Aşadar, ce-ai făcut cu racla?

— Am ascuns-o.

Ridică iar din sprâncene.

— Aici, la Londra?

— Nu.

— Atunci, unde?

— Într-un loc sigur.

— Sper să fie aşa.

Inspiră adânc, încercând să-şi adune gândurile.

— Poţi să-mi spui de ce ţii atât de mult la racla asta?

— Pentru că toţi vor să mi-o ia. Pentru că eu eram inspectorul şi pentru c-au încercat să mă tragă pe sfoară.

Chipul lui capătă o expresie de mulţumire de sine.

— Păzitorul, şopteşte el.

— Poftim?

— Te vezi în rolul păzitorului. Ce frumos!

— Mi-ar fi plăcut să nu fiu nevoit să păzesc nimic.

— Te-nţeleg. Povesteşte-mi despre şantier!

— Lucram în Norvegia, pe un ogor de lângă o veche mănăstire medievală. Graham Llyleworth, de la SSI, conducea săpăturile, sub supraveghere norvegiană, reprezentată de profesorul Trygve Arntzen şi directorul general Loland. Eu eram inspectorul sitului. Ce glumă bună! Căutam o fortăreaţă circulară. Sau cel puţin aşa susţineau ei. Apoi am găsit ruinele unui octogon. Poate cunoaşteţi mitul octogonului. Iar în

ruine am găsit racla. *Et voilà!*

— Şi din toate astea ai dedus că e vorba de o conspiraţie?

— Profesorul Llyleworth a furat racla şi a fugit. Pe urmă i-au pasat-o profesorului Arntzen, şeful meu.

— Şi totuşi, am impresia că, până-n punctul ăsta, totul a mers conform planului. De ce-ai intervenit?

— Fiindcă aveau de gând să scoată pe furiş racla de aur din Norvegia.

— Cum?

— Probabil cu un avion particular. Au sunat pe cineva din Franţa.

— Adevărat? Şi cum de ştii asta?

— Am ascultat la uşă.

Îmi aruncă o privire şi izbucneşte în râs.

— Acum înţeleg. Aşa se explică multe. Ai ascultat la uşă.

Râde din toată inima, părând că nu se poate opri.

— Mi-am permis să le stric conspiraţia.

— S-ar putea spune şi aşa.

— Am furat racla înapoi.

— Ce băiat bun!

Nu-mi dau seama dacă îşi bate joc de mine.

— Şi de ce m-ai căutat pe mine?

— Speram să mă lămuriţi care-i treaba cu racla.

— Şi de ce crezi că eu aş şti ceva despre ea?

— Pentru că totul duce înapoi, în 1973, la Oxford. Şi la cartea aia.

— Chiar aşa? mă întreabă şovăielnic.

Îmi frământ mâinile.

— Ştiu că şansele sunt minime, dar, de vreme ce n-aţi participat la săpături, îmi închipuiam, speram că mă puteţi ajuta.

— Cum anume?

— Spunându-mi ce aţi găsit acum douăzeci şi cinci de ani.

În timp ce mă cercetează din priviri, îşi mângâie bărbia contemplativ.

— Hai să fiu cinstit! îmi spune. Haide să fim amândoi cinstiţi! Ştiu mai multe decât las să se vadă.

Ne măsurăm unul pe celălalt din priviri.

— Ştiţi ce conţine racla? îl întreb.

— Mai întâi vreau să ştiu unde e.

— În siguranţă.

— Şi n-ai deschis-o?

— Bineînţeles că nu!

— Perfect! Bjørn, ai încredere în mine?

— Nu.

Răspunsul meu sincer îl face să se prăpădească iarăşi de râs.

— Prietene, te-nţeleg! Îţi înţeleg scepticismul, dar gândeşte-te puţin… Habar n-ai ce amploare au acţiunile tale! Sunt atâtea lucruri pe care nu le ştii. Trebuie să restitui racla!

Ochii lui sunt imploratori, insistenţi.

— De ce?

— Nu poţi să te-ncrezi în mine, pur şi simplu?

— Nu. Vreau să ştiu ce se află în raclă!

Închide ochii şi respiră pe nas un timp.

— Crede-mă când îţi spun că te-nţeleg. Eşti curios, bănuitor, nesigur. Şi speriat, poate. Te gândeşti că totul se leagă de bani.

— M-am gândit şi la asta.

— Dar lucrurile nu stau aşa.

— Atunci, cu ce are legătură racla?

— E o poveste lungă.

— Am destul timp la dispoziţie.

— E o poveste complicată şi întortocheată.

— Ştiu s-ascult.

— Nu mă-ndoiesc.

— N-aştept decât o explicaţie.

— Am înţeles. Dar sunt nevoit să te rog s-accepţi că răspunsul la acest mister e atât de delicat, de sensibil, încât nu-ţi poate fi dezvăluit.

— Ce tâmpenii arogante!

Izbucnirea mea îl amuză.

— Bine spus, domnule Beltø, bine spus! Pari un om căruia i se poate încredinţa un secret.

Nu e o întrebare. E o afirmaţie. Sau o poruncă. Orice ar fi, nu răspund nimic.

— S-ar spune că n-am de ales, continuă.

Nu vorbeşte cu mine. Vorbeşte cu sine şi mă lasă să trag cu urechea la conversaţie.

— Mă văd nevoit să te fac părtaşul unui mic… secret. Voi fi nevoit! repetă. N-am de ales.

Nu scot niciun cuvânt. Îmi spun: „Nu cred c-ar putea fi mai melodramatic de-atât.“ Dar mă înşel. Face o mişcare să se ridice, dar se răzgândeşte şi rămâne aşezat.

— Domnule Beltø, eşti dispus să depui un jurământ?

— Un jurământ?

Mă gândesc la jurământul pe care directorul Viestad l-a luat atât de în serios.

— În calitate de gentleman şi de cercetător, îţi cer să promiţi că nu vei dezvălui niciodată cele ce urmează să-ţi spun.

E greu de spus dacă glumeşte.

— Promiţi?

Aproape că mă aştept ca zidul să se despice şi ca o echipă de douăzeci de oameni de la „Camera ascunsă“ să năvălească în încăpere râzând, cu flori şi microfoane. Dar nu se petrece nimic.

— Bine, promit.

Nu sunt sigur dacă am spus-o cu convingere.

— Bine, spune DeWitt.

Încă nu mi se adresează mie, ci mai degrabă unui spirit care pluteşte undeva, deasupra capului meu.

— Cum să-ncep? se întreabă. Ei bine… l-ai putea numi un club exclusivist pentru domni, un club

pentru iniţiaţi, pentru cunoscători, un club distins de arheologi.

— Un club de arheologie?

— Nu pentru orice arheolog de rând. Noi suntem cei mai buni! Îi spunem simplu: Clubul. A fost înfiinţat cum o sută de ani, de Austen Henry Layard. Layard a adunat cincizeci dintre cei mai buni arheologi, exploratori şi aventurieri ai vremii. Numărul membrilor nu poate depăşi cincizeci. Când unul moare, ceilalţi se strâng şi votează pe cine ar vrea să invite să facă parte din club – ceva asemănător cu un conclav papal. Ei, sigur că nu la fel de important, adaugă el, într-un fel care mă face să mă întreb dacă vorbeşte serios sau nu.

— Şi dumneavoastră sunteţi îndeajuns de norocos să faceţi parte din acest Club?

Nu pare să-mi perceapă sarcasmul.

— Cu toată modestia, răspunde el luându-se prea în serios, eu sunt preşedintele Clubului.

Mă priveşte, aşteptând să vadă ce impresie a făcut această revelaţie asupra mea. În zadar. Bineînţeles, aş putea să mă prefac impresionat.

— E absolut necesar să-nţelegi importanţa micului nostru club. Cei cincizeci cei mai de seamă arheologi se adună neoficial şi într-o atmosferă conivială. Totul se petrece strict confidenţial, de două ori pe an. Cei mai mulţi dintre noi sunt profesori la universităţi de renume. Vorbim, facem schimb de poveşti, dezbatem. Şi ne simţim bine, fireşte!

— Ah, ce veselie! exclam.

Bărbatul mă scrutează.

— Chiar aşa!

Atitudinea mea îl nedumereşte. Probabil că e obişnuit să fie tratat cu mai mult respect şi cu o admiraţie plină de umilinţă.

— Nu cumva aveţi un loc disponibil pentru un asistent albinos din Norvegia?

— Domnule Beltø, am impresia că nu luaţi treaba asta în serios!

Mă holbez la el. Fireşte că are dreptate. Îşi mijeşte ochii şi se uită în gol.

— Discuţiile clubului nostru au dus la unele dintre cele mai spectaculoase descoperiri arheologice ale ultimelor decenii. Bineînţeles, absolut neoficial. Clubul nu-şi arogă niciodată meritele unuia dintre membrii săi. Deşi Clubul, în calitate de grup, ar putea constitui motivul pentru care au fost iniţiate anumite excavări sau poate explica de ce săpăturile s-au desfăşurat într-un anumit loc. Clubul constituie un mod de a ne împărtăşi experienţa, de a crea un fel de bază de date intelectuală, la care putem contribui cu toţii prin cunoştinţe şi de pe urma căreia putem profita sub forma expertizei a cincizeci de membri.

Mă sprijin de spătarul scaunului şi îmi încrucişez braţele la piept. Oamenilor bine informaţi le vine atât de uşor să îndruge platitudini sforăitoare când discută despre domeniul lor. Pur şi simplu nu sunt conştienţi că o fac.

— Poate crezi că suntem nişte savanţi bătrâni, inspizi şi fără umor.

Râde.

— Ah, prietene, gustăm din plăcerile gastronomice, ne bucurăm de cele mai bune vinuri şi lichioruri!

— Şi, noaptea târziu, poate vă bucuraţi şi de compania unor studente drăguţe?

Mă priveşte jignit.

— Nu, dar jucăm jocuri.

— Jocuri?

— Organizăm concursuri, provocări. Sunt deosebite: o combinaţie între rebusuri istorice, cartografie şi – fireşte – arheologie. O poţi numi o căutare de comori la nivel avansat. La fiecare cinci ani, lansăm o nouă provocare. Primul care găseşte soluţia şi aduce artefactul ascuns e numit copreşedinte. În prezent, suntem cinci.

Încep să am o mică bănuială încotro bate.

— Ultima dată am ascuns un toiag runic într-un mormânt mesopotamian. Un anacronism foarte amuzant, zice şi chicoteşte. Am inventat un rebus bazat pe taurii cu cinci picioare ai lui Layard, aflaţi la British Museum, care i-a dus pe cei mai isteţi la Nimrod.

— Iar anul ăsta, îl întrerup, aţi îngropat o raclă de aur la Mănăstirea Værne.

— Eşti isteţ, dar lucrurile nu sunt chiar atât de simple. Anul ăsta sărbătorim aniversarea Clubului şi am dorit o provocare deosebită. Am anulat concursul.

Îşi drege glasul, apoi face o pauză.

— L-am însărcinat pe Michael MacMullin să alcătuiască rebusul, iar el l-a făcut ajutându-se de mitul Raclei Sfintelor Taine. În anii ’70, când tatăl tău era student, a scris o carte împreună cu Graham Llyleworth, în care sugera că racla e îngropată într-un octogon din Vaærna, în Norvegia.

Nu îi atrag atenţia că a omis cu modestie să spună că el este al treilea autor al cărţii.

— A fost un rebus foarte ingenios. Descifrabil, dar dificil. O provocare strălucită.

Ştiu ce urmează să spună.

— Şi pe urmă s-a-ntâmplat ceva, sugerez eu.

— Din păcate, da. E o situaţie dificilă pentru micul nostru club anonim, pentru SSI, pentru British Museum. De fapt, e stânjenitor pentru întreaga arheologie britanică.

Se strâmbă.

— Situaţia ar fi putut provoca un scandal. E o chestiune atât de delicată!

Se holbează la mine.

— Şi scandalul încă n-a fost evitat.

Inspiră.

— Să-ţi povestesc despre Michael MacMullin! Este unul dintre copreşedinţii clubului şi unul dintre cei mai distinşi membri. Un profesor de marcă. Poate că lucrările lui îţi sunt cunoscute? MacMullin este un vizionar, dar are şi câteva inhibiţii. A furat racla din British Museum.

— A furat-o? Racla?

— Racla de aur pe care aţi găsit-o e un artefact care a fost descoperit iniţial în 1959, la Khartum. De atunci, a făcut parte din colecţia British Museum.

Informaţia aceasta mă învăluie într-o uluire neplăcută. Khartum, în Sudan, este locul despre care a scris tata în scrisoarea strecurată în volumul lui Grethe. De ce nu a ştiut sau nu a pomenit nimeni că racla a fost descoperită acum patruzeci de ani? Oare Grethe îmi ascunde ceva?

Nu vreau să-şi dea seama ce anume ştiu şi ce nu, aşa că îl las să continue.

— MacMullin a ieşit din muzeu cu racla în diplomat. Evident, a îngropat-o la Mănăstirea Værne, în Norvegia.

I-aş putea atrage atenţia că mă aflam acolo când au dezgropat racla. Dacă DeWitt n-ar fi fost arheolog, i-aş fi explicat despre formaţiunile solului, despre modul în care nisipul şi pământul se tasează în straturi de-a lungul secolelor şi care sunt distruse în momentul în care cineva sapă o groapă şi o umple

la loc. I-aş fi explicat că pământul din jurul raclei era compact, iar distribuirea straturilor de pământ din jur era netulburată. Dar nu îi spun nimic.

— A fost un scandal destul de mare. A cam sărit calul. Clubul n-a mai cunoscut niciodată o asemenea situaţie. Nu ne rămânea de făcut decât un singur lucru: să limităm pagubele. Sigur că ne-am dat seama unde a îngropat MacMullin racla. Dar se punea problema care era locul precis. Am aflat când am găsit fotografia făcută prin satelit pe care o comandase. Fusese făcută pe film infraroşu, aşa că am putut vedea structurile subterane. Şi era acolo. De fapt, *erau* acolo, un octogon şi o fortăreaţă circulară, amândouă în solul de la Værne. Restul a fost destul de simplu. Am botezat totul „Operaţiunea racla“. Am organizat săpăturile. Fără o anumită marjă oferită de fotografiile prin satelit, ar fi fost imposibil să localizăm octogonul. Dacă am fi încercat să extragem racla pe furiş, am fi fost prinşi. Aşa că ne-am prefăcut că suntem în căutarea unei fortăreţe circulare. Am jucat după reguli. Am cerut un permis. Am plătit toate taxele. Ba chiar am fost de acord să primim un inspector norvegian, un flăcău isteţ, care până la urmă ne-a încurcat în mod neaşteptat.

Zâmbeşte şi se uită la mine.

— Guvernul britanic a avertizat autorităţile norvegiene în privinţa amplorii acestei afaceri. Ambasada Marii Britanii de la Oslo ne sprijină. Domnule Beltø, nu prea cred că ai de ales! Va trebui să restitui racla!

Am impresia că sunt un puşti în dimineaţa de Crăciun, după ce cadourile au fost oferite şi te ghemuieşti la loc pe un colţ de canapea, încălzit, gol pe dinăuntru şi cu o senzaţie de slăbiciune, pentru că agitaţia a trecut. Părinţii, bunicii, mătuşile şi unchii stau cu toţii în jurul tău, zâmbind şi sorbind din pahare, iar tu îţi dai seama că totul s-a terminat şi că se va repeta abia peste un an. Indiferent cât de fantasmagorică ar fi explicaţia lui DeWitt, e ca un duş rece.

— Înţeleg, îi spun.

De data aceasta, e rândul meu să mă uit în gol.

— Înţelegi…

— O să primiţi racla!

— Mă bucur sincer. E la tine?

— Din păcate, nu. Am lăsat-o în Norvegia.

Se ridică.

— Vino! mă îndeamnă. Am un avion care aşteaptă la Stansted.

— În seara asta am o întâlnire pe care nici nu mă gândesc s-o ratez. Dar putem pleca mâine.

— O întâlnire cu o femeie?

— Cu o zeiţă.

Îmi face cu ochiul. Chiar dacă anii i-au mai stins pasiunile, acestea încă mocnesc în amintire.

În drum spre ieşire, trec pe la baie. Rola de hârtie igienică e intactă. Săpunul nu a fost atins. Prosopul de mâini e proaspăt călcat. Dar oglinda e acoperită de urme de degete şi de murdărie. Nimeni nu s-a deranjat să desprindă abţibildul cu preţul: 9,90 £. O bagatelă, după părerea mea.

DeWitt îmi strânge mâna la plecare. Cădem de acord să ne întâlnim în faţa hotelului meu a doua zi de dimineaţă. Îmi mulţumeşte că m-am arătat atât de cooperant.

În timp ce cobor treptele de la intrare, limuzina opreşte la marginea trotuarului. Deschid portiera şi urc. DeWitt îmi face cu mâna. Pare un unchi bogat şi excentric. Limuzina o ia din loc. Nu i-am spus

încotro trebuie să o ia, dar, după cinci minute, maşina opreşte în faţa hotelului.

16

— Mâine plec acasă, îi spun.

Diane s-a izolat într-un balon de indiferenţă. Ridică privirea către mine.

— Aşa de repede?

Are o expresie obosită. Mă întreb dacă nu cumva e drogată.

Locuieşte într-un apartament dintr-un bloc înalt, la etajul nouăsprezece, şi are parte de o privelişte care mă face să mă întreb dacă nu cumva ceea ce se vede în depărtare e Turnul Eiffel. Holul este pavat cu gresie albă şi neagră, care pare o tablă de şah, iar mozaicul de oglinzi de pe peretele opus îl face să pară şi mai lung. O arcadă duce către o bucătărie îngustă. Sufrageria are deschidere spre cer, un perete întreg fiind alcătuit din ferestre. La înălţimea asta, probabil că Diane trebuie să iasă pe balcon în fiecare dimineaţă, să şteargă norii de pe geamuri.

Canapeaua de piele sclipeşte în nuanţe de negru şi roşu. Masa de sticlă e atât de groasă, încât ai putea oricând să te adăposteşti sub ea dacă cineva şi-ar pune în cap să te vâneze cu un bazooka.

Stau la fereastră. La picioarele mele, Londra se întinde în depărtare ca un evantai de clădiri, străzi şi parcuri.

— Ai o privelişte incredibilă! o laud.

Diane îmi mulţumeşte. Ceva vibrează între noi, dar nu îmi dau seama ce anume.

— Apartamentul e grozav! exclam.

Sunt pe cale să adaug că pare să fi fost decorat de un designer de interioare. Dar nu ştiu dacă mi-ar lua remarca ca pe un compliment sau dacă ar crede că sunt sarcastic.

— De fapt, e opera lui Brian.

— A cui?

— A tipului cu care am avut o relaţie. Brian. Era designer de interioare.

O ambulanţă înaintează pe străzile de jos, ca o lumină albastră.

— Lucy m-a ajutat azi, îi spun. E grozavă.

— Aţi reuşit să rezolvaţi ceva?

— La muzeu nu, dar s-a-ntâmplat ceva cât timp eram acolo.

— M-a sunat. Mi-a spus că eşti drăguţ.

— Drăguţ?

— Şi foarte ciudat.

— Ciudat?

Diane râde de mine.

— Deci, ce s-a-ntâmplat la muzeu?

— M-a găsit un bărbat de care încercam să dau.

— Cine?

— Îl cheamă DeWitt. Charles DeWitt.

Nu spune nimic, dar îmi dau seama că recunoaşte numele şi e uluită. Nu prea îmi vine să o întreb de el.

Mi-a pregătit o masă vegetariană cu ajutorul unei reviste care încă stă deschisă pe bancul de lucru din bucătărie.

— Sper că mi-a ieşit, îmi spune, unindu-şi palmele cu o nervozitate care e în acelaşi timp înduioşătoare şi atât de tipică pentru mulţi oameni, care au impresia că mâncarea vegetariană cere un talent aparte, pe care doar puţini îl au.

Mă aşez la o masă rotundă, în colţul sufrageriei care e cel mai apropiat de bucătărie. Diane se agită încoace şi încolo, tot aducându-şi aminte de câte ceva. Toarnă vinul alb şi îmi întinde o baghetă din care rup o bucată şi un castron cu unt şi usturoi. Rămâne în picioare, cu mâinile încleştate pe spătarul scaunului, şi mă priveşte, în aşteptare.

— E delicios, îi spun cu gura plină.

Zâmbeşte şi îşi netezeşte fusta pe coapse înainte de a se aşeza. Gestul ei are ceva primar şi feminin. Îşi ridică paharul de vin şi dă din cap către mine. Vinul e sec.

— Acest domn DeWitt e de-a dreptul fascinant.

— Te-a ajutat?

— A încercat.

— Deci, ce ţi-a spus?

— O poveste lungă, cusută cu aţă albă.

— Chiar aşa?

— Mda. Nişte minciuni.

— N-ai încredere în el?

— Mă gândesc la lucrurile pe care a omis să mi le spună.

— Lumea e plină de mincinoşi, zice ea ca pentru sine.

Ochii ei îmi spun că e cu totul în altă parte.

— Am impresia că m-au urmărit până aici, adaug eu după o vreme.

— Poftim?

— Când am plecat de la hotel, m-a urmărit o maşină. Sper că n-are prea multă importanţă.

— Te-au urmărit pân-aici? întreabă indignată, surprinsă. Ce ticăloşi!

Dă să mai spună ceva, dar se opreşte. Mă ţintuieşte cu privirea, de parcă ar vrea să-mi dea nişte veşti proaste. Poate vrea să-mi spună că nu ar trebui să iau prea în serios invitaţia asta la cină. Că nu ar trebui să cred că suntem făcuţi unul pentru celălalt, dar că sunt un tip de treabă şi se gândeşte să mă pună pe lista ei de posibili parteneri. Laolaltă cu Brian şi cu George, şi alţi nouăzeci şi opt de bărbaţi.

Mâncăm aproape fără să schimbăm un cuvânt. La desert, Diane a pregătit o spumă delicioasă. La fundul castronului, sub spumă, descopăr o căpşună şi o bucată de ciocolată. A botezat desertul „Deliciul arheologului“.

Diane pune un album vechi de-al formaţiei Chicago, un disc adevărat la un pick-up adevărat. Micşorează luminile. Ciorapii ei de nailon lucesc în lumina pâlpâitoare a flăcărilor mici.

Diane se aşază pe canapea, lângă mine, iar pielea scârţâie. La fel şi discul. Probabil că l-a ascultat de multe, multe ori. Câteva minute, stăm în tăcere, nesiguri, temându-ne să ne apropiem prea mult. Sau temându-ne de contrariu.

Mă întreabă dacă vreau ceva de băut. Îi spun că da. Se duce până în bucătărie şi se întoarce cu gin Beefeater, cu apă tonică Schweppes, două pahare şi nişte cuburi de gheaţă. Spunem „noroc“ şi chicotim

când ciocnim paharele. Pe urmă stăm pe canapea şi bem în tăcere. Niciunul dintre noi nu ştie de unde să înceapă. Încerc să mă gândesc la nişte cuvinte romantice, orice ar putea destrăma stânjeneala.

Dar ea vorbeşte prima:

— Crezi că faci progrese? Mă refer la cercetările tale.

OK, poate că replica ei nu e prea romantică, dar cu siguranţă a spulberat tăcerea apăsătoare.

— Ştiu tot atât de puţin ca atunci când am plecat. Şi totuşi, sunt mai zăpăcit.

Diane râde încet.

— E aşa de ciudat când mă gândesc că ai o… viaţă, acolo, în Norvegia.

— Mă rog, există vieţi şi vieţi. A mea nu e spectaculoasă.

— Nu ştiu mai nimic despre tine.

— Ei bine, nici eu.

— Povesteşte-mi despre tine!

Îi povestesc. Nu durează prea mult.

Dincolo de fereastră, Londra pâlpâie dedesubtul nostru, ca un miliard de puncte de lumină.

— Nenorociţii ăia! şopteşte Diane pentru sine.

— Cine?

— Au impresia că sunt stăpânii mei.

— Cine crede asta?

— Tata şi lacheii lui plini de zel. „Fă asta, fă ailaltă! Fii fată de treabă, Diane, fă aşa cum spunem, Diane!“ Mi se-ntoarce stomacul pe dos.

Paharul ei e gol. Al meu e încă pe jumătate plin. După ochii ei, îmi dau seama că deja s-a ameţit. Îşi toarnă iar în pahar şi pune un disc nou – „Hotel California“. Are un CD player, dar în seara asta nu pune decât discuri din anii ’70. „Pe autostrada întunecată… Cu vântul rece în plete…“ O mică flacără de nostalgie creşte în mine. „Aroma caldă a marijuanei…“ Închid ochii şi mă las în voia amintirilor.

— Îmi aminteşti de un băiat pe care l-am cunoscut, îmi spune.

Deschid ochii şi o privesc în tăcere. Soarbe de câteva ori din pahar, iar cuburile de gheaţă se lovesc de sticlă.

— Îl chema Robbie, Robert. Noi îl strigam Robbie.

Tac în contiunare.

— De fapt, până acum nu mi-am dat seama de cine anume îmi aminteşti atât de mult. Dar acum înţeleg. Îmi aminteşti de Robbie.

Mă priveşte şi totodată priveşte prin mine.

— Robbie Boyd. Am fost iubiţi o vară.

— Acum multă vreme?

— Aveam amândoi cincisprezece ani. Învăţam la internate diferite.

— Era albinos? o întreb.

Pare uimită.

— Ai zis că-ţi amintesc de el, îi explic.

— Nu în sensul ăsta. Sunteţi asemănători ca personalitate.

— Şi unde e acum?

— A murit.

— Ah.

— Într-un accident de maşină.

— Ah.

— Am aflat din întâmplare. Nimeni nu ştia că ne-ntâlneam. N-am putut să spun nimănui. Într-un fel, nu l-am uitat niciodată. De fiecare dată când mă întâlnesc cu un tip, am senzaţia că-l înşel pe Robbie. Poate de-aia n-am reuşit să am o relaţie stabilă.

Pierdută în gânduri, Diane chicoteşte, oftând adânc.

— Te simţi vreodată singur? mă întreabă, mângâindu-mi părul.

— Din când în când.

— Nu mă refer la faptul că n-ai pe nimeni sau că locuieşti singur. Vreau să spun… să te simţi singur.

— Uneori.

— Când eram mai mică, mă simţeam cea mai singură persoană din lume. Am crescut fără mamă. A murit la naştere. Iar tata…

Soarbe din băututră.

— Ce e cu el?

— El… Diane ridică din umeri. A fost mereu atât de distant. Mai degrabă mi-a fost ca un unchi de treabă. Cred că de-aia m-am îndrăgostit atât de tare de Robbie. A fost ca şi cum aş fi găsit în sfârşit pe cineva, dacă-nţelegi ce vreau să spun.

— Eu mi-am pierdut tatăl în copilărie.

— Trebuie să fi fost şi mai rău, îmi zice. L-ai cunoscut. Ai pierdut un om pe care l-ai iubit. Eu n-am avut niciodată o mamă pe care s-o pierd.

— Atunci, n-a lăsat un gol în urmă?

— Sau poate că golul e atât de mare, încât nici n-am băgat de seamă că mă aflu chiar în mijlocul lui.

Mă priveşte.

— Câteodată mă simt al naibii de singură! Chiar şi când sunt cu un tip.

— Te poţi simţi singur stând în mijlocul unei mulţimi.

— Ai avut multe iubite?

— Nu chiar atât de multe.

— Eu am avut! Ei, adică nu iubite! Tipi. Bărbaţi! Şi ştii ce?

— Spune-mi!

— Tot mă simţeam al naibii de singură. Chiar dacă ai avut o sută de bărbaţi, tot te simţi al naibii de singură.

Ridic din umeri. Pentru mine, a avea o sută de femei e o noţiune pur teoretică. Ca şi cu ultima teoremă a lui Fermat, nici măcar nu înţeleg problema.

O întreb:

— Şi chiar ai avut o sută de bărbaţi?

Râde înăbuşit.

— Aşa am senzaţia. Nouăzeci şi nouă! Habar n-am! Într-un fel, n-am avut decât un singur iubit: pe Robbie. Ceilalţi au fost doar… înţelegi…

Se apleacă spre mine. Îi cuprind umerii cu braţul stâng.

— Câteodată îl urăsc! exclamă.

— Pe Robbie?

— Nu, pe tata. Nu mă-nţelege greşit. Îl iubesc. Dar câteodată îl urăsc atât de mult!

Oftează, se răsuceşte spre mine şi îmi cercetează faţa cu atenţie.

— Ţi-a mai spus cineva că eşti foarte drăguţ?

— Mmm, da. După câteva pahare.

— Nu glumesc. E atât de uşor să te placă omul!

— Diane, ştiu cum arăt.

— Eşti drăguţ.

— Şi tu eşti drăguţă.

Râde tare şi mă împunge cu arătătorul în coaste.

— Ce linguşitor eşti!

Mă priveşte adânc în ochi.

— Mă bucur mult că te-am cunoscut, îmi spune.

— De ce?

— Pentru că te plac. Pentru că n-am mai întâlnit pe nimeni ca tine, pe cineva care să fie pe de-a-ntregul el însuşi, cineva care nu ţine să fie ca ceilalţi. Pur şi simplu eşti tu însuţi.

— Nu că aş avea de ales.

— *Crezi* în ceva. Nu cedezi niciodată, indiferent de obstacole. Dintotdeauna am admirat oamenii ca tine. Iar între timp, nenorociţii ăia…

— Cine?

— Au impresia că pur şi simplu pot să…

Se opreşte.

— Dacă ai şti… Ei, ducă-se dracului! spune Diane cu înverşunare.

Îmi spun că urmează să se întâmple ceva.

Pe urmă se apleacă şi mă sărută.

Am sărutat o fată pentru prima oară la şaisprezece ani. Ea avea paisprezece. O chema Suzanne. Era oarbă.

Sărutând-o pe Diane, mă gândesc la Suzy. Nu ştiu de ce. Nu m-am mai gândit la ea de ani de zile. Dar ceva în felul de a săruta al lui Diane (un fel de stăruinţă stângace, ca şi cum vrea să o facă, dar totodată nu vrea) deschide un sertar cu amintiri uitate. Îmi amintesc de trupul lui Suzy, de formele ei încă neîmplinite şi cum respiram cu greu unul în gura celuilalt.

Respiraţia lui Diane miroase a gin. Limba i se zvârcoleşte jucăuş. Nu ştiu unde să îmi pun mâinile.

Se retrage puţin, îmi ia faţa în mâini şi mă priveşte. Are o privire derutată, ochii injectaţi, ca cei neobişnuiţi cu băutura. Mai văd şi altceva în ochii ei. Să fie mânie? Tristeţe? Derută?

Începe să-şi desfacă nasturii bluzei în tăcere. Amorţit de expectativă, urmăresc fiecare mişcare. Odată ce bluza e descheiată, Diane îmi ia mâna şi îmi conduce degetele către sutien. Îmi aruncă o privire furişă. „Bjørn, albinosul cel blând.“ Un bărbat dintr-o sută.

Mă conduce în dormitor. Pereţii sunt vopsiţi într-un purpuriu-aprins. Patul uriaş e acoperit cu o cuvertură neagră, cu un model îndrăzneţ de fulgere aurii. Pe noptieră se află un teanc de reviste de modă.

Smulge cuvertura, se aşază pe pat şi îşi dă jos fusta. E îmbrăcată special pentru seara asta. Sutienul roşu, transparent, se asortează cu chiloţii. Se rostogoleşte în pat, aşteptându-mă. Îmi deschei cămaşa şi

mă lupt cu cureaua. Îmi face mereu probleme când o femeie nerăbdătoare mă priveşte cum o desfac. Deşi nu e o problemă pe care o întâlnesc prea des.

Mă aşez pe marginea patului, iar ea se întinde şi mă sărută lacomă. Mă simt stupid, neajutorat. Ştiu ce am de făcut, şi totuşi nu o fac. Stau ca trăsnit şi o las pe ea să preia iniţiativa.

Cel puţin pentru un timp. Deschide un sertar al noptierei şi scoate patru funii scurte de mătase.

Râde agitată.

— Vrei să mă legi?

În mod clar, e beată.

Mă holbez la funii.

— Te simţi şocat? întreabă.

— Ăă, nu.

O spun de parcă nu fac decât să leg femeile de pat şi să fac dragoste cu ele până îmi pierd minţile.

— Chiar *eşti* şocat! Îmi dau seama după faţa ta.

— Nu, nu, deloc! Am citit despre treburile astea.

— Nu vrei să-ncerci? Să-mi spui dacă nu vrei!

Dar evident că vreau. Doar că nu ştiu prea bine cum să fac. Îmi arată ea. Îi leg încheieturile mâinilor şi gleznele de cei patru stâlpi ai patului. Respiră precipitat. Fiecare cu propriile dorinţe.

N-am mai făcut sex aşa. Nu sunt puritan, dar de fiecare dată treceam direct la treabă.

Nesigur cum să procedez, mă lipesc de ea. Degetele mele o excită atât de mult, încât pare că abia îmi suportă atingerea.

Iar apoi mă lovesc de o problemă nemaiîntâlnită înainte. Încă poartă chiloţeii, dar picioarele îi sunt depărtate şi legate. Dacă desfac funiile, vraja se va destrăma. Îmi bat capul cum să scap de lenjeria ei. În cele din urmă, mă dau bătut şi trag de materialul elastic într-o parte. Dar am spus destul.

După aceea, în timp ce zăcem înlănţuiţi sub cuvertură, Diane mă întreabă:

— Hei, crezi c-aş putea să vin cu tine în Norvegia?

Îmi interpretează greşit tăcerea.

— N-am vrut să fiu băgăcioasă, scuză-mă.

— Nu, nu, nu. Ar fi… frumos.

— Urmează să-mi iau un concediu de câteva săptămâni. M-am gândit c-ar fi frumos să văd Norvegia. Cu tine.

— Eu plec mâine acasă.

— Nu contează! Vreau să spun, asta dacă vrei să vin.

— Mi-ar plăcea mult dac-ai veni.

Diane mă trezeşte la ora trei dimineaţa.

— Ai ascuns-o cum trebuie, nu?

Habar n-am despre ce vorbeşte.

— Racla, mă lămureşte. Mă gândeam la ceva ce ai spus. Sper că e la loc sigur.

Sunt atât de obosit, încât o văd dublu; încântătoarele gemene Diane.

— E la loc sigur, bolborosesc.

— Nici nu-ţi trece prin cap cât de bine se pricep să găsească lucruri, atunci când vor. Tipii ăştia sunt tari.

— Ce te face să spui asta?

— Vreau să ştii că sunt de partea ta, chiar dacă lucrez pentru SSI şi aşa mai departe. Îmi dau seama că nu poţi să te-ncrezi în mine sută la sută. Dar, orice s-ar întâmpla, o să fiu mereu de partea ta.

— Normal că am încredere în tine.

— Sper, dar nu te-ncrede în mine total, bine? Poate mi-au pus vreun microfon în geantă, sau mai ştiu eu ce. Aşa că nu trebuie să-mi spui niciodată unde ai ascuns racla sau alte informaţii importante. OK?

— Am ascuns-o la un prieten. Nu-l cunoşti. Şi am încredere în tine, îi spun şi mă întorc pe cealaltă parte.

Diane se lipeşte de mine. Sânii ei îmi apasă pielea sensibilă a spatelui. Adorm din nou cu ea lângă mine.

17

Nu l-am mai văzut până acum pe angajatul de la recepţie. E înalt, cu păr blond-deschis, şi seamănă cu un zeu arian al războiului. Dar, când deschide gura, vocea îi e atât de nazală, iar tonul, atât de supus, încât mă gândesc că îşi bate joc de mine. Zâmbind şi făcându-mi cu ochiul, îmi spune că sunt foarte popular. Apoi îmi întinde două mesaje. Primul e un fax, iar celălalt e un bilet scris de mână din partea Lindei, regina nopţii. Mesajul ei e scurt şi aproape fără greşeli de ortografie. A sunat Jocelyn DeWitt.

Faxul e scris de mână, pe o hârtie cu antetul Oficiului Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural:

Bjørn,
Am încercat să te sun. Unde naiba eşti?
Nu reuşesc să dau de Grethe. Îmi pare rău. Are vreo rudă la care e posibil să stea?
Sună-mă, bine?
C.

Camera mea e aproape la fel cum am găsit-o. Înainte de a pleca, am pus o scobitoare sub valiza de sub pat, ca să mă asigur şi să mă conving că sunt un dobitoc paranoic. Dar acum scobitoarea e pe parchet.

În duş, apa spală de pe mine mirosul Dianei şi secreţiile ei uscate.

Apoi mă schimb şi, înainte de a mă apuca să-mi fac bagajul, o sun pe Jocelyn DeWitt. Nu pentru că vreau să vorbesc cu ea, ci pentru că sunt politicos. Şi – trebuie să recunosc – pentru că sunt curios.

Îmi răspunde menajera. Deşi acoperă receptorul cu palma, o aud spunând că la telefon e domnul care a întrebat despre domnul Charles.

Jocelyn DeWitt răspunde de la un alt telefon.

Mă prezint. Bjørn Beltø, arheolog din Norvegia.

— Arheolog? exclamă femeia. Aha, înţeleg! Acum se explică multe.

Vocea ei e catifelată, blândă, şi pare că ajunge la mine dintr-un alt secol.

— Ce anume se explică?

— Ei bine, până să moară, şi Charles al meu a fost arheolog, cu toate că asta a fost… cu mult timp în urmă. Acum douăzeci de ani.

Încremenesc.

— În Londra nu există multe persoane cu numele DeWitt, îi spun.

— Familia soţului meu era franceză. S-au mutat în Anglia în timpul Revoluţiei. Ce anume doreaţi să aflaţi despre Charles?

Îi mărturisesc că am sunat la întâmplare singurul DeWitt din cartea de telefoane a Londrei.

— Fiţi sigur că mi-aţi stârnit curiozitatea, îmi zice. Sunt atât de curioasă să aflu ce anume doriţi şi cine sunteţi. Vă rog să mă iertaţi, dar au trecut atât de mulţi ani de la moartea lui Charles. Cu ce vă pot fi de folos?

E 08.30. Vor veni să mă ia peste o oră şi jumătate.

18

Jocelyn DeWitt e o femeie graţioasă, cu un gât ca de lebădă, mişcări fluide şi voce adormitoare, care parcă evocă pahare de cristal, vânători de vulpi şi lungi după-amiezi petrecute în umbra răcoroasă a reşedinţei de vară. În ochii ei se citeşte o siguranţă de sine relaxată şi jovială. Totul la ea sugerează că nu a fost niciodată nevoită să se ridice din pat la ora şase dimineaţa, ca să aţâţe focul în vatră. Tocmai de aceea e cu atât mai şocant să auzi cum câte o înjurătură zdravănă se strecoară în vocabularul ei rafinat, explodându-i pe buze ca o grenadă.

Îşi dirijează menajera plinuţă, neagră, cu mişcări iuţi din degete. Probabil au un cod al lor, aşa cum se întâmplă cu stăpânii şi servitorii care trăiesc împreună de atâta timp, încât au devenit un singur organism. Menajera înţelege când fluturarea mâinii sau pocnetul din degete înseamnă „Ieşi imediat şi închide uşa după tine“, sau „Adu lichiorul de banane“, sau „De ce nu-i oferi un trabuc acestui domn norvegian“.

Nu am mai fost prin zonă. Nici măcar nu e acelaşi cartier în care am vizitat casa lui Charles DeWitt. Sau casa fantomei sale.

Ne aflăm într-o cameră de zi împovărată de candelabre şi ferestre arcuite, de tapiserii de Gobelin şi covoare groase, de mobilă în stil baroc, cu un şemineu imens şi – măi să fie! – o sobă de teracotă într-un colţ.

Femeia mă ia de mână şi mă duce la şemineul imens.

— Iată-l! Dragul meu Charles şi ceilalţi. Fotografia a fost făcută în 1973.

Fotografia înrămată, mărită şi înceţoşată e agăţată la loc de cinste, deasupra poliţei. Culorile sunt şterse. Bărbaţii au părul lung şi poartă tricouri cu modele psihedelice. Mi se pare că oamenii aceia mă privesc încremeniţi în timp.

Sunt strânşi în jurul unui puţ de excavare. Câţiva se sprijină în lopeţi. Alţii poartă batiste pe cap, ca să se apere de soare. În colţul drept, în spatele lui Grethe, stă tata.

Cu braţele încrucişate, Charles DeWitt se înalţă deasupra unui maldăr de pământ, aşa încât îi domină pe toţi. Parcă ar fi supraveghetorul de sclavi, stăpânul grupului. Vasăzică, el e. Bătrânul nu m-a tras pe sfoară. Şi-a tras pe sfoară doar nevasta.

Habar n-am ce secret ascunde, de ce se preface că e mort, nici cum a reuşit să trăiască ascuns atâţia ani, fără să fie dat în vileag. Chiar în inima Londrei.

Îmi spun că sunt prea laş ca să-i spun adevărul.

Poate că s-a plictisit de ea şi s-a încurcat cu altă femeie? Sau poate că a întâlnit un băiat din corul bisericii absolut irezistibil? Poate că, în 1973, împreună cu tata şi cu Llyleworth, a descoperit la Oxford ceva ce l-a făcut să înceteze să mai existe?

Doamna DeWitt mă conduce într-un salon decorat în stil Ludovic al XVI-lea. Ne aşezăm, cu gleznele

încrucişate. Asemenea unui duh ivit dintr-o lampă, menajera îşi face apariţia cu o carafă de cristal.

— Un lichior de banane? mă invită domana DeWitt.

Aprob din cap, politicos. Doamna DeWitt şi-a învăţat menajera să nu privească pe nimeni în ochi, aşa că negresa toarnă în două păhărele, fără ca ochii noştri să se întâlnească. Lichiorul e foarte dulce.

— Al naibii de bun, spune doamna DeWitt, plescăind din buze.

Sunt sigur că nu e primul ei pahar pe ziua de azi.

— Deci, ce voiaţi să ştiţi? mă întreabă, aplecându-se către mine cu un aer de intimitate.

— După cum spuneam, sunt arheolog…

— Dar de ce v-aţi interesat de Charles?

— Am descoperit ceva care mă obligă să fac cercetări. Iar în decursul acestor cercetări, a apărut numele… soţului dumneavoastră decedat.

Lichiorul de banane a ca un sirop în gura mea. Îmi trec limba peste cerul gurii.

— Cum aşa? întreabă femeia.

Îmi dau seama că nu ştiu cum să-i explic. Mai ales că soţul ei trăieşte şi e bine-mersi. Încerc să-i evit curiozitatea.

— Aţi spus la un moment dat că familia DeWitt a fugit din Franţa în timpul Revoluţiei?

— Charles era foarte mândru de filiaţia lui! Nişte nenorociţi de broscoi francezi! Era cât pe ce să fie ghilotinaţi; o familie de arivişti, în opinia mea. Dar umblau în compania regilor şi a aristocraţilor, mai ales femeile – târfe de rang! Pe urmă au şters putina dincolo de Canalul Mânecii. Stră-străbunicul lui Charles a pus bazele unei firme de avocatură, Burrows, Pratt & DeWitt, Ltd. Bunicul şi tatăl lui au preluat-o când a venit vremea. Se aşteptau ca Charles să preia conducerea firmei după moartea tatălui său. Ştiţi, Charles era… educat. A început să studieze Dreptul. Apoi, din senin, s-a apucat de arheologie. S-ar putea spune că profesorul Michael MacMullin l-a convertit. Pentru familia lui Charles, decizia asta însemna nesupunere. De neiertat! Ani de zile, tatăl lui a refuzat să-i vorbească. Abia după ce Charles a devenit profesor universitar, tatăl lui a reluat legătura, ca să-l felicite. Dar nu l-a iertat niciodată.

— Şi în ce an a murit soţul dumneavoastră?

— În 1978.

Răspunsul ei mă face să mă cutremur. Îmi imaginez un perete stâncos, abrupt, o sfoară, o masă informă la poalele peretelui de stâncă. Ea nu pare să observe emoţia mea răvăşitoare.

— Haideţi, tinere! spune. Ce-aţi dori să ştiţi?

— Ce ştiţi despre împrejurările în care a murit soţul dumneavoastră? mă bâlbâi.

— Descreieraţii ăia căutau nu ştiu ce comoară. A fost foarte secretos. De obicei, îmi povestea despre munca lui mai multe decât aş fi vrut să ştiu. Of, cum mă mai plictisea cu trăncăneala lui! Dar, de data asta, nu mi-a spus decât că sunt în căutarea unei racle. Vreo nenorocită de relicvă preistorică, probabil.

„Nu se poate…“

— Şi au găsit-o?

— Cui îi pasă? După moartea lui Charles, m-am mutat la sora mea, în Yorkshire. Am stat cu ea un an. Ca să… ca să-mi revin din şoc. Aţi pierdut vreodată pe cineva apropiat?

— Pe tata.

— Atunci mă-nţelegeţi. Când se-ntâmplă aşa ceva, ai nevoie de timp şi de linişte, ca să-ţi aminteşti,

să te gândeşti, să-ţi croieşti drum prin suferinţă. Poate ca să găseşti un medium care să te ajute să iei legătura cu cel drag. Charles a lăsat cumva hârtii sau alte lucruri care v-au condus până aici?

— Doar o carte de vizită. Cum a murit?

— Din cauza unei infecţii. O tăietură la braţul stâng. O tăietură minusculă.

— Şi asta l-a ucis?

— Rana s-a infectat. Dacă s-ar fi întâmplat în orice alt loc, ar fi fost o rană inofensivă.

— De ce? Unde s-a rănit?

— La mama naibii! Rana a cangrenat înainte să poată fi transportat la spital.

— Unde anume?

— Doar v-am spus: la braţ. I l-au amputat! Tot braţul. Dar maimuţoii ăia fără minte — scuzaţi-mi limbajul – nu erau obişnuiţi să trateze cazuri complicate. A murit la două zile după amputare.

— Dar unde anume?

— În jungla aia infernală.

Tac câteva secunde, apoi întreb:

— Într-o junglă?

— Asta v-am spus.

— Adică… în Africa?

Îşi dă ochii peste cap.

— Doar nu la mama acasă!

— Nu cumva s-a întâmplat în Sudan?

— Dacă ştiaţi de la început, de ce m-aţi mai întrebat?

— Şi ce s-a-ntâmplat cu săpăturile?

Femeia dă din cap.

— Sincer, habar n-am! Nu m-am gândit niciodată la asta. Sau, ca să fiu şi mai sinceră, m-a durut în cot. Mi-a scris înainte de a muri. O scrisoare de adio.

Pocneşte din degete. Menajera care stă în colţ, asemenea unui Buddha rigid şi bondoc, se trezeşte la viaţă, deschide un dulap mic şi îi aduce stăpânei o cutie. Înăuntru sunt cinci pagini scrise de mână, legate cu o panglică de mătase neagră. Doamna DeWitt desface panglica şi îmi întinde foile sfărâmicioase. Ezit.

— Haideţi, luaţi-o! îmi porunceşte.

Malul Nilului, Sudanul de Sud
Luni, 14 august 1978

Scumpa mea Jocy,

N-o să crezi ce ghinion am avut! N-am fost atent (te rog, fără comentarii înţelepte!) când mergeam de la corturi la sit, m-am împiedicat de o rădăcină şi m-am rostogolit pe o pantă abruptă. Nu te îngrijora, draga mea! N-a fost cine ştie ce cădere, dar m-am lovit puţin la genunchi şi mi-am julit braţul de o piatră. A cam sângerat un timp, dar un băiat m-a bandajat şi m-a ajutat să ajung înapoi la tabără. Pe urmă s-a dovedit că nu aveam o trusă de prim ajutor. Tipic, nu? MacMullin mi-a poruncit să rămân în cort şi să stau liniştit azi, să se închidă rana. Nu e chiar atât de adâncă, aşa că sper să nu fie nevoie de copci.

Dar hai să vedem partea plină a paharului! Acum zac plictisit în cort, prin urmare am timp să-ţi scriu câteva rânduri. Da, ştiu c-ar fi trebuit să scriu mai demult, dar MacMullin nu priveşte cu ochi buni timpul liber sau mâinile care nu au nicio ocupaţie…

Aici e mai cald decât mă temeam, de fapt, e de-a dreptul insuportabil. Dar umiditatea e cea care te doboară. Aerul se lipeşte de tine ca o vopsea caldă. A, şi insectele! (Ştiu că nu suporţi gângăniile târâtoare, aşa că nu-ţi mai spun cât de mari sunt – enorme!!! uriaşe!!! –, nici pe unde le găsim – prin paturi! În pantofi! Prin haine!)

Am înaintat (sau am ajuns în adâncime!!! ha, ha, ha) cu săpăturile. N-o să te plictisesc cu toate detaliile arheologice, ştiu cât de insipidă ţi se pare munca mea, dar pot să-ţi zic că suntem pe urmele unei campanii militare persane. Nici nu ştii de câte ori i-am spus lui MacMullin că persanii n-au fost niciodată în posesia raclei! Cavalerii Ospitalieri au ascuns-o probabil în octogonul de la mănăstirea lor norvegiană. Dar nimeni nu m-ascultă. În afară de Birger, fie-i ţărâna uşoară…

Aoleu, e gata masa! Pe mai târziu, iubirea mea!

Noaptea

E 01.30 (dimineaţa!!!). Nu pot să dorm. Bezna din faţa cortului meu freamătă de zgomote ciudate şi mirosuri grele.

Nopţile africane nu seamănă deloc cu cele de acasă. Bezna îţi şopteşte, ca şi cum ar prinde viaţă. Nu mă refer la animale şi la insecte, ci la ceva mult, mult mai mare. Iartă-mă dacă bat câmpii.

Cred că am febră. Mor de frig, chiar dacă în cort sunt vreo treizeci şi cinci de grade şi e mai multă umezeală decât într-o seră.

Tăietura de pe braţ doare ca naiba. La naiba, la naiba, la naiba! O să-ncerc din nou să dorm. Mi-e dor de tine, draga mea!

Sărutări.

Marţi

Temerile mi s-au adeverit. Am febră. Îţi vine să crezi? Cred că nenorocita aia de tăietură s-a infectat.

Nu-ţi face griji, Jocy! MacMullin e hotărât să mă ducă înapoi în sat, unde au un mic spital. Ajungi acolo după o zi de mers pe jos şi alta cu maşina de teren. Trebuie să-ţi mărturisesc că mi-e groază de călătoria asta.

Marţi seara

Toată ziua am zăcut pe o targă, ca o halcă de carne. Opt băştinaşi m-au cărat cu rândul. Râdeau şi sporovăiau între ei, iar eu nu înţelegeam o boabă. Din fericire, MacMullin a trimis cu noi şi doi englezi, Jacobs şi Kennedy. Ei îmi ţin de urât, dar pe căldura asta nu putem să vorbim prea mult.

Căldura şi umiditatea sunt pur şi simplu insuportabile. Jungla e densă şi plină de aburi. Mă aflu la zeci de kilometri de cel mai apropiat ocean, şi totuşi am rău de mare.

Miercuri seara

Jocy, trebuie să-ţi spun ceva. Braţul a început să-mi miroasă. La început, am crezut că e din cauza transpiraţiei, dar pe urmă au început şi alţii să observe. Iar când mi-au scos bandajul, duhoarea ne-a invadat ca un nor otrăvit. Habar n-am dacă o infecţie bacteriană poate mirosi aşa. Poate am cangrenă, nu ştiu. Mi-e frică de ce-i mai rău. Sincer, nu mă simt prea bine. În după-amiaza asta am început să vomit. Dar acum, din fericire, am ajuns la maşini. Aveam de gând să stăm aici peste noapte, dar ceilalţi sunt de părere c-am face bine să plecăm de îndată, deşi condusul noaptea pe drumurile astea o să fie un chin. Mă simt prost că toată lumea se agită atât din cauza mea.

Trebuie să te las. Plecăm.

Joi dimineaţă

Ce noapte! O să-ţi povestesc despre ea mai târziu, acasă.

Dimineaţă, când am ajuns în sfârşit la spital, s-a creat mare agitaţie. Nu cred c-au mai avut un pacient alb, ceea ce e promiţător – o să mă trateze ca pe un zeu căzut din ceruri.

Acum aşteptăm doctorul. Trebuie să-l aducă dintr-un sat de la câţiva kilometri depărtare. O, Doamne, sper să nu fie prea grav, Jocy! Duhoarea e greţoasă. Sigur am făcut cangrenă. Din fericire, am luat-o din timp.

Nu prea sunt în formă.

Vineri seara

Jocy, vai, Jocy, scumpa mea! Trebuie să-ţi dau o veste cumplită. Promite-mi c-o să fii curajoasă, da?

Jocy, mi-au tăiat braţul!

Îţi vine să crezi? Mi-au amputat braţul!!! Doamne, Dumnezeule! Când mă uit în jos, spre stânga mea, nu văd decât un ciot înfăşurat într-un bandaj însângerat. A fost cangrenă, aşa cum mă temeam. Vai, Jocy!

Din fericire, nu e atât de dureros cum mi-am închipuit, dar mi-e rău tot timpul. M-au îndopat cu morfină.

Îmi pare aşa de rău că trebuie să-ţi dau nişte veşti atât de cumplite, şi, pe deasupra, printr-o scrisoare. Îmi pare rău şi c-o să mă-ntorc la tine ca un infirm Ar fi trebuit să te ascult şi să rămân acasă.

Sunt prea obosit ca să mai pot scrie.

Noaptea

Îmi lipseşti. Nu pot dormi.

Vai, cât de rău mă doare!
Îngheţ.

Sâmbătă

Scumpa, iubita mea Jocy,
Astăzi (ilizibil) şi am (ilizibil) cu preotul.
Dar (ilizibil) draga mea, te iubesc. Poţi să ierţi (ilizibil).

Noaptea

E ora (ilizibil).
Jocy, iubirea mea, febra mă face (ilizibil).
Sunt epuizat!!!
Îţi scriu mai târ…

E o poveste captivantă. Probabil că, în timp ce îşi descria agonia, Charles DeWitt avea o sclipire răutăcioasă în privire. Prima pagină e scrisă cu o ortografie cursivă, viguroasă, înclinată spre dreapra, se vede că stiloul apăsa puternic pe hârtie. S-a străduit mult să-şi schimbe scrisul, să îl facă să pară din ce în ce mai greu de citit. La sfârşit, literele nu sunt decât nişte pete ceţoase.

Pun foile jos.

— A murit în primele ore ale dimineţii de duminică, îmi spune doamna DeWitt. Au găsit scrisorile în pat, lângă el. Eu nu ştiu ce să spun. Al naibii mod de a-şi lua rămas-bun, nu credeţi?

— Probabil c-a fost groaznic să citiţi scrisoarea.

— Într-un fel, da. Dar, în acelaşi timp, a fost ca şi cum m-aş fi aflat acolo, ca şi cum aş fi ştiut ce s-a-ntâmplat, ce a gândit şi ce a simţit. Poate mă-nţelegeţi. MacMullin a venit tocmai din Africa, să-mi aducă scrisorile. Şi mi le-a înmânat personal.

Soarbe din lichior. Mă ridic şi mă duc iarăşi la fotografia de deasupra şemineului. Doamna DeWitt vine lângă mine.

— O cunoaşteţi? o întreb, arătând spre Grethe.

Femeia vorbeşte dispreţuitor:

— Stricata aia! O nimfomană norvegiană, nesătulă de sex.

Apoi îşi aduce aminte că şi eu sunt norvegian şi că, teoretic, se poate ca femeia aceea să-mi fie mamă; poate că tocmai din acest motiv mă aflu aici.

— O cunoaşteţi? mă întreabă spăşit.

— Am cunoscut-o, îi răspund. A predat la Universitate.

— A rămas însărcinată, mă anunţă ea.

Parcă m-a lovit cineva în moalele capului.

— Însărcinată? bâigui.

„Oare copilul era al tatălui meu sau al lui DeWitt?“ mă întreb. „Doar a spus c-au fost amanţi.“ Dar sunt prea laş ca să o întreb.

— Toţi se făceau că nu ştiu, pufneşte văduva.

Arăt spre Charles DeWitt. Vorbesc încet.

— Deci acesta – şi trebuie să mă concentrez ca să nu dau la iveală zbuciumul interior – a fost soţul dumneavoastră?

— Doamne, nu! râde. Nu că m-ar fi deranjat!

Chicotind pe seama propriului comentariu deocheat, îmi arată un bărbat timid, tuciuriu, care stă pe vine în extremitatea stângă a fotografiei. Pare un vânzător nemulţumit dintr-o piaţă spaniolă în aer liber.

— El e Charles ale meu, odihnească-se în pace!

— Dar atunci… mă bâlbâi, fără să înţeleg, lovind cu degetul imaginea omului care domină centrul fotografiei. Atunci cine e el?

— E responsabilul de şantier. Un arheolog şi un savant foarte renumit, bun prieten de-al soţului meu. Nu v-am pomenit de el? E Michael MacMullin.

19

Dubiţa pentru mutări e cât un petrolier şi obstrucţionează trotuarul de-a lungul Sheffield Terrace, astfel încât pietonii sunt siliţi să coboare în stradă ca să treacă. Îi cer şoferului de taxi să aştepte. Plin de o teamă inexplicabilă, mă reped la unul dintre cei care ajută la mutare. Are privirea goală şi braţele groase ca nişte drugi. Îl întreb a cui e casa. Nu mă înţelege. Strigă la un tip care e probabil şeful de echipă. Repet întrebarea. Cei doi mă privesc şi râd nepoliticos de accentul meu norvegian. Pentru ei, probabil că sunt un fel de atracţie de carnaval, o păpuşă aprinsă la faţă, alb ca un cearşaf, care le atârnă în faţa ochilor.

— Cine e proprietarul casei? repetă în cele din urmă şeful de echipă. Nu-ş’ ni’ca despre ’mnealui.

— Cine a locuit aici? strig ca să acopăr huruitul unei motociclete aflate în trecere.

Cei doi ridică din umeri.

— E important, îi implor. Sunt un chirurg străin. E vorba de un transplant de inimă. Nu avem timp de pierdut. E viaţa unui copil la mijloc!

Se uită şovăitor unul la celălalt, pe urmă şeful de echipă se urcă în dubiţă şi dă un telefon. Când se întoarce, pare derutat.

— E o casă închiriată, îmi spune. N-avem niciun nume. Ştiţi că n-avem voie să dezvăluim numele clienţilor noştri. *E politica firmei*…

Bancnota de cinci lire pe care i-o întind în buzunarul cămăşii îl distrage şi omul se trage mai aproape.

— În plus, ar trebui să discutaţi cu administraţia, de vreme ce casa e a lor. Să ştiţi că nu e o casă veche oarecare.

Sigur că poate fi o coincidenţă. Cele mai ciudate lucruri se întâmplă ca urmare a unor coincidenţe. Dar, uneori, coincidenţele astea încep să se adune şi să alcătuiască un fel de model.

Charles DeWitt, prietenul din şcoală al tatei şi coleg la Oxford în 1973 a murit într-o noapte, în august 1978, într-o junglă sudaneză. După o lună, tata a murit într-un accident a cărui anchetă a fost abandonată de poliţie din cauza lipsei de probe.

Lipsa probelor!

Cuvintele astea mă înfioară. Nu înseamnă că nu s-a întâmplat nimic, ci doar că nu există probe.

Asociaţia Geografică din Londra nu e deschisă sâmbăta, dar sun încontinuu până când o voce ursuză răspunde la interfon. Întreb de Michael MacMullin.

— E închis, îmi spune paznicul.

Ridic vocea şi îi spun din nou că vreau să vorbesc cu Michael MacMullin, că e o chestiune importantă.

— Va trebui să vă-ntoarceţi luni, mă anunţă paznicul.

Îl rog să îl sune pe Michael MacMullin şi să-i spună că domnul Beltø din Norvegia a venit să discute cu el.

— E foarte important să primească mesajul.

— Eşti întreg la cap? întreabă vocea, trosnind prin interfon.

— Beltø!

Ţip atât de tare, că trecătorii mă privesc şi grăbesc pasul, speriaţi.

— Spune-i că albinosul nebun a venit să discute cu el!

Trosnetul încetează. Apăs pe buton de câteva ori, dar omul nu mai răspunde. Mi-l şi închipui, dincolo de lentila camerei de supraveghere: gras, zâmbind cu superioritate, aflat în siguranţă după uşile groase şi metrii de cabluri conectate la camere.

Schiţez din buze: „Căcănar tâmpit, sună-l imediat pe MacMullin!“ E posibil să nu mă înţeleagă. Îi arăt un semn obscen şi cobor în fugă scările până la taxiul meu.

Taximetristul a dispărut. Nici măcar nu a aşteptat să-i dau banii.

20

— Vai, Doamne, ai ajuns deja?

Deşi interfonul SSI-ului îi deformează vocea, o recunosc pe vechea mea prietenă, bunica cu împletitura ei. Zâmbesc larg spre camera de luat vederi şi flutur două degete în semn de salut.

Limbajul e lucru ciudat. Ne diferenţiază de animale. „Deja.“ Un cuvânt atât de inofensiv, şi totuşi îmi spune ceva. Îmi sugerează că bunica ştia de venirea mea, pentru că cineva a anunţat-o că sunt pe drum.

— Of, Doamne! Nu prea e nimeni pe aici. Nimeni n-a spus că…

În timp ce vorbeşte, îmi dă drumul înăuntru şi, când intru, bunica încă se află în spatele recepţiei, cu degetul pe buton, vorbindu-mi prin interfon. Îşi ţine haina pe braţ. Nu-mi dau seama dacă abia a ajuns sau dacă se pregăteşte de plecare. Îmi aruncă o privire înspăimântată şi sfioasă. Mi-e milă de ea. Nu ştie ce să facă cu mine.

— SSI-ul e deschis azi? Sâmbăta?

— Nu, sigur că nu. Adică… nu, de obicei nu. Dar astăzi… Ăăă, nu ştiu… Vă pot ajuta cu ceva?

— Trebuie să vorbesc cu MacMullin.

Se mai linişteşte. Dă din cap.

— Ce coincidenţă. Tocmai e pe drum. Spera să vă găsească aici. Aveaţi o programare… Pentru o întâlnire… Să mergeţi la aeroport… Spunea că, dacă dumneavoastră…

Nu mai spune nimic şi atârnă haina pe spătarul scaunlui.

— O să fie aici în curând. Poate ar trebui să urcăm în biroul dumnealui.

Mă conduce în sus pe scara de marmură, apoi traversăm holul cu coloane. Acustica locului subliniază faptul că suntem singurele persoane din clădire. Mergem pe gresia în mozaic, trecem de universul lui Anthony Lucas Winthrop şi dăm un alt colţ. Ajungem în faţa uşilor somptuoase care dau în biroul lui Michael MacMullin. Numele lui e înscris pe lemnul întunecat, cu litere mici, de alamă. Când deţii toată puterea, îţi poţi permite să fii discret.

Anticamera biroului lui MacMullin e cât o sală de conferinţe norvegiană. Parchetul sclipeşte. Biroul secretarei se află chiar lângă o zonă de aşteptare în stil franţuzesc, unde vizitatorii se pot aşeza şi aştepta până când Excelenţa Sa catadicseşte să îi invite în sanctuar. Rafturile sunt încărcate de ediţii princeps ale

unor cărţi despre care doar ai citit. Două ferestre dau spre stradă: lungi tuneluri către lumină. Uşa care dă în biroul propriu-zis e dotată cu o încuietoare normală şi cu două mecanisme speciale de siguranţă. Cadrul uşii e ranforsat cu metal. Pe perete e un panou cu numere, pe care clipeşte un bec roşu. Probabil că în fiecare zi MacMullin se simte ca o puşculiţă fericită şi pusă la adăpost în cel mai sigur seif din lume.

— Faceţi-vă comod cât aşteptaţi! îmi zice bunica.

Are răsuflarea întretăiată. Pe urmă iese cu spatele din anticameră şi închide uşa.

Nu trece multă vreme şi un BMW 745 bej se iveşte de după colţ. Virează cu o asemenea viteză, încât o femeie angajată în traversare regulamentară e nevoită să sară înapoi pe trotuar. Tocmai asta mi-a atras atenţia. Şoferii care fac porcării de-astea mă scot din sărite.

Maşina se opreşte brusc. Cauciucurile scrâşnesc. Din maşină coboară patru bărbaţi. Pe şofer nu l-am văzut niciodată. Apoi îl recunosc pe MacMullin (alias DeWitt). Şi bunul meu amic Graham Llyleworth. Dar ultimul care iese din BMW e cel care mă îngrijorează. Ne-am mai întâlnit. E King Kong.

Mă întreb de ce şi-au adus şi gorila dacă nu au de gând decât să discute.

În timp ce ies din anticameră, aud de la parter bâzâitul interfonului, ceea ce înseamnă că grupul a intrat în clădire. Apoi se aude vocea bunicii:

— E sus!

Îmi scot pantofii şi o iau la fugă pe holul cu coloane, ţinând câte un pantof în fiecare mână. Când îi zăresc pe cei patru bărbaţi pe scări, sar în lături şi mă fac una cu o coloană. Dacă se vor uita în direcţia mea când vor trece pe lângă mine, mă vor vedea. Dar nu se uită.

Aştept ca grupul să dea colţul, pe urmă mă năpustesc pe scări în jos. Apoi mă încalţ la loc.

Bunica se răsuceşte.

— Dar… ce faceţi? întreabă uimită, privind în susul scărilor. Cum de… ăă… aici?

— Exact, vine răspunsul meu.

Din biroul lui MacMullin se aude un strigăt.

— Dar… continuă bătrâna şi, în timp ce trec de ea, face un pas spre mine.

Ca şi cum ar avea centura neagră la jiu-jitsu şi are de gând să mă trântească chiar ea la podea.

— Opriţi-l! strigă un glas.

Buni îşi târâie picioarele după mine şi mă urmăreşte până la uşă, gâfâind.

Dau buzna afară şi încerc să mă pierd în mulţime.

21

Valiza Dianei e deja făcută şi a fost pusă în hol. Expresia ei pare să spună că m-a aşteptat timp de cinci ore.

— În sfârşit! se răţoieşte. Unde ai…

— Cred că i-au omorât, îi tai eu vorba.

Diane a rămas gură-cască.

— Trebuie să plecăm de aici! zic.

— Cine a omorât pe cine? bâiguie ea.

— Tata şi DeWitt.

— Pe cine au omorât?
— Nu, *ei* au fost omorâţi!
— M-ai pierdut de tot. Cineva i-a omorât? De ce?
— Ştiau ceva.
— Dumnezeule! Ceva despre raclă?
— Habar n-am! Dar au murit aproape în acelaşi timp, în accidente.
— Şi ce-i cu asta?
— Trebuie să existe o legătură între cele două morţi.
— Nu cred că…
— Diane! Nu ştii cât de urâtă e povestea asta! Eşti gata de plecare? Hai, să plecăm de-aici!
— De ce te grăbeşti aşa?
— Pentru că sunt pe urmele mele!
— Stai aşa!
— N-avem timp!
— Cine e pe urmele tale?
— MacMullin! Llyleworth! King Kong! CIA-ul! Darth Vader!
— Ăăă…
— Hai odată!
— Cum adică „sunt pe urmele tale“?
— Tocmai am scăpat de ei ca prin urechile acului.
Diane îmi aruncă o privire îngrijorată.
— *Bjørn*… Nu crezi că exagerezi *un pic*?
— Diane!
— Bine, gata, plecăm! Bagajele tale sunt jos?
— Probabil au rămas la hotel.
— Dar…
— Am la mine paşaportul şi nişte bani.
— *Bjørn*, mă sperii! Ce s-a-ntâmplat?
— Îţi povestesc mai târziu. Haide! Dacă vrem să prindem avionul, trebuie să ne grăbim.
— Dar n-ar trebui să…
— Să facem ce anume?
— Trebuie să-l sun pe tata.
— Acum?
— Păi, el…
— O să-l suni din aeroport! Îl suni din Norvegia!
— Nu durează decât un minut. Câteva secunde!
— Bine, sună-l! Dar grăbeşte-te!
Diane ridică receptorul. O privesc. Mă priveşte la rândul ei. Aşază receptorul în furcă.
— Nu contează. O să-l sun din Norvegia.
Apoi, telefonul sună. Derutată, Diane răspunde. Spune „da“ de câteva ori, nerăbdătoare, vrând să-şi expediegze interlocutorul.

— Ce vrei să spui? întreabă.

Şi ascultă.

— De ce? mormăie şi îşi dă ochii peste cap. Ce să-ţi explic? ţipă în receptor.

Şi închide.

— Cineva de la muncă, mă lămureşte. Ai zice că se duce lumea de râpă doar fiindcă plec eu în concediu.

Îi duc valiza până la lift. Diane încuie uşa, dar îşi aduce aminte că a uitat să meargă la toaletă. Femeile! Intră iar. Durează o veşnicie. Între timp, ţin liftul la etaj. Am aşezat valiza în dreptul senzorului. Uşa liftului scoate un mic sunet, închizându-se în spatele nostru. Diane apasă pe un buton pe care e desenată o maşină stilizată. Ascensorul murmură încet. Simt cum stomacul mi se zguduie.

Ajunşi în garaj, deschide portbagajul Hondei, iar eu îi bag valiza înăuntru.

Diane iese în marşarier din parcare. Cauciucurile scrâşnesc în timp ce accelerează, iar ecoul sună gol. Mă scufund în scaunul meu şi inspir. Mă dor picioarele.

Trebuie să aşteptăm până când Diane reuşeşte să iasă din garaj şi să se încadreze în trafic. Una dintre maşinile care trec pe lângă noi frânează violent, în faţa intrării blocului. E un BMW 745, bej. Nu pot vedea înăuntrul maşinii. Dar nu se poate să fie ei.

Partea a II-a

Fiul

IV
Secrete, minciuni, amintiri

1

Tata a murit într-o vară.

Spaţiul gol – unde altădată fuseseră copaci – din jurul liniilor de înaltă tensiune despică pădurea bătrână în două, sfidător. Au trecut douăzeci de ani, dar, când închid ochii, încă mai văd scene şi simt lucruri din acea vacanţă de vară. Sunt mici unghere confortabile din propria mea dumbravă a amintirilor: lunga călătorie cu maşina… Cerul de deasupra noastră era translucid. Radioul pârâia, posturile se pierdeau unul câte unul. Toropit şi având rău de maşină, stăteam pe bancheta din spate, uitându-mă pe geamul pe jumătate deschis. De-a lungul marginii şoselei, roiuri de ţânţari pluteau pe deasupra ierbii înalte şi îngălbenite. Căldura era plină de mirosuri. Printre trunchiurile copacilor, lacuri răcoroase sclipeau asemenea unor cioburi de oglindă. Îmi amintesc de o cabană dărăpănată, năpădită de muşchi şi putreziciune şi de o pungă de plastic cu o reclamă la cafeaua Ali, care atârna de o creangă. Îmi aduc aminte de un cauciuc de maşină aruncat, de bolovani imenşi, de pârâiaşe care bolboroseau în josul dealului, ca apoi să dispară în ţevi gri, de ciment. Am trecut pe lângă mici lacuri negre de munte, înconjurate de hăţişuri. De fiecare dată când vomitam câte puţin, înghiţeam. Mama mă mângâia pe frunte. Tata conducea, tăcut şi distant. Trygve Arntzen stătea pe locul din dreapta lui, trăncănind vesel, cu picioarele sprijinite pe bord. Drumurile forestiere erau brăzdate de urme înnămolite de cauciucuri, lăsate de vehiculele de construcţii; vedeam ferme cu ferestrele astupate de scânduri bătute în cuie şi peluze neîngrijite, relicve ale trecutului. Într-o curte, un bătrân stătea pe un butuc de tăiat lemne şi cioplea, ca un gnom uitat de vreme sau ca unchiul cuiva, încremenit în timp.

Cărarea se unduia în susul unui mal de pământ acoperit de iarbă, care pornea din parcare. Sub copaci era mai întuneric. În lumina slabă, rădăcinile uscate păreau şerpi împietriţi. Muşchiul umed căptuşea cioturile copacilor. Tata tăcea. Mama îngâna un cântec. Trygve mergea puţin mai în spatele ei. Eu eram la urmă. Probabil că păream patru şerpaşi rătăciţi. Proaspăt şi tăios, aerul de munte ne inunda plămânii.

„Micule Bjørn!“

Vocea mamei se strecura în visul meu, îndepărtată şi caldă, ca o mângâiere.

„Bjørnaboo?“

Chiar şi prin pânza cortului, soarele era orbitor. Era aproape ora nouă. M-am uitat în jur, după

Trygve, cu care împărţeam cortul. Sacul lui de dormit era gol, fără viaţă, întors pe jumătate pe dos, aidoma unei piei vechi de şarpe. Pe jumătate adormit, m-am ghemuit mai bine în întunericul călduţ al sacului meu de dormit.

„Bjørn, micule prinţ.“

Mama a deschis cu zgomot fermoarul de la intrare şi şi-a băgat capul în cort – chipul unui înger, încadrat de păr în dezordine.

„Micul dejuuuun!“ m-a anunţat, cu voce cântată.

A început să tragă de sacul de dormit. M-am împotrivit cu îndârjire. Mă trezisem cu o erecţie, dar nu puteam să-i spun una ca asta mamei.

Am luat micul dejun din farfurii de carton, înşirate pe o pătură întinsă între corturi: felii de pâine tăiate grosolan cu un cuţit de vânătoare, unt, salam, cârnaţi afumaţi de oaie, gem de zmeură, ouă şi şuncă puţin cam prea prăjită din cauza aragazului portabil Primus.

Trygve m-a plesnit prietenos pe umăr. Nu se bărbierise de câteva zile.

Mamei nu îi plăcea deloc faptul că tata făcea alpinism. Trygve şi tata încercaseră să o convingă că echipamentul e sigur – funii, came, pitoni, carabine, buloane pentru rapel –, dar în zadar. Se temea că o să se întâmple ceva rău.

După micul dejun, eu şi mama ne-am dus la lac să facem o baie. Apa era întunecată şi lucioasă. Am întrebat-o dacă crede că prin stufăriş se ascund lipitori. Mi-a spus că nu. Apa era caldă când am intrat în lac. În jurul nostru pluteau nuferi. Totul părea fermecat. Am înotat până pe celălalt mal şi ne-am căţărat pe o stâncă mare, plată, încălzită de soare. Mama a închis ochii şi şi-a petrecut mâinile pe după cap. O pasăre şi-a luat zborul în pădure, dar nu o vedeam. Priveam leneş cum stropii de apă picurau când şi când de pe trupul mamei; asemenea stropilor de ploaie, i se scurgeau de pe piele, picurând pe piatra de dedesubt, de unde se evaporau treptat.

O altă scenă.

Prinsesem doi peşti şi eram foarte mândru de mine. Am fluierat tot drumul până la tabără, mergând cu undiţa sprijinită pe umăr. Pusesem peştii într-o pungă de plastic şi puţeau.

Când am ajuns la corturi, nu mai era nimeni acolo.

Am rezemat undiţa de trunchiul unui copac şi am agăţat punga de plastic pe o ramură ruptă, ca nu cumva vreun urs sau vreo nevăstuică să ia peştele.

Apoi am auzit vocea mamei venind dintr-un cort: „Te prosteşti!“

Am fost uimit. De jur-împrejur, pădurea era tăcută. Eram un spirit care plutea în preajma cortului, nevăzut şi neauzit.

Vocea ei era ciudată, diferită. Suna altfel, oarecum dezgustător, ceva ce nu ar fi trebuit să aud. Tandră, blândă, năclăită de o umezeală lipicioasă. Dintr-un sac de dormit s-a auzit un bombănit gros, binevoitor. Am rămas tăcut, ascultând printre buruieni.

Am auzit-o pe mama (ca o şoaptă, aproape de neauzit): „Ce te pricepi!“

Linişte.

Mama: „Hei, nu acum!“

Râsete provocatoare.

Mama (jucăuş): „Nu!“

Linişte.

Mama: „Ah! Se pot întoarce dintr-o clipă-n alta.“

Cineva se foieşte înăuntru.

Mama (torcând ca o pisică, scâncind): „Iaaaauu!“

Un animal sălbatic a mârâit din adâncurile saculului de dormit.

Mama (chicotind): „Eşti nebun!“

Tăcere.

Cineva toarce.

Linişte plină de sunete: vântul printre copaci, bolborositul îndepărtat al râului, ciripit de păsărele.

Glasul meu era implorator, slab, firav: „Mami?“

Multă vreme nu s-a mai auzit nimic.

Apoi fermoarul cortului s-a deschis. Trygve s-a târât afară şi s-a uitat în jur. Când m-a văzut, s-a întins somnoros şi a căscat.

„Te-ai întors aşa de repede?“

„Am prins doi peşti. Mama e pe-aici?“

„Doi? Mamă! Şi sunt mari?“

Am dat jos punga de plastic din copac şi i-am arătat peştii.

„Mama e aici?“

„Acum nu. Vrei să-i curăţăm?“

M-a luat de mână. Nu mai făcuse asta până atunci. Am şovăit.

„Nu vrei să-i curăţăm?“ m-a întrebat nerăbdător, trăgându-mă de lângă cort.

Pe urmă i-am curăţat. Nu a luat mult timp. Când ne-am întos, mama se aşezase pe bolovanul mare, făcea plajă. I-a zâmbit scurt lui Trygve, jucăuş, parcă cerându-şi scuze. A spus că peştii arată grozav şi a promis să-i prăjească la prânz.

Când priveşti în urmă, ţi-e greu să treci tocmai peste micile evenimente. Între timp, toate lucrurile pe care te aşteptai să ţi le aminteşti în amănunt dispar fără urmă.

Într-o dimineaţă, în zori, eu şi tata am plecat la vânătoare. M-a trezit la ora patru şi jumătate dimineaţa. Nici mama, nici Trygve nu au vrut să ne însoţească. Dar în timp ce mă îmbrăcam, Trygve mi-a făcut jucăuş cu ochiul. Era treaz de-a binelea, pregătit să doboare o duzină de copaci cu toporişca lui.

Soarele dimineţii strălucea. Din pământ se ridicau aburi reci. Jos, în vale, deasupra lacului mare, cârcei de ceaţă se întindeau până în pădure. Tremuram, încă îmi era frig după somnul din cort; oboseala îmi umplea capul, de parcă aş fi avut vată în spatele ochilor.

Fiecare pierdut în propriile gânduri, am mers de-a lungul râului şi am trecut de pereţii abrupţi unde mergeau de obicei să facă alpinism. Dinspre râu bătea un vânticel răcoros. Tata ducea pe umăr carabina Winchester. Cartuşele atârnau greu în buzunarul jachetei mele, lovindu-se unele de altele aidoma unor pietricele aflate pe malul unui râu.

Pădurea era plină de desişuri şi nu exista nicio cărare. Trunchiuri de copaci dărâmaţi, şanţuri, pante abrupte acoperite de buruieni, cerul – o oglindă înceţoşată, deasupra molizilor; sol mlăştinos şi pârâiaşe scurgându-se sub tălpile noastre. Mirosul înviorător al muşchiului îmbibat de umezeală şi al apei stătute ne învăluia. Cioturi despicate, rădăcini făcute ghem, ferigi în crângurile însorite. Undeva sus, pe povârniş, auzeam chemarea unei păsări. Acelaşi sunet, repetat la nesfârşit. Dacă aş fi fost în locul păsării, aş fi luat-o razna. Lumina avea o nuanţă albăstrui-sclipitoare şi aproape că o puteai atinge.

Tata s-a oprit şi s-a uitat în jur la marginea unei zone în care copacii probabil fuseseră tăiaţi cu ceva vreme în urmă – pentru că deja începuseră să crească puieţi –, lângă un molid demult doborât de furtună. Tata a dat din cap şi a scos un sunet, dându-mi de ştire că trebuie să ne aşezăm. I-am dat o mână de cartuşe. A încărcat arma. Spera să prindă o vulpe roşie. Avea de gând să o împăieze şi să o aşeze la intrare, ca să-i întâmpine pe cei veniţi în vizită. Ar fi putut să arate spre animal şi să spună nepăsător: „Am împuşcat-o vara trecută lângă Juvdal, în Telemark.“

Am stat acolo în linişte, privind crângul. Mirosea a frunze, a iarbă şi a mlaştină. Păsările ciripeau şi cârâiau în desiş. Dar era încă devreme, iar cântecul lor părea silit. Era greu să stau nemişcat. De fiecare dată când căscam, tata mă reducea la tăcere cu un „şşt“. Regretam că venisem cu el. Mama îşi dorise foarte mult să merg cu el.

L-am văzut primul. A ieşit maiestuos din pădure, în partea mai îndepărtată a crângului. Ne aflam contra vântului, aşa că nu ne-a simţit. Era un splendid cerb roşu.

A păşit mai aproape în crâng, încet şi graţios. Smulgea frunze dintr-un fag scund şi privea lung peisajul, ca şi cum ar fi fost rege peste tot ce vedea cu ochii. Avea blana roşcat-maronie şi lucioasă ca bronzul. Capetele coarnelor alcătuiau o coroană.

M-am uitat la tata. A dat din cap.

Cerbul s-a apropiat şi mai mult. Nici nu îndrăzneam să respirăm. Eram lungiţi la pământ, ascunşi pe de-a-ntregul după copac.

Deodată, animalul a scuturat din cap.

A făcut un pas înapoi.

S-a răsucit.

Apoi a răsunat detunătura.

Mi-am smucit capul într-o parte. Carabina Winchester încă se sprijinea de copacul dintre noi.

Tata şi-a dus arătătorul la buze.

Cerbul a căzut în genunchi şi, clătinându-se, a încercat să ajungă la loc sigur. A doua împuşcătură l-a culcat la pământ. Animalul s-a prăvălit pe o parte. Câteva clipe, a rămas acolo, tremurând şi zvâcnind din picioare.

De undeva, din dumbrava de sub noi, a răsunat un strigăt triumfător. Apoi altul.

Eram pe cale să mă ridic, dar tata m-a oprit.

Mai târziu tata mi-a explicat că erau doi braconieri. S-au apropiat croindu-şi drum printre ferigi şi vlăstari. Unul dintre ei scotea un fel de strigăt de război.

S-au oprit în faţa animalului mort, parcă nevenindu-le să creadă, admirându-l. Unul dintre ei a scos o ploscă, a luat câteva înghiţituri, apoi i-a dat-o amicului său. În dreptul coapsei purta un cuţit mare, în teacă. A scos cuţitul şi a râgâit. În timp ce amicul ţinea cana de plastic a unui termos sub gâtul animalului, celălalt a tăiat artera. Au umplut cana cu sânge, pe care l-au amestecat cu nişte tărie din ploscă.

Şi l-au băut.

Au apucat cerbul de picioarele din faţă şi l-au răsturnat pe spate. Cu o mişcare lungă, fluidă, un braconier i-a despicat burta. I-a scos măruntaiele, metri întregi de intestine albastre ca oţelul, fumegânde, care ieşeau la iveală cu un gâlgâit dezgustător. Apoi i-au scos restul măruntaielor. Mirosul ajungea până la noi.

Braconierii stăteau pe vine. Găsiseră ceea ce căutau – inima caldă. Tipul care avea cuţitul a scos

vârful limbii în colţul gurii şi a mijit ochii în timp ce tăia inima în două, ca şi cum ar fi realizat o operaţie complicată în mijlocul pădurii. I-a oferit amicului său o jumătate de inimă.

Şi pe urmă au început să mănânce.

Mă simţeam ameţit. Auzeam plescăiturile. Sângele le curgea pe bărbie.

Tata m-a ţinut în braţe cât am vomitat, în tăcere.

Au tăiat animalul în bucăţi şi au târât cadavrul din crâng, urlând şi cântând. Când eu şi tata ne-am ridicat în picioare, capul cerbului zăcea pe pământ, privindu-ne fix.

Muştele începuseră deja să se înfrupte din rămăşiţe. Am auzit un stol de corbi în pădure.

Unii cred că a fi vegetarian e o alegere, un gest făcut ca să pari mai interesant. Poate că e adevărat în cazul unora, dar mulţi dintre noi nu am avut de ales. Am fost obligaţi să devenim vegetarieni, din pricina cruzimii omorului.

2

Grethe nu e acasă. Nici nu mă aşteptam la altceva. Şi totuşi, rămân cinci minute în stradă, apăsând pe butonul interfonului, sperând că maşinăria se va trezi la viaţă sau că ea va apărea de după colţ, cu o sacoşă de cumpărături, salutându-mă uimită: „Bună, micule Bjørn!“

Tramvaiul de la Frogner trece zdrăngănind, ca o grămadă de fier vechi – ceea ce nu e chiar atât de departe de adevăr. Pe faţada de granit de deasupra mea, un satir se hârjoneşte cu o nimfă. Scena îmi aminteşte de mine şi de Diane.

Ziua de ieri îmi pare un film pe care abia mi-l amintesc, ca un vis, aproape ireal. Încerc să-mi amintesc goana nebună spre Heathrow, zborul până acasă, lungul drum cu Bolla de la aeroportul Gardermoen până la casa de la ţară a bunicii, lângă fiord. Dar nimic nu-mi vine în minte.

Am ajuns seara devreme. Apa era liniştită. Am făcut dragoste în camera de la mansardă, printre cărţi cu detectivi, reviste şi exemplare din *Reader’s Digest* din 1969, învăluiţi de praful încălzit de soare. Ne-am iubit dulce ca vara şi intens. Noaptea, ceva mai târziu, a scos din bagaj cele patru frânghii de mătase şi mi-a cerut să o leg şi să facem dragoste din nou, de data asta puţin mai dur. Am făcut-o, apoi am dezlegat-o şi am lăsat frânghiile de mătase atârnând de stâlpii patului.

M-am trezit în toiul nopţii, pentru că plângea. Am întrebat-o ce s-a întâmplat, dar mi-a răspuns că nu am de ce să-mi fac griji. M-am culcat la loc, ascultându-i răsuflarea în întunericul cald.

O femeie în vârstă se apropie legănându-se şi se holbează la mine. Se opreşte şi îşi lasă cumpărăturile jos.

— Da? mi se adresează ea direct, tare, ca şi cum m-ar provoca. De parcă ar fi proprietara imobilului, a trotuarului, a zonei centrale din Oslo, şi şi-a pierdut aparatul auditiv.

— O caut pe Grethe Lid Wøien, îi zic, vorbind la fel de tare, aşa cum oamenii prost-crescuţi le vorbesc vârstnicilor sau celor cu handicap mintal.

— Pe doamna Wøien? întreabă femeia, ca şi cum Grethe ar fi fost vreodată soţia cuiva. Pe urmă, tonul i se înmoaie.

— Nu-i acasă. Au venit şi au luat-o.

— Cine a luat-o?

Întrebarea mea vine prea rapid, pare prea disperată. Bătrâna mă priveşte speriată.

— De fapt, cine sunteţi?

— Un prieten.

— Au luat-o cu ambulanţa.

Grethe stă în pat, în capul oaselor, iar ziarul e întins pe aşternuturi, în faţa ei.

— Micule Bjørn!

Vocea îi e fragilă. Chipul ei pare un craniu acoperit cu piele în exces. Mâinile îi tremură, făcând ziarul să foşnească. Un sunet asemănător cu cel al frunzelor uscate bătute de vânt într-o dimineaţă de noiembrie.

— Am încercat să te sun de mai multe ori, din Londra.

— Nu eram acasă.

— Nu ştiam că eşti în spital.

— M-au internat doar pentru câteva zile. N-am vrut să-ţi faci griji. Sunt o băbătie rezistentă.

— Ba bine că nu!

— Ştiu, ştiu. Dar n-am vrut să te-ngrijorez.

— Cum te simţi?

— Nu contează. Cum a decurs totul la Londra?

— Totul e foarte confuz.

— Ce-ai aflat?

— Ştiu mai puţine decât la plecare.

Grethe zâmbeşte.

— Aşa se-ntâmplă de obicei cu cunoaşterea.

Mă aşez pe marginea patului şi o iau de mână.

— Vreau să-mi spui ceva.

— Dă-i drumul, băiete!

— Cine e Michael MacMullin?

— Michael MacMullin… repetă ea încet.

— Şi cine e Charles DeWitt?

Pleoapele îi coboară încet, transformându-se într-un ecran al amintirilor.

— Michael…

Face o pauză şi ceva se întâmplă cu vocea ei.

— …e un prieten bun, apropiat. A fost superiorul meu când am ajuns lector invitat la Oxford. De fapt, mi-a fost mai mult decât şef, mult mai mult, mărturiseşte ea, iar colţurile gurii se ridică imperceptibil. Un bărbat bun, inteligent. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, poate că noi doi am fi…

Grethe deschide ochii şi surâde.

— Am ţinut legătura peste ani.

— Şi DeWitt?

— Charles DeWitt, prietenul şi colegul tatălui tău. A fost coautorul acelei cărţi, împreună cu tatăl tău şi cu Llyleworth. Un flăcău englez simpatic, un tip excentric, căsătorit cu o scorpie. A murit în Sudan, din cauza unei răni care a cangrenat.

— Şi tu ştiai toate astea? întreb.

— Normal! Mi-au fost prieteni.

— Dar mie nu mi-ai spus nimic!
Mă priveşte uimită.
— Ce vrei să spui? M-ai întrebat despre ei? Dar ce importanţă au toate astea?
O strâng încet de mână.
— Mai am o întrebare.
Ezit, pentru că ştiu cât de nebuneşte va suna ceea ce urmează să spun.
— Oare ei l-au omorât?
Reacţia ei e absolut normală: e surprinsă.
— Cine să omoare pe cine?
— Poate că cineva l-a ucis pe Charles DeWitt?
— Ce tot spui? zice şi mă priveşte nedumerită. Cine ar fi putut face un lucru atât de îngrozitor?
— MacMullin, poate?
— Michael?
— Pentru că DeWitt ştia prea multe sau înţelesese ceva ce n-ar fi trebuit să afle?
Grethe râde scurt, respingând ipoteza.
— Nu. Ştii ce? Este exclus!
— Atunci poate că l-a omorât altcineva? Cineva din cadrul SSI. Llyleworth? Nu ştiu, cineva…
Grethe chicoteşte.
— Cred c-ai citit prea multe cărţi, Bjørn.
— Ceva s-a-ntâmplat la Oxford. În 1973.
Înţepeneşte. Îmi ascunde ceva.
— Ce s-a-ntâmplat, Grethe? Ce au aflat? Ceva în legătură cu racla. Ce anume?
Oftează din rărunchi.
— Dacă aş şti… S-au băgat în ceva, Bjørn. Dar cred că nici ei nu şi-au dat seama.
— Cine?
— Tatăl tău, DeWitt şi Llyleworth.
— Ei bine, doi dintre ei sunt morţi.
— Şi eu ar fi trebuit să fiu implicată în afacere.
— Dar?
Se răsuceşte şi se uită pe fereastră. Când îmi răspunde, nu mă priveşte în ochi:
— Am rămas însărcinată.
Se lasă o tăcere grea.
— A fost o întâmplare. Lucrurile astea se mai întâmplă.
— Eu… încep, dar nu ştiu ce să spun.
— A fost acum multă vreme.
— Şi după aia?
— În ultimele luni de sarcină, am plecat şi am născut la Birmingham. Bjørn, nimeni nu ştie. Nimeni!
Eu tac.
— N-am putut să-l păstrez, explică ea.
— Înţeleg.
— Chiar înţelegi? Mă-ndoiesc. Oricum, aşa s-a-ntâmplat.

— Ai luat vreodată legătura cu…

— Niciodată!

— Dar cum…

Grethe ridică o mână. Are capul întors în partea cealaltă.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Nu e chiar atât de important. Vreau să zic… nu pentru mine, nu acum.

— Mai ai racla? mă întreabă.

— E la loc sigur.

— Sigur… murmură ea, ca şi cum ar mesteca şi savura cuvântul.

— Grethe, ce e-n raclă?

— Nu ştiu.

O zice de parcă s-ar plânge.

— Dar ce ştii despre ea? Să fie vorba de manuscrisul Q? Sau de cu totul altceva?

Se saltă în pat. Pare că vrea să se scuture de boală, de decrepitudine. Efortul o face să gâfâie. Mă priveşte în ochi, plină de un entuziasm încăpăţânat.

— Ştiai că unii sunt de părere că cele mai vechi familii aristocrate descind din triburi precreştine alungate din Orientul Mijlociu? mă întreabă.

— Da, am auzit ceva despre asta.

— Şi că unele familii regale din ziua de azi descind din strămoşii noştri biblici?

— Am auzit speculaţii, îi răspund vag.

Mă întreb ce fel de medicamente îi dau doctorii de aici.

— Dar ce ştiu eu… zice Grethe ca pentru sine, ca şi cum scepticismul meu ar fi molipsitor. Oamenii au dreptul să-şi dea cu părerea, nu? Să deducă, să tragă concluzii.

De undeva, de dincolo de uşa camerei Grethei, aud cum un copil strigă fericit „Bunicule!“.

— Există un… ăă… grup, continuă Grethe.

Cineva râde în hol. Văd cum bunicul ia copilul în braţe.

— Nu ştiu prea multe despre el, explică ea, de parcă ar vrea să se convingă pe ea, nu pe mine. Dar ştiu că există.

— Un grup…

— Îşi are rădăcinile în vechea nobilime franceză. E o organizaţie.

— Cu ce se ocupă?

— Îi poţi spune „ordin masonic“, dacă vrei. O organizaţie secretă. Nu ştiu mai nimic despre ea. Nimeni nu ştie că există.

— Şi atunci, cum de tu ştii despre ea? izbucnesc în râs. De vreme ce e atât de secretă, cum de-mi poţi spune toate astea?

Se încruntă, furioasă. Parcă ar vrea să spună că ar trebui să am mai multă minte şi să nu pun asemenea întrebări. Dar apoi trăsăturile i se îmblânzesc.

— Poate că ştiu pe cineva care… Se opreşte. Nici iniţiaţii ordinului nu-i cunosc pe toţi membrii. Niciun membru nu cunoaşte mai mult de doi sau trei colegi. Fiecare individ cunoaşte identitatea unuia dintre superiori. Structura ordinului e alambicată şi secretă.

— Şi ce vrei să spui cu toate astea?

— Bjørn, poate că ei caută racla.

— Un grup secret?

Întrebarea mea pare cam sceptică. De fapt, politicos-dispreţuitoare ar fi o descriere mai bună. Şi nici nu primesc vreun răspuns.

— Atunci, ei ştiu ce ascunde racla?

Grethe se uită drept în faţă.

— Au căutat dintotdeauna. Dintotdeauna. Cred că obiectul căutărilor lor e racla. Toate piesele încep să se aşeze la locul lor.

Grethe mă priveşte de jos. Îşi dă ochii peste cap. Dintr-odată, nu mai sunt sigur că e complet lucidă.

Mă ridic şi mă duc la fereastră. Lumina puternică mă face să mijesc ochii. Nişte muncitori ridică schele în preajma clădirii de vizavi. Structura pare şubredă, dar sunt sigur că ştiu ce fac.

— Eşti obosită, îi spun. O să plec.

— Ce absurd! mormăie Grethe, apoi, continuă mai tare: I-am spus lui Birger.

Habar n-am despre ce vorbeşte.

— I-am spus. L-am avertizat.

Grethe pare că se sufocă din nou, înghite, dar apoi privirea ei pare din nou clară. E ca şi cum s-ar reîntoarce la realitate, la un fel de realitate.

— Nimic nu e aşa cum crezi tu, Bjørn.

Îi strâng uşor mâna.

— Trebuie să plec. Eşti obosită.

— Sunt atâtea lucruri pe care de fapt nu vrem să le ştim.

Mă priveşte ca şi cum ar vrea să-mi spună ceva, sau, mai degrabă, ca şi cum ar dori să înţeleg ceva.

— Ştiu, îi spun cu blândeţe. Dar acum trebuie să plec.

— Atât de multe lucruri pe care nu vrem să le ştim, repetă. Chiar dacă avem impresia contrară. Şi atâtea lucruri pe care n-ar trebui să le ştim. Atâtea lucruri care nu ne-ar face bine dacă le-am afla.

— Ce-ncerci să spui?

Închide ochii şi, cu toate că repet cuvintele ei în sinea mea, nu reuşesc să le pătrund sensul.

— Te temi, Grethe?

Deschide ochii din nou.

— Să mă tem? Dă din cap. Nu mori cu adevărat decât atunci când nu mai rămâne în urmă nimeni care să ştie că ai existat.

Ieşind din spital, mă opresc la o cabină telefonică. Probabil că ar fi cazul să-mi cumpăr un telefon mobil, deşi nu-mi place ideea. Fără el, am un sentiment absurd de libertate. Nimeni nu ştie unde sunt. Nimeni nu poate da de mine, decât dacă vreau să fiu găsit.

Mai întâi o sun pe Diane, doar ca să-i aud vocea. Nu răspunde. Sunt sigur că e în curte.

Apoi îl sun pe Caspar.

E agitat, tulburat. Cineva i-a spart atât casa, cât şi biroul. Nu pricepe de ce ar vrea cineva să intre în ambele locuri. În aceeaşi zi! E prea nervos ca să discute cu mine. Poate că aşa e mai bine.

3

Din prudenţă, o parchez pe Bolla pe o străduţă lăturalnică, mai jos de clădirea în care locuiesc, şi mă furişez pe cărarea dintre copacii de lângă terenul de fotbal. Intru.

Acum zece ani, clădirile erau cenuşii şi utilitariste – urâte ca naiba. Nu demult au adus arhitecţi ca să le ferchezuiască: culori noi, balcoane noi, ferestre noi – urâte ca naiba.

Iau liftul până la etajul zece şi descui uşa apartamentului. Locul miroase a stătut, ca atunci când te întorci din concediu. Se mai simte ceva, un miros de tutun. După spargere, obiectele încă sunt împrăştiate prin toată casa. Mi-au smuls până şi aşternuturile de pe pat. Cărţile zac în mormane, pe podea. Sertarele sunt trase toate.

Ceva nu e în regulă. Habar n-am ce. Dar intuiţia îmi vorbeşte din nou. N-ar fi trebuit să vin aici.

Verific robotul telefonic: patru mesaje de la mama, opt de la Universitate, unul din partea SSI-ului, şase în care apelantul a închis şi trei de la domnul Voce Chiţăitoare. Cu fiecare mesaj pare din ce în ce mai iritat şi insistă să sun imediat la poliţie.

Oftând, ridic receptorul şi fac un gest inevitabil. O sun pe mama.

Răspunde imediat, recitându-şi numărul de telefon cu o voce rece, de parcă numele ei de famile e prea intim ca să-l împărtăşească cu orice tont care o sună.

— Eu sunt, zic.

Tace o clipă, ca şi cum nu reuşeşte să-şi amintească de vocea mea, de parcă aş fi un individ oarecare.

— Pe unde ai umblat? mă întreabă.

— Am fost plecat în străinătate.

— Am încercat să dau de tine.

— A trebuit să plec la Londra.

— Aha…

— Ceva legat de muncă, adaug, răspunzând la întrebarea ei nerostită.

— Te-ai întors în Norvegia? De unde suni?

— Tocmai am ajuns acasă.

— Se aude foarte prost.

— Eu te aud bine.

— Am tot sunat. Şi Trygve vrea să-ţi vorbească. E foarte important, micule Bjørn!

— Am plecat din scurt.

— Mi-am făcut atâtea griji pentru tine!

— Nu te îngrijora, mamă. Am sunat doar ca să-mi cer scuze.

— Să-ţi ceri scuze?

Se preface că nu are habar despre ce e vorba, dar ştie foarte bine despre ce vorbesc. Şi mai ştie că eu ştiu.

— Pentru… seara aia. Pentru ce-am spus. Nu eram în apele mele.

— Nu mai contează. Hai să uităm că s-a-ntâmplat!

Mie îmi convine. Oricum, nu prea ştiu cât de sincere sunt scuzele mele. Conversaţia lâncezeşte. Din impuls, o întreb dacă pot trece pe la ea să-i vorbesc. Regret întrebarea de îndată ce îmi zboară de pe buze, dar mama e aşa de fericită, încât nu mă lasă inima să dau înapoi. Mama îmi spune la revedere şi închide. Rămân cu receptorul în mână.

Apoi aud alt clic.

— Mamă?

Dar nu-mi răspunde decât tăcerea.

— Vasăzică tu eşti? întreabă Roger.

E treaz de-a binelea şi îmbrăcat, deşi e abia 12.30. Între buze are un muc de ţigară. Arată de parcă ar avea ceva să-mi spună. Chicoteşte şi mă invită să intru.

Sufrageria lui miroase dulceag şi greoi, a tămâie. Te-ai putea ameţi doar dacă ai respira aici. Mirosul se întinde, se umflă şi apasă asupra pereţilor şi ferestrelor, ca să mai câştige spaţiu. Roger chicoteşte.

Teancul de corespondenţă care îmi e adresată, pe care l-a adunat, e aşezat pe un dulap din hol. Pe lângă ziare, reclame şi facturi, într-un plic trimis de Caspar găsesc un fax de la Institutul Schimmer către Oficiul Naţional Regal al Patrimoniului Cultural. Doresc să îl felicite pe domnul „Bjoern Beltoe“ pentru numirea sa ca cercetător invitat, post pentru care a fost recomandat de Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural. Mai mult decât atât, îmi oferă o bursă de cercetare care va acoperi majoritatea costurilor. Ar vrea să stabilească legături mai strânse cu cercurile academice norvegiene. Mi-au trimis un număr de telefon şi un nume: Peter Levi. El va fi persoana mea de contact când şi dacă voi hotărî să accept – ceea ce ei speră să se întâmple cât mai repede posibil. Tot ce trebuie să fac e să sun.

Pun scrisoarea în buzunarul interior al hainei şi îi spun lui Roger:

— Am ceva pentru tine.

Mormăie nerăbdător.

Îi dau CD-ul. Rupe ambalajul de hârtie. După ce a citit toate numele de pe spatele discului, îşi strânge pumnul, în semn de recunoştinţă.

— Ia spune-mi, ce fumezi aici? îl întreb.

Întrebarea mea declanşează o explozie de râs. Îmi smuceşte capul spre ceva din spatele meu. Mă răsucesc.

O fată iese agale din dormitor. La prima privire, s-ar putea crede că îşi caută păturica şi ursuleţul roz. Nu pare să aibă mai mult de paisprezece, cincisprezece ani. E machiată. Are o feţişoară drăgălaşă, iar părul lung până la umeri e negru ca tăciunele. Poartă chiloţei negri, strâmţi, şi unul dintre tricourile lui Roger. La încheieturile mâinilor şi la glezne are legate funii împletite de piele. Pe antebraţ văd un tatuaj care seamănă cu o rună sau cu un simbol ocult.

— Ea e Nicole, îmi spune Roger.

Nicole mă priveşte cu ochi goi.

— El e Bjørn, explică Roger, tipul de care ţi-am povestit.

Fata se trânteşte pe canapea, îşi întinde un picior pe masă, iar pe celălalt îl îndoaie sub ea, pe urmă începe să-şi răsucească o ţigară. Nu ştiu în ce parte să mă uit. Unghiile de la degetele de la picioare sunt date cu ojă neagră. Mai descopăr un tatuaj. Unul pe interiorul coapsei. Un şarpe care pare că se târăşte în sus.

— Fain, nu? comentează Roger, dându-mi un ghiont care mă dezechilibrează.

Cad şi roşesc instantaneu.

Nicole se strâmbă la Roger. Limba ei e roşie şi ascuţită. Are un piercing în vârf. Aprinde ţigara. Modul în care scoate fumul pe nări îi dă un aer dur, de parcă ar avea cincizeci de ani, dintre care

patruzeci petrecuţi într-un bordel din Tanger. În timp ce-i arunc o privire, ochii ei îi întâlnesc pe ai mei. Nu pot să-mi desprind privirea, cu toate că încerc. Are ochi albaştri ca gheaţa, şi mult prea bătrâni în comparaţie cu trupul. Îi scrutează pe ai mei, străpungându-mi pupilele până ajung în creier, unde scormonesc prin cele mai ascunse colţuri şi deschid cufere pe care le credeam încuiate. Se strecoară înăuntru cu uşurinţă, îmi învăluie glanda pituitară şi o strâng tare, făcându-mă să-mi pierd răsuflarea. Apoi îşi domoleşte strânsoarea. Îmi zâmbeşte cu drăgălăşenie – o confidentă care îmi ştie toate secretele.

— Iar ai avut musafiri, mă anunţă Roger.

— Musafiri? întreb mecanic.

Încerc să-mi fac ordine prin creier şi să-l aerisesc după vizita lui Nicole, aşa că nu înţeleg ce spune.

— Pe puţin două ture. I-am auzit.

Ridică ochii spre tavan.

Sensul afirmaţiei lui mă loveşte în plin.

— Vrei să spui că mi-au spart apartamentul? Din nou?

— Îhî. Ce-ai de gând să faci acum? se interesează.

N-am nici cea mai vagă idee ce voi face.

— Despre ce tot vorbiţi acolo? întreabă Nicole.

— Despre ceva, i-o întoarce Roger.

— Ce se-ntâmplă? îl bate fata la cap.

— Treburi de-ale bărbaţilor! îi spune el, închizându-i gura.

Din întâmplare, mă duc la fereastră şi, tot printr-o coincidenţă, văd Range Rover-ul roşu gonind pe stradă în direcţia noastră.

— Aoleu!

Roger aruncă şi el o privire, să vadă la ce mă uit.

— Aoleu, rahat! Îţi supraveghează apartamentul, sau ce?

— Probleme cu copoii? întreabă Nicole. Ce tare!

— Geanta! Sâsâi uşor.

— *Uno momento!* vine răspunsul lui Roger.

Geanta cu racla e într-un sertar încuiat al dulapului cu CD-uri.

— *Adios!* strigă Nicole în urma noastră, în timp ce eu şi Roger dăm buzna afară din apartament şi în jos pe scări.

În clipa asta, scara mi se pare mai sigură decât liftul. Sub braţ am geanta. La parter, aştept în spatele uşii scării cât timp Roger se strecoară afară, în recunoaştere. Când se întoarce, îşi dă ochii peste cap.

— Maşina lor e afară, îmi şopteşte. Unul dintre ei a rămas acolo, liftul e la etajul zece.

Ochii îi sclipesc. Nimic din toate astea nu este real pentru el. Roger joacă un joc video tridimensional şi interactiv.

Sus, deasupra noastră, o uşă se deschide pe scara blocului. Mai întâi una, apoi două feţe privesc în jos, de la etajul zece. Îl trag repede pe Roger într-o parte.

— Ieşi liniştit din bloc şi du-te să te plimbi! Şi sună la uşa doamnei Olsen. Văduva fostului administrator.

Ascensorul vâjâie, se aud paşi tropăind pe scări.

Doamna Olsen întredeschide uşa. Dantura, bijuteriile ei şi lanţul de la uşă zăngănesc la unison.

Mijeşte ochii, bănuitoare până în pânzele albe. Întreaga ei existenţă gravitează în jurul spaimei de a fi jefuită în propria casă.

— Sunt domnul Beltø! răcnesc în aparatul ei auditiv.

— Sora Belter? Ce?

— Nu mă recunoaşteţi?

Dă din cap, neîncrezătoare. Ni se întâmplă să trecem unul pe lângă celălalt şi ne salutăm de fiecare dată. Stăm la taifas în faţa cutiilor poştale. Şi totuşi, există posibilitatea ca exteriorul meu să ascundă un demon cu colţi şi ochi roşii.

— Trebuie să vă inspectez balconul, îi spun.

— Cum? Ce balon?

— BALCONUL! Există riscul ca unele dintre ele să se desprindă de faţadă.

— N-am mai auzit aşa ceva! protestează ea.

Îmi priveşte geanta de parcă ar conţine o trusă portabilă cu instrumente de tortură.

— Asociaţia m-a trimis! ţip.

Ascensorul se opreşte.

Se pare că „asociaţie“ este cuvântul magic pentru o bătrână social-democrată ca doamna Olsen. Sesam, deschide-te! Mă lasă să intru şi mă urmează prin apartamentul meticulos decorat şi extrem de curat. De parcă doamna de la Asociaţia Căminelor Sofisticate ar putea pica din clipă în clipă. Vorbeşte încontinuu despre meşteri nepricepuţi şi susţine că asociaţia de locatari nu ar fi trebuit să dea bani pe balcoane noi. Bineînţeles, ea a votat împotrivă, iar dragul ei Oscar, odihneasckă-se în pace, nu ar fi fost niciodată de acord cu asemenea prostii.

Deschid uşa de la balcon şi ies. De dragul aparenţelor, mă prefac că inspectez sudura dintre podea şi perete.

— Veşti bune, doamnă Olsen: totul pare în regulă pe balconul dumneavoastră! strig. Sunt sigur c-o să mai reziste o vreme.

— O să mai reziste? O vreme? repetă ea neliniştită.

— Din fericire, locuiţi la parter. Ha, ha! Vreau să zic, în cel mai rău scenariu. Priviţi partea bună a lucrurilor!

E pe cale să mă întrebe ceva. Îi spun:

— Mai am multe balcoane de inspectat. Mai bine o iau pe scurtătură.

Apoi mă urc pe balustradă şi sar pe iarbă. Aterizez prost. Doamna Olsen rămâne în balcon, privindu-mă cum şotâncăi către poteca dintre copaci.

Odată ajuns acolo, mă întorc cu faţa spre bloc. La etajul zece, dincolo de reflexiile din ferestrele apartamentului meu, întrezăresc silueta unui bărbat. Cu un etaj mai jos, Nicole stă la fereastră. Îi fac cu mâna. Îmi face şi ea. Doamna Olsen ridică mâna şi o flutură şovăitor dintr-o parte în alta.

Dispar în pâlcul de copaci.

Ca să-mi derutez duşmanul, mă plimb îndelung pe străzile lăturalnice ale cartierului. Dau vesel din cap către tinerele drăguţe, care împing cărucioare. Dau vesel din cap către câini şi păsări. Dau vesel din cap către copiii mici, care cască nepoliticos gura la bărbatul palid şi dus cu pluta.

În cele din urmă, risc şi mă apropii de Bolla. Nu mi-au dibuit biata maşinuţă. Aşez geanta cu racla pe bancheta de spate. Îmi arunc haina deasupra ei.

4

Grădina casei somptuoase din Holmenkollen-ul de Jos e plină de culori. Boschetele înfloresc vesel. Totul e al naibii de prosper. Nici peluza nu-şi mai încape în pene de mândrie.

Rămân câteva minute pe trepte, să-mi trag răsuflarea, până când îmi iau inima în dinţi şi sun la uşă. Când mama îmi deschide, îmi dau seama că e băută. Machiajul îi umple liniiile fine ale ridurilor, asemenea chitului. Ochii îi sunt îngreunaţi de vin şi de pastilele de Valium. Buzele îi arată de parcă ar fi fost sărutate până la sângerare. Îmi trece prin minte că arată ca o matroană proaspăt convertită de o sectă religioasă obscură.

— A, dragule, tu eşti! Ai ajuns deja?

Nu a vrut să pună o întrebare. Simte că e implicată în ceva inevitabil.

— Da, eu sunt. Unde e profesorul?

— Trygve? A trebuit să plece. Brusc.

— Unde?

— Mai contează? S-a-ntâmplat ceva? Ce-ai mai făcut zilele astea? Cum te simţi?

Întrebările ţâşnesc din ea. De fiecare dată când fac ceva neobişnuit, mama crede că am o recădere. I se pare că angajaţii clinicii mă caută prin oraş, înarmaţi cu plase şi cămăşi de forţă. De multe ori am impresia că îi e ruşine de boala mea nervoasă, că ar fi preferat o afecţiune mai concretă: cancer, atac cerebral, boala Creutzfeldt-Jakob, SIDA. Am încercat să-i explic că creierul e doar un organ, la fel ca inima sau rinichii; e o budincă de celule şi fibre nervoase, de grăsime şi fluid, în care gândurile noastre – tot ce simţim, personalitatea noastră – pot fi reduse la semnale chimice şi electrice. I-am spus că o tulburare mintală nu e altceva decât un dezechilibru. Dar mama face parte din acea categorie de oameni care se arată şocaţi când cineva le spune că se luptă cu o boală de nervi. Fac un pas înapoi, de parcă respectivii ar avea de gând să le taie capul şi să-l mănânce.

Traversăm camera de zi, ocolind larg covorul persan, şi intrăm în bucătărie. Breuer îşi saltă capul şi râgâie. Coada loveşte podeaua de două, trei ori. E singura manifestare de bucurie la vederea mea, înainte să-şi culce capul la loc pe labe.

Pun geanta cu racla înapoi pe podea. Probabil că mama habar nu are ce se află înăuntru.

Tăcere.

— Deci… voiai să… discuţi cu mine?

Mama nu s-a priceput niciodată prea bine să pară nepăsătoare, nonşalantă. A vrut să pară sinceră – „Vai, ce drăguţ din partea ta că ai trecut pe-aici“ –, dar a sunat ca un suspin.

Încă din adolescenţă, am repetat de multe ori în minte discursul ăsta. Ai zice să sunt pregătit, că mi-am cizelat întrebările, că le-am întors pe toate părţile şi am ghicit deja care ar fi răspunsurile mamei. Dar toate pregătirile mele se evaporă şi, brusc, am uitat ce voiam să-i spun.

O privesc. Mama se uită şi ea la mine.

Într-un sfârşit, izbucnesc:

— Să ştii că v-am văzut!

Nu ştiu ce anume se aştepta să-i spun, dar cu siguranţă nu asta.

— Ne-ai văzut? întreabă, fără să priceapă.

— Când am fost în excursie cu cortul.

— Care excursie?

În fundal aud murmur de voci şi de râsete, ceea ce mă derutează până când îmi dau seama că în cealaltă cameră e pornit radioul. O lămuresc:

— În vara aia… Tu şi profesorul.

Fiecare cuvânt e o bombă de adâncime. Durează câteva secunde până îşi atinge ţinta. Tresare de patru ori. Fiecare cuvânt şi-a atins ţinta, pe fundul sufletului ei.

La început, nu spune nimic. Ochii îi devin sticloşi. Priveşte în adâncul propriului creier. Derulează banda înapoi. Se întoarce în timp. Ca la cinematograf, pe repede-înapoi, o văd pe mama amintindu-şi de vara aceea şi readucând la viaţă îmbrăţişările şterse de timp ale profesorului.

— Ne-ai văzut? întreabă din nou, ca şi cum ar vrea să-mi ofere ocazia de a spune „Ha, ha, glumeam! N-am văzut nimic. Doar făceam mişto de tine“.

Dar eu mă mulţumesc să o privesc.

— Dumnezeule, micule Bjørn! Vai, scumpule!

Simt cum muşchii maxilarului mi se încleştează. Mama trage aer în piept.

— N-a avut nicio însemnătate, mă asigură.

Vocea ei este rece, exclude orice asemenea posibilitate. Ai crede că se apără în faţa tatei.

— Atunci n-a însemnat nimic.

— Te-ai căsătorit cu profesorul, deci totuşi a însemnat ceva.

Ochii mamei sunt plini de suferiţă, indignaţi.

— Asta s-a-ntâmplat mai târziu! Pe vremea aia, bineînţeles că noi…

Caută cuvintele potrivite, dar nu le găseşte.

— L-ai înşelat pe tata.

— Eu şi tatăl tău aveam o înţelegere. Niciodată nu ne-am înşelat unul pe celălalt. Şi tatăl tău… Se opreşte. Dacă tatăl tău ar fi trăit…

Cuvintele i se opresc în gât.

— Era prietenul tatei! îi amintesc acuzator.

Mă ia de mână, împletindu-şi agitată degetele cu ale mele. Îmi retrag mâna puţin cam prea repede.

— Până şi-n excursie voi doi vă făceaţi de cap. Chiar în faţa tatei şi a mea!

— Dar, dragul meu, micule Bjørn, niciodată nu mi-a trecut prin cap că… Habar n-am avut că tu… N-am crezut că cineva…

— Ei bine, ai crezut prost!

Mă strânge tare de mână.

— Vai, Doamne, micule Bjørn… Nu ştiu ce să spun. Nu m-am gândit c-o să observi sau c-o să-nţelegi ceva. Erai atât de mic!

— Eram destul de mare…

— Îmi pare rău. Eu şi tatăl tău eram sinceri unul cu altul în privinţa asta. Vorbeam. Erau alte vremuri, micule Bjørn, o… epocă diferită. Încearcă să-nţelegi!

— Nu cred că tata a înţeles.

Mama se uită în pământ.

— Nu, îmi confirmă ea. Nu cred c-a înţeles vreodată cu adevărat.

Vocea i se tot stinge. După ce se adună, îmi spune:

— Tu nu l-ai cunoscut pe tatăl tău aşa cum l-am cunoscut eu. Nu era mereu…

Se întristează deodată, îmi evită privirea.

— Părea întotdeauna să se controleze foarte bine, dar înăuntrul lui era…

Ne uităm unul la celălalt.

— Dar nu cred c-a sărit, dacă asta era întrebarea ta.

Probabil că s-a întrebat asta vreme de douăzeci de ani. Mă uimeşte felul în care vorbele astea îi scapă de pe buze, ca o remarcă nonşalantă.

— Există atâtea moduri în care ar fi putut să cadă, îi zic.

Nu prinde dedesubturile frazei, nici subînţelesurile ei.

— Trygve lua totul în serios. Mă refer la relaţia noastră. Vedea totul mult mai serios decât mine. Eu nu o consideram decât… Nu ştiu. O aventură. Un flirt. O distracţie. Poate puţină variaţie. O evadare din viaţa de zi cu zi.

Se uită la mine, aşteptându-mi răspunsul, dar nu am ce să-i spun. Cade pe gânduri.

— A fost doar o aventură, o legătură trecătoare, care s-ar fi terminat. Dar apoi a avut loc accidentul.

O vreme, stăm unul lângă altul, în tăcere.

— Şi-n tot timpul ăsta ai dus povara asta cu tine? întreabă, mai mult pentru sine.

O las să aştepte o clipă, ca să conştientizeze amploarea acelei întrebări retorice.

— De ce n-ai spus nimic? izbucneşte mama. Vocea ei are ceva tăios. Hristoase, micule Bjørn! Oare ce-ai crezut despre mine?

Chiar nu vreau să răspund la întrebarea asta.

— Când a murit tatăl tău… începe ea, dar nu e în stare să continue. Sper că nu-ţi închipui că mi-a fost uşor. În fiecare zi am încercat să uit.

— Să mă uiţi şi pe mine?

Mama dă din cap.

— Pe tine?

Inspir adânc, ca să-mi pot controla vocea. Dar mi-o ia înainte:

— Te-ai gândit vreodată că poate ai fost nedrept cu mine?

Pur şi simplu o privesc şi înghit în sec.

— Nu eşti singurul care a pierdut o persoană dragă, atunci când ţi-ai pierdut tatăl! Eu mi-am pierdut soţul pe care-l iubeam. Asta în ciuda… chestiei… cu Trygve. Dar nu cred că te-ai gândit vreodată la asta, micule Bjørn. Şi acum înţeleg de ce. Doamne, cât de nedrept eşti!

— Eu…

— Da?

— Nimic.

Dă din cap, ca pentru sine. Ochii îi sunt plini de lacrimi.

— Nimeni nu-şi doreşte ca fiul sau fiica să ştie astfel de lucruri. Trebuie să-nţelegi asta! explodează ea.

Mă simt ca un nenorocit. Poate pentru că sunt un nenorocit.

— A fost un şoc pentru amândoi, bâigui.

Nu e cine ştie ce scuză, şi totuşi am spus-o sub formă de scuză.

— Trygve n-a vrut niciodată să discute despre ce s-a-ntâmplat în ziua aia. Niciodată! Se învinuieşte, dar nu vrea să spună din ce motiv. În dimineaţa aia, când au plecat, a schimbat buloanele de rapel între ei,

pentru că Birger îl împrumutase pe al lui. Deci Trygve ar fi trebuit să cadă. Dar n-am vrut să-l forţez să vorbească. Oamenii se străduiesc să uite, să treacă peste anumite lucruri.

Mama se pricepe mai bine decât mine să treacă peste lucruri, iar asta poate pentru că eu ştiu mai multe decât ea.

5

Fata cu ochi albaştri de la recepţie îmi aruncă o privire nedumerită şi îmi spune:

— Măi, măi, Torstein, ai o haină nouă?

N-am văzut-o în viaţa mea. Nu mă cheamă Torstein. Iar haina mea nu e nouă. Dar mă strecor rapid pe lângă ea, făcându-i cu ochiul şi salutând-o din cap, şi intru într-o junglă cu climat controlat, plină de arbori de yucca şi ferigi de plastic. Aici, într-un peisaj de birouri dreptunghiulare, denumit în mod pompos „biroul editorial central“, stau aşezaţi trei ziarişti, fiecare în faţa câte unui calculator, având aerul că se străduiesc să inventeze Cele Zece Porunci. Pe perete e agăţat un poster care reprezintă un computer cu braţe care ies din părţile laterale ale monitorului, iar titlul anunţă: „*PC* – cea mai tare revistă pentru utilizatorii de computere norvegieni.“

Deschid o uşă de sticlă mată. În spatele biroului stă o copie aproape identică a persoanei mele.

Torstein Avner are pielea palidă, părul alb şi ochi de un roşu-aprins. Când ne văd împreună, oamneii ne iau drept gemeni identici. În adolescenţă, obişnuiam să ne închipuim cum ar fi fost să facem schimb de iubite. Nu şi-ar fi dat seama de diferenţă în veci, dar nu ne-am dus planul la îndeplinire. Niciunul dintre noi nu avea o iubită pe care să o împartă cu celălalt.

Mijeşte ochii prin lentilele ochelarilor, chiar mai groase decât ale mele, iar când în sfârşit mă recunoaşte dincolo de ceaţa care îi împiedică vederea se ridică de pe scaun şi începe să chiuie:

— Vechiul meu amic, Bjørn! strigă Torstein, printre hohote de râs. Fir-ar al naibii, eşti chiar tu! Credeam că am o experienţă extracorporală.

Ne strângem mâinile cu putere.

— Bunu’ şi bătrânu’ Bjørn! îmi zice rânjind.

Nu vrea să-mi dea drumul la mână. Chicotesc sfios.

— A trecut un car de ani, îi spun.

În cele din urmă, îmi eliberează mâna. Zâmbeşte larg.

— Secretara m-a confundat cu tine, îl pun eu la curent.

— Lena te-a confundat cu mine? întreabă Torstein cu accentul lui cântător din nord. Se străduieşte şi ea.

Eu şi Torstein ne-am cunoscut pe vremea când am participat împreună la un curs despre albinism, în urmă cu cincisprezece ani. Ne-am mai văzut din când în când. Mă mai vizitează ocazional. A început să lucreze la *PC* ca om bun la toate, iar salariul îi era plătit printr-un program guvernamental care susţinea diversitatea la locul de muncă. Apoi a ajuns ziarist şi a primit propria rubrică de tehnologie, „Părere@ lui @vner“. Mi-a arătat câteva dintre articolele lui. N-am înţeles o iotă. Acum este redactorul-şef pe tehnologie, iar eu ştiu şi mai puţine despre ocupaţia lui decât înainte, dacă aşa ceva e posibil.

— Măi, măi! face Torstein. Ţi s-a bulit hard-drive-ul?

Mă simt ca o rudă lacomă, aflată în vizită la mătuşa muribundă. Nu îl vizitez pe Torstein decât atunci când am probleme cu computerul.

— Am nevoie de puţin ajutor, recunosc.

— Având în vedere că e vorba de tine, pun pariu c-ai nevoie de ceva mai mult ajutor, spune el râzând încet.

— Mă poţi ajuta să găsesc ceva pe internet?

— Sigur. Ce cauţi?

Îi dau o hârtie cu termenii de căutare, scrişi în norvegaină:

Cavalerii Ospitalieri
SSI
Institutul Schimmer
Michael MacMullin
Mănăstirea Værne
Rennes-le-Château
Bérenger Saunière
Manuscrisele de la Marea Moartă
Mănăstirea Sfintei Cruci
Giulgiul din Torino
Manuscrisul Q
Nag Hammadi

— Măiculiţă! exclamă Torstein. Sigur nu vrei să mai adaugi ceva?

— De ce? Sunt prea multe? Cred că o parte dintre termenii de căutare vor trebui traduşi în engleză. De exemplu, „Shroud of Turin“ şi „Dead Sea Scrolls“.

— Măiculiţă!

— Nu-mi trebuie chiar acum.

— O să am nevoie de cel puţin o oră, mă anunţă prietenul meu.

Habar n-am dacă vorbeşte serios sau dacă e sarcastic.

— E super şi dacă-mi dai mâine rezultatele.

— Ce motor de căutare vrei să folosesc?

Mă străduiesc să dau impresia că mă gândesc ce răspuns să-i dau. Dar adevărul e că nu pricep o boabă.

— Yahoo? AltaVista? Kvasir? Excite? HotBot? MetaCrawler? întreabă.

— Hă?

— Gata, m-am prins, rânjeşte Torstein. Vrei să-ţi dau doar primele cinci rezultate pentru fiecare termen? Ca URL-uri?

— Ăăă… Ai putea să printezi rezultatele.

— Pe hârtie? exclamă el.

— Ăăă… da.

Îşi dă ochii peste cap.

— Bjørn, Bjørn, Bjørn… Nu te-ai prins că trăim într-o societatea fără hârtie? Adică am putea fi o asemenea societate, dac-am vrea. Şi vrem asta. Gândeşte-te la copaci!

— Ştiu asta, dar eu mă-mpotrivesc din toate puterile.

— De ce nu vrei să-ţi trimit toate site-urile web prin e-mail?

— Torstein, prefer paginile printate. În plus, mi-a fost furat hard-drive-ul.

— Pe hârtie! repetă el plin de dispreţ, de parcă ar considera hârtia mediocră sau la fel de demodată ca tăbliţele acoperite de cuneiforme sau papirusurile.

Şi probabil că are dreptate.

— Cineva ţi-a furat hard-drive-ul? mă întreabă repede, surprins, dar de fapt răspunsul nu îl interesează.

Înainte de a pleca, împrumut telefonul Lenei ca să o sun pe Diane acasă la bunica. Lena se holbează la mine derutată, în timp ce stau şi ascult cum telefonul sună. Sub bronzul ei uniform de solar, dincolo de fondul de ten şi de *blush*, întrezăresc o uşoară roşeaţă în clipa în care înţelege că nu sunt Torstein.

Diane nu răspunde.

6

Pe drumul de întoarcere la casa bunicii, de lângă fiord, ascund racla în ultimul loc în care s-ar gândi cineva să o caute. Sunt mândru de ingeniozitatea mea. Sentimentul acesta îmi dă cel puţin senzaţia că mă aflu într-o poziţie de superioritate.

Briza de seară o umple pe Bolla cu o aromă uşoară, sărată, de vară târzie. Hurducăi maşina prin şanţurile făcute de roţile maşinilor pe drumul desfundat care duce la casa bunicii. Pomii din jurul căsuţelor de vară sunt plini de cireşe şi prune atât de zemoase, încât par pe punctul de a exploda. Fiordul sclipeşte argintiu printre copaci şi pare somnoros. Câţiva puşti chiuie jos, pe cheiuri. Un iaht a ancorat la o aruncătură de băţ de panoul de avertizare al pazei de coastă. Un hidroavion îşi târăşte umbra peste malul stâncos.

O parchez pe Bolla aproape de pinul strâmb de la capătul aleii şi o strig vesel pe Diane. Uşa de la intrare e deschisă. Faţa de masă care acoperă masa de picnic din curte flutură în bătaia brizei.

Când am plecat azi-dimineaţă, dormea cu gura întredeschisă şi cu părul căzut peste faţă. Nu m-a lăsat inima să o trezesc. În cameră era destul de răcoare, iar geamurile fuseseră acoperite de condens. I-am învelit trupul gol cu pilota de puf, am sărutat-o şi i-am dat părul la o parte de pe obraz. Înainte de apleca la Oslo, i-am scris un bileţel în care îi spuneam unde merg şi i l-am pus sub paharul cu apă de pe noptieră. „Pentru îngerul meu“, semnat „Prinţul tău“. Nu-i aşa că suntem drăgălaşi?

Claxonez – claxonul Bollei pare să fie o sirenă de jucărie, plină de scuipat –, apoi închid portiera şi aştept ca Diane să iasă alergând din casă. „Bjørn! În sfârşit!“ va striga nerăbdătoare, dar fericită. Tremurând de încântare şi de nerăbdare, mă gândesc că, după ce mă va îmbrăţişa şi mă va întreba de ce am fost plecat atât de mult, prima dată vom face sex, zdravăn şi asudând, pe canapeaua scârţâitoare din salon.

Încet, fluierând, lăsându-i timp să termine orice face în clipa asta, urc treptele către curtea pavată, intru pe uşă – „Diane? Eu suuunt!“ – şi o caut în bucătărie. A fost la mica băcănie şi a cumpărat câte ceva pentru cină: ouă, ceapă, roşii, cartofi, bere. De asta nu a răspuns când am sunat-o. Chitanţa de la băcănie şi câteva monede de cinci şi zece coroane sunt aşezate pe bancul de lucru din bucătărie. Pentru o secundă, mă întreb de unde a făcut rost de bani norvegieni. Mi-a pregătit o farfurie cu mâncare; e acoperită cu o folie de plastic. Omletă şi legume. Mi-a scris numele cu majuscule pe o hârtiuţă şi a aşezat-o pe farfurie. Ca şi cum ar fi vrut să se asigure că Bucle Aurii nu se va înfrupta prima.

O caut: în baie, unde periuţa ei de dinţi din paharul de plastic albastru de pe policioara de sticlă de

deasupra chiuvetei îmi face inima să o ia la galop, o caut în dormitorul bunicii, în dormitorul de oaspeţi, la mansardă, unde valiza ei zace deschisă pe podea; o caut în debara, în grădina din spate.

Probabil că a ieşit să se plimbe.

Iau mâncarea şi o bere şi mă aşez la masa din curte. Un bărbat pescuieşte pe mal. Probabil că a venit aici din camping, pentru că oricine locuieşte în căsuţe ştie că nu poţi prinde peşte atât de aproape de ţărm. O barcă cu motor despică valurile, în mijlocul fiordului. Un telescop montat pe un iaht, dincolo de dig, reflectă lumina soarelui.

Termin mâncarea şi sticla de bere, pe urmă intru din nou în casă. Încep să-mi fac griji. Diane nu ar fi plecat să facă o plimbare lungă când ştia că trebuie să mă întorc dintr-o clipă în alta. Mă aşez pe scaunul tapiţat cu catifea verde, care bunicii îi plăcea atât de mult. Arcurile scaunului scârţâie. Sunetul acesta mă proiectează instantaneu în copilărie, când vaietul arcurilor îl făcea pe Grim, rottweilerul înspăimântător al bunicii, să se târască rapid sub canapea, unde se făcea covrig, tremurând şi scheunând. Încă de pe atunci mă gândeam că există sunete pe care doar câţiva aleşi le pot auzi. Şi dacă tot privim lucrurile aşa, nu există niciun motiv ca unii să nu vadă fantome.

Ies în curtea din spate şi mă întind în hamacul care se leagănă încet. Văzduhul e plin de păsări. O barcă cu motor goneşte pe apă. Sârma de pe catargul vecinului zbârnâie în bătaia vântului, scoţând un sunet dogit şi vesel. Mă uit la ceas.

Şi acum îmi dau seama.

Au răpit-o.

Ştiau de casa de vară. Ne-au urmărit.

Impresia că sunt cu un pas înaintea lor a fost o iluzie. M-am amăgit singur.

Intru şi caut orice ar fi putut să lase Diane în urmă: un bilet, un indiciu secret. Verific din nou toate camerele. Capul îmi vâjâie, de parcă aş fi băut prea mult. Disperat, mă reped până la malul apei, ca şi cum m-aş teme că o voi găsi plutind acolo, cu faţa scufundată la câţiva centimetri în apă.

În timp ce mă apropii de casă, aud telefonul sunând. Dau buzna pe treptele de piatră, dar nu ajung la timp ca să răspund. Înşfac o bere din frigider şi iau o duşcă. Respir cu greutate.

Încerc să înţeleg. Ce motiv ar fi avut să o răpească? Dacă asta s-a întâmplat cu adevărat. De ce tocmai ea? Unde e? Ce vor să facă cu ea? Vor să se folosească de ea ca să mă şantajeze? Beau berea cu înghiţituri mari, râgâi şi aşez sticla goală pe pervaz, printre muşte moarte.

Telefonul sună iar. Ridic receptorul şi strig:

— Diane?

— E în siguranţă. Diane e cu noi.

Vocea e groasă şi vorbeşte engleza răspicat. Are un ton plăcut, iar asta o face să pară prefăcută.

Nu sunt în stare să spun două vorbe. Detaliile mobilei din salon îmi sar în ochi cu o limpezime stranie, ca şi cum nu le-aş mai fi văzut vreodată.

— Am vrea să stăm de vorbă cu tine, îmi spune bărbatul.

— Ce-aţi făcut cu ea?

— Nimic. Nu e cazul să-ţi faci griji. Ai mâncat?

— Unde e Diane?

— Nu te mai gândi la asta! E bine. A fost bună mâncarea?

— Dă-o dracu’ de mâncare! De ce aţi răpit-o?

— Calmează-te! Hai să ne-ntâlnim şi să vorbim!

— Mi-a ajuns câte am auzit! Sun la poliţie!

— Chiar te rog. dar să ştii că n-o să-ţi fie de ajutor.

— Diane n-are nimic de-a face cu asta! urlu în receptor.

— Când ne restitui racla?

Închid şi mă reped în curte. Am nevoie de aer. Mi se învârte capul. Stau acolo, sprijinindu-mi mâinile de balustradă, chinuindu-mă să respir.

Departe, în fiord, mai multe bărci micuţe s-au strâns în zona de pescuit. Pescăruşii de la Revlingen zboară în picaj pe deasupra bărcilor, într-un nor de ţipete. Un feribot internaţional invizibil scoate un zgomot ritmat pe suprafaţa apei. Închid ochii şi îmi frec nasul cu vârful degetelor. Împleticindu-mă, cad pe spate şi mă prăbuşesc într-un scaund de răchită. Îngheţ. Frigul se răspândeşte prin mine, iradiind dinspre diafragmă către buricele degetelor de la mâini şi de la picioare. Îmi încleştez degetele de marginea masei, ca să mă sprijin de ceva.

„Ce mi se-ntâmplă?“

Emisfera cerebrală dreaptă începe să se umfle şi să mă furnice. Simt cum craniul devine prea strâmt pentru creierul meu umflat.

Am gura uscată; limba mi s-a lipit de cerul gurii. Scot câteva gemete îngrozite, îmi iau capul în mâini şi încerc să strig. Printre buze mi se strecoară doar o răsuflare. Încerc să mă ridic, dar membrele nu mai sunt legate de corp şi zac într-un maldăr în curtea de dedesubt.

O maşină se apropie pe alee. Roţile îi scrâşnesc pe pietricele. Motorul toarce. Se opreşte în spatele Bollei. Reuşesc să ridic capul. E Range Rover-ul roşu.

Îmi duc o mână la gură. Îmi clănţăne dinţii. Portiera se deschide. Ies două vechi cunoştinţe, întâlnite în incidentul pătrunderii prin efracţie: King Kong şi bărbatul rafinat, la costum.

Urcă agale treptele spre curte, ca şi cum ar avea tot timpul din lume la dispoziţie.

— Salutări, domnule Beltø! îmi spune tipul sofisticat, britanic până în vârful unghiilor bine îngrijite.

Încerc să-i răspund, însă cuvintele mi se umflă pe limbă şi nu reuşesc să scot decât un bolborosit fără noimă.

— Îmi pare nespus de rău, continuă englezul. Am sperat c-o să cooperaţi. Şi aşa am fi putut să evităm… toate astea.

Mă înşfacă de braţe şi mă târăsc de-a lungul curţii. Picioarele îmi sar pe trepte. Mă urcă pe bancheta din spate a maşinii.

Şi pe urmă nu îmi mai amintesc nimic…

7

Când eram mic, puteam să-mi dau seama în ce zi sunt dinainte de a mă fi trezit de-a binelea. Picoteala liniştită a duminicilor, şoapta plictisită a zilelor de miercuri, fiorul anticipativ al zilelor de vineri. Anii au trecut şi am pierdut darul ăsta, aşa cum am pierdut atâtea altele. Acum mi se întâmplă des să mă trezesc seara întrebându-mă ce zi e. Şi ce an.

Lumina dureroasă a soarelui arde prin cele şase ochiuri ale ferestrei încuiate.

Trag cuvertura până deasupra capului şi petrec câteva minute încercând să mă adun, o treabă nu aşa

de uşoară pentru mine. Dar peste câteva minute scot iar capul afară.

Camera e goală. Şi eu la fel.

Cineva mi-a împăturit hainele cu grijă şi le-a aşezat pe spătarul unui scaun. Chestia asta mă dezgustă. Cineva m-a dezbrăcat! Un străin mi-a scos hainele şi m-a culcat gol puşcă. Văd o uşă şi un dulap, o gravură cu Isus şi mieii, o litografie a unui castel şi o fotografie cu Palatul Buckingham.

Capul îmi pulsează şi mă doare.

Pe noptieră, lângă ochelarii mei, e aşezat un pahar cu apă. Mă ridic pe marginea patului. Mişcarea îmi face creierul să se dubleze. Îmi pun ochelarii. Dau pe gât apa din pahar, dar tot mi-e sete.

Curelele de piele ale ceasului meu de mână sunt întinse în lături, aşa că ceasul pare o creatură moartă. Dar ticăie şi indică ora 11.30.

Mă ridic şi mă clatin până în dreptul ferestrei. Sunt pe cale să leşin şi mă agăţ de pervazul alb, care miroase de parcă ar fi fost proaspăt vopsit. Grădina nu e mare. Câteva maşini sunt parcate pe o fâşie de asfalt, paralelă cu casa. Castanii nu mă lasă să văd strada, unde aud huruitul unui tramvai. Deci sunt în Oslo, la etajul unei case cu grădină.

Mă îmbrac. Încheiatul nasturilor de la cămaşă îmi dă ceva de furcă. Degetele îmi tremură în ultimul hal.

Uşa e încuiată. Trag de clanţă. Se aud voci şi zgomot de paşi. Ca într-o închisoare, un mănunchi greu de chei zăngăne, apoi o cheie se răsuceşte în broască.

— Salutare, prietene!

E Michael MacMullin, sau Charles DeWitt, sau cine s-o fi hotărât să fie astăzi.

Secundele se târăsc.

În cele din urmă, îi spun:

— Pentru un tip mort de douăzeci de ani, arăţi surprinzător de bine!

În mod obişnuit, nu prea mă pricep să improvizez remarci obraznice, dar replica asta o rumegasem în timpul călătoriei de la Londra. Fusesem sigur că o să ne revedem.

— Permite-mi să-ţi explic!

— Unde e Diane?

— Pe mâini sigure.

— Ce-aţi făcut cu ea?

— Vorbim mai târziu despre asta, prietene! Regret nespus.

E ciudat, dar chiar îmi lasă impresia că vorbeşte serios.

— Urmează-mă, te rog!

Te rog?

Podeaua holului e acoperită de covoare de catifea roşie, iar pereţii cu portrete vechi de regi şi regine, de nobili, de cavaleri, de cruciaţi şi de papi. Toţi mă urmăresc cu privirea.

Străbatem şi urcăm pe o scară lată care ne duce în faţa unei uşi masive. Nu ştiu dacă ar putea fi numită o sală de conferinţe, un fumoar sau, cel mai probabil, o sală de reuniuni: e un salon ostentativ şi cu prea multe piese de mobilier, în care abundă lemnul de fag şi de trandafir, o cameră plină de draperii şi candelabre. Miroase a ceară pentru lemn şi a trabucuri.

Primul lucru care îmi sare în ochi este un tablou enorm, pictat în ulei, înfăţişând doi druizi la Stonehenge. Al doilea e masa lungă, închisă la culoare şi foarte bine lustruită, pe care sunt aşezate bucăţi

de fetru verde în dreptul fiecăruia dintre cele douăsprezece scaune cu spătar înalt. Al treilea lucru pe care îl observ sunt cei doi bărbaţi aşezaţi în colţ. Nu îi zăresc decât în clipa în care văd norul de fum făcut de trabucurile lor. Amândoi s-au întors spre noi şi ne privesc cu interes.

Sunt Graham Llyleworth şi directorul general Loland.

Se ridică. Loland e stânjenit. Llyleworth îmi întinde primul mâna, apoi Loland face acelaşi lucru.

— Mă bucur să te revăd, îmi spune stângaci, ca şi cum şi-ar fi amintit de ultima împrejurare în care ne-am văzut.

Nimeni nu scoate un cuvânt.

Pe masă au fost aşezate un ceainic de porţelan şi patru ceşti.

— Vrei lapte? Zahăr? mă întreabă Llyleworth, iar vârful trabucului îi străluceşte între arătător şi degetul mijlociu.

Nu-mi place cafeaua.

Îi vorbesc lui Loland în norvegiană:

— Nu sunt expert în drept penal, dar mi-nchipui că răpirea unei femei, cetăţean străin, şi drogarea şi răpirea unui norvegian ţi-ar aduce între cinci şi şapte ani de închisoare. Asta dacă nu cumva ai de gând să-mi faci vânt în mare, după ce mi-ai înfipt picioarele într-un butoi cu ciment. Atunci, treaba asta ţi-ar aduce vreo douăzeci şi unu de ani de închisoare, cu suspendare.

Loland îşi drege glasul şi aruncă o privire spre MacMullin. Acesta chicoteşte îngăduitor, ca şi cum ar fi înţeles tot ce am spus.

— Îmi cer scuze. Poate ai dori un ceai?

— Unde e Diane?

— Nu trebuie să-ţi faci griji! E-n siguranţă.

— Ce ai făcut cu ea?

— Absolut nimic. Te rog să nu te mai gândeşti la asta. Totul are o explicaţie.

— Ai răpit-o?

— De fapt, nu.

— Cine eşti cu adevărat?

— Sunt Michael MacMullin.

— Ciudat. Ultima oară când ne-am întâlnit, te-ai prezentat drept Charles DeWitt.

Llyleworth îi aruncă o privire surprinsă:

— Pe bune? Adevărat?

Nu-şi poate înăbuşi un mic hohot de râs.

MacMullin tace o clipă, de dragul efectului.

— Dar oare chiar asta am făcut?

Se uită la mine jucăuş, încreţindu-şi fruntea.

— Adevărat. Când am primit un mesaj de la prietenii noştri de la Asociaţia Geografică Britanică, prin care eram anunţaţi că Bjørn Beltø din Norvegia l-a căutat pe Charles, am pus la cale un mic plan prostesc. Ai dreptate când spui că te-am lăsat să crezi că sunt bunul şi bătrânul Charlie. Dar, ca să fim corecţi, niciodată nu m-am prezentat ca atare.

— Şi atunci de ce să cred că eşti Michael MacMullin?

Îmi întinde mâna. O apuc din reflex.

— *Eu. Sunt. Michael. MacMullin*, îmi spune, pronunţând apăsat fiecare cuvânt.

Aerul lui de siguranţă şi convivialitate mă zăpăceşte. Eu, Llyleworth şi Loland suntem ca nişte câini agitaţi care mârâie unii la alţii în preajma unui os pe care îl doresc. MacMullin e altfel. Pare că pluteşte undeva, deasupra noastră, departe de neîncrederea şi ciorovăielile noastre meschine. Totul la el – privirea caldă, glasul profund, calmul – emană o demnitate blândă şi plină de graţie.

Loland îmi trage un scaun. Mă aşez chiar pe marginea lui. Ne privim unii pe alţii.

— Beltø, eşti un tip dat naibii! îmi spune MacMullin.

Ceilalţi doi râd strâmb. Loland îmi face cu ochiul. Par să creadă că am păşit cu toţii dincolo de o linie invizibilă, iar acum stăm aici şi depănăm poveşti despre un lucru deja rezolvat. Oamenii ăştia nu mă cunosc prea bine. Într-adevăr, sunt un tip dat naibii.

MacMullin îmi simte îndoiala. Ridică din umeri.

— Domnilor, vă rog! Îi datorăm prietenului nostru o explicaţie.

Uneori, cel mai bine e să nu spui nimic, aşa că tac.

Se uită unul la altul, de parcă niciunul n-ar vrea să înceapă el. Din nou, cel care ia cuvântul e MacMullin.

— De unde să-ncepem? întreabă.

— Să-ncepem cu DeWitt, sugerez eu.

— DeWitt… A fost o prostie din partea mea. Te-am subestimat. Chiar foarte mult.

— Ce sperai să obţii?

— Am presupus c-ar fi mai uşor dacă te-am face să crezi că eu sunt Charles. Ne-am închipuit că o să te-ncrezi în el. Sau – mă rog – în mine. Am fost naivi. Îmi cer scuze în mod sincer.

— Şi aţi procedat aşa ca să nu descopăr că l-aţi lichidat?

— Cum?

— În aceeaşi vară în care a murit tatăl meu.

Îi privesc pe toţi, pe rând.

— Vreţi să spuneţi c-a fost o pură coincidenţă c-au murit aproape în acelaşi timp?

Expresiile lor uluite sunt atât de sincere, încât pentru o secundă mă gândesc să îi cred. Dar numai pentru o secundă.

— De ce-ntrebi? Crezi altceva? întreabă MacMullin.

Loland spune:

— Să fim serioşi!

— Deci a fost doar o coincidenţă?

— Bineînţeles, răspunde MacMullin.

— Nu suntem nişte barbari, spune Llyleworth.

Loland clatină din cap.

— Ai citit prea multe romane poliţiste. Tatăl tău a murit într-un accident. Charles a decedat în urma unei infecţii. Faptul că au murit amândoi în aceeaşi vară n-a fost decât o coincidenţă.

Llyleworth adaugă:

— Viaţa e plină de asemenea coincidenţe.

— Ca să nu mai spunem de moarte! i-o întorc eu.

Îi privesc pe rând.

— Haideţi s-o lăsăm baltă deocamdată! Tot nu-nţeleg de ce n-aţi fost în stare să-mi spuneţi adevărul. Racla e la mine. Tot ce vă cer e să-mi spuneţi ce conţine. Când o să ştiu adevărul, o să vă-napoiez racla. La ce folosesc atâtea minciuni şi piste false?

— Adevărul. Ei… Dar ce e de fapt adevărul? întreabă MacMullin.

Mă cercetează pe jumătate zâmbind. Ridic din umeri cu indiferenţă.

— Şi ce anume îţi dă ţie dreptul să afli aşa-zisul adevăr?

— Reprezint Guvernul Norvegiei!

— Pe dracu'! spune Loland. Guvernul Norvegiei îl reprezint eu!

— Tu? mă răstesc eu. Tu eşti implicat în conspiraţia asta!

— Bjørn, Bjørn, chicoteşte MacMullin, nu fi atât de supărat! Încearcă să vezi totul din perspectiva noastră. Nu ştiam care e poziţia ta, dacă eşti de partea noastră.

— De partea voastră? strig.

— Da. Sau împotriva noastră. Dacă jucai cu cărţile pe faţă.

— Cu cărţile pe faţă?

— Dacă voiai bani. Nu ştiam de ce ne-ai furat racla.

— N-am furat-o! Racla e norvegiană. A fost găsită în pământ norvegian.

— Mai putem discuta despre asta.

— Şi nu v-a dat niciodată prin cap c-aş putea avea intenţii cinstite? Că nu vreau decât să clarific toată povestea asta?

— Am crezut c-o să predai racla, zice MacMullin. Aşa cum ai promis.

— Şi atunci ai hotărât să te dai drept altcineva, să-nchiriezi o casă şi s-o mobilezi pentru o zi?

Mă priveşte uimit.

— Păi… Nu. De fapt, doar am împrumutat casa. E folosită de autorităţi pentru… ăăă… genul ăsta de lucruri.

Amestecă în cafea cu o linguriţă de argint.

— După mica noastră discuţie, mi s-a părut că am clarificat totul, asta până când Diane ne-a spus cât de bănuitor eşti.

Mă trece un fior. Diane?

MacMullin îmi observă reacţia. Îmi spune:

— Într-o zi o să-nţelegi. Ea n-are nimic de-a face cu grupul nostru. Abia când am aflat de… prietenia ta cu Diane a fost implicată şi ea în povestea asta, mai degrabă împotriva voinţei ei.

Privirea i se întunecă.

— Am luat-o de-acolo spre binele ei.

Aşteaptă să spun ceva. Tac.

Tăcerea mea îi afectează.

— Când am auzit c-ai vorbit cu văduva lui Charles, am înţeles că te-am judecat greşit, explică MacMullin.

— Complet greşit! întăreşte Loland.

MacMullin continuă:

— La Londra, lucrurile s-au precipitat. Ai fost mai isteţ decât noi, mereu cu un pas înaintea noastră.

Încerc să înţeleg care e rolul lui Diane în toată povestea asta. Nu pricep nimic. MacMullin îşi ridică

ceaşca şi bea din cafea.

— Pe urmă am înţeles că singura cale de a rezolva încurcătura asta e să avem o discuţie cu tine. Să-ţi explicăm. Să te ajutăm să-nţelegi.

— Pe bune? mormăi eu neîncrezător.

— Când te-ai dus la SSI, am crezut că te-am păcălit, dar te-am subestimat iar. Eşti un tip dat naibii, Beltø! Dat naibii!

MacMullin îi aruncă o privire lui Loland, care are aerul că studiază intens covorul.

— Iar asta vă dă dreptul s-o răpiţi pe Diane şi apoi pe mine, drogându-mă?

— Bjørn, ţi-am pus o substanţă inofensivă în mâncare. Aproape o pastilă de dormit. Îmi pare rău, sincer! Dar n-ai fi venit la noi de bunăvoie.

— Normal că nu!

— Trebuie să-nţelegi, zice şi se uită în jos. Uneori, trebuie să apelăm la metode neconvenţionale. Nu e ca atunci când cauţi dinadins cel mai dramatic mod de a rezolva problemele.

— Am o întrebare, îi spun.

— Te-ascult.

— Ce e-n raclă?

— Nu e un artefact norvegian! spune Loland repede.

— Racla e de aur, îi atrag eu atenţia. Doar valoarea aurului va fi de câteva milioane de coroane.

— Pe piaţa de profil, doar racla ar valora pe puţin cincizeci de milioane de lire sterline, mă lămureşte MacMullin. Dar, pentru noi, nu contează din ce material e făcută sau cât valorează.

— Pentru că înăuntru se află ceva mult mai preţios, adaug eu.

MacMullin se apleacă.

— Nici racla, nici conţinutul ei nu sunt norvegiene.

— A fost găsită în Norvegia.

— Aşa e, întâmplarea a făcut să se afle în Norvegia, dar racla nu e norvegiană. Din acest motiv, autorităţile norvegiene nu se împotrivesc să predea racla.

Directorul general Loland aprobă din cap, puţin cam prea zelos.

— Dimpotrivă, continuă MacMullin. E foarte important ca autorităţile acreditate să analizeze artefactul. Norvegia este doar o paranteză din istoria raclei. Deşi poate nu din perspectivă temporală.

— Nu-nţeleg. Care istorie? îl întreb.

MacMullin inspiră adânc.

— O lungă istorie. Nu-i aşa, domnilor? O lungă istorie.

Loland şi Llyleworth confirmă la unison:

— Da, e o poveste lungă.

— Am tot timpul din lume. Povestiţi-mi! îi invit, încrucişându-mi braţele şi rezemându-mă de spătar.

— Voi începe cu SSI-ul, spune MacMullin. Societatea de Ştiinţe Internaţionale, reţeaua mea de sprijin. În forma ei actuală, asociaţia a luat fiinţă în 1900, dar originile merg cu sute de ani în urmă. SSI reuneşte savanţi şi cercetători din multe domenii. Dar, în culise, SSI-ul ar putea fi caracterizat drept un… ăăă serviciu secret academic. Adunăm informaţii din toate disciplinele relevante şi căutăm… indicii. SSI a supravegheat, de obicei pe faţă, toate şantierele arheologice importante din ultima sută de ani, fie trimiţându-şi unul dintre reprezentanţi, de exemplu pe profesorul Llyleworth, fie sub pretextul unui

proiect de cercetare. Sau, aşa cum se întâmplă cel mai frecvent, îi punem pe responsabilii şantierelor să ne trimită rapoarte.

— M-am alăturat SSI-ului în 1963, spune Loland. Sunt responsabil cu supravegherea săpăturilor din Norvegia. Şi trimit SSI-ului o copie a tuturor rapoartelor mai importante şi a disertaţiilor scrise aici.

— Ce amabil din partea ta, zic.

— Şi îngăduie-mi s-adaug, spune Loland, că tot ce s-a făcut a fost cinstit. Nu suntem infractori.

— Lucrăm cu oameni buni – ca Sigurd Loland şi ca tatăl tău vitreg, profesorul Arntzen – din toată lumea. Şi angajăm persoane de calibrul profesorului Llyleworth ca să acţioneze ca agenţi de teren.

— Exact ca 007, spune Llyleworth pe un ton plat.

E prima dată când îl aud făcând o glumă. Până şi MacMullin şi Loland îl privesc surprinşi. Llyleworth suflă un rotocol de fum.

— Şi acum ajungem la esenţial, anunţă MacMullin. Se pare că SSI-ul are un secret asociat în mod indirect cu racla.

— În sfârşit!

Îşi drege glasul. Are un aer pompos, cumva suprarealist.

Trec câteva secunde.

— Uite cum îmi închipui eu totul. Îmi imaginez un fluviu care se întinde în faţa mea, şi vreau să faci şi tu la fel. Fă-mi pe plac, Bjørn! Închide ochii! Închipuie-ţi că-n faţa ta e un fluviu.

Îmi imaginez un fluviu. E lat şi curge liniştit, ca un şuvoi de oţel topit sub un soare tropical. E după-amiaza târziu. Deasupra trestiilor de pe maluri, nori de insecte plutesc leneş. Rămurele şi grămezi de alge se mişcă înainte şi înapoi în unde. Râul curge printr-un peisaj deşertic, presărat cu chiparoşi. Pe o stâncă e un templu de marmură, dar nu zăresc niciun om.

Înainte de a continua, MacMullin îmi lasă timp, ca imaginea să se formeze.

— Închipuie-ţi un grup de călători – nu prea mulţi, poate doi sau trei oameni – aflaţi într-o expediţie pe un vas, înaintând de-a lungul fluviului şi adâncindu-se într-un peisaj straniu, enigmatic.

Scena se desfăşoară înăuntrul meu, ca şi cum aş fi un ecran de cinematograf: vasul e de fapt o plută din buşteni lungi, legaţi cu sfoară groasă. Dincolo de catarg e o mică zonă acoperită, făcută din ramuri şi viţe împletite. Bărbaţii stau aşezaţi în partea din faţă a plutei. Unul dintre ei şi-a băgat piciorul gol în apă. Altul strânge o pipă între dinţi. Oamenii asudă în mijlocul arşiţei.

— Au fost aleşi, spune MacMullin, pe baza calificărilor sau a curajului lor. Călătoria e primejdioasă. Peregrinările lor îi duc pe tărâmuri necunoscute, printr-un peisaj pe care nu l-au mai văzut niciodată, despre care doar au citit.

Închid ochii ca să văd mai bine.

— Fluviul e fără capăt. Se-ntinde la nesfârşit.

— Până când se varsă în mare.

— A, nu! Nu se varsă nicăieri.

— Chiar aşa?

— Trebuie să-ţi-nchipui că nu există niciun estuar, nicio gură de vărsare.

— Trebuie să fie un fluviu deosebit.

— Pur şi simplu se-ntinde la nesfârşit, iar vasul călătorilor nu poate pluti decât împotriva curentului, nu în direcţia lui. Expediţia trebuie să sfideze voinţa fluviului. Călătorii nu se pot întoarce niciodată. Nu

mai pot reveni niciodată la sursă. Nu le rămâne decât să navigheze împotriva curentului.

— Pot acosta?

— Da, dar s-ar bloca. N-ar mai putea să înainteze. Şi-ar putea ridica tabără pe mal, dar pe urmă nu s-ar mai putea întoarce, nici n-ar mai putea înainta pe fluviu.

— Fluviul care nu se sfârşeşte nicăieri.

— Exact, care nu se sfârşeşte nicăieri.

— O călătorie fără sfârşit.

— Întocmai.

— Şi fără scop?

— Călătoria în sine e scopul.

— Probabil că-n cele din urmă devine plictisitor.

MacMullin râde. Îşi lipeşte palmele una de cealaltă şi îşi răsfiră degetele, apoi spune:

— Nu pot lua legătura cu cei care au rămas în urmă, iar de-a lungul drumului pot comunica doar cu câţiva aleşi. Dar lasă în urmă un… Hai să-l numim un mesaj închis într-o sticlă pentru cei de-acasă! Rapoarte de călătorie, dacă preferi să le numeşti aşa. În ele descriu tot ce observă şi experimentează. Descrieri savante. Totul văzut în lumina cunoaşterii pe care o poartă cu ei.

— Deci mesajele din sticle pot călători înapoi?

— Dacă se cere ajutorul timpului, zice MacMullin şi dă din cap, ca pentru sine. Căci… poţi să-mi spui ce este timpul?

Nu pot să-i răspund.

— Timpul, răspunde el, e un şir nesfârşit de momente.

Încerc să-i înţeleg parabola, dar nu reuşesc. Mă hazardez:

— Vasăzică, fluviul ăsta simbolizează spaţiul? Iar expediţia vine de pe o altă planetă? Din cosmosul infinit?

E o întrebare ciudată. Nici nu-mi dau seama cât de ciudată e decât după ce îmi scapă de pe buze. Şi totuşi, MacMullin mă priveşte într-un fel care mă face să cred că am ghicit, că ţăcănitul de Winthrop mi-a spus adevărul, iar parabola e despre un grup de extratereştri care dispuneau de o tehnologie atât de avansată, încât au reuşit să străbată anii-lumină care despart Pământul de un sistem solar necunoscut. Asta ar explica multe.

Ar fi putut să sosească cu sute de ani în urmă şi să lase rămăşiţe de tehnologie pe post de carte de vizită, uluind arheologii care le-au găsit printre cioburi de vase şi capete de săgeţi. Umanoizi, fiinţe foarte evoluate, purtând un mesaj pentru noi, pământenii.

MacMullin îmi dă un articol decupat dintr-un ziar, un anunţ din *Aftenposten:*

Particulele se joacă de-a v-aţi ascunselea cu savanţii CERN

MEYRIN, ELEVŢIA (AP). Cercetători internaţionali de la Acceleratorul de Particule CERN au anunţat săptămâna aceasta că au observat dispariţia masei, fără emisii de energie, în câteva experimente în care viteza s-a apropiat de cea a luminii, desfăşurate pe parcursul ultimelor şase luni.

Şeful proiectului, Jean-Pierre Latroc, a declarat pentru Associated Press că echipa lui nu a găsit o explicaţie pentru ceea ce savantul a descris a fi o „imposibilitate fizică".

„Conform legilor fizicii, masa nu ar trebui să poată dispărea din senin", afirmă Latroc. „Acum ne concentrăm eforturile pentru a descoperi ce s-a întâmplat cu particulele."

— CERN, spune MacMullin. *L'Organisation européenne pour la recherche nucléaire.*

Pronunţia lui e impecabilă, de parcă franceza ar fi limba lui maternă.

— Ce e asta?

— Laboratorul european de fizică a particulelor. A fost înfiinţat la mijlocul anilor ’50. Se află la Meyrin, în Elveţia. E imens! Laboratorul se găseşte într-un tunel, la o sută şaptezeci de metri sub pământ. Are o circumferinţă de douăzeci şi şapte de kilometri, e cel mai mare din lume.

— Cel mai mare laborator din lume?

— Accelerator de particule!

— Ce mai e şi ăsta?

— O gaură prin care poţi trage cu ochiul la Creaţie.

— Poftim?

— Un accelerator de particule. Transformă în masă un şir de particule care se mişcă aproape cu viteza luminii.

Uneori, nu găsesc cuvintele potrivite.

— Măiculiţă! e tot sunt în stare să scot.

— Iar asta ne permite să studiem ce s-a-ntâmplat în prima milionime de secundă imediat după naşterea universului. În timpul experimentelor, putem recrea condiţii asemănătoare cu cele prezente chiar după Big Bang, după naşterea universului.

— Măiculiţă!

— Pentru a înţelege Creaţia, spune MacMullin, trebuie să cercetăm cele mai mici cărămizi ale universului: atomii, electronii, protonii, neutronii, quarcurile, antimateria.

MacMullin se opreşte o clipă, iar eu încerc să ţin pasul cu el.

— Măiculiţă! repet a treia oară.

Nu particip prea mult la conversaţie, dar fizica nu a fost niciodată domeniul meu forte, în special fizica experimentală a particulelor.

— Vorbesc prea repede? întreabă MacMullin.

— Repede sau încet, oricum n-o să-nţeleg mare lucru.

— Acceleratorul de particule zdrobeşte cele mai mici particule în bucăţele şi mai mici, fie c-o crezi sau nu.

— Cred.

— Particulele se mişcă în cerc în interiorul acceleratoarelor imense, cu ajutorul câmpurilor magnetice, până când aproape ating viteza luminii.

— Asta chiar că-i rapid!

— Şi pe urmă pun particulele să se izbească direct, ca să se studieze consecinţele fizice.

— OK, uite ce e! Nu pricep o iotă din tot ce zici! Unde baţi? Ce legătură au toate astea cu racla?

MacMullin îmi dă un alt articol, de data aceasta din *New York Times*.

Conceptul timpului, pus sub lupă

de Abe Rosen

Cercetătorii care lucrează cu acceleratoare de particule în cadrul Organizaţiei Europene pentru Cercetare Nucleară îndreaptă enorma lupă a prestigiosului laborator de particule asupra timpului însuşi. Dacă ideile despre timp ale cercetătorilor vor putea fi dovedite, rezultatele lor vor schimba profund bazele fizicii moderne.

La începutul acestui an, în timpul unui experiment, fizicienii de la CERN au fost uimiţi să observe dispariţia materiei, fără emisii de energie.

Experimentul supranumit „Experimentul Wells“, după H.G. Wells şi romanul acestuia din 1895, *Maşina timpului*, a fost

reprodus de mai multe ori, cu acelaşi rezultat.

Şeful proiectului, fiziacianul Jean-Pierre Latroc, declară că savanţii încă nu au reuşit să găsească o explicaţie satisfăcătoare pentru acest paradox al fizicii.

„Deocamdată, ipoteza noastră este că particulele au accelerat prin timp“, susţine Latroc, care a atras atenţia că, pe moment, ideea trebuie considerată doar o ipoteză de lucru.

„Dacă vom reuşi să demonstrăm că particulele s-au mişcat prin timp şi au rămas acolo“, spune Latroc, „atunci vom vorbi despre o înţelegere cu totul nouă a legilor naturii. Nu am mai putea discuta despre «înainte» sau «după», despre «cauză» sau «efect». În schimb, vom avea dovada existenţei unui fel de zonă în care nu există spaţiu sau timp. Unii ar numi-o o dimensiune, un univers paralel sau un hiperspaţiu.“

Latroc se fereşte să tragă concluzii, dar subliniază că până şi oameni de ştiinţă renumiţi, cum ar fizicienii Stephen Hawking şi Kip Thorne, au discutat la modul serios în ultimii ani despre posibilitatea călătoriilor în timp prin aşa-numitele găuri de vierme. Teoreticienii spun că găurile negre sunt căi de acces şi de ieşire spre aceste găuri de vierme, care servesc oarecum ca scurtături între distanţe infinite în spaţiu-timp.

De asemenea, echipa CERN abordează dintr-o perspectivă proaspătă fenomenul fizicii cuantice al „non-localizării“, observat în experimente de fotodetecţie efectuate de austriacul Anton Zeilinger, expert în fizică cuantică. Non-localizarea înseamnă că, odată legate una de cealaltă, particulele vor rămâne conectate indiferent în ce loc din univers s-ar găsi ele individual – vorbind de spaţiu-timp.

Ipoteza echipei lui Latroc a provocat rumoare în cercurile academice, printre fizicienii de la universităţi de top din Europa şi America de Nord.

Cu toate acestea, unul dintre cei mai înverşunaţi critici ai lui Latroc, cercetătorul în fizică atomică şi câştigătorul Premiului Nobel, Adam Thrust, afirmă că înţelegerea timpului reprezintă unul dintre ultimele bastioane ale ştiinţei. „Chiar şi în natură există absoluturi“, susţine Thrust. „Iar viteza luminii este unul dintre ele.“

Dar astfel de critici nu îi surprind pe Latroc şi pe cei din echipa lui. „Suntem primii care recunosc că ipoteza noastră e nebunească“, spune Latroc. „Câţiva membri ai echipei mele cred că există o explicaţie cu totul diferită. Însă, având în vedere informaţiile pe care le avem acum, nu găsesc altă explicaţie pentru ceea ce s-a întâmplat cu acele particule.“

Îmi ridic privirea din articol.

— Acum înţelegi? întreabă MacMullin.

— Deloc.

— Nu vezi legătura?

— Ce legătură? Ce-ar trebui să-nţeleg din toate astea? Ce legătură au poveştile astea cu racla?

MacMullin inspiră foarte adânc şi foarte încet. Mă simt ca un elev cam nătâng, care nu a citit destul de atent cerinţa temei.

— Închipuie-ţi, spune MacMullin, că peste două sute cincizeci de ani savanţii vor reuşi în sfârşit să spargă bariera timpului, aşa cum, în 1969, NASA a reuşit să trimită oameni pe Lună. Închipuie-ţi că oamenii de ştiinţă de mâine vor face posibilă călătoria înapoi în timp.

Încerc să-mi imaginez, dar nu reuşesc.

— Te referi la călătoriile înapoi în timp? întreb.

MacMullin oftează zgomotos.

— Închipuie-ţi, îmi spune el încet, că aceşti călători au coborât de pe nava lor într-un trecut îndepărtat, clătinându-se, la fel de stângaci cum a păşit Armstrong pe Lună. Apoi închipuie-ţi c-au lăsat în urmă un mesaj – nu tocmai un drapel american, şi totuşi un mesaj către cei lăsaţi în urmă în viitor, ca să le dea de ştire c-au ajuns acolo teferi.

— Stai puţin! zic, încercând să pricep această parabolă aiuritoare. Atunci înseamnă c-ar putea să-şi citească mesajul – înainte de a fi pornit în călătoria lor înapoi în timp… Pentru că, dac-au reuşit în trecut, atunci ar trebui să-şi poată citi propriul mesaj în viitor…

— Rezumând, da. Şi totuşi, avem de-a face cu străvechiul paradox: ce s-ar întâmpla dacă ai călători înapoi în timp şi ţi-ai ucide părinţii înainte de a te naşte? Noi credem că avem de-a face cu planuri

temporale diferite. Universuri sau sfere paralele.

Tac pentru o clipă. În cele din urmă, îi spun:

— Adică asta se află în raclă? Un mesaj din partea unor călători în timp?

Îmi încrucişez braţele la piept.

Toţi trei mă privesc, jubilând. Timpul trece. Singurul lucru de care dispun din belşug e timpul. Las secundele să treacă.

— Am găsit capsula timpului, zice MacMullin. Vasul lor. Maşina timpului, dacă preferi!

— La Mănăstirea Værne?

— Racla de aur de la Mănăstirea Værne conţine mesajul pe care l-au lăsat în urmă.

— Da, da! Cum să nu! Şi cum a ajuns racla acolo?

— E o poveste lungă. Egiptenii credeau în natura divină a acestor călători. Când racla de aur, împreună cu mesajul scris, a fost dusă din Egipt în Orientul Mijlociu, era considerat un obiect sacru, religios, un relicvariu. În cele din urmă, Cavalerii Ospitalieri au ajuns în stăpânirea raclei. Şi ei credeau că obiectul conţine scrieri divine. S-au gândit că Mănăstirea Værne e un ascunziş sigur, aflat tocmai la capătul lumii.

Dau din cap, de parcă aş fi înţeles în sfârşit.

— Şi unde aţi găsit această capsulă a timpului?

— În Egipt.

— În Egipt?

— Sub Piramida lui Keops nu s-a găsit o navă spaţială, ci capsula.

În clipa asta nu mă mai pot abţine. Încep să chicotesc. E o problemă de-a mea, pe care încă încerc să o controlez.

Llyleworth face o mutră de parcă i-ar plăcea să mă calce în picioare.

— Hai, serios acum! exclam.

Llyleworth se aşază apăsat şi îşi ia trabucul din scrumieră. S-a stins. Îşi ţuguie buzele în timp ce scoate un chibrit şi îşi aprinde iarăşi trabucul.

— Poftim? întreabă MacMullin, la fel de rafinat ca întotdeauna.

— Hai, serios! repet. Drept cine mă luaţi?

MacMullin mă cercetează, cu degetele mari sub bărbie şi cu celelalte formând o piramidă miniaturală în faţa nasului. Dacă situaţia ar fi fost alta, aş fi crezut că se distrează.

— Mă luaţi peste picior, nu? Aveţi impresia că sunt un idiot credul.

— Ce te face să crezi că te luăm peste picior? întreabă Loland, şi pare enervat.

— Călătorii în timp? Haideţi s-o lăsăm baltă! Până şi un asistent universitar de arheologie, fără prea multă minte, ştie că aşa ceva nu e posibil. SF de-a dreptul!

— Au spus acelaşi lucru despre aselenizare. Foarte multe dintre facilităţile pe care azi le luăm de bune, pe care nici nu le mai băgăm în seamă, erau SF-uri acum cincizeci de ani.

— Chiar şi aşa! Vreţi să cred că într-o străveche raclă de aur găsită în Mănăstirea Værne, în Østfols, Norvegia, există un mesaj ascuns lăsat în urmă de cineva sosit din viitor, după ce a călătorit în timp şi a ajuns în trecut?

— Exact!

— Mai scutiţi-mă!

Râd şi oftez teatral, azvârlindu-mi braţele în lături şi dându-mă în spectacol.

— Oameni buni, aţi uitat un lucru, un amănunt important!

Mă privesc, aşteptând. Oamenii ăştia sunt nişte manipulatori, obişnuiţi ca totul să iasă după voia lor. Reacţia mea îi nedumereşte.

— Aţi uitat că eu ştiu unde e racla.

— Aşa e, oftează MacMullin.

Pur şi simplu nu mă pot împiedica să răsucesc cuţitul în rană:

— Şi mai ştiu şi despre Rennes-le-Château, adaug.

MacMullin încremeneşte. După o secundă, îşi recapătă stăpânirea de sine. Dar prea târziu: i-am observat reacţia.

— Chiar aşa? întreabă cu un calm imperturbabil.

Îmi dreg vocea, cu subînţeles:

— Deci, mai aveţi ceva să-mi spuneţi?

MacMullin pune o mână pe umărul meu.

— În curând, îmi răspunde uitându-se la Llyleworth. O să vorbim mai târziu despre Rennes-le-Château.

Ţinându-şi permanent mâna pe umărul meu, mă scoate în hol şi apoi mă conduce înapoi în camera mea.

8

Mă plimb fără astâmpăr de colo-colo pe covorul verde. Aerul e încărcat şi călduţ. Când întredeschid fereastra, simt miros de iarbă proaspăt cosită şi gaze de eşapament.

Un bondar se strecoară prin deschizătură. Începe să se izbească de geam, nerăbdător. Nu îi place acolo, iar eu îl înţeleg perfect. Gâza e mare şi pufoasă. Se spune că, dacă e să ne luăm după legile aerodinamicii şi după calcule, bondarii nu ar trebui să poată zbura. Există ceva care-mi place la bondari. Nu prea ştiu exact ce. Poate fac legătura între mine şi sfidarea legilor naturii pe care o reprezintă insectele astea. Am obiceiul de a mă identifica cu tot felul de lucruri.

Nu înţeleg ce au făcut cu Diane, nici unde o ascund. Mă întreb cum ar reacţiona poliţia dacă aş da-o dispărută. Mai ales dacă le-aş da o explicaţie apropiată de adevăr. Mă îndoiesc serios că domnul Voce Chiţăitoare ar lăsa baltă tot şi ar alerga în ajutorul meu. Of, Doamne, nici măcar nu ştiu care este numele de familie al lui Diane. Când am rezervat biletele de avion, a insistat, printre chicote, să o înregistrez sub numele de doamna Beltø.

Nu sunt un erou. Nici nu se pune problema să dărâm uşa şi să o caut pe Diane în labirintul ăsta de uşi. Nici măcar n-aş putea să dărâm uşa – probabil mi-aş disloca umărul –, şi chiar dacă aş reuşi să scap din încăperea asta, probabil că vreo matahală m-ar pune la punct cu o singură privire severă.

Sunt atât de agitat, încât sar în sus când observ plicul de lângă masă: e un plic alb, obişnuit, pe care e scris numele meu, cu majuscule. Îl deschid şi scot din el o scrisoare:

Dragă Bjørn,

Ce altceva pot să fac, dragul meu, decât să-mi cer iertare? Cât aş da să mă poţi ierta! Te rog! Îmi pare aşa de rău…
Ei nu ştiu că-ţi scriu, aşa că nu arăta scrisoarea – nici lor, nici altcuiva! Cuvintele astea sunt doar pentru noi.
Probabil că ai o grămadă de întrebări. Mi-aş dori să pot să-ţi ofer răspunsuri coerente, care să explice măcar o

fracţiune din cele întâmplate. Dar nu pot. Cel puţin, nu acum. Dar vreau să ştii un lucru: te iubesc. Niciodată nu te-am trădat. N-am pretins că simt faţă de tine lucruri neadevărate. Te rog să mă crezi! Nu sunt o târfă. Dar, dacă mă gândesc mai bine, poate că asta sunt…

Cine a spus că viaţa e uşoară? Viaţa nu e o ecuaţie care echilibrează totul dacă toţi factorii sunt corecţi. Viaţa e o ecuaţie care nu se rezolvă niciodată. Cât despre viaţa mea… O catastrofă continuă, care a început în ziua în care m-am născut.

Bjørn, regret că drumurile noastre s-au intersectat. Iartă-mă că m-am îndrăgostit de tine şi că te-am târât în toate astea. Meriţi mai mult. Într-o bună zi, poate c-o să mă-nvăţ minte. Şi totuşi, fac mereu aceeaşi greşeală. Iar tu nu înţelegi o iotă. Pentru că asta se urmăreşte.

Dacă-ţi faci griji pentru mine, să ştii că n-ai motiv! Nu mi-au făcut nimic. Poate că, după ce o să se termine totul, o să am ocazia să-ţi explic. Nu ştiu. Poate că nu. Dar există o explicaţie penntru toate.

De-am putea să fugim împreună! Doar noi doi, pe o insulă pustie. Într-un loc în care să nu ne deranjeze nimeni.

Bineînţeles c-ar fi trebuit să ştiu. Ar fi trebuit să ştiu ce o să se-ntâmple. Dar sunt atât de încăpăţânată, de căpoasă, atât de hotărâtă să fac totul cum vreau eu. Dacă tati spune „Pune-ţi rochia roşie, îţi stă bine“, îmbrac pantalonii gri şi bluza mov. Dacă tati spune „Băiatul ăla nu e potrivit pentru tine“, i-o trag băiatului ăluia de-i sar capacele. Dar pe tine te iubesc cu adevărat, Bjørn.

Înţelegi ceva din ce-ţi spun? Nici măcar nu ştiu ce vreau să-ţi spun. În afară de asta, nu vreau să mă urăşti.

Pur şi simplu uită-mă! Uită c-ai întâlnit vreodată o fată nătângă, pe nume Diane. Uită că ai crezut poate că e drăguţă. Uită că ea s-a-ndrăgostit de tine. Poftim: ia o radieră! Şterge-o din amintirea şi din viaţa ta!

Îngerul tău,
Diane
Sărutări

Rup cearşaful în două şi leg bucăţile de plicul pilotei. Deschid larg ambele ferestre. Maldărul de material se prăvăleşte.

Bondarul jubilează.

Leg ţesătura de câteva ori de porţiunea îngustă de zid care desparte cele două ferestre. Apoi escaladez pervazul şi mă las în jos. Pe ultimul metru şi jumătate îmi dau drumul.

9

Ţipătul a durat doar o secundă sau două, însă ecoul lui urlă în mintea mea de douăzeci de ani.

În noaptea de dinainte de accident, tata a fost tăcut şi retras, de parcă ar fi bănuit că ceva grozanic urma să se întâmple.

După căderea întunericului, Trygve a făcut un foc de tabără. Buştenii erau aranjaţi în formă de cort şi înconjuraţi de pietre de râu. Un ceainic înnegrit era agăţat într-un proţap deasupra flăcărilor, asemenea unui desen dintr-un ghid de camping.

Trygve cânta „Blowing in the Wind“ la chitară.

Pădurea mirosea a cafea, a ace de brad şi a parfumul mamei. Tata cumpărase o bandă împotriva ţânţarilor care duhnea îngrozitor, dar era eficientă, şi se tolănise lângă foc, sprijinit de un buştean. Mama i se aşezase între picioare şi se folosea de trupul lui ca de o rezemătoare. Tata povestea că la începutul verii găsise un tezaur de perle, aur, argint şi obiecte artizanale la Gaalaashaugen, în Hedmark, aproape de Nes. Mama nu asculta, dar eu eram ca vrăjit, încercând să-mi închipui comoara nepreţuită.

Trygve avea un glas profund, pur. Cânta cu ochii închişi. Părul lui lung şi barba abia mijită străluceau în lumina focului. Ţinea chitara cu tandreţe, cu braţele lui puternice. Mama îi arunca priviri în care se ascundeau mici sărutări invizibile.

Sunetul chitării plutea, ridicându-se printre copaci. Cerul era spuzit de stele. Lacul sclipea prin

desişul frunzelor. Undeva, în luminiş, o pasăre cântătoare mergea la culcare. Pădurea se strângea în jurul nostru, uriaşă şi plină de vrajă.

După o vreme, tata s-a dus să verifice echipamentul de escaladare. Era întotdeauna atât se neliniştit! Parcă îl văd în faţa ochilor. A adus rucsacurile lângă corturi şi stătea acolo, aplecat peste ele, făcându-şi de lucru cu echipamentul, când l-am surprins. S-a întors spre mine şi m-a privit cu o expresie sfioasă, de parcă l-aş fi prins făcând ceva. După o clipă uitasem totul, iar acea imagine a tatălui meu, aplecat deasupra genţilor cu echipament, a rămas încremenită în timp; abia după douăzeci de ani aveam să o văd iarăşi.

Trygve i-a desfăcut o bere, dar tatei nu-i era sete. Mai târziu, a golit sticla dintr-o singură înghiţitură.

Tata s-a culcat devreme. Mama şi Trygve au rămas treji – ameţiţi şi secretoşi, fiecare cu o sticlă de bere şi vorbind cu voce joasă –, prăjind bezele deasupra focului.

Era întuneric şi stelele străluceau, când m-am strecurat în cort. Îmi era puţin greaţă şi eram îngrijorat. Înainte de a adormi, am stat întins, ascultând zgomotele nopţii şi râsul catifelat al mamei.

Stăteam lângă un ciot, cioplind un fluier, când tata a căzut. Nu eram prea departe.

În timp ce alergam printre tufe, am sperat din toată inima ca ţipătul să fi fost al lui Trygve, dar în adâncul sufletului ştiam că tata ţipase.

Astfel de clipe fragmentează conştiinţa. Imagini trecătoare şi fragmente de sunete îngheaţă şi se întipăresc în memorie.

Cerul albastru.

O pasăre.

Un ţipăt.

Peretele de stâncă cenuşie, care se ridica din grămada de pietre de la baza lui.

Trygve, ca o pată de culoare pe o lespede, undeva sus.

Un strigăt: „Bjørn, pleacă de-acolo!!! Pleacă!“

Frânghia încolăcită pe stâncile ascuţite.

Vaietul mamei.

Sânge.

Maldărul de haine de la baza stâncii. Nu, nu haine. Era tata.

Trunchiul unui copac din spatele meu. Scoarţa care mi-a zgâriat ceafa în timp ce mă prăbuşeam.

Salvamontiştii n-au putut să-l coboare pe Trzgve de pe lespede decât a doua zi de dimineaţă. În cădere, tata trăsese coarda după el.

A urmat o investigaţie. S-a întocmit un raport.

Fiind alpinistul cel mai experimentat dintre cei doi, Trygve fusese responsabil de siguranţă, de asta rămăsese pe lespede, ca să se asigure că totul e în regulă. De fapt, nu era în regulă. Un inel de rapel cedase în timpul coborârii. „Uzura metalului“, aşa scria în raport. În teorie, un astfel de accident nu e posibil. Tata nu a avut nicio şansă.

Dar nimeni nu voia să dea vina pe Trygve: nici mama, nici anchetatorii. Trygve a fost foarte afectat de accident.

După şase luni, s-a însurat cu mama.

V
Deşertul

1

Soarele e foarte fierbinte. Cerul nu are culoare.

Tocmai am deschis ochii. N-ar fi trebuit s-o fac. Razele soarelui se sparg în cioburi în capul meu. Lumina îmi străpunge pupilele şi îmi sfredeleşte craniul. Când am adormit, cu fruntea lipită de geamul rece, era încă întuneric şi răcoare. Avionul a aterizat de patru ore.

Soarele n-a pierdut timpul. În locul ăsta mă simt ca o oală sub presiune.

Întorc capul, ferindu-mă de lumina deşertului, şi bâjbâi, scoţând perechea de ochelari pe care am cumpărat-o din aeroportul din Oslo cu şapte sute patruzeci şi cinci de coroane, la reducere. Într-adevăr sunt RayBan, dar să dai şapte sute patruzeci şi cinci de coroane pe ei? La reducere? Dacă vânzătoarea nu ar fi fost atât de drăguţă, m-aş fi strâmbat dispreţuitor şi aş fi plecat lăsând ochelarii pe tejghea, dar acum mi-i pun pe nas.

Şoseaua se întinde înainte printr-un peisaj auriu, ondulat. Dunga de asfalt dispare în valurile de căldură care înceţoşează orizontul tremurător.

Mă aflu într-un autobuz cu aer condiţionat, într-un deşert stâncos sau poate pe o altă planetă. Pe Jupiter, să spunem. Rocile de la orizont sunt de un roşu-ruginiu. O plantă ciudată şi încăpăţânată creşte printre pietrele de la marginea şoselei – aduce cu cele pe care le găseşti într-o rezervaţie, într-un ierbar sau printre lespezile unei grădini uitate, părăginite. Urmând silueta dealului creşte un şir de chiparoşi, iar totul alcătuieşte un fel de imagine biblică, dintre cele care pot fi văzute brodate pe o pernă, în casa unei bătrânici bigote din sud-vestul conservator al Norvegiei.

Pentru a nu ştiu câta oară în timpul călătoriei, scot scrisoarea de la Diane şi o citesc: cuvânt cu cuvânt, rând cu rând. Am învăţat-o pe de rost, şi tot nu înţeleg ce a vrut să spună.

În autobuz suntem doar eu şi şoferul. Mergem printr-un deşert nesfârşit, fără nicio vorbă. Mă întreb dacă şoferul a fost preinstalat când autobuzul a ieşit de la asamblare. Ca şi cum ar fi fost proiectat de o echipă de bioingineri şi geneticieni talentaţi, apoi construit meticulos şi cu mare efort, într-o aripă separată a fabricii. Poartă o cămaşă cu mânecă scurtă şi are braţe păroase, pete de sudoare la subţiori, păr rar, e nebărbierit şi are sprâncene pronunţate. Din când în când, îmi aruncă o privire în oglinda retrovizoare, dar nu mă salută nici măcar cu un semn al capului.

Niciodată nu mi-a fost uşor să stabilesc legături cu oamenii. De-a lungul anilor, mi-am ascuns

timiditatea în spatele unei măşti de veselie şi sarcasm. Există oameni care ar fi profitat de ocazie ca să înceapă o discuţie amuzantă cu şoferul oacheş, despre evrei şi arabi, despre maşini sport şi despre fotbal, despre creştinism şi despre islam, despre pescuitul la muscă de-a lungul râului Namsen sau despre prostituatele din Barcelona, dar eu nu fac parte dintre aceştia. Şi, judecând după faţa lui, sunt sigur că şi el gândeşte la fel.

Ocolim un promontoriu stâncos; o oază luxuriantă se întinde în valea din faţa noastră, o Grădină a Raiului plină de măslini, tufe de smirnă, arbori de santal, camfor şi cedri. Un pâlc de smochini acoperă coasta dealului în verde-argintiu. Apa de izvor curge în canale de irigaţie construite cu grijă, pompată dintr-un puţ cu ajutorul unui motor diesel zgomotos.

Au hotărât să construiască Institutul Schimmer în oaza asta. Nu mă întrebaţi de ce. Nici c-ai putea să te afli mai departe de restul lumii.

Măcar aici poţi lucra în linişte.

Institutul e un exemplu izbitor al felului în care oamenii încearcă mereu să îmbine vechiul cu hipermodernul. Cu succes variabil. Acum şapte sute de ani, nişte călugări au construit o mănăstire în mijlocul oazei, o clădire din piatră deşertică, tăiată cu precizie geometrică, şlefuită minuţios, asamblată într-un complex de chilii, holuri şi odăi mai mari – un sanctuar destinat contemplaţiei şi rugăciunii. La începutul anilor ’70, înconjurând mănăstirea din deşert, veche de secole, arhitecţii şi inginerii au înălţat un mastodont din sticlă, oglinzi şi aluminiu. Un suflu de modernitate într-un loc altfel încremenit în timp. Institutul nu ţâşneşte spre înălţimi, ci se întinde lucind şi sclipind în lumina soarelui, asemenea unei fiinţe care se umflă şi creşte.

2

— Bjørn, prietene, bine ai venit!

Autobuzul a înconjurat rondul de flori luxuriant şi a eliberat aerul cu un şuierat, după o lungă călătorie.

Bărbatul mă aşteaptă pe aleea pavată, în faţa zonei de recepţie a Institutului. E bondoc, cu ochi veseli şi calzi. Are un început de chelie şi obraji bucălaţi, iar dacă ar purta o sutană, ar părea caricatura unui călugăr.

Numele lui este Peter Levi.

Institutul Schimmer e un centru de cercetare care atrage studenţi şi savanţi din toată lumea. Aceştia închiriază cu săptămânile sau cu lunile camere în hotelul Institutului şi se instalează confortabil în cuprinzătoarea bibliotecă. Într-o aripă separată se restaurează fragmente de manuscrise şi se interpretează cuvinte scrise cu mii de ani în urmă pe pergamente sau papirusuri. Locul e un amestec minunat de teologi, istorici, lingvişti, paleografi, filosofi, arheologi, etnologi. Cu toţii vor să reverse lumina înţelegerii asupra trecutului.

Peter Levi mă întâmpină cu un entuziasm care mă face să cred că mă confundă cu altcineva. Dar apoi exclamă din nou „Bjørn!“, îmi strânge mâna şi zâmbeşte larg, privindu-mă în ochi.

— Bine ai venit! Bine ai venit la Institutul Schimmer! Sper să-ţi pot fi de folos.

Vorbeşte engleza cu un accent gros, gutural.

Am mai vorbit o dată, cu două zile în urmă. L-am sunat din apartamentul lui Torstein Avner, după ce am scăpat de MacMullin. Peter era doar un nume de pe invitaţia venită de la Institut, un simplu nume, o

persoană de contact oarecare. El îmi va fi ghid. Fiecărui vizitator al Institutului i se dă un mentor. Dar Peter Levi se poartă de parcă am fi doi foşti camarazi de arme care s-au salvat unul pe altul în tranşee, în timp ce tirul inamic ţiuia pe deasupra capetelor, iar gazul toxic plutea în jur, gros să-l tai cu cuţitul, iar ei, ca nişte fraţi, împărţiseră o mască de gaze. Care nu era etanşă.

Nu ştiu dacă pot avea încredere în el, dar îmi place.

Insistă să-mi care bagajul pe care şoferul l-a scos din pântecele autobuzului. Sprijinindu-şi mâna stângă pe umărul meu, Peter mă călăuzeşte spre biroul de recepţie, de unde ia un card magnetic şi mă trece în registru:

NUME: Bjørn Beltø
TITULATURĂ: Asistent cercetător/Arheolog
ORIGINE (ŢARĂ/ORAŞ): Norvegia, Oslo
INSTITUŢIE ACADEMICĂ: Universitatea din Oslo
SPECIALIZARE ACADEMICĂ: Arheologie
SCOPUL VIZITEI: Cercetare

Peter mă însoţeşte până în camera mea, 207, care se află într-o aripă separată a clădirii, şi arată ca o cameră de la Holiday Inn. Mă lasă singur, „ca să-mi trag sufletul după călătorie“. Îmi despachetez valiza şi-mi pun hainele în şifonier. Oftez mai degrabă din cauza epuizării decât de plictiseală şi mă aşez pe canapeaua verde, mică. Ţin în poală hârtiile scoase la imprimantă, pe care Torstein Avner mi le-a dat.

A fost eficient. Folosind cuvintele-cheie pe care i le-am dat, a căutat pe Internet şi a printat toate paginile web în care a găsit informaţii despre ele. Dar informaţiile nu prea par să fie coerente. De exemplu, căutând cu termenul „Cavaleri Ospitalieri“, a găsit treizeci şi două de rezultate pe motorul AltaVista şi şaptesprezece rezultate pe MetaCrawler: site-uri cu temă istorică, pseudoacademice, despre Cavalerii Ospitalieri, francmasioni şi secte oculte. Frunzăresc paginile, plin de nerăbdare, iritat. Habar n-am ce caut de fapt şi sunt bombardat cu informaţii care nu-mi trebuie.

Ar fi nedrept să dau vina pe Torstein pentru iritarea mea. A făcut ce l-am rugat să facă. Propria mea neputinţă mă enervează.

Unde este Diane? Ce rol joacă ea în toată povestea asta?

De ce m-au drogat şi mi-au servit o grămadă de minciuni atât de evidente? Astfel de întrebări îmi muncesc mintea, dar sunt departe de a găsi răspunsuri.

Torstein m-a bătut la cap să mă duc la poliţie cu toate informaţiile pe care le deţin şi să le duc racla. Am fost ispitit s-o fac, dar e absolut firesc ca cineva care se luptă cu ceva enorm şi nedesluşit să fie puţin paranoic. Nu am încredere în poliţişti. Ar face totul ca la carte şi ar înapoia racla Colecţiei de Antichităţi. Apoi m-ar acuza de furt prin efracţie. Şi atunci m-aş trezi în aceeaşi situaţie ca acum.

În plus, cum ar putea poliţiştii s-o găsească pe Diane? Nu ştiu mai nimic despre ea, în afară de numele ei, de faptul că locuieşte într-un zgârie-nori din Londra, că lucrează pentru SSI şi că am fost groaznic de naiv când am avut încredere în ea. Dar cel puţin ştiu că nu s-a prefăcut niciodată când făceam dragoste.

Timp de o oră citesc teancul gros de hârtii date de Torstein. Citesc despre Cavalerii Ospitalieri şi nobilimea franceză, despre Rennes-le-Château şi Bérenger Saunière, despre Manuscrisele de la Marea Moartă şi Mănăstirea Sfintei Cruci, despre Giulgiul din Torino, manuscrisul Q şi Nag Hammadi. Găsesc şi un articol scris de Peter Levi despre influenţele mazdeiştilor asupra sectelor noncreştine. Găsesc

treizeci şi două de pagini extrase de pe site-ul SSI-ului, inclusiv biografia lui MacMullin şi a lui Llyleworth.

Dar nicio informaţie care să reprezinte vreun progres.

3

Mă întind în pat. După-amiază, îmi revin şi eu.

După un pui de somn cam prea lung, mă plimb fără ţintă prin Institut, cu sentimentul neplăcut că sunt un intrus. Mi se întâmplă des să am impresia că locul meu nu e acolo unde sunt. Institutul Schimmer parcă e în fierbere. Locul e un furnicar academic. Eu sunt furnica neagră aflată în vizită, care trăieşte temporar printre harnicele furnici roşii. Oamenii aleargă de-a lungul unor drumuri invizibile, cu ochii aţintiţi asupra propriilor obiective. Studenţi plini de entuziasm merg repede, zumzăind, gesticulând, de-a lungul unui coridor care pare să se întindă la nesfârşit. Poate că duce la camera reginei? În tot acest timp, mă fixează, mă cântăresc din ochi, mă analizează, şuşotesc pe seama mea. Sunt convins că doctorul Wang ar spune: „Bjørn, totul e în capul tău.“

Pe podeaua de ardezie, în mijlocul sălii de la intrare, tronează o insulă de ferigi, înconjurând un stâlp pe care au fost instalate săgeţi şi plăcuţe indicând direcţia către departamente, laboratoare, săli de sport, săli de cursuri, săli de conferinţe, localuri unde se poate mânca, magazine, librării, cinematograf, bibliotecă, ateliere, săli de lectură.

Mici camere de supraveghere, cu beculeţe roşii, sunt montate în colţurile camerelor, sub tavan. Le-am observat.

4

E seară.

Peter Levi s-a aşezat pe un scaun înalt, bându-şi cafeaua şi coniacul într-un bar întunecat şi supraaglomerat, supranumit Biroul. E un bar stilat, plin de fum de ţigară, ca un fel de club englez exclusivist, pentru bărbaţi. Ferestrele sunt acoperite, creând iluzia unei nopţi eterne. Pe mese au fost aşezate lumânări, în fundal se aude muzică de pian. Glasurile sunt scăzute, intense. Cineva râde zgomotos şi cei din jur îl ţistuiesc. Se aud discuţii aprinse, în diferite limbi.

Când mă vede, Peter îmi face cu mâna. Entuziasmul lui când mă revede e surprinzător.

Peter îi face un semn unui ospătar, care se grăbeşte să vină la masa noastră purtând o tavă cu o ceaşcă de ceai şi un pahar de coniac, în forma unei lalele. Ceaiul e uimitor de condimentat. Nu sunt tocmai sigur dacă aici coniacul se bea pe post de aperitiv. „Ceai?“ mă gândesc.

— Mă bucur că te-ai hotărât să vii, îmi spune Peter.

— Că m-am hotărât?

— Cred că eşti epuizat după călătorie.

— Nu pot refuza un pahar de coniac.

Râdem puţin, ca să trecem repede peste cuvintele nespuse.

— Avem o grămadă de discutat, mă anunţă Peter.

— Da?

— Despre cercetările tale, îmi explică, pe jumătate întrebător. Despre interesul tău pentru Cavalerii

Ospitalieri, mitul raclei sacre şi despre cum te putem ajuta.

Îl întreb pe Peter dacă îl cunoaşte pe Uri, care fusese trimis de Institutul Schimmer să participe la săpăturile de la Mănăstirea Værne. Îl cunoaşte. Uri e încă acolo.

Peter îşi aprinde o ţigară. Trage încântat fumul în piept. Mă cercetează curios prin norul de fum.

— De ce? mă întreabă rulând ţigara între degete. De ce eşti de fapt aici?

Îi explic. Cel puţin în parte. Nu pomenesc nimic de minciunile şi nebuniile misterioase la nivel înalt asociate cu racla. Mă prefac că mă interesează descoperirea arheologică respectivă. Îi explic că sunt în căutare de informaţii despre Cavalerii Ospitalieri. Despre orice are legătură cu Mănăstirea Værne şi Racla Sfintelor Taine.

— Ştiu asta. Te-am întrebat de ce eşti de fapt *aici*.

Ne măsurăm din priviri.

— Dacă sugerezi că am vreun secret, atunci deja ştii de ce mă aflu aici, îi răspund evaziv.

Peter nu răspunde. Se mulţumeşte să mă privească şi să tragă adânc aer în piept. Vârful aprins al ţigaretei se topeşte încet.

Ca să sparg tăcerea, îi povestesc despre săpăturile de la Mănăstirea Værne, subiect care îl interesează destul de puţin. În timp ce vorbesc, începe să rotească paharul. Priveşte pierdut în vârtejul brun-auriu, ca şi cum gândurile i s-ar roti în lichid. Ochii îi sunt obosiţi. În clipa aceasta arată ca unul dintre tipii pe care te aştepţi să-i găseşti aşezaţi pe un scaun, la o tejghea dintr-un bar de cartier din New York, lângă o femeie cu ciorapi negri de plasă şi expresie blazată.

Când, într-un final, mă opresc din vorbit, Peter îmi aruncă o privire care pare indulgentă, dar probabil e pur şi simplu curios.

— Crezi în Isus? mă întreabă.

Întrebarea lui mă ia prin surprindere. Îl imit: adulmec aroma coniacului.

— În Isus ca personaj istoric? îl întreb.

Uşor intoxicat de alcool, sângele începe să mi se încălzească.

— Sau ca Fiu al Domnului?

Peter dă aprobator din cap, ca şi cum ar fi primit un răspuns, dar nu asta am vrut să spun. Îl întreb cum a ajuns să lucreze la Institut. Vorbind cu voce joasă, de parcă n-ar vrea să fie auzit, îmi spune că a crescut într-un cartier sărac al Tel Aviv-ului; tatăl lui era un fanatic religios. Avea o mamă devotată. Îmi povesteşte despre căutarea credinţei şi despre studiile lui. Peter e istoric al religiilor. S-a specializat în sectele care s-au format şi au dispărut în timpul lui Hristos şi felul în care acestea au influenţat creştinismul.

— Te interesează creştinismul timpuriu? mă întreabă Peter într-un fel care îmi sugerează puternic că ar trebui să îi răspund afirmativ.

— Sigur!

— Foarte bine. Am simţit că noi doi avem multe în comun şi multe subiecte de discutat. Ştiai că, spune el în continuare, aplecându-se peste masă cu un zâmbet strâmb, Cavalerii Ospitalieri au foarte multe în comun cu gnosticii mazdeişti?

— Cred că… îi răspund încet, făcând o pauză pentru a sorbi din ceaiul aromat. Cred că n-am înţeles prea bine.

— E adevărat. Mazdeiştii îl respingeau pe Isus şi îl considerau pe Ioan Botezătorul profetul lor.

Credeau că pot obţine mântuirea prin cunoaştere, prin gnoză – *mazda*.

Îmi spun: „Sfinte Sisoe, cred că-n copilăria mea mama era şi ea mazdeistă, pentru că nu dorea decât să cunoască.“

Peter continuă:

— Când a luat fiinţă Ordinul Cavalerilor Ospitalieri, scripturile mazdeiste – Marea Comoară şi Cartea lui Ioan Botezătorul – aveau deja cinci sute de ani. Mazdeiştii aveau un Rege al Luminii. Nedumeritul meu prieten, ideea este următoarea.

Ezită înainte de a lansa bomba:

— Isus şi contemporanii săi cunoşteau *în amănunt* scrierile esenienilor.

Îmi aruncă o privire provocatoare, victorioasă.

— Şi ce-i cu asta? întreb.

Mâhnit că nu îi apreciez spusele şi dezamăgit de lipsa mea de entuziasm, dă paharul de coniac peste cap. Trage aer în piept şi spune:

— Ai dreptate. Nu-i nicio noutate. Ştii deja toate astea.

Şovăi.

— Ei, nu ştiu chiar toate detaliile.

Peter se uită la mine cu capul aplecat într-o parte, îmi atinge cotul şi râde fără zgomot. Încerc din nou să-mi beau ceaiul şi trebuie să mă abţin să mă strâmb. Undeva, la bar, pianul se aude iar. Nici nu observasem că muzica se oprise. Un chelner apare ca din pământ, aducând un alt pahar de coniac pentru Peter.

— Sunt convins că arzi de nerăbdare să-mi povesteşti despre esenieni.

— Sunt cu adevărat interesanţi.

Ridică paharul de coniac. Ciocnim.

Pune paharul pe masă şi îşi drege glasul.

— Credinţa religioasă a esenienilor, sau a nazarinenilor, cum mai erau numiţi, a fost puternic influenţată de religia babilonienilor. Aceştia credeau că sufletul e alcătuit din particule luminoase provenite dintr-o fiinţă de lumină spartă în bucăţi de forţe malefice. Aceste particule, credeau ei, rămân captive în trupul omenesc până când gazda moare. Pe urmă particulele se pot reuni cu fiinţa de lumină.

— Peter, zic, căutându-mi cuvintele, de ce-mi spui toate astea?

— Credeam că te interesează.

— O să mă intereseze dacă o să aflu ce anume încerci să-mi explici.

Se apleacă şi îşi sprijină mâinile bronzate de ale mele. E pe cale să vorbească, dar ceva îl reţine.

— Până mâine, o să uităm conversaţia asta, îl asigur.

Sughite. Chicotim amândoi.

— Poate e mai bine aşa. Oricum vorbesc prea mult.

— Dacă mi-ai putea explica legătura, povestea mi s-ar părea interesantă.

— Normal că e interesantă!

Laudele mele reţinute îi declanşează entuziasmul.

— Ce vreau să spun e că influenţa esenianã asupra creştinismului originar pare să fie mult mai mare decât ne-am închipuit.

— Nu-mi închipuiam c-a avut vreo influenţă.

Peter coboară vocea, ca şi cum ar fi pe cale să-mi dezvăluie un secret.

— Mulţi sunt de părere că anumite părţi din *Noul Testament* prezintă o imagine distorsionată şi idealizată a bazei religioase creştine.

— Mă rog… îi zic intrând în joc, hotărât să-i cânt în strună. Totul s-a petrecut acum multă vreme. Poate că nu mai contează prea mult.

— Dar noi încă trăim în concordanţă cu spiritul biblic.

— Asta pentru că mulţi sunt convinţi că Biblia e Cuvântul lui Dumnezeu, i-o întorc eu.

— Şi pentru că Biblia e cea mai înălţătoare carte din istorie.

— Şi cea mai frumoasă.

— Un ghid care ne îndrumă cum să trăim şi cum să murim, într-un fel moral şi milostiv. Cu accentul pus pe respect şi valoarea vieţii omeneşti.

— Spui vorbe mari…

— Pentru că e o carte mare, spune Peter respectuos.

Privim amândoi în gol. Luminile încastrate în tavan străpung ceaţa fumului de ţigară asemenea unor raze argintii. Glasurile, râsetele, muzica, totul se contopeşte într-un zid sonor în jurul nostru. Peter îşi stinge ţigara în scrumieră şi se întoarce să mă privească.

— Dar oare Biblia este într-adevăr Cuvântul lui Dumnezeu? spune cu o vehemenţă surprinzătoare.

— Nu mă-ntreba pe mine!

— Dumnezeu nu a scris nici măcar un rând din ea. Cele douăzeci şi şapte de cărţi ale *Noului Testament* au fost alese în urma unui proces îndelungat şi dureros.

— Cu ajutor divin?

— Nu, cu ciorovăieli sadea.

Râd, însă mă opresc imediat ce îmi dau seama că Peter nu glumeşte. Duce paharul de coniac la gură, inspiră şi bea. Pentru o clipă, închide ochii. Aşază cu atenţie paharul pe masă. Vorbeşte mai departe.

— Nu e ca şi cum un grup de autori divini s-ar fi aşezat la masă şi ar fi scris Biblia aşa cum e, o dată pentru totdeauna. De-a lungul secolelor, Biserica a fost nevoită să evalueze multe manuscrise. Unele au fost respinse, altele au fost încorporate în carte. E important să se înţeleagă că *Noul Testament* a devenit canonic în timpul unei lupte pentru putere, făcând în acelaşi timp parte din această luptă dusă atât în interiorul Bisericii, cât şi în afara ei, în sânul unui Imperiu Roman slăbit şi muribund.

— O luptă pentru putere? Sună cinic.

— Ei, aminteşte-ţi că, în golul pe care prăbuşirea Imperiului Roman l-a lăsat în urmă, Biserica a fost un concurent încăpăţânat în cursa pentru puterea culturală, politică şi financiară. Dacă declinul Romei n-ar fi coincis cu schisma dintre evrei şi evoluţia unei religii cu totul noi, lumea ar fi arătat cu totul altfel astăzi.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, mărturisesc. Civilizaţia noastră e o amestecătură de valori şi obiceiuri romane, greceşti şi creştine.

— Revenind la Biblie şi la rolul ei în cadrul procesului, s-au scurs aproape patru sute de ani de la naşterea lui Isus până când Biblia a luat forma de astăzi. Oricum, multe dintre textele care au fost până la urmă incluse în *Noul Testament* şi care astăzi constituie esenţa acestuia au reprezentat pe atunci surse de conflict.

— Şi cine hotăra ce text trebuie inclus?

— Clerul, bineînţeles. Biserica timpurie.

— Preoţii…

— Mai exact, episcopii, a căror autoritate era primită direct de la apostoli.

— La fel ca Papa?

— Urmând acelaşi principiu. S-au certat la cuţite pe marginea a ce anume ar trebui inclus în Biblie. Colecţia de texte care alcătuiesc Biblia aşa cum o ştim noi astăzi a fost acceptată de sinoadele reunite la Roma, în 382, la Hippo, în 393, şi la Cartagina, în 397. Cu siguranţă că nu Dumnezeu a editat Biblia, ci episcopii şi, mai târziu, comunităţile religioase. De exemplu, protestanţii nu acceptă toate textele din *Vechiul Testament*, asemenea catolicilor. Biserica Protestantă foloseşte canonul *Vechiului Testament* pe care l-au stabilit învăţaţii evrei la Jamnia, în anul 90 după Hristos. Acceptă doar cele treizeci şi nouă de cărţi scrise în ebraică şi aramaică. Canonul Bisericii Romano-Catolice a fost tradus în greacă la Alexandria, în Egipt, cu două sute de ani înainte de Hristos, şi conţine patruzeci şi şase de cărţi. *Noul Testament* face trimiteri la această versiune de mai mult de trei sute de ori. Şi încă n-am ajuns la textele sfinte ale evreilor.

Nu-mi pot reţine un zâmbet.

— Îmi imaginez un grup de clerici burtoşi care aprobă sau resping nonşalant manuscrisele biblice.

Peter suge aerul printre dinţii din faţă, scoţând un sunet dezgustător.

— E o versiune vulgarizată şi simplificată, dar are un sâmbure de adevăr.

— Nişte oameni influenţi.

— Influenţi, chibzuiţi, hotărâţi. Care le erau motivele? Erau credincioşi? Erau creştini? Erau doar nişte escroci care se foloseau de noua credinţă ca de o rampă de lansare pentru propriile lor ambiţii?

— De ce te mai întrebi? Totul e în trecut acum.

— Pentru că vrem să ştim dacă textele din Biblie oferă o imagine reprezentativă a Învăţăturilor lui Isus.

— Păi, aşa trebuie să fie, nu? La urma urmei, se scrie despre ele în Biblie, nu?

— Hm! Dar dacă alegerea şi editarea textelor *Noului Testament* a fost un proces politic? O etapă din lupta pentru putere? La scurt timp după moartea lui Isus, Biserica s-a fărâmiţat în facţiuni cu denominări diferite şi în secte cu perspective teologice foarte diferite. Dacă textele care au fost alese erau cele care slujeau cel mai bine ambiţiile episcopilor şi ale Bisericii? Zic şi eu.

Încerc să îi procesez cuvintele. O bănuială se conturează din ce în ce mai tare în mintea mea. E ceva vag. Bănuiesc că Peter e evreu, că Institutul Schimmer e evreiesc şi că ceva din racla găsită la Mănăstirea Værne ar putea confirma perspectiva evreiască asupra istoriei biblice.

— Vrei să spui că Biblia deformează evenimentele reale? întreb.

Peter scoate un „hm“ prelung.

— Mă-ntreb… Mă-ntreb dacă textele biblice alese redau complet şi corect Învăţăturile lui Isus. Mă întreb dacă nu cumva cineva a adaptat noua religie în aşa fel încât să slujească anumite interese personale ale episcopului şi ale Bisericii.

Ridic din umeri.

— Mulţi spun că Biblia e o carte care descrie modul în care evreii vedeau lumea şi timpurile în care trăiau.

Peter se întinde după paharul de coniac, apoi se răzgândeşte.

— Ca să nu mai vorbim că prezintă un set de reguli de viaţă, completează el.

Îmi golesc paharul de coniac şi mă ridic. Sunt obosit. M-am săturat de atâta istorie biblică. Vreau să merg la culcare.

— Eu unul, îi spun, consider creştinismul o superstiţie din Orientul Mijlociu, veche de două mii de ani.

5

În toată biblioteca Institutului Schimmer se simte un miros ciudat, de hârtie şi zahăr ars.

E dimineaţa devreme. Lumina deşertului se strecoară prin domurile de sticlă ale acoperişului şi cade asemenea unor coloane înclinate pe rafturile de cărţi. Praful pluteşte pe deasupra zecilor de rânduri de rafturi cu cărţi şi a manuscriselor scrise pe papirusuri, pergament şi hârtie. Mulţi cercetători şi studenţi stau aplecaţi deasupra meselor de lectură: americani cu părul lung, evrei ortodocşi, femei cu părul prins în coadă, învăluite în şaluri, asiatici, bărbaţi scunzi cu ochelari, ronţăind îndârjit capătul creionului din mână. Îmi trece prin gând că mă potrivesc de minune în peisajul uşor excentric.

Vasta colecţie de cărţi şi manuscrise e axată pe Orientul Mijlociu, Asia Mică şi Egipt. Există secţii separate dedicate cărţilor în limbi al căror alfabet nici măcar nu-l pot identifica. Colecţia de cărţi în limba engleză e surprinzător de mică.

Peste tot văd bărbaţi şi femei pierduţi în lumea lor, din toate specialităţile şi domeniile posibile, oameni care sunt experţi mondiali în cele mai obscure domenii: tăbliţele cuneiforme sumeriene, cine a scris de fapt Pentateuhul, interpretarea impactului avut de străvechile mituri babiloniene şi a riturilor mortuare egiptene asupra dogmelor precreştine. Mă învârt prin acest mediu academic ca un băieţel zăpăcit, care habar nu are ce să facă. Nu sunt expert în nimic şi, deznădăjduit, încep să pun sub semnul întrebării dorinţa noastră nesecată de a cunoaşte trecutul. Sunt un arheolog care se întreabă la ce ne foloseşte să ştim atâtea despre trecut, când sunt atâtea necunoscute în prezent.

Nu îl observ pe Peter decât când dau nas în nas cu el. S-a întins în vârful picioarelor şi caută o carte pe raftul marcat MITOLOGIE ANTICĂ – EGIPT/GRECIA. Îmi cer scuze. Ne salutăm. Zâmbeşte enigmatic, ca şi cum de fiecare dată când mă vede este cuprins de încântare.

— Mulţumesc pentru seara trecută, îmi spune, făcându-mi cu ochiul.

— Şi eu îţi mulţumesc.

— Cum te simţi azi?

Am impresia că a spus-o în glumă. Poate crede că arăt puţin palid.

Ne îndepărtăm, ca să nu îi deranjăm pe cei adânciţi în cărţile lor.

— Am o durere de cap îngrozitoare, îmi zice Peter, oftând teatral.

Ne oprim lângă o masă cu dispozitive de proiectat microfilme şi ne privim ca doi amanţi care se întreabă cât de în serios ia celălalt cele petrecute cu o zi înainte.

— Mi-ai spus ceva aseară.

— Chiar aşa? Vai de mine! Sunt convins că ţi-am spus prea multe. Devin foarte vorbăreţ la băutură. Te rog să fii discret în legătură cu tot ce ţi-am spus!

— Să ştii că poţi să ai încredere în mine.

— Oare? Nu ştiu aproape nimic despre tine. Dar ai dreptate: am încredere în tine.

— M-ai făcut curios cu ce mi-ai spus aseară.

— Nu mă-ndoiesc. Cu toate că nu-mi amintesc ce-am spus. Sau ce n-ar fi trebuit să spun.

Râzând încet, aruncă o privire prin bibliotecă.

— Haide!

Mă ia de braţ şi mă conduce printr-un labirint de coridoare, coborând şi urcând scări. Traversăm câteva încăperi şi ajungem într-un mic birou, pe a cărui uşă e înscris numele lui Peter. Biroul e dreptunghiular şi îngust, plin de cărţi şi de teancuri de hârtii. La fereastră sunt jaluzele. Deasupra, un ventilator se roteşte pe tavan.

Oftează satisfăcut.

— Uite un loc în care putem discuta în voie! îmi zice, aşezându-se la biroul lui.

Eu mă pierd în adâncurile unui fotoliu moale, fără spătar, de cealaltă parte a biroului. Sunt nevoit să mă lupt ca să ajung într-o poziţie cât de cât acceptabilă, care să păstreze o umbră de demnitate.

— Deci ce conţin toate manuscrisele pe care le analizaţi aici?

— Detalii, detalii şi iar detalii. Pot să-ţi spun un lucru: petrecem majoritatea timpului revizuind vechile manuscrise.

— Din nou? De ce?

— Pentru c-am învăţat anumite lucruri. Ştim mai multe decât cei care au parcurs şi au tradus manuscrisele înainte. Le citim şi le traducem folosindu-ne de cunoştinţele de acum. Cât de exacte sunt traducerile Scripturilor biblice? Pot savanţii contemporani să ne ajute să interpretăm şi să înţelegem într-o nouă lumină vechile scrieri? Manuscrisele descoperite recent, de pildă cele de la Marea Moartă, schimbă modul în care înţelegem manuscrisele deja cunoscute ale Bibliei?

— Nu faceţi decât să puneţi întrebări.

— Şi să căutăm noi răspunsuri. Traducerea unor texte vechi de mii de ani are tot atât de multă legătură cu o nouă înţelegere şi cu ştiinţa pe cât are cu lingvistica şi cu abilitatea de a înţelege limba.

— Poate că are de-a face şi cu credinţa?

— Are foarte mult de-a face cu credinţa!

Mă priveşte în ochi. În lumina care se strecoară printre jaluzele, observ cât de tulbure pare albul ochilor lui.

— De ce credeai că suntem aşa de secretoşi? mă întreabă printre dinţi, în vreme ce eu mă foiesc, încercând zadarnic să mă mut mai sus în fotoliu. Hai să-ţi dau un exemplu! Moise chiar a despărţit Marea Roşie cu ajutorul lui Dumnezeu, ca israeliţii fugari s-ajungă la loc sigur, şi a unit apele din nou, ca armata Faraonului să se înece?

Îşi sprijină coatele pe birou, împletindu-şi degetele şi sprijininindu-şi bărbia în degetele mari.

— Institutul a investit mulţi ani în cercetarea mitului lui Moise şi a despicării Mării Roşii. Lingviştii noştri au descoperit o posibilă greşeală de traducere sau o interpretare greşită a expresiei ebraice *Yam suph.* Acum credem că desemnează un loc unde apa e atât de puţin adâncă, încât trestiile şi stufărişul pot creşte. *Yam suph*, repetă el, lungind cuvintele.

Încerc şi eu să pronunţ, dar vorbele ies poticnite. Peter scoate un atlas istoric de pe un raft şi caută la litera S – SINAI.

— Demult, Golful Suezului se-ntindea mult mai departe spre nord, îmi explică el arătându-mi harta, şi întreaga zonă era înverzită, plină de trestii şi stufăriş. Savanţii noştri – o echipă multidisciplinară alcătuită din lingvişti, istorici, geografi şi meteorologi – s-au legat de un detaliu lingvistic. Au intuit că

israeliţii ar fi putut traversa marea printr-un loc cunoscut astăzi drept Laguna Bardawil.

Apasă cu putere cu degetul pe hârtie. Mijesc ochii, încercând să-mi iau repere geografice.

— Am testat câteva modele în simulatorul nostru de date, îmi spune. Mecanica hidrografică a locului e de aşa natură că, dacă vântul ar fi destul de puternic şi dacă ar sufla îndeajuns de mult timp, ar putea îndepărta apa adâncă de trei, patru metri.

Schiţează un gest cu vârfurile degetelor, ca şi cum ar mătura apa la o parte.

— Şi astfel Moise ar fi putut traversa marea aproape secată. Dar… zice şi ridică degetul arătător. Când vântul se potolea sau îşi schimba direcţia, apele năvăleau înapoi.

Loveşte atlasul cu palma.

— Măiculiţă! exclam.

Nu prea sună ştiinţific, dar e tot ce-mi trece prin cap.

Se sprijină de spătarul scaunului, mulţumit.

— În ceea ce priveşte Potopul, ce s-a-ntâmplat de fapt? Arheologii, paleontologii şi geologii noştri au descoperit dovezi că, acum mai bine de şapte mii de ani, o inundaţie a gonit o societate agrară departe de Marea Neagră.

— Credeam că Potopul a afectat popoarele care locuiau între Tibru şi Eufrat.

— E una dintre numeroasele teorii. Totul se sprijină pe intuiţie şi ipoteze, dar, studiind vechile izvoare, am reconstituit evenimentele probabile.

— Care surse?

— A, o grămadă: Biblia, tăbliţe cuneiforme vechi de patru mii de ani, *Epopeea lui Ghilgameş*, *Rig-Veda* indiană şi texte mai puţin cunoscute.

— Şi ce-aţi aflat?

— Să-ncepem cu informaţiile geologilor. Aceştia au găsit în Marea Neagră sedimente care conţineau animale marine, vechi de şapte mii de ani. Aceste sedimente s-au depus rapid, ca şi cum ar fi fost aduse de un tsunami. Marea Neagră a fost la origine o mare interioară, cu apă dulce, despărţită de Mediterana doar de o fâşie de pământ, la Strâmtoarea Bosfor. Acum închipuie-ţi cum Mediterana, treptat şi cu o putere din ce în ce mai mare, şi-a croit cu forţa drum prin acea fragilă barieră de pământ. Până când strâmtoarea s-a rupt. Ce privelişte trebuie să fi fost atunci! O mare inundând o alta… Sunetul valurilor trebuie să se fi auzit de la sute de kilometri depărtare. A durat trei sute de zile până când nivelul apei dintre cele două mări s-a echilibrat. Dar pentru că mărimea zonei care urma să fie acoperită de apă era uriaşă, probabil a durat mult timp până când terenurile agricole din nord să fie inundate. Zi de zi, marea în creştere alunga oamenii din ce în ce mai departe, înspre continent.

— Trebuie să fi fost impresionant! mă cutremur eu.

— Iar acum ajungem la următoarea dovadă indirectă. Descoperirile arheologice indică faptul că, aproximativ în aceeaşi perioadă, o societate agrară foarte evoluată a apărut în centrul şi estul Europei.

— Refugiaţi de la Marea Neagră?

— Nu ştim, probabil că da. Studiile lingvistice susţin o asemenea ipoteză. Aproape toate limbile indo-europene s-au dezvoltat dintr-o singură protolimbă. Toate acele culturi au în comun mitul unui potop cumplit. Aceste legende au supravieţuit oral până când, două mii cinci sute de ani mai târziu, când descendenţii indo-europenilor au inventat o limbă scrisă, legenda a fost notată. Credem că asta stă la baza mitului Potopului biblic.

— A mitului? Credeam că aici vă străduiţi să demonstraţi că evenimentele din Biblie s-au petrecut în realitate.

Peter se strâmbă ininteligibil.

— Nu zic că Dumnezeu n-a avut niciun amestec.

Apoi se ridică brusc. Seminarul s-a sfârşit şi ne întoarcem în bibliotecă. Pe drum rămânem tăcuţi.

— Vorbim mai târziu, mormăie Peter, mă bate pe umăr şi apoi pleacă.

Rămân acolo uimit, singur şi zăpăcit de toate insinuările nerostite.

6

„Din vârful Palatului Potala se înălţă un zmeu.“

Dintotdeauna m-au atras mănăstirile, contemplarea pe care o presupun acestea, senzaţia de încremenire în timp, misticismul umil, apropierea de ceva mai mare, ceva intangibil. Însă nimic la Institutul Schimmer nu mă face să mă simt ca într-o mănăstire. Mă gândesc la Palatul Potala, legendara mănăstire din Lhasa, cu acoperişurile ei aurite şi turlele încadrate de piscurile Tibetului.

„Din vârful Palatului Potala se înălţă un zmeu.“ Este pătrunzătorul rând cu care se termină cartea care m-a adus pentru prima oară faţă în faţă cu viaţa monastică. Biblia hippy, *Al treilea ochi*, scrisă în 1956. Este autobiografia unui *lama* tibetan, Lobsang Rampa, şi descrie captivant viaţa din şi dimprejurul mănăstirilor tibetane. Călugării studiau, se legau de zmeie şi zburau, se rugau, filosofau şi făceau incursiuni astrale. Am fost foarte surprins să aflu că, departe de a fi fost un călugăr scund, îmbrăcat în veşminte orientale, Lobsang Rampa era de fapt un englez destul de înalt, cu accent de Devonshire, fascinat de misticismul New Age dinainte de inventarea conceptului. Nu numai că se considera un *lama* tibetan într-un trup de englez, dar mai şi susţinea că pisicile au fost trimise de pe alte planete ca să ne studieze. E de mirare că nu suport pisicile?

Sunt sensibil la iluzii, în faţa lucrurilor care nu sunt tocmai ceea ce credem noi că ar fi. Nu prea ştiu ce să cred despre Institutul Schimmer, dar asta nu are cine ştie ce semnificaţie. Uneori nu ştiu ce să cred nici despre slujba mea de la Colecţia de Antichităţi. Şi nici despre apartamentul meu în dimineţile de duminică.

După ce am dormit după-amiază, mă aşez la masă şi scriu o vreme în jurnal. Îmi place scârţâitul stiloului pe hârtie. E ca şi cum ţi-ai asculta gândurile. Unul dintre gândurile mele, care tocmai scârţâie pe hârtie, este că Institutul Schimmer e unealta lui MacMullin. E foarte posibil să fiu doar paranoic, dar măcar sunt consecvent.

Îmi las gândurile să rătăcească printr-o pădure neagră şi ceţoasă de întrebări şi teamă. Dacă perspectiva Institutului e mai mult evreiască, poate că e în interesul lor să dea în vileag conţinutul raclei, ca să demonstreze o dată pentru totdeauna că creştinii s-au înşelat. Dar dacă Institutul are mai mult o perspectivă creştină, poate că vor să distrugă conţinutul raclei ca să-şi protejeze credinţa, Biserica, puterea. Pădurea asta e cam vastă pentru mine, iar ceaţa e prea densă. Nu-mi rămâne decât să aleg: două conspiraţii la preţ de una.

7

Mai târziu în aceeaşi seară, apăsat de gândurile mele obsesive şi de grijile absurde, mă târăsc până

la recepţie şi apoi în bar. Nu văd nicio persoană cunoscută, dar câteva minute mai târziu soseşte Peter, grăbit. Ne salutăm şi găsim o masă în spatele pianului. Chelnerul e atent. Ne aduce cafea, ceai şi coniac încă înainte să comandăm. Petre ridică paharul şi spune „Noroc“.

— Pot să te-ntreb ceva? fac eu o încercare, sorbind din coniac.

— Sigur.

— Ce crezi că se află-n raclă?

— Racla Sfintelor Taine, zice Peter încet, plin de respect.

Se încruntă, gânditor.

— Ca orice alt mit, probabil că e o deformare a adevărului. Biserica a înfrumuseţat povestea de-a lungul secolelor, aşa cum procedează de obicei.

— Ce vrei să spui?

— Unul dintre manuscrisele pe care le-am studiat aici, la Institul Schimmer – un document redactat în secolul al III-lea –, sugerează că Isus Hristos a lăsat în urmă o colecţie de texte pe care le-a scris sau dictat chiar el.

— Pe bune?

— Îhî.

— Ce fel de texte?

— De unde să ştiu eu? Nu le-a citit nimeni. În plus, e doar o ipoteză.

— Dar ce susţinea manuscrisul în care ai citit ipoteza asta?

— Se sugera c-ar exista un set de reguli de viaţă, de porunci, de noi legi, dacă preferi să le spui aşa. Manuscrisul de care vorbesc era într-un vas sigilat găsit într-o cameră mortuară egipteană. Am ţinut informaţia secretă până când am înţeles mai bine despre ce e vorba. La început, nu ne-am dat seama de importanţa descoperirii, dar pe urmă am observat similitudinile cu mitul Raclei Sfintelor Taine.

— Incredibil!

— Vaticanul a intrat în panică după ce a aflat. Am primit o delegaţie papală, dar nu le-am permis să se implice. Vaticanul trebuie să clarifice multe lucruri. Adevărul e doar unul dintre aceste lucruri, dar nu e nici pe departe printre priorităţile lor. Acum, Vaticanul e strâns cu uşa: ştie că ştim ceva, dar nu şi ce anume. Şi asta nu prea le convine.

— Stai puţin! Vrei să spui că racla de aur găsită la mănăstirea Værne ar putea conţine un manuscris dictat de Isus Hristos?

Peter îşi azvârle braţele în lături.

— Totul e posibil, zice ridicând din umeri.

— Oare Vaticanul şi-a trimis agenţii pe urmele mele, ca să pună mâna pe raclă?

— Agenţi? râde Peter. Bineînţeles că cei de la Vatican au metodele lor, dar s-au obişnuit într-atât să li se dea ascultare, încât nu prea ştiu cum să se poarte cu un om care refuză să facă ce-i poruncesc ei. Nu, mă-ndoiesc că Vaticanul e pe urmele tale.

— Dacă manuscrisul există, chiar şi în teorie, ar fi trebuit s-audă mai mulţi oameni de el, nu?

— Sau poate că cineva vrea să menţină secretul cu privire la informaţiile astea.

— De ce?

— Cred că poţi să-ţi imaginezi.

Iau o duşcă de coniac.

— Ar fi ceva colosal: fapte religioase care nu sunt conforme cu norma… Lucruri care ar schimba felul în care înţelegem creştinismul.

— Un gând înspăimântător pentru mulţi.

— Înspăimântător?

— Cea mai senzaţională ştire din toate timpurile, mai fascinantă decât aselenizarea: propria evanghelie a lui Isus Hristos.

Gândul ăsta îmi dă ameţeli. Sau poate coniacul e de vină.

8

Barul se închide la unsprezece. Savanţii cuminţi se culcă devreme, cel puţin în deşert, unde nu prea ai cum să păcătuieşti. Ne scurgem pe marmura lucioasă a recepţiei, care e aproape pustie. Peter e puţin beat.

— Mergem să luăm o gură de aer? mă întreabă.

Îi spun că mi se pare o idee bună.

Afară e întuneric beznă şi au răsărit stelele. Aerul e cam rece, dar are un miros dulceag. Peter merge înaintea mea, înconjoară clădirea, apoi o ia în sus pe deal şi ajunge în dumbrava de smochini şi măslini. Ne croim drum şovăind prin strălucirea slabă a lunii şi a stelelor şi a ferestrelor luminate din Institut.

Ajunşi puţin mai sus, ne oprim sub un copac ale cărui ramuri se întind deasupra noastră ca un tavan. Ghearele secolelor i-au brăzdat scoarţa. Luna sclipeşte printre frunze ca un lampion japonez. Aerul deşertului, surprinzător de rece, are un efect uşor îmbătător asupra noastră, de parcă după primul colţ ar fi o canistră – poate ascunsă sub forma unui cactus – din care iese un fel de gaz narcotic.

— Odată, aici era o oază naturală, spune Peter, trăgând adânc aer în piept, ca şi cum ar savura aromele. Călugării au plantat copacii ăştia şi i-au îngrijit. E un miracol că vreo plantă creşte în locul ăsta.

— Cine erau călugării ăştia?

— Un grup de evrei şi creştini. Oameni răzvrătiţi, nonconformişti. Voiau să pună bazele unei noi comunităţi.

Peter râde, iar hohotele lui poartă o undă de venin.

Privesc înainte, în întuneric. De aici, de sus, Institutul arată ca o navă spaţială prăbuşită, strălucind în vreme ce se topeşte în pământ. Asemenea unui efect special pus la cale dinainte, o stea căzătoare brăzdează cerul.

— Ce frumos! exclam.

— Realist vorbind, o stea căzătoare nu e decât un fir de nisip care arde la contactul cu atmosfera Pământului, explică Peter.

Totul e întunecat, negru şi tăcut. Atmosfera aceasta îmi inspiră o senzaţie de intimitate.

— Peter, cine eşti tu?

Rânjind, scoate din buzunarul interior o ploscă plată, legată în piele. Îi defiletează dopul şi mi-o întinde.

— Cine sunt ca rotiţă din mecanism?

— Da, hai să pornim de-aici!

— Nu sunt absolut nimic.

Iau o gură. Coniacul mă arde pe gât.

— Dar la scară mai mică?

Îi dau plosca înapoi, invitându-l să bea cu o aplecare a capului. Ia o duşcă, se înfioară, apoi mai bea o dată.

— La scară mică, spune el, sunt o albină foarte harnică.

Ne privim. Îmi face cu ochiul, ca şi cum ar înţelege că răspunsul lui de fapt nu e un răspuns.

— Îmi dai impresia că ştii o grămadă de lucruri despre raclă.

— Ştiu doar teorii, îmi zice încet. Sunt asistent universitar. Îmi câştig pâinea ştiind astfel de lucruri.

— Dar cunoştinţele tale sunt atât de precise!

— Cine a spus că ştiu ceva cu adevărat? Îmi dau şi eu cu presupusul.

— Păi, atunci, hai să ne dăm cu presupusul în continuare!

— Ce te frământă?

— Dacă Racla Sfintelor Taine există cu adevărat şi dacă e chiar artefactul găsit la Mănăstirea Værne… încep eu, apoi aştept, aruncându-i o privire piezişă. De ce ar vrea cineva atât de mult s-o ţină doar pentru el?

— Îmi închipui că l-ar interesa conţinutul raclei.

— Dar cine?

— Posibilităţile sunt atât de numeroase: savanţi, colecţionari, Vaticanul, facţiuni clandestine.

— Şi de ce?

— Închipuie-ţi că mesajul manuscrisului e de o natură delicată.

— De pildă?

— De pildă, ceva care ar putea afecta dogma acceptată.

— În ce fel s-o afecteze?

— Într-un fel care ar atrage după sine nevoia de a rescrie istoria biblică.

— Ce importanţă ar avea chestia asta?

— Ei, acum spui asta doar de dragul discuţiei! Prin definiţie, în Biblie nu există greşeli. Biblia nu poate fi corectată.

— Dar – din punct de vedere practic – ce importanţă ar avea faptul că manuscrisul ar contesta câteva idei?

Peter se încruntă.

— Prietene, doar nu vorbeşti serios! Gândeşte-te puţin! Întregul stil de viaţă creştin s-ar nărui. Oamenii ar începe să-şi piardă credinţa în acest fel de viaţă. Asemenea idei ar ameninţa chiar poziţia Bisericii în societate.

Fluier; sunetul e delicat, tremurător.

— Asta s-ar întâmpla în cel mai rău caz, adaugă Peter.

Ridică plosca şi bea, privindu-mă. Înghite încet.

— Dar nu sunt decât ipoteze, mai spune.

— Nişte teorii captivante.

— Istoria *chiar e* captivantă, în special pentru că istoria înseamnă numai interpretare.

— Interpretare care se bucură de avantajul de a privi în urmă, la cele întâmplate.

— Întocmai! Pentru contemporanii lui, Isus din Nazaret era mai ales un personaj politic.

— Şi Fiul lui Dumnezeu.

— Ştii, abia după moartea lui a început lumea să se concentreze asupra naturii sale divine.

— După moartea lui?

— Da, mult mai târziu. Ca să-ţi poţi da seama de rolul istoric al lui Isus, trebuie să iei în considerare atât evreii, care aşteptaseră două mii de ani apariţia unui Mesia, cât şi situaţia politică din Iudeea şi Palestina aflate sub stăpânire romană.

Peter îşi linge buzele şi le sterge cu dosul mâinii.

— Nu prea mă pricep la domeniul ăsta, recunosc.

— Imperiul Roman devenise incredibil de puternic, explică el. Provincia Iudeea era ca un fel de împărăţie locală, cu Irod în fruntea ei, dar de fapt Ponţiu Pilat o guverna în numele Romei. Pentru locuitorii Iudeii, Roma era un furuncul îndepărtat, dar supărător şi purulent. Societatea din Iudeea era un amestec de secte şi grupuri, apostaţi şi trădători, clerici şi profeţi, bandiţi, ucigaşi şi escroci.

— La fel ca orice metropolă din zilele noastre, comentez eu, luându-i plosca din mână.

Coniacul e călduţ şi mă amorţeşte.

Peter are o figură absentă, pe care oamenii o capătă când sunt fascinaţi de un subiect şi îşi închipuie că toţi ceilalţi le împărtăşesc fascinaţia.

— Erau vremuri tulburi. Zeloţii i-au adunat pe farisei, pe esenieni şi alte grupuri, alcătuind o mişcare politică şi militară, cam în vremea naşterii lui Isus. Isus s-a născut exact la începutul unei răzmeriţe care a durat patru sute patruzeci de ani. Şi cu toţii, până la ultimul, îl aşteptau pe Mesia, un Salvator, un lider politic şi religios.

— Ceea ce au şi primit.

— Mă rog… Peter îşi încreţeşte nasul. Oare asta au primit? Hai să studiem puţin limbajul, semantica. Pentru noi, cei moderni, „mesia“ şi „salvator“ au altă semnificaţie decât cea de atunci. În greacă, „mesia“ se traduce prin *christos* – „Hristos“. În ebraică, dar şi în greacă, sensul cuvântului este „unsul“, sau „alesul“. E un mod obişnuit de a numi un fel de rege sau lider.

— Un lider înnăscut?

— Exact! De fapt, toţi regii evrei care se trăgeau din David purtau titlul „mesia“. Până şi preoţii pe care Roma îi proclama drept regi mai mici se autonumeau aşa. Însă, pentru zeloţi, niciunul dintre aceştia nu era Mesia cel adevărat. Salvatorul lor trebuia să se tragă din David. Dorinţa lor de a avea un Mesia era vecină cu isteria. Dar, ţine minte, ei nu aşteptau o divinitate, ci un rege, un cârmuitor, un lider! *Mesia* era un titlu politic. Noţiunea de Fiu al lui Dumnezeu, aşa cum îl percepem noi astăzi pe Isus, le-ar fi părut trasă de păr. Pe de altă parte, erau de părere că Împărăţia lui Dumnezeu se va pogorî cât de curând.

— Dar în prezent credem în Fiul lui Dumnezeu şi îl venerăm! protestez eu. Totuşi, sute de milioane de oameni o fac, pe tot globul!

Peter ia o piatră de jos şi o azvârle în întuneric. Auzim cum loveşte coasta dealului şi sare de câteva ori înainte de a se opri.

— Asta e situaţia, zice.

Iau o gură de coniac.

— Şi acum îmi spui că racla de aur ar putea conţine ceva care ar zdruncina credinţa asta?

— Nu ştiu. Chiar nu ştiu. E posibil… Inspiră adânc. Vrei să ştii ce cred eu? Cred că racla conţine ceva…

Se opreşte, ca şi cum şi-ar fi dat seama deodată că, în întuneric, cineva trage cu urechea la

conversaţia noastră. Încerc să privesc prin noapte, aşteptând să aud un foşnet de stofă, un pas călcând pe o creangă. Dar nu aud nimic. Mă întorc spre Peter, care îşi fereşte privirea. Îi dau plosca. Ia repede câteva înghiţituri mici. Pe urmă îşi astâmpără arşiţa gâtlejului sorbind adânc aerul proaspăt.

Ascultăm tăcerea.

— Spuneai că, în opinia ta, racla conţine ceva…

— …care ar schimba felul în care înţelegem istoria, îşi termină el propoziţia. Şi creştinismul.

Tac. Dar pricep că asta poate fi o explicaţie pentru interesul extrem iscat de raclă.

Peter găseşte altă piatră şi o aruncă în bezna nopţii. Poate că zăcuse în locul acela, nemişcată, vreme de cinci sute de ani. Probabil că zborul prin întuneric i-a provocat un mic şoc, dar acum e din nou nemişcată. Poate pentru alţi cinci sute de ani.

— Te-ai putea exprima mai clar? îl întreb.

Peter dă anemic din cap.

— Dar de ce să fie manuscrisul ăsta atât de important? Poate că racla conţine… psalmi? Poezii? O scrisoare de dragoste scrisă de vreun Papă? Sau ceva asemănător.

Peter râde, lovind cu pantoful o rădăcină care abia se iţeşte din pământ.

— Prietene, un manuscris pus într-o raclă de aur şi dus la o mănăstire de la capătul lumii nu conţine indicaţii pentru cumpărarea şi îngrijirea măgarilor. De asta poţi să fii sigur!

— Şi atunci, care crezi c-ar putea fi mesajul?

Se gândeşte. În timp ce meditează la întrebare, mă cercetează făţiş.

— Ceva despre creştinism? mă întreabă.

Sau poate e o afirmaţie. Nu sunt sigur.

— Manuscrisul Q? sugerez eu.

Mormăie aprobator.

— Poate că da, poate că nu. De fapt, nu m-ar mira să fie aşa. Dar am un presentiment… Nu, nu cred că e vorba de manuscrisul Q.

— De ce nu? S-ar potrivi cu ipoteza ta.

— Bjørn, ce ştii despre Institutul Schimmer? schimbă el vorba.

Arunc o privire în vale, spre clădirea luminată, uriaşă.

— E unul dintre cele mai serioase institute de cercetare pentru studii ebraice şi creştine.

— Corect. Ăsta e alibiul şi reputaţia noastră academică.

Se apleacă mai aproape, iar respiraţia îi duhneşte a coniac.

— O să-ţi spun un secret.

Nu mai adaugă nimic, iar eu aştept. Îmi dă plosca. Iau doar o gură mică.

— Mare parte dintre cercetările noastre sunt publicate în anale internaţionale de prestigiu. Sau sunt făcute publice sub formă de rapoarte, disertaţii, monografii. Dar mai suntem implicaţi şi în cercetări pe care nu le dezvăluim niciodată colegilor noştri. Sunt cercetări destinate unei elite.

— Ce fel de cercetări?

— Despre texte vechi.

Din fericire, Peter nu se uită la mine, pentru că în clipa asta sunt convins că nu par prea impresionat. Speram să aud ceva mai interesant. Poate comori ascunse, camere mortuare regale uitate în negura timpului, enigmele Antichităţii, care nu au fost niciodată rezolvate, secretul Piramidelor, hărţi mistice

care arată calea către văi inaccesibile, în care curg apele tinereţii veşnice, sclipitoare şi albastre, izvorând din gheţari preistorici. Imaginaţia mea e destul de limitată.

— Texte vechi, repetă Peter plescăind din buze, codul ADN al civilizaţiei şi al cunoaşterii, dacă preferi. Sursa înţelegerii trecutului şi, prin urmare, a înţelegerii identităţii noastre de astăzi.

— E cam pompos spus, dar înţeleg ce vrei să spui.

— Manuscrise originale, note şi tradiţii, scrisori, legi şi ordonanţe, imnuri, scripturi, pasaje biblice, Manuscrisele de la Marea Moartă, Nag Hammadi, care ar fi putut fi incluse în Biblie, dar n-au făcut parte niciodată din ea, pentru că aşa a vrut cineva.

— Nu Dumnezeu?

Peter pufneşte.

— Cu siguranţă nu Dumnezeu!

— Dacă nimeni nu ştie ce se află în racla de aur, nici care este conţinutul manuscrisului, de ce-şi doresc unii cu atâta disperare să pună mâna pe el?

Peter se uită în sus. Aerul e limpede. Stelele par un şuvoi de lapte revărsat printre frunze. Gândul că luminile care pâlpâie pe cer reprezintă trecutul mă copleşeşte. Cele mai îndepărtate stele au încetat să lumineze cu mult înainte de naşterea Pământului.

Facem câţiva paşi. Peter se aşază pe o piatră.

— Dac-ar fi să-mi dau cu părerea, aş zice că are de-a face cu fragmente din Biblie.

Mă aşez lângă el. Simt răceala pietrei prin stofa pantalonilor.

— Te referi la manuscrisele biblice originale?

— E un exemplu. Fie texte absolut necunoscute, dar importante, fie manuscrisele originale ale unor fragmente cunoscute, care dovedesc că textele au fost schimbate.

— În Biblie?

Peter aprobă cu un gest al capului.

— Te miră?

— Să ştii că da. Vrei să zici că cineva a-ndrăznit să umble la textele Bibliei?

— Bineînţeles.

Peter scoate o ţigară şi o aprinde. Flacăra brichetei produce o mare de lumină în întuneric. Simt în aer roiuri de insecte pe care nu le putem vedea. Mirosul fumului alungă din oază aromele de flori şi copaci.

— Biblia n-a fost scrisă ca o entitate unitară, definitivă. Biblia era înţelegere şi interpretare colectivă. Cineva a început-o, alţii au terminat-o. Iar între început şi sfârşit, istorisirile au fost modificate.

Trage fumul în piept şi îl scoate pe nări.

— Ca să poţi să-nţelegi *Noul Testament*, trebuie să-nţelegi istoria. Nu poţi să citeşti Biblia făcând abstracţie de realitatea istorică a vieţii profeţilor şi evangheliştilor.

Mormăi şi mai iau o duşcă de coniac. Cineva aprinde lumina în bibliotecă. Domurile de sticlă pâlpâie, albastre şi îndărătnice, ca şi cum tuburile fluorescente ar fi dormit adânc şi acum nu vor să se trezească.

— Nu prea văd legătura dintre istoria Bibliei şi Cavalerii Ospitalieri, îi spun.

— Au sosit mult mai târziu, ca diriguitori şi protectori ai ştiinţei ascunse în raclă. Ştiinţă pe care

încă o tăinuieşte. În 1187, când Ierusalimul a fost cucerit, Cavalerii Ospitalieri şi-au mutat sediul în fortăreaţa cruciată de la Acre. Au rămas acolo patru sute de ani, spune şi şovăie. Puţini ştiu că, în perioada petrecută la Acre, Cavalerii Ospitalieri s-au împărţit în două grupuri.

— S-au despărţit în două grupuri?

Simt că informaţia asta e importantă, dar nu înţeleg de ce. În întuneric, ochii lui par că lucesc.

— Poate părea nesemnificativ. Foarte puţini istorici şi experţi în chestiuni religioase ştiu că ordinul lor s-a divizat. Şi mai puţini cunosc motivul. Ramura bine documentată din punct de vedere istoric s-a mutat în Cipru, în Rodos, apoi la Messina, şi a ajuns la Malta în 1530.

— Şi celălalt grup?

— Au dispărut. Sau, mai bine zis, s-au dat la fund.

— De ce?

— Nu ştiu.

— Dar…

— Hai să ne dăm cu părerea! Dacă ramura ascunsă apără un secret? Dacă singurul ei scop este să asigure transmiterea şi protejarea unor cunoştinţe?

— Şi cine ar conduce această ramură?

— Poate că încă mai există un Mare Maestru.

— Un Mare Maestru al Cavalerilor Ospitalieri?

— Unul despre care nici măcar membrii Ordinului Cavalerilor Ospitalieri n-au cunoştinţă. Un Mare Maestru secret.

— La ce bun să existe un Mare Maestru dacă stă aşa de ascuns?

— Poate că el e cel care transmite cunoştinţe despre trecut. Poate că el are nevoie de manuscris.

— Ai spus-o ca pe o întrebare?

— A fost o presupunere.

— Tu *ştii* ceva!

Peter îşi dă ochii peste cap.

— Eu? Ce să ştiu eu? Ce naiba căutau Cavalerii Ospitalieri în Scandinavia, tocmai în Norvegia îndepărtată şi îngheţată? De ce le-ar fi trecut prin cap să ascundă un obiect într-un octogon, la capătul Pământului?

Nu răspund. Nici nu comentez faptul că Peter ştie de octogon, deşi nu i-am vorbit niciodată despre el. Probabil e extraordinar de bine informat.

— Poate că manuscrisul conţine un fel de hartă, sugerez eu.

— Ce fel de hartă?

— Una care duce la o comoară.

— La o comoară? Peter pare să nu înţeleagă. Ce fel de comoară?

— Habar n-am… Poate averea ascunsă şi uitată a Dinastiei Merovingiene?

Peter izbucneşte în râs.

— Vasăzică faci parte dintre cei care cred basmele astea de adormit copiii? Cum că, într-un anumit moment din istorie, chiar au existat oameni care şi-au ascuns averile atât de bine, încât n-au fost găsite niciodată?

— De fapt, nu cred nimic. Pur şi simplu îmi dau cu părerea. Ca tine.

— Hai să-ţi zic ceva: la fel ca teoriile conspiraţiei despre francmasoni şi evrei, poveştile despre comori îngropate sunt printre cele mai durabile şi răspândite.

— Şi ce te deranjează la ele? Poate că au un sâmbure de adevăr.

— Problema lor e că presupun că un om nespus de bogat ar face un lucru atât de tâmpit – să-şi ascundă ori să-şi îngroape averea –, în loc s-o lase pe mâna unei persoane de încredere, zice Peter şi râde batjocoritor. Aminteşte-ţi că bogătaşii se îmbogăţesc tocmai pentru că adoră banii şi toate zorzoanele care-i însoţesc. Nimeni nu şi-ar dosi averea fără să le spună celor mai apropiaţi şi mai dragi lor unde a ascuns-o.

— Păi dacă cineva ar fi în stare să afle unde e îngropată, voi aţi fi ăia, îi spun.

Mormăie ceva în barbă – cel mai probabil, o afirmaţie.

Îmi dreg vocea, neliniştit.

— Peter, eşti creştin sau evreu?

Trage adânc aer în piept, scoţând un fluierat chinuit.

— Ce cred eu nu contează, îmi spune încet. Cel mai mult mă interesează ceea ce ştiu.

Mai târziu, după ce golim plosca şi ne întoarcem pe trei cărări la Institut, Peter se împiedică de rădăcina unui copac. Doar reacţia mea rapidă îl salvează de la o plimbare de-a rostogolul pe stâncă. Bolboroseşte mulţumiri menite fie mie, fie unui zeu a cărui flacără arde în inima lui Peter.

Ne despărţim la recepţie.

Sunt beat, ameţit şi mi-e cam greaţă. Înainte de a mă trânti în pat, cufundându-mă în somn, îngenunchez ca un călugăr dinaintea vasului de toaletă din porţelan alb şi vomit.

9

După un mic dejun servit atât de târziu încât ar putea fi numit prânz – pâine prăjită, omletă, iaurt cu prune şi suc de portocale proaspăt stoarse –, dau fuga în bibliotecă. În dulapul demodat, cu fişe de cărţi puse în ordine alfabetică, ajung la cuvântul VARNA, care mă trimite înapoi, la VAERNE, unde găsesc trimiteri la patru cărţi şi la o colecţie de manuscrise. Îmi ia patruzeci şi cinci de minute să le caut pe un raft cu o înălţime de doi metri, aflat în subsolul bibliotecii. Un bibliotecar care aduce a absolvent chilian de academie militară, ce, mai presus de orice, îşi doreşte să aplice cunoştinţele învăţate la cursul de tortură rafinată, scoate manuscrisele din cutie şi le aşază pe o masă acoperită cu fetru. Dar îmi dau seama imediat că nu mă vor ajuta prea mult: sunt scrise în ebraică.

Îmi petrec următoarea oră frunzărind o lucrare englezească despre ordine cavalereşti, care le dedică mai bine de două sute de pagini Cavalerilor Ospitalieri şi de trei ori pe atât Cavalerilor Templieri. Găsesc o teză de doctorat din 1921, a unui american care analizează tehnica literară a Sfântului Luca. Doctorandul afirmă că scrierile biblice ale lui Luca (un medic şi tovarăş de drum al Sfântului Pavel) se apropie cel mai mult de stilul unui romancier modern. Luca scrie cu un fler epic care le era pe plac cititorilor săi greco-romani, educaţi şi sofisticaţi. În *Evanghelia* lui, precum şi în *Faptele Apostolilor*, îl descrie pe Isus drept un profet maiestuos, parcă desprins din *Vechiul Testament*. Inspirându-se din operele poeţilor greci, Luca îl reprezintă drept un personaj eroic, pe jumătate divin. Citesc mai departe.

Găsesc o teză de licenţă, veche de şaizeci de ani, care abordează felul în care Luca şi Ioan descriu schisma dintre iudaism şi creştinismul pe cale să se nască. Se pare că Luca a inventat termenul

„creştinism“ pentru a descrie răspândirea noii credinţe religioase în Imperiul Roman. Uimit, citesc că Luca însuşi fusese păgân şi că cititotii lui erau în special cei care se întrebau dacă se poate să fii în acelaşi timp cetăţean mulţumit al Imperiului şi creştin. Spre deosebire de Luca, Ioan nu este atât de pragmatic. Mai mult chiar decât alţi evanghelişti, este preocupat de spiritualitate, de divinitate, de mistică. Disertaţia a fost scrisă de un anume J.C. Schullz, născut în 1916, conform informaţiilor de pe pagina de titlu, şi care subliniază că Ioan îl lasă pe Isus să vorbească în monoloage lungi, în care se declară divin pe faţă. Ioan descrie cum creştinii evrei au fost alungaţi mai întâi din sinagogi şi apoi din iudaism. Dar, după cum afirmă autorul, acesta e mai degrabă un conflict teologic. Conflictul dintre evrei şi creştini se purta pentru putere politică şi economică. Pe scurt, era o luptă pentru control.

Stau şi citesc ore întregi, captivat de gândurile şi interpretările altora. Caut ceva care să mă ajute să fac un progres, să înţeleg. Dar nu ştiu exact ce caut şi, prin urmare, nu am ce să găsesc.

Când observ că s-a eliberat un computer, traversez iute sala şi ajung acolo înaintea unui cărturar care poartă o tichie evreiască din piele întoarsă. Computerul are acces la baza de date a bibliotecii şi a Institutului.

Mă conectez folosind un nume de utilizator pentru vizitatori, scris cu o cariocă pe bordura monitorului. E uşor să caut în baza de date: pot căuta după subiect, cuvinte-cheie sau numele autorului. Sau o combinaţie din acestea trei.

Pentru început, tastez „Racla Sfintelor Taine“. Obţin nouă rezultate. Primul e titlul cărţii scrise de tata, Llyleworth şi DeWitt. Mă simt cuprins de mândrie. Apoi găsesc un rezumat al mitului. Urmează un şir de trimiteri la Bérenger Saunière, Manuscrisele de la Marea Moartă, Varna, Cavalerii Ospitalieri, Mănăstirea Sfintei Cruci, Cambyses, Rennes-le-Château, Giulgiul din Torino, Papa Clement al III-lea, Iezechia, manuscrisul Q, Nag Hammadi şi Biblioteca Institutului Schimmer. Celelalte documente legate de mit sunt protejate de o parolă.

Ceva legat de referinţele acestea face ca în mintea mea să se işte o nelinişte vagă. Ca atunci când recunoşti în staţia de autobuz chipul celui care te chinuia, copil fiind.

Îl chem pe unul dintre bibliotecari şi îl întreb dacă are parola care să-mi acorde acces la documentele blocate temporar. Mă roagă să mă uit în altă parte şi tastează caracterele secrete. Apoi îşi drege discret vocea. Privesc monitorul.

„Neautorizat. Parola nivelului 55 necesară“, anunţă literele strălucitoare.

Mă cuprinde un fior rece.

10

Adâncit în gânduri, merg pe holul lung, până ajung în camera mea. Covorul de pe coridor e verde-închis. Paşii mei sunt neauziţi. Scot cheia din buzunarul pantalonilor şi descui.

Îmi dau seama instantaneu.

Teancul de pagini cu informaţii de pe Internet e în aceeaşi poziţie ca atunci când am ieşit din cameră, dar capătul de aţă gri pe care l-am băgat între două pagini a dispărut. Bucăţica de scotch lipită pe partea de sus a uşii şifonierului s-a desprins. Băţul de chibrit băgat în fermoarul întredeschis al valizei a căzut pe jos.

Chestia asta nu mă sperie. Mă calcă pe nervi. Sunt furios pe ei, pe mine, pentru că nu mi-am dat seama că ei sunt peste tot, chiar şi aici. Aici poate chiar mai mult decât în orice altă parte. De unde să ştiu

eu că Peter Levi nu e plătit de SSI? Poate că e asistentul personal al lui Michael MacMullin. Poate că Llyleworth e într-o cameră înţesată de monitoare şi boxe, de unde mă supraveghează cu ajutorul camerelor de filmat şi al microfoanelor, prăpădindu-se de râs la auzul minciunilor pe care mi le îndrugă Peter ca să-mi ascundă ce se află de fapt în raclă.

Ridic privirea spre tavan şi ameninţ cu pumnul puterile nevăzute, în eventualitatea în care mă privesc prin lentile invizibile.

11

Trebuie să-ţi respecţi tabieturile, chiar dacă uneori e greu să te ţii de ele. Îmi place să trag un pui de somn după prânz, chiar dacă încă nu am mâncat prânzul. E o modalitate de a-mi deconecta creierul de la realitate.

Sting lumina, trag draperiile bej, mă întind în pat, acoperindu-mă cu cearşaful răcoros şi apretat, apoi mă încolăcesc într-un ghem de membre, piele şi păr.

Dorm vreme de două ore. Visele nu îmi aduc alinare. Sunt alerte, înspăimântătoare, chinuitoare. Mă simt ca înconjurat de inamici dispreţuitori, care îmi râd în faţă, batjocoritor. Printre ei se numără profesorul Arntzen, mama, MacMullin, Llyleworth, Sigurd Loland şi tata. Şoptesc, fac aluzii, mă iau peste picior, dar fug din calea mea şi, când încerc să le vorbesc, se mistuie în ceaţa visului.

Când mă trezesc, mă simt de parcă aş fi ciuruit şi tot ce se află înăuntrul meu s-ar scurge pe podea. Durează vreo trei sferturi de oră până să mă trezesc de-a binelea.

Când ajung la Birou, seara târziu, Peter Levi mă aşteaptă aşezat, pe jumătate ascuns în barul plin de umbre. Pupilele lui reflectă flacăra lumânării. Mă salută ridicând paharul cu coniac. Îi fac cu mâna.

— Nu ne mai putem întâlni în stilul ăsta, glumesc eu, aşezându-mă.

— Ai găsit ceva interesant azi?

— Dar voi? contraatac eu.

Se preface că nu înţelege.

— Tocmai m-am trezit, îi spun.

— Aşa de târziu?

— Dorm când mă simt obosit, nu când îmi spune ceasul c-ar trebui să mă culc.

— Dar n-o să mai poţi să dormi noaptea, îmi atrage el atenţia, plin de solicitudine.

— Nicio problemă. O să am timp de dormit după ce mor.

Peter chicoteşte.

— Ai spus ceva care mi-a stârnit interesul, îi zic.

— Păi asta şi speram.

— Ai spus că Biblia a fost de fapt un proces şi că evenimentele descrise în ea au fost modificate.

Mă apucă de braţ.

— Nu-mi place să vorbesc aici despre lucrurile astea. Prea multe urechi…

— Hai să mergem în crâng! E plăcut acolo.

Îşi goleşte paharul. Ne ridicăm fără o vorbă şi părăsim barul. Am senzaţia că o sută de ochi mă privesc ieşind din bar, dar, când mă întorc, nimeni nu se uită la noi.

12

Ne plimbăm pe aleea pavată, trecem dincolo de micul scuar şi ajungem în crâng. E linişte. Încep să mă simt ca acasă sub copacii aceştia.

— Ca să-mi înţelegi raţionamentul, îmi explică Peter în vreme ce urcăm dealul, mai întâi trebuie să-nţelegi perioada istorică despre care vorbim. Probabil că majoritatea oamenilor au o idee vagă despre cum stăteau lucrurile când trăia Isus, dar reprezentarea asta a fost distorsionată de versiunea prezentată în Biblie. În *Noul Testament* totul gravitează în jurul lui Isus Hristos.

— Şi de fapt nu aşa era şi atunci?

— Isus a trăit în vremuri frământate, iar după moartea lui situaţia nu s-a îmbunătăţit. *Evangheliile* au fost scrise la multă vreme după viaţa şi moartea lui Isus. Cronicarii au repetat ceea ce li se spusese. Au parafrazat sursele scrise. Dar ei înşişi erau rezultatul epocii în care trăiau. Au fost influenţaţi de evenimentele care îi înconjurau şi de *zeitgeist*.

Ne ajutăm unul pe altul să sărim peste un trunchi de copac căzut. Ramurile sunt pline de frunze care par sănătoase şi dau impresia că arborele e încă viu. Înainte de a ne continua drumul, Peter scutură scoarţa de pe pantaloni.

— Trebuie să începem cu răzmeriţa evreilor, zise el, căderea Ierusalimului şi distrugerea Templului. Şi cu felul în care evreii se simţeau după acea pierdere umilitoare. Cei mai înflăcăraţi răzvrătiţi s-au refugiat în fortăreaţa Masada, aflată pe un zid stâncos. Când soldaţii romani au invadat fortăreaţa, n-au găsit pe nimeni. Nu era ţipenie de om. Îşi luaseră viaţa cu toţii. Au preferat sinuciderea decât să se supună romanilor. Şi, astfel, Masada a ajuns să simbolizeze onoarea evreiască.

— Chiar dacă pierduseră lupta?

— Sigur că fuseseră înfrânţi, dar înfrângerea a fost mândră şi neînfricată. Evreii erau prea puţini la număr, iar forţele inamicului, prea mari. Însă acea revoltă înăbuşită a semănat seminţele îndoielii atât în rândurile evreilor, cât şi în cele ale creştinilor. Cu toţii aveau nevoie de răspunsuri. Ierusalimul fusese distrus. Templul zăcea în ruine. Unde era Dumnezeul lor? Care era voia Lui? Dar intenţia Lui? Fără Templu, care era un loc de adunare, vechii preoţi şi-au pierdut temelia puterii.

— Dar cineva era pregătit.

— Bineînţeles. Şi anume, fariseii. Cu alte cuvinte, rabinii. Ei au umplut golul lăsat în urmă de preoţi. Rabinii sunt cei care i-au condus pe evrei pe calea pe care se află şi astăzi.

— Şi creştinii?

— Proaspeţii creştini încă făceau parte din iudaism. Dar erau şi mai nedumeriţi ca înainte. Ce se alesese de Împărăţia lui Dumnezeu, care le fusese promisă? Unde era Mesia? Marcu voia să răspundă la toate aceste întrebări. Şi-a scris *Evanghelia* în anul 70 d.H. La patruzeci de ani după crucificare. El a fost primul care şi-a redactat *Evanghelia*, cu toate că în *Noul Testament* e a doua ca poziţie. Dar a scris-o la patruzeci de ani de la moartea lui Isus. E o lungă perioadă de timp.

Ne oprim. Peter îşi aprinde o ţigară şi priveşte capătul aprins, desenând cu ea cercuri în întuneric.

— În intervalul ăsta, povestea lui Isus a circulat sub formă de istorisiri orale şi imnuri, continuă Peter. În micile comunităţi creştine, oamenii se strângeau în jurul vetrelor şi focurilor de tabără şi povesteau mai departe ceea ce le fusese transmis de alţii. Unii au modificat puţin poveştile. Au eliminat câteva elemente, au adăugat altele. Povesteau despre parabolele şi miracolele lui Isus, despre vorbele şi faptele lui. Făceau schimb de amintiri, dar acestea erau animate de vise, de speranţe şi de aspiraţii

istorice din trecut. Adevărul se amesteca cu legende, mituri şi imnuri.

Undeva, în apropiere, generatorul diesel al sistemului de irigare începe să murmure.

— Mulţi învăţaţi sunt de părere că Marcu a scris de la Roma, alţii zic că din Alexandria sau Siria. Dar toată lumea e de acord că Marcu şi cititorii lui se aflau în exil, departe de ţara lor natală, că vorbeau greaca şi nu prea cunoşteau obiceiurile evreilor.

— Adică erau ca nişte străini?

— Da, într-un fel, spune Peter căzut pe gânduri. Oamenii ăştia îşi căutau originile. *Evanghelia după Marcu* a fost scrisă imediat după înăbuşirea revoltei evreieşti. Închipuie-ţi starea lor de spirit! Erau disperaţi, indignaţi. Aveau nevoie de o credinţă nouă, de speranţă. Aidoma lui Isus pe cruce, cititorii lui Marcu aveau sentimentul că Dumnezeul lor îi părăsise. Lumea îi respingea şi erau împinşi de colo-colo.

— Aşa că au căutat alinare în scrierile lui Marcu?

Peter inhalează adânc fumul de ţigară şi îl scoate afară în timp ce vorbeşte:

— Marcu se considera o sursă de inspiraţie. Un om care putea aduna evreii în jurul unei noi speranţe. Mulţi dintre ei fuseseră maltrataţi de romani.

O boare plăcută cutreieră crângul. Aduce cu ea arome uşoare, care, pentru o clipă, copleşesc mirosul de tutun parfumat.

— În conformitate cu spiritul vremii, Marcu îl prezintă pe Isus ca fiind misterios, mistic şi divin. Pentru evanghelist, Isus nu e un răzvrătit, aşa cum îl consideraseră mulţi înainte de revoltă. Isus avea o latură mai profundă, o trăsătură care a condus la secretul mesianic, aşa cum îl numesc istoricii religiilor.

— Şi asta-nseamnă…

— Oamenii trebuia să bănuiască cine e Isus, nu şi să înţeleagă. Îşi învăluie identitatea în ceaţă. Misiunea Lui pe pământ nu e să înfăptuiască minuni. La acea vreme, aproape orice om înţelept putea face miracole. Dar numai Isus ştia că El e Fiul lui Dumnezeu. Venise pe pământ ca să sufere şi să moară, să mântuiască omenirea.

— O treabă însemnată, comentez eu.

Peter ţine ţigara cu vârfurile degetelor şi trage fumul în piept, cu ochii aproape închişi. Văd cum în Institut o lumină se stinge într-o cameră şi se aprinde în alta. Simt o prezenţă dincolo de o perdea. Peter scoate sticluţa şi mi-o dă. E plină. Iau o duşcă de coniac şi i-o dau înapoi. Peter se uită în gol, soarbe alcoolul, pe urmă îmi întinde sticluţa din nou.

— Cititorii lui Matei erau cu totul altfel decât cei ai lui Marcu. Matei era un evreu creştin, care şi-a scris *Evanghelia* la cincisprezece ani distanţă de cea a lui Marcu. Citise scrierile lui Marcu şi a inclus majoritatea informaţiilor în propria lui evanghelie. Cititorii lui Matei erau în acelaşi timp evrei şi creştini. Se refugiaseră în satele de la nord de Galileea, sau de la sud, în Siria. Şi acolo rabinii se bucurau de multă influenţă. Creştinii erau minoritari. Pentru Matei, era important să scoată în evidenţă faptul că Isus era evreu. Nu e o coincidenţă faptul că Matei îşi începe *Evanghelia* cu arborele genealogic al lui Isus, care ajunge până la Abraham. Dar e un paradox că Matei a urmărit descendenţa lui Iosif, cu toate că acesta nu este considerat tatăl lui Isus.

Râdem încet.

— Matei a încercat să facă în aşa fel încât reprezentarea lui Isus să semene cu cea a lui Moise, explică Peter. În *Evanghelia după Matei*, Isus îi vorbeşte poporului Său de pe un munte, asemenea lui Moise, şi Îi sunt atribuite cinci predici, care corespund cu cele cinci cărţi ale Pentateuhului. Probabil că

Matei voia ca cititorii că îl considere pe Isus un fel de Moise mai puternic. În *Evanghelia după Matei*, fariseii apar atât de des pentru că această categorie i-ar fi aţâţat cititorii. Puterea lor a crescut după răzmeriţă. Fariseii şi creştinii se luptau să câştige controlul asupra viitorului iudaismului.

Peter se opreşte o clipă şi oftează uşor. Se uită la ţigară, striveşte cu vârful degetelor capătul care arde şi aruncă mucul.

— Apoi a urmat o altă revoltă a evreilor, care i-a rupt pe evrei de creştini o dată pentru totdeauna. La şaizeci de ani după lupta de la Masada, un cunoscut răsculat evreu, Bar-Kokhba, a condus o revoltă împotriva romanilor. S-a autoproclamat urmaşul Regelui David şi noul Mesia. Evreii au început să se agite iar. Era într-adevăr cel pe care-l aşteptau? Salvatorul lor venise în sfârşit? Mulţi s-au grupat în jurul noului erou, mai puţin creştinii. Ei aveau deja un Mesia al lor. Bar-Kokhba şi-a condus susţinătorii spre nişte peşteri aflate nu departe de Masada. Romanii le-au descoperit ascunzişul şi i-au atacat. O parte dintre evrei s-au predat, alţii au murit de foame. Recent, arheologii au descoperit patruzeci de schelete de femei, copii şi bărbaţi în Peştera Ororii. În Peştera Scrisorilor au găsit scrisori din partea lui Bar-Kokhba, în care scria că sperase să poată ţine piept asediului. Dar nu s-a-ntâmplat aşa. Speranţele evreilor într-un nou Mesia au murit odată cu Bar-Kokhba.

— Şi creştinii?

— Încă aşteptau ca Isus să se-ntoarcă, aşa cum promisese.

— Dar nu s-a-ntâmplat nimic?

— Absolut nimic. Speranţele cu privire la Împărăţia lui Dumnezeu au devenit din ce în ce mai abstracte, mai spiritualizate, atât pentru evrei, cât şi pentru creştini. Se poate spune că creştinismul are doi fondatori: pe Isus, cu învăţăturile lui simple, pline de căldură, şi pe Apostolul Pavel, care a făcut din Isus un personaj mitologic, divin, şi care a împrumutat învăţăturilor acestuia latura lor religioasă abstractă şi spirituală.

— Dar dacă Isus n-a fost decât un personaj politic, atunci baza creştinismului dispare, intervin eu.

— Odată cu unul dintre stâlpii moştenirii culturale a civilizaţiei occidentale, adaugă Peter.

Rămânem tăcuţi în întuneric, meditând la aceste idei.

Ceva începe să bipăie. La început, nu înţeleg ce e cu sunetul acela. Ştiu că vine dinspre Peter.

— E pagerul meu.

Îmi zâmbeşte sfios. Se chinuie să scoată pagerul dintr-un buzunar încăpăţânat şi apoi mijeşte ochii, încercând să citească literele de pe monitorul minuscul.

— E frig aici, îmi spune. Să ne-ntoarcem la bar? O s-ajungem tocmai la timp ca să bem ceva cald înainte de închidere.

Coborâm cu grijă spre Institut, cu privirea aţintită asupra potecii întunecate.

— Şi crezi că manuscrisul din raclă ar putea scoate la iveală ceva asemănător? Ceva ce ar schimba felul în care Îl înţelegem pe Isus? îl întreb.

— Tot ce se poate!

— Mă-ntreb ce anume ar putea fi.

— Păi să ştii că nu eşti singurul care se-ntreabă, îmi spune Peter râzând.

13

Zona de recepţie e caldă şi îmbietoare, plină de sunete – muzică de seară şi zumzetul vocilor care

vin din bar. Un telefon sună nerăbdător. Dincolo de biroul de la recepţie, o alarmă electronică scoate un zgomot surd, imperios.

Peter mă împinge în bar şi îmi spune să comand ceva cât timp lipseşte el. Doar un minut.

— Ştii, vezica… îmi şopteşte, dându-şi ochii peste cap.

Când se întoarce, are o expresie ciudată.

— S-a-ntâmplat ceva? îl întreb.

— Absolut nimic.

Mă pregătesc de atac.

— Peter… Cunoşti o societate numită SSI, din Londra?

— Bineînţeles.

Faptul că recunoaşte mă ia prin surprindere. Mă aşteptam să facă pe prostul.

— Ce ştii despre ei?

Peter ridică din sprâncene.

— Ce anume vrei să ştii? Ne-au finanţat multe cercetări. Colaborăm la mai multe proiecte.

— Aveţi cumva şi un proiect care are legătură cu mine?

— Nu ştiam că eşti un subiect de studiu.

— În orice caz, sunt un subiect care prezintă interes.

— Pentru SSI?

— Întocmai!

— Ciudat! O să ţină o conferinţă weekendul ăsta, „Noi perspective asupra etimologiei etrusce“.

— Ciudat! spun la rândul meu.

— De ce sunt interesaţi de tine?

— Sunt sigur că ştii deja răspunsul. Sunt în căutarea raclei.

— Aha!

Nu mai spune nimic.

— Şi cred că-ncep să-nţeleg de ce.

— Te-ai gândit vreodată că poate au un drept legal asupra ei?

Asta aşteptam: un semn că şi Peter e mai mult decât un satelit oarecare, orbitând în jurul vieţii mele.

— Poate că da…

— Probabil că nu vor decât să-i cerceteze conţinutul.

— Cum să nu!

— De ce eşti aşa de suspicios?

— Pentru că toţi încearcă să mă păcălească. Şi tu, presupun.

Buzele îi schiţează un rânjet.

— Vasăzică toată povestea asta e ceva personal?

— Foarte personal.

Chelnerul care ne-a adus cafeaua şi ceaiul vine la masa noastră cu o bucăţică de hârtie pe care i-o înmânează discret lui Peter. Acesta aruncă o privire pe bileţel şi îl bagă în buzunar.

— S-a-ntâmplat ceva?

Îşi priveşte paharul.

— Bjørn Beltø**,** eşti un tip dat naibii!

O spune aproape admirativ. Şi, pentru prima dată, aproape că reuşeşte să îmi pronunţe numele corect.

— Mi s-a mai spus, zic.

— Îmi placi.

După ce îşi termină băutura, ochii îi sunt obosiţi şi reci. Mă uimeşte că se ridică şi îmi urează noapte bună. Mă aşteptam să mă pună pe jar, să-mi ofere bani sau să mă ameninţe voalat. În schimb, îmi strânge mâna ferm.

După ce pleacă, rămân în bar să beau ceaiul călduţ şi să privesc lumea din jurul meu – voci scăzute, nestăpânite, învăluite în fum şi râsete.

Câteodată am impresia că toţi cei care mă înconjoară nu sunt altceva decât figuranţi în viaţa mea – angajaţi să mă urmeze oriunde merg, mereu, dar fără să pară că mă bagă în seamă –, iar clădirile şi peisajele nu sunt decât nişte decoruri construite în grabă, pentru a perpetua o iluzie.

Ceaiul are un efect diuretic. După două ceşti, trebuie să mă strecor prin încăperea aglomerată, să trec de ieşirea de incendiu, până la toaleta bărbaţilor, imaculată şi mirosind a dezinfectant. Mă străduiesc să nu mă uit în oglindă cât timp urinez.

Printr-un noroc chior, întorcându-mă la bar, văd din întâmplare, prin îmbulzeala de braţe şi capete, cum chelnerul discută cu trei bărbaţi. Încremenesc. Dacă cineva m-ar privi în clipa asta, ar crede că m-am transformat într-un stâlp de sare, complet alb şi absolut nemişcat.

Prin mulţime îl zăresc pe Peter. Îl văd pe King Kong. Şi pe vechiul meu prieten, Michael MacMullin.

Lângă intrarea principală dau peste un suport cu biciclete – *mountain bike*-uri moderne, folosite la depalasarea între clădirile complexului. Nu au sistem antifurt. Sunt destinate să fie folosite. Cine ar fura o bicicletă în deşert?

14

Luna străluceşte. Totul în jur e întunecat şi nesfârşit. Simt că în depărtare sunt munţi. Nu îi văd, dar am senzaţia că bezna se curbează la un moment dat. Totul e mare, plat şi negru. Ca şi cum aş merge cu bicicleta prin vid. Îmi împart atenţia între cerul care se arcuieşte deasupra mea şi lumina vibrândă a farului bicicletei, care trage după ea bicicleta pe asfalt. Mor de frig. Sunt speriat. Sunt sigur că exact ăsta e sentimentul care îi cuprinde pe astronauţi în timp ce plutesc din ce în ce mai departe de nava spaţială.

Nu există sunete: nici coioţi care să urle, nici şuieratul îndepărtat al unui tren, nici ţârâit de greieri. În conul ăsta de tăcere nu aud decât scârţâitul bicicletei.

Noaptea nu are sfârşit. Lumina lunii e plată şi rece. În întunericul ca de smoală, lumina farului meu înghite linia din mijlocul şoselei, metru cu metru.

Spre dimineaţă, o dungă galbenă apare la orizont. Am tot încercat să pedalez în forţă, ca să trranspir, dar dinţii îmi clănţăne de frig.

Mă opresc lângă un bobovan de culoarea ruginei. Sunt obosit şi tremur. Mă aşez pe şaua tare a bicicletei şi mă bucur de răsărit.

15

Când aveam opt ani, tata şi Trygve m-au luat pentru prima oară cu ei la saună. Tocmai ne

întorseserăm după o zi de schiat printr-un frig cumplit, iar când m-au invitat să intru în saună m-am simţit ca şi cum ar fi urmat să fiu iniţiat într-un ritual al adulţilor. În primele câteva minute, am stat stoic pe loc, încercând să repir. Apoi tata a vărsat o căldare de apă peste pietrele încinse din sobă.

În deşert nu ai nicio uşă de lemn pe care să o zbugheşti afară.

Căldura mă înconjoară ca un prosop fierbinte. Aerul e greu şi încărcat. Fierbinţeala mi se strânge în jurul trupului. E dureros să respiri. Razele soarelui mă sfredelesc, mă strâng ca într-o menghină.

Pedalez cu mişcări mecanice. Fiecare rotaţie a pedalelor e o victorie. Deodată, îmi dau seama că am coborât de pe bicicletă şi acum merg lângă ea, împingând-o.

Aerul tremură. Căldura e ca un zid de cauciuc lipicios.

Aud maşina venind cu mult timp înainte să se ivească, şi astfel am timp să scot bicicleta de pe şosea şi să mă ascund într-un şanţ. Câteva minute mai târziu, maşina trece în viteză de mine.

E un Mercedes cu geamuri fumurii.

Din prudenţă şi ca să-mi mai trag sufletul, rămân culcat în şanţ. Odată, pe aici curgea un pârâu. Cu mult timp în urmă, prin Paleozoic.

Mi-e sete. N-am luat nimic de băut. Când am plecat, nu era aşa de cald. Am crezut că îmi va lua patru, cinci ore să ajung cu bicicleta de la Institut la civilizaţie. Rezist patru, cinci ore fără apă tot timpul, nu? Aşa mă gândisem, dacă se poate spune că gândisem.

Bucăţi de rocă şistoasă, ruginie, se văd în straturi inegale în albia uscată a pârâului. Micul şanţ se îndreaptă către o coastă violetă. O insectă cu picioare lungi sare chiar prin dreptul ochilor mei. Arată ca o fiinţă mutantă, radioactivă, un hibrid între un cărăbuş şi un păianjen. Măcar trăieşte ceva pe aici.

Soarele îmi arde faţa şi mâinile, apăsându-mi umerii cu nerăbdare. Razele cântăresc câteva kilograme. Dacă nu aş avea gura atât de uscată, aş putea să scuip pe o piatră, ca să verific dacă lichidul sfârâie şi se evaporă.

Merg din nou cu bicicleta pe şosea. După doar câteva minute, simt cum flăcările mi se târăsc pe spate. Încerc să descalec şi să mai împing bicicleta puţin. Asfaltul fierbe. Mă târăsc prin clei. Deasupra şoselei tremură valuri de căldură. Inima îmi bubuie în piept. De pe frunte, sudoarea mi se scurge în ochi. Oxigenul e absorbit încet din aer. Gâfâi şi trebuie să am grijă să nu respir prea repede. Printr-o peliculă de lacrimi caut un pârâu, o fântână, orice ar putea oferi umbră. Orizontul se îngustează, ca şi cum aş privi printr-un telescop la capătul greşit, dar setea încă nu m-a scos din minţi. De-aş putea vedea un miraj, o fata morgana, o oază multicoloră, parcă desprinsă din desenele animate Disney! Dar înaintea mea nu se întinde decât o mare aurie de pietre, valuri de căldură şi nişte munţi în depărtare.

16

Îngenunchind pe o lespede de piatră, la marginea unei văi care altădată ar fi putut fi o sursă de apă, revin la realitate. Bicicleta a dispărut.

Mă ridic cu greu în picioare şi rămân pe loc, clătinându-mă, căutând şoseaua, bicicleta, orice îmi atrage privirea. Limba mi se lipeşte de cerul gurii şi scoate sunete seci. Simt că-mi explodează capul. Mi-e greaţă. Icnesc, dar nu vomit nimic. Mă prăbuşesc în genunchi şi gem. Privesc în sus. Soarele arde cu un alb orbitor.

E ultimul lucru pe care mi-l amintesc.

VI
Pacientul

1

Mi-au sfredelit craniul cu un cui incandescent, mi-au udat faţa cu sodă caustică şi mi-au băgat mâinile în lavă topită.

Aud pulsaţiile ritmice ale unei maşinării electronice. Sunetul îmi aminteşte de ecoul pendulei de acasă, din casa aceea veche în care am crescut. O bătaie răsunătoare şi constantă, care se hrănea cu timp. La fiecare oră, pendula izbucnea în dangăte.

Mama nu a mai răsucit mecanismul pendulei de la înmormântarea tatei. Acum stă nemişcată, mărturie a dispariţiei tatei, şi a propriei morţi tăcute.

2

— Bjørn Beltø, eşti un tip dat naibii!

Cineva a micşorat lumina. Precaut, inspir, expir şi inspir iar. Durerea mocneşte.

„Micule Bjørn… E timpul să te trezeşti… Bjørnaboo… Micule prinţ…“

Sunt întins într-o cameră cu un tavan foarte înalt. Miroase a vechi. Pereţii de cărămidă sunt curaţi şi văruiţi. O crăpătură subţire străbate tavanul care are pete de apă.

— Trezeşte-te! îmi spune vocea.

Patul e înconjurat de un suport de care e agăţată o perdea verde-deschis, aproape transparentă.

Când îmi umezesc buzele crăpate cu vârful limbii, pielea mi se despică de la colţul gurii până la tâmple. Chipul meu e ca o mască de porţelan lăsată prea mult timp în cuptor şi, dacă cineva ar atinge-o, s-ar face bucăţi.

„Micule Bjørn, trezeşte-te…“

Mi-au înfipt un ac în mână. O perfuzie atârnă deasupra patului. Lichidul se scurge încet prin plasticul încolăcit, ajungându-mi în sânge. Mă întreb dacă e serul adevărului. Pentotal de sodiu, substanţa care lubrifiază frânele minţii cu ulei şi grăsime.

Vocea întreabă:

— Eşti treaz?

Habar n-am dacă sunt trez sau visez. Poate că sunt într-un spital. La prima vedere pare că au strâns

nişte aparatură medicală într-o cameră oarecare. Ca să mă îngrijească. Sau ca să mă păcălească.

Îmi ridic mâinile bandajate. Parcă aş încerca să ridic două greutăţi de plumb topit. Gem.

— Ai făcut insolaţie, îmi explică vocea.

Îmi pare cunoscută.

Capul îmi alunecă într-o parte.

Îi văd genunchii.

Îşi ţine mâinile în poală.

Ca un bunic îngrijorat, Michael MacMullin stă aşezat pe un scaun de lângă patul meu. Îmi măsoară trupul de sus până jos.

— Ai arsuri de gradul II şi III pe mâini, pe cap şi pe gât, adaugă. De la insolaţie, bineînţeles. Te-ai deshidratat. Ai fi putut să sfârşeşti rău.

Gem. Îmi îndrept capul, cu grijă. Sincer să fiu, mă simt de parcă *chiar* am sfârşit rău. Încerc să mă ridic, cu mişcări ţepene. Capul începe să mi se învârtă. Mă agăţ de barele de oţel ale patului.

— Te-am găsit la timp, îmi zice MacMullin.

Nu e înarmat, dar asta nu e relevant. Sunt sigur că au metode mai umane de a se descotorosi de albinoşii incomozi. De pildă, o injecţie. Sau poate că îi leagă dezbrăcaţi de un stâlp şi îi lasă în deşert, pradă furnicilor.

Simt o prezenţă dincolo de perdea, o siluetă ca o umbră cenuşie care se apleacă uşor, ascultând.

Nu se poate să fi trecut atâtea zile. Cum mai zboară timpul când te distrezi! Dincolo de fereastră, frunzele foşnesc. Un stejar? Un plop? Sunt culcat mult prea jos ca să îmi dau seama. Dar am impresia că nu mai sunt în deşert. Soarele e mai îndurător, lumina, mai blândă. Aerul miroase a îngrăşământ şi a vegetaţie.

— Unde sunt? întreb şi vocea mea seamănă cu un croncănit.

Deşertul mi-a căptuşit coardele vocale cu nisip.

— Aici eşti în siguranţă, Bjørn. Nu te teme!

Glasul lui MacMullin e plăcut, blând, cald.

Nu-mi pot desprinde privirea de umbra din spatele perdelei.

— Ţi se administrează morfină contra durerii. Şi ţi se aplică un unguent excelent, din aloe vera. Morfina te poate face să te simţi uşor toropit şi ameţit.

O durere rece mă străbate.

Îşi pune palmele pe cuvertură.

— Bjørn, curajosul meu prieten, lucrurile au ajuns prea departe. Nu vrei să-mi spui unde ai ascuns racla?

În timp ce îl privesc fără să-i răspund, ochii mi se închid de la sine. O clipă mai târziu, îl aud cum pleacă.

Umbra a dispărut.

În noaptea asta am băut vreo mie de litri de apă. La intervale regulate, o asistentă vine să verifice dacă sunt bine şi dacă morfina îşi face efectul. Îşi face efectul de minune, mersi. Fanteziile mele sunt încântătoare. În cele mai multe dintre ele apare Diane.

Delirând, aştept următoarea lor mişcare.

E Diane.

Dimineaţa devreme, o bătaie discretă în uşă mă trezeşte din moţăială. Mă chinui să găsesc cuvintele potrivite, până când îmi dau seama că *kom inn* în norvegiană şi *come in* în engleză sună la fel.

O voce mă întreabă, pe o tonalitate înaltă:

— Cum te simţi azi?

Glasul e plin de căldură şi distant în acelaşi timp – sfios, formal, întrebător –, de parcă aş fi fost plecat doi ani la război şi aş fi fost adus acasă, la cei dragi, cu mâinile sau picioarele amputate.

Diane se îndreaptă spre fereastră. Stă acolo, pe jumătate întoarsă cu spatele. Îşi încleştează pumnii, apăsându-i pe piept. Privindu-i mişcările spatelui, îmi dau seama că respiră sacadat. Sau poate că plânge.

Fiecare aşteaptă ca celălalt să vorbească primul.

— Unde sunt? o întreb.

Se întoarce încet. Are ochii roşii şi plini de lacrimi.

— Vai, în ce hal arăţi!

— Am făcut o plimbare. Prin deşert.

— Ai fi putut să mori.

— De asta mă temeam. Ăsta a fost şi motivul pentru care am fugit.

— E tatăl meu, spune Diane.

— Cine e tatăl tău?

— Michael MacMullin!

Mă uit în jos, la mâinile mele, la bandaje, la vârfurile degetelor care au mângâiat-o.

— E tatăl meu, repetă ea.

Îmi iau o expresie impenetrabilă. La suprafaţă nu se poate citi nici urmă de emoţie. Nu scot niciun cuvânt. O privesc. Aşteaptă să-i spun ceva legat de mărturisirea ei. Pur şi simplu încerc să înţeleg.

— Să nu mă-nţelegi greşit, continuă Diane încet.

Se apropie de mine. Îşi strânge şi mai tare pumnii la piept.

— Nu e ceea ce crezi.

Nu scot un sunet.

— Ne-am întâlnit întâmplător, îmi explică. Noi doi. A fost o întâmplare. M-am îndrăgostit de tine. Îmi pare rău… Au dat peste căutările mele din calculator, continuă Diane şi îşi drege vocea. Tati mi-a cerut să-l ajut.

În cele din urmă, o privesc în ochi.

— Şi l-ai ajutat? o întreb.

— Să nu crezi că…

Nu poate vorbi mai departe. Cuvintele i se opresc în gât.

Până şi eu respir greu. Inima îmi bate să-mi spargă pieptul.

— Aşa se explică de ce ai ţinut morţiş să vii cu mine-n Norvegia.

Face un pas spre mine şi se opreşte.

— Bjørn, nu aşa stau lucrurile! Nu e cum crezi. Totul e atât de greu! Nu voiam să… N-am vrut să… Sunt atât de multe lucruri, atât de multe lucruri pe care nu le-nţelegi!

— Aici ai dreptate.

— N-am premeditat nimic. Nu e ca şi cum aş fi lucrat pentru ei. Ce a fost între noi… s-ar fi întâmplat oricum. Povestea cu tata a stricat ce a fost între noi.

— Se poate spune şi aşa.

— Nu vrei să le dai racla? Tu n-ai nevoie de ea.

Aşa cum stă acum, Diane îmi aminteşte vag de mama. Silueta ei şi modul în care gesticulează. E ciudat că nu am observat până acum.

— Mă urăşti?

Se aşază pe marginea patului şi se uită pătrunzător în ochii mei.

— Nu.

— Ai auzit ce ţi-am spus? mă întreabă imperios.

Vorbeşte ca şi cum nu ar suporta ideea că a făcut ceea ce a făcut.

— I-am ajutat ca să se termine odată totul! Am făcut-o de dragul tău.

Îi mestec cuvintele, unul după altul, ca pe nişte prăjituri irezistibile înmuiate într-o otravă cu acţiune lentă. Mă uit în ochii ei ca să-mi dau seama dacă vorbeşte serios sau dacă nu e vorba decât de un arsenal de clişee şi fraze-standard, pe care le foloseşte în situaţii ca cea de acum.

— Dar mai e ceva… zice.

— Da?

— Noi…

— Ce e?

— Tu şi cu mine… începe ea din nou.

— Ce-ncerci să spui?

— *Bjørn*, noi…

Strânge din pleoape atât de tare, de parcă ar vrea să stoarcă lacrimi din ei.

O încurajez:

— Da, Diane?

— Nu… mai… suport!

Pronunţă fiecare cuvânt cu mare greutate.

Îi acopăr mâna cu mâna mea bandajată. Ne ascultăm respiraţia, ascultăm zumzetul maşinăriilor. Afară, în depărtare, se aude un tractor. Vântul foşneşte printre frunze. Cineva bate cu ciocanul. Un moped cu amortizorul defect porneşte, iar liniştea îi înghite încet zgomotul.

— Nu poţi s-accepţi ideea că situaţia asta te depăşeşte? mă întreabă încet.

— Ce cauţi aici, Diane?

— Au venit şi m-au adus aici.

— Din Londra?

— M-au adus cu avionul.

Pulsul îmi răsună în respiraţie.

— Ce se-ntâmplă, de fapt?

Apoi Diane face ceva ciudat. Începe să râdă ascuţit, cu sughiţuri, un râs la graniţa cu isteria. Nu pricep ce o supără, dar râsul ei e molipsitor. Zâmbesc, iar surâsul face ca faţa să-mi explodeze în flăcări de durere, după care leşin.

Când mă trezesc din nou, descopăr că a plecat.

Mai târziu, asistenta intră în cameră cu o seringă cu un ac enorm. Se amuză văzându-mi expresia înfricoşată şi dă din mână, ca şi cum ar fi un fleac.

— Medicamente! exclamă într-o engleză stricată, arătând cu degetul spre perfuzie. Îţi face bine, *oui*?

— Unde mă aflu?

Bagă acul în una dintre intrările triple ale tubului şi dă din cap liniştitor în timp ce injectează lichidul.

— Vă rog… Unde mă aflu?

— Da, da.

Mă uit cum lichidul gălbui alunecă încet către acul înfipt în braţul meu, apoi îmi şterge durerea şi întrebările.

3

Mai târziu, în aceeaşi după-amiază, MacMullin mă vizitează din nou. Unguentul şi morfina amorţesc durerea, dar pielea mă ustură şi mă mănâncă, iar morfina îmi transformă creierul într-o supă în care se bălăcesc gândurile.

— A, astăzi arăţi mult mai bine! exclamă el.

Minte.

Îşi trage un scaun mai aproape de pat.

Încerc să mă ridic în capul oaselor. Simt că pielea mea e cu două numere mai mică. În ciuda peliculei de indiferenţă creată de morfină, nu mă pot abţine să gem.

— O să treacă, mă linişteşte el. Medicul m-a asigurat că arsurile sunt superficiale.

— Când o să pot să plec acasă?

— Îndată ce o să te simţi în stare să pleci.

— Nu sunt prizonier?

MacMullin râde.

— Păi, aş zice că suntem prizonieri cu toţii. Dar nu eşti prizonierul meu.

— Am o grămadă de lucruri la care să mă gândesc.

Îşi trece degetele prin părul cărunt.

— Bjørn, ai făcut vreodată ceva din impuls?

— Pot fi spontan, dacă am la dispoziţie îndeajuns de mult timp ca să pun totul la punct. Unde e Diane?

— Diane?

Privirea i se întunecă. Nu spune nimic. Deschide gura, dar se opreşte. Încerc să-i descifrez expresia chipului.

— Ştiu că eşti tatăl ei, îl informez.

Nu răspunde imediat, de parcă ar trebui să se gândească bine. Apoi spune:

— Da.

A vorbit încet, ca şi cum ar fi oftat, ca şi cum nu ar fi fost sigur de această informaţie.

— Asta explică multe.

Mă priveşte sever în ochi.

— Ascultă-mă! Niciodată nu s-a purtat rău cu tine. Ea nu te-a trădat niciodată. Niciodată!

— Ea…

MacMullin ridică o mână, nu mai vrea să continue.

— Ajunge! Nu acum.

Un gând care îl amuză îi luminează chipul. Surâzând pe jumătate, buzele lui schiţează cuvinte neauzite. Hipnotizat, observ cum peisajul lui lăuntric se schimbă. E ca şi cum aş trage cu urechea la o conversaţie purtată de un pustnic cu el însuşi.

— Bjørn, suntem doi încăpăţânaţi afurisiţi.

— Vorbeşte în numele tău!

— Nu vrei să înapoiezi racla până când nu smulgi de la mine tot ce ştiu.

— Nu vreau să obţin tot ce ştii, MacMullin.

— Şi-atunci, ce vrei?

— Doar adevărul. Adevărul despre raclă şi conţinutul ei.

Mă priveşte în ochi, iar respiraţia îi e îngreunată.

— Prietene, ăsta e un secret pentru a cărui protecţie au murit oameni.

— Ştii, îi spun, câteodată vorbeşti cam prea sforăitor.

Expresia lui uimită se dizolvă într-un hohot de râs vesel, exuberant. Insultele nu îl deranjează niciodată, ceea ce e cumplit de enervant pentru noi, cei care folosim ironia şi sarcasmul pe post de arme.

— E ciudat că doi tipi demodaţi ca noi se încăpăţânează fiecare pe bucăţica lui, spune MacMullin. Vreau racla, vreau să-i protejez secretul. Iar tu nu vrei să mi-o dai până când nu afli ce anume ascund.

— Să nu crezi c-aş vrea să fiu în locul tău.

— Nici nu-ţi cer asta!

— Spune-mi: de ce aş avea încredere în tine?

Dă din cap, întrebându-se încotro bat.

— Mi-ai povestit de maşina timpului. Winthrop a pretins c-ar fi vorba de o navă spaţială. Peter mi-a expus teoriile lui fanteziste. Ce-ar trebui să cred din toate astea? Mă minţiţi cu toţii!

MacMullin mă priveşte îndelung. Zâmbeşte viclean.

— Am vrut să te zăpăcim, recunoaşte el.

— Aţi reuşit! Felicitări! Sunt zăpăcit.

— Am făcut toate astea cu un motiv.

— Să ştii că treaba asta o cred şi eu.

— Dar încearcă să-nţelegi! Racla n-ar fi trebuit s-ajungă în mâinile tale. Eşti doar un element neaşteptat, Bjørn. N-ar trebui să ne judeci pentru că facem tot ce trebuie ca s-o recuperăm.

— Tot ce trebuie?

— Ştii la ce mă refer.

— Exact. Aţi vrut să mă zăpăciţi…

— …şi să-ţi dăm un răspuns pe care, dacă l-ai fi repetat mai departe, nimeni nu l-ar fi crezut. În acelaşi timp, un răspuns care să fie îndeajuns de incredibil încât să explice toate eforturile noastre de a recupera racla.

— S-o recuperaţi? Alo, racla e la mine!

— Exact!

Se ridică şi mă ia cu grijă de mâna bandajată. Mă priveşte mult timp. În cele din urmă, sunt nevoit să mă uit în altă parte. Se apleacă şi mă mângâie pe păr. Pare să aibă lacrimi în ochi. Probabil că e din cauza felului în care se reflectă lumina.

— Cine eşti? îl întreb.

Îşi fereşte privirea. Nu răspunde.

— Hai, cine eşti *în realitate*? insist.

— În curând o să ne despărţim pentru totdeauna. O să te-ntorci la Oslo. Mi-au spus că ce e mai rău o să treacă în câteva zile.

— Ei?

— O să primeşti nişte unguent pe care să-l iei cu tine. O să-ţi mai uşureze mâncărimile şi usturimea.

— Ce amabil din partea voastră!

— O să-ţi aranjăm un zbor.

— Voi?

— Bjørn, eşti aşa de suspicios!

— Nu sunt obişnuit ca toată lumea să fie pe urmele mele.

— Poate că nu pe tine te caută.

— Ha, ha!

— Poate că vor să pună mâna pe un obiect pe care l-ai luat.

— Poate că sunt gata să li-l dau, îi zic.

— În schimbul a ce?

Sunt ispitit să-i zic că vreau zece milioane de coroane, un Ferrari şi o săptămână în Maldive cu o stripteuză peruviană care a visat dintotdeauna să facă sex cu un albinos, dar mă mulţumesc să-i spun:

— În schimbul întregului adevăr.

— Încă n-ai rezolvat enigma, nu?

— Nu. Dar unii sunt de părere că albinoşii sunt mai tari de cap decât restul lumii.

MacMullin râde amabil.

— E vorba de manuscrisul Q? îl întreb.

Ridică din sprâncene.

— Q? În raclă? Asta *chiar* c-ar fi o dezamăgire, cu toate că nu pot să elimin nicio posibilitate.

— Mai vreau să ştiu ceva. Ceva cu totul diferit.

— Ce mai e?

— Care e legătura dintre moartea tatălui meu şi cea a lui DeWitt?

— N-a existat nicio legătură.

— Gata cu tâmpeniile! Totul se potriveşte.

— Au murit. Niciunul n-a fost ucis. Au fost două accidente. Toată lumea moare, mai devreme sau mai târziu.

— Cum poţi fi sigur că n-au fost omorâţi?

— I-am cunoscut pe amândoi. Eram de faţă când a murit DeWitt. Eram în Sudan, pentru nişte săpături. Pe atunci aveam o teorie, cum că racla ar fi fost îngropată în timpul unei campanii militare desfăşurate de-a lungul Nilului. Charles era convins că mă-nşel şi că racla e îngropată în Norvegia. S-a-mpiedicat şi a căzut. Totul s-a petrecut din cauza unei tăieturi idioate care s-a infectat. Eram la tropice, departe de orice ajutor medical. Lucrurile s-au petrecut aşa cum s-au petrecut, dat nimeni nu l-a ucis. Nici tatăl tău n-a fost omortât.

— Pari atât de sigur.

— Hai să nu mai răscolim trecutul!

— Cum a murit tata?

— Întreab-o pe Grethe!

— Am întrebat-o. N-a vrut să-mi spună nimic. Ce ştie ea?

— Grethe ştie aproape tot.

— Asta ce vrea să-nsemne?

— Va trebui s-o întrebi pe ea. Eu şi Grethe am fost… am fost…

Pentru o secundă, pare să fi rămas fără cuvinte. Apoi îşi recapătă stăpânirea de sine.

— Am fost amanţi, după cum probabil ştii. Pe măsură ce au trecut anii, sentimentele s-au domolit. În cele din urmă, am devenit prieteni. Tot ce ştiu despre moartea tatălui tău ştiu de la ea.

— Ea nici măcar n-a fost de faţă când a murit, dar eu am fost acolo.

— Ştie. Prin urmare, ştim şi noi.

— Cum e posibil ca Grethe să ştie ceva despre moartea tatei?

— I-a fost prietenă apropiată.

— Au fost colegi.

— Şi prieteni apropiaţi.

Un gând mă străfulgeră şi mă cutremur.

— Amanţi?

— Nu, dar erau cât de apropiaţi pot fi două persoane.

— Nu mi-a spus niciodată asta.

— De ce ţi-ar fi spus?

Îmi muşc limba.

— Şi-au scris scrisori, îmi explică MacMullin. Le păstrăm în arhivă. Sunt mii de scrisori în care şi-au aşternut gândurile şi sentimentele. Aş putea spune că s-au folosit unul pe celălalt ca prieteni, ca de un psihoterapeut. Aşa am aflat.

4

În noaptea asta nu dorm bine. Faţa mă arde şi mă ustură. De fiecare dată când aţipesc, visele care năvălesc mă fac să mă trezesc tresărind.

Zac în întuneric şi mă gândesc la bunica. Locuia la parterul acelei case dărăpănate. Noaptea, părea un duh care face zarvă în cele mai îndepărtate unghere ale casei. Îşi punea placa într-un pahar cu apă, aşezat pe noptieră, şi purta o cămaşă de noapte albă, care se târa pe podele. Când ai mei ieşeau seara în oraş, niciodată nu voiam să-mi petrec noaptea în dormitorul ei sufocant şi întunecat, care mirosea a camfor şi a lemn de plută. Preferam spaimele propriului dormitor, ştiind că bunica m-ar fi auzit dacă m-aş fi trezit noaptea ţipând.

Ziua era o doamnă în vârstă, simpatică şi veselă. În tinereţe fusese o cântăreaţă frumoasă, foarte admirată. Era greu de imaginat că bătrâna aceea adusă de spate stârnise vreodată pasiunea bărbaţilor, şi, cu toate acestea, bărbaţi în vârstă o opreau din când în când pe stradă, întrebând-o dacă apăruse la teatrul Tivoli, după război. Se refereau la Primul Război Mondial.

În sertarul noptierei din dormitorul ei păstra un program al unui spectacol de revistă din 1923, care conţinea o poză ovală cu bunica în tinereţe. Era de nerecunoscut. Asemenea unei vedete de film mut, îşi

trimitea din pagina îngălbenită strălucirea spre mine. Dedesubtul pozei era scris numele ei de fată: Charlotte Wickborg. Şi, dacă acopeream totul cu degetele, mai puţin ochii, o recunoşteam. Era ea, într-o epocă apusă.

Nu ştiu prea multe despre bunicul meu. Avea ceva deprimant şi nesuferit. Era descărnat şi purta pantaloni prea largi, pe care şi-i sălta spre piept, legându-i cu bretele. Respiraţia îi mirosea a camfor şi a tutun de prizat. Iar dedesubtul acestor arome se simţea o urmă de rachiu de chimen, pe care-l bea din sticle dosite în ascunzători despre care credea că nu ştim. Provizii vitale în viaţa bunicului meu.

Nu ştiu când am adormit, dar e deja după-amiază când reuşesc să mă desprind din pelicula cleioasă a somnului.

5

În ochii lui văd o scânteie slabă şi caldă de înţelegere. Pupilele îi sunt întunecate, asemenea unor mici lacuri de munte. Privindu-i, e ca şi cum te-ai afunda într-o apă călduţă, resemnându-te să mori încet prin înec, de parcă singura ta dorinţă ar fi să te pierzi în ochii aceia şi să îl venerezi pentru că s-a îndurat de tine şi ţi-a îngăduit să-l priveşti în ochi.

Am dormit şi m-am trezit privind în ochii lui. O bucăţică din mine încă a rămas pierdută în nebunia viselor mele.

Michael MacMullin spune:

— Ne-ntâlnim din nou.

Stă la marginea patului, cu braţele încrucişate, urmărindu-mă cu o privire pe care nu o pot considera decât tandră. Încerc să mă trezesc, să-mi revin, să redevin eu însumi după somn.

— Ai venit să-mi aduci alt coş cu fructe?

— Bjørn Beltø, eşti un tip dat naibii!

Înăuntrul meu, ceva se încordează. Adaugă solemn:

— Am venit pentru că vreau să-ţi vorbesc.

E seară, sau poate noapte. Fereastra e întunecată: o suprafaţă atât de neagră, de parcă întunericul ar fi fost vopsit pe sticlă. Tot nu ştiu unde mă aflu: dacă sunt în infirmieria Institutului sau într-un spital dintr-un oraş oarecare.

— Despre ce vrei să vorbim? îl întreb.

MacMullin se întoarce cu spatele şi se îndreaptă încet spre fereastră. Geamul îi oglindeşte chipul. În reflexie, ridurile îi dispar, trăsăturile feţei se estompează şi se îmblânzesc, iar el pare tânăr.

— Ai păstrat vreodată un secret atât de important, încât ai vrut să-l iei cu tine-n mormânt? mă întreabă.

Mă gândesc la tata, la mama, la profesor, la Grethe. Rămâne pe loc, cu spatele la mine, adresându-se propriei reflexii.

— Mi-am moştenit destinul, îmi spune MacMullin.

„Trebuie să fi fost o povară grea“, îmi spun în gând. „Poate de-aia ai ajuns să fii atât de plin de tine pe măsură ce-a trecut timpul.“

— Tata şi toţi strămoşii dinaintea lui au păzit secretul nostru cu viaţa, zice şi se răsuceşte spre mine, cu o expresie dezarmantă. Scuză-mă dacă par melodramatic, dar îmi vine foarte greu să fac asta.

— Dacă te-ajută cu ceva, să ştii că nici mie nu mi-a fost uşor.

— Cât de multe ai descifrat până acum?

— Nu prea multe.

— Să-nţeleg c-ai discutat cu Peter?

Nu răspund.

— Nu-i nimic, adaugă repede MacMullin. N-a făcut nimic rău.

— Ce e-n raclă?

Buzele i se întind într-o linie subţire. Ochii lui adăpostesc ceva profund, nedefinit.

— Eu tot cred că e manuscrisul Q.

— Mă-ntreb dacă aşa e. Să-ţi explic un lucru, pe care Peter neîndoielnic ţi l-a divulgat. Ordinul Cavalerilor Ospitalieri s-a despărţit în două grupuri, în 1192, din cauza neînţelegerilor pe marginea unei relicve care mai târziu va ajunge să poarte numele de Racla Sfintelor Taine. Ei îi spuneau Racla, un obiect sacru, pe care mulţi au încercat să-l găsească: regi şi nobili, prinţi şi înalţi prelaţi, cruciaţi şi papi, atât în vremea aia cât şi după aceea.

— Şi asta pentru că racla conţinea ceva preţios?

— Ciudat e că nimeni – sau doar foarte puţini – nu ştie ce e-n raclă, în afară de faptul că e ceva fantastic, ceva sacru. Mulţi au ghicit adevărul. Unii numesc racla Chivotul Legământului, dar asta nu e decât ficţiune, fantezii medievale.

— Ce am găsit noi la Mănăstirea Værne este Racla Sfintelor Taine?

— După schisma din 1192, jumătatea secretă a Ordinului a preluat racla. Dar unde s-o ascundă? În cine să aibă încredere? Toţi o doreau. Trebuia s-o ascundă cât de bine puteau. Apoi au avut o idee genială. Li s-au alăturat fraţilor care urmau să fie trimişi la Mănăstirea Værne; trei călugări – numiţi şi „Păzitorii Raclei“ – au plecat spre îndepărtata Scandinavie, în mare taină. Nimeni nu era la curent cu adevărata lor misiune. Erau trei călugări foarte respectaţi. Unul dintre ei era Marele Maestru. Fraţii alături de care călătoreau nu ştiau că cei trei ţin de o ramură care se distanţase de Cavalerii Ospitalieri. Au pornit într-o misiune sacră şi nimeni nu le-a pus întrebări. Toţi au acceptat tacit că bătuseră atâta cale până în Norvegia ca să trăiască în mănăstire, izolaţi de ceilalţi călugări. Din perspectiva fraţilor, singurul lucru neobişnuit pe care l-au săvârşit cei trei a fost construirea unui octogon, căruia îi atribuiau o putere secretă.

MacMullin se uită în jos. În mine, ceva începe să tremure. Începem să ne apropiem de adevăr.

— A existat o singură problemă care a tulburat aranjamentul ăsta, continuă el. Cei trei erau singurii care ştiau unde fusese ascunsă racla. MacMullin îşi muşcă buza de jos. Iar asta va avea consecinţe catastrofale. Unul dintre cei trei a murit în toamna lui 1201, în urma unei boli. Al doilea a fost atacat şi ucis de tâlhari în timp ce călătorea spre Nidaros, în 1203. În anul următor, în 1204, Marele Maestru s-a întors ca să se asigure că adevărul despre raclă şi locul în care a fost ascunsă avea să fie împărtăşit fiului său, următorului Mare Maestru.

MacMullin oftează. Îşi trece degetele prin părul cărunt, ca din reflex.

— Şi cum a călătorit? mă interesez eu.

— Marele Maestru s-a îmbolnăvit pe drum. Un preot dintr-o biserică aflată într-un sat din munţii din nordul Italiei l-a îngrijit, dar omul a murit după câteva săptămâni. Şi, de aici, versiunile diferă semnificativ. Unii pretind că Maestrul a lăsat în urmă informaţii scrise. Alţii sunt de părere că

informaţiile destinate fiului său au fost aduse Ordinului şi fiului de un mesager. E puţin spus că mesajul a sosit trunchiat. Mesagerul a explicat că racla e ascunsă „în octogon“. Dar nimeni nu ştia de unde venea Marele Maestru înainte de-a muri. Pricepi? Nimeni nu mai ştia că fusese în Norvegia. Nimeni! Nimeni n-a fost în stare să pună informaţiile cap la cap şi să descopere adevărul.

MacMullin dă din cap şi inspiră profund.

— La un moment dat, cunoştinţele despre misiunea secretă a celor trei călugări s-au pierdut. Povestea a căpătat un aer misterios, mistic. De-a lungul atâtor secole, ordinul secret n-a păstrat decât informaţia că racla dispărută se află într-un octogon.

Nu îi răspund. Am senzaţia că în sfârşit îmi spune adevărul, sau cel puţin o parte din el. Se ridică iar şi se se postează la fereastră.

— Până şi astăzi există un Mare Maestru.

— De unde ştii?

Nu răspunde imediat.

— Nimeni nu ştie unde se află.

— Şi-atunci cum de se ştie că există un Mare Maestru?

— Există. Contrariul ar fi de neconceput.

— Argumente de-astea folosesc credincioşii ca să dovedească existenţa lui Dumnezeu.

— Marele Maestru nu e un zeu. E un simplu om.

— Dar nu un om oarecare, nu?

— Asemenea Marilor Maeştri care l-au precedat, se trage din cel dintâi Mare Maestru.

— Şi cine e?

— Descendenţa Marelui Maestru poate fi urmărită tocmai până în timpurile biblice, până la familiile nobile ale vechii Franţe, până la Dinastia Merovingiană, la căpeteniile de clanuri france care au pus bazele măreţului imperiu al francilor, ce şi-a păstrat corona până la mijlocul secolului al XVIII-lea.

— Ce impresionant…

— Însă, Bjørn, în realitate nimeni nu-i cunoaşte identitatea. Secta Secretă are un Consiliu format din doisprezece bărbaţi. Doar ei îi cunosc identitatea şi i-au jurat credinţă. Până şi locurile din Consiliu se moştenesc. Legăturile de sânge se întind în timp de-a lungul multor secole – de fapt, chiar mai mult, a multor mii de ani.

— Şi cum se face că ştii toate astea?

— În 1900, Consiliul a înfiinţat şi a finanţat SSI-ul. Voiau să intensifice căutarea raclei. Era începutul unui nou secol, al unei noi epoci. Şi-au dat seama că au nevoie de o metodă de corelare a informaţiilor disponibile în cercurile academice, în institutele de cercetare, în universităţi, printre învăţaţi şi amatori. Prin urmare, *voilá*: SSI.

Îşi drege glasul şi îşi frământă mâinile. Fără să pot explica, înţeleg că-mi spune adevărul şi, în acelaşi timp, mi-l ascunde.

— Şi aşa, în cele din urmă, am aflat adevărul. După opt sute de ani. De multă vreme ştiam că circulă o legendă despre un octogon în Mănăstirea Værne. Dar, în ciuda zecilor de ani de studii şi de muncă pe teren, din 1930 şi până acum câţiva ani ne-a fost imposibil să găsim cea mai mică dovadă care să ne indice poziţia octogonului. Aproape peste noapte – cel puţin din punct de vedere istoric –, tehnologia modernă ne-a venit în ajutor. Spectroanaliza făcută cu ajutorul satelitului. Anul trecut am primit acces la

fotografiile făcute prin satelit şi imaginile ne-au arătat clar ca bună ziua în ce loc se află octogonul în cadrul Mănăstirii Værne. Uite-aşa! zice MacMullin şi pocneşte din degete. Îngropat la un metru şi jumătate sub pământ! Chicoteşte încetişor. Îţi dai seama cât de încântaţi am fost! După opt sute de ani, în sfârşit aveam ocazia să recuperăm racla, s-o deschidem, să îndepărtăm carcasa de lemn şi să dăm la iveală racla de aur. Urma s-o deschidem şi să vedem ce conţine.

Respiră greu pe nas.

— Restul a fost uşor, continuă. Am făcut rost de un permis de excavare. Consiliul dispune de resurse nelimitate în bani şi relaţii… Biroul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural întreţine relaţii de prietenie cu SSI-ul, la fel cum au făcut tatăl tău şi profesorul Arntzen. Dar nici măcar ei nu cunosc a mia parte din ce ţi-am spus în seara asta. Te bucuri de un mare privilegiu.

— Cele mai călduroase mulţumiri!

Un gând îl face să chicotească. Nu schiţez nicio mişcare. Mi se pare că nu am dreptul să fiu aici, că cel mai mic sunet, cea mai mică mişcare a mea l-ar cufunda în tăcere.

— Am vrut să lucrăm pe faţă, spune MacMullin. Deci, fireşte, nu ne-am împotrivit ca un inspector norvegian, un lector universitar să fie trimis pe şantier. Sincer vorbind, nu ştiam nimic despre el. Contactele noastre ne-au asigurat că n-o să ne facă probleme, că e un tânăr maleabil şi plăcut, că nu trebuie să ne facem griji.

— Ei, aici v-aţi înşelat!

MacMullin îmi aruncă o privire serioasă, apoi face un gest cu totul neaşteptat: îmi face cu ochiul şi mă loveşte prieteneşte cu pumnul în umăr.

— Ai mare dreptate, prietene! Ne-am înşelat amarnic.

O asistentă intră aducând o ploscă, dar se răsuceşte pe călcâie şi iese de îndată ce îl vede pe MacMullin.

— Tot nu-nţeleg ce anume se află în raclă, care să fie atât de nepreţuit şi de valoros. Sau toţi vor aurul? Asta caută?

— Racla reprezintă doar ambalajul, carcasa.

— Deci…

— Bjørn, ne interesează ce se află înăuntru! Conţinutul.

— Şi conţinutul este…

— Informaţii.

— Informaţii?

— Informaţii, cunoştinţe, cuvinte.

— Un manuscris?

— Unul care n-are valoare decât dacă ajunge în mâinile potrivite.

— Adică în ale tale?

— Nici măcar în ale mele. Eu nu deţin decât cheia descifrării manuscrisului.

— Tot nu pricep unde baţi.

— Gândeşte-te! Un manuscris.

Se aşază din nou.

— Prin urmare, e vorba de manuscrisul Q?

Întrebarea mea a sunat ca un oftat. Par atât de dezamăgit. După toate prin câte am trecut, speram să

fie ceva mai tangibil: coroana de spini a lui Isus, o bucăţică din cruce.

— Un manuscris, repetă el încet, respectuos. Scris de mână. Dar, dacă nu e interpretat cum trebuie, nu e mai mult decât un artefact vechi de două mii de ani. Ca să poată fi înţeles, manuscrisul trebuie să fie citit de persoana potrivită.

— Două mii de ani, repet eu.

— Având în vedere vechimea lui de mii de ani, a fost bine îngrijit. Marii Maeştri l-au adăpostit în castelele şi bisericile lor până în secolul al IV-lea, când a fost ascuns în Mănăstrirea Sfintei Cruci. Ştim că au existat câteva încercări de a fura racla. Probabil Cavalerii Ospitalieri au intervenit de teamă că în cele din urmă cineva va reuşi să-l sustragă. Neînţelegerile cu privire la soarta manuscrisului au avut ca rezultat o schismă în sânul ordinului.

— Ce spune manuscrisul?

Chipul lui MacMullin e aproape translucid. Sub piele se poate vedea o reţea de vene capilare minuscule. Am impresia că, dacă lumina ar cădea din alt unghi, aş putea vedea prin el. Deschide gura, ca să respire mai uşor. E în posesia unui secret pe care îi vine greu să-l dezvăluie.

— Două mii de ani… încep eu. Să ghicesc? Are legătură cu Isus, corect? Cu Isusul istoric.

Buzele i se strâmbă într-un zâmbet.

— Cu siguranţă ai discutat cu Peter.

— Şi vrei să cred că Peter nu-ţi urma instrucţiunile?

MacMullin se zgâieşte la mine.

— Şi că nu mi-a dezvăluit exact ce i-ai spus tu să-mi dezvăluie? insist. Că nu mi-a îndrugat poveşti la îndrumarea ta?

MacMullin dă din cap, cu o expresie sfioasă. Scoate un zgomot cu vârful limbii. Şi totuşi, nu reacţionează la declaraţiile mele.

— Am impresia că jocul ăsta-ţi face plăcere.

O urmă de furie mi se strecoară în voce.

— Ce joc?

— Vânătoarea asta de vrăjitoare, minciunile, insinuările, secretomania… Pentru tine e un fel de joc, o întrecere.

— În cazul ăsta, eşti un adversar demn.

— Mersi. Dar tot nu mi-ai explicat care sunt regulile jocului.

Îşi uneşte vârfurile degetelor.

— Tinere prieten, te-ai întrebat vreodată cine a fost Isus Hristos?

— Nu, vine răspunsul meu, puţin mai repede decât se aştepta.

— Cine a fost El cu adevărat? zice, fără să mă scape din ochi. Singurul Fiu al Domnului? Mesia? Regele evreilor? Sau poate un filosof? Un moralist? Un rebel? Un învăţător sever? Un politician?

Cu siguranţă nu se aşteaptă să-i răspund. Şi nici nu o fac.

— Unii ar zice c-a fost mai mult de-atât.

— Nu-nţeleg unde baţi. Peter mi-a mai spus asta o dată. Nu-i nevoie să repeţi aceleaşi lucruri. Treci la subiect!

Nu pare afectat de nerăbdarea mea.

— De ce crezi că Crucificarea e evenimentul care ne-a impresionat cel mai mult?

— Habar n-am, aproape că mârâi. La drept vorbind, nici nu prea-mi pasă.

— Dar te-ai întrebat vreodată? Oare din cauza brutalităţii crucificării? Poate pentru că Dumnezeu şi-a sacrificat unicul fiu? Pentru că Isus s-a lăsat jertfit pentru umanitate, pentru tine şi pentru mine? Pentru mântuirea sufletelor noastre?

— MacMullin, eu nu cred în Dumnezeu. Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Totuşi, trebuie să fi avut păreri pe marginea subiectului. Ce anume legat de crucificare a dat naştere unei religii?

— Poate faptul că Isus a înviat din morţi?

— Evrica! Întocmai! Totul începe odată cu crucificarea. Moştenirea noastră culturală occidentală începe cu Crucificarea. Şi cu Învierea.

Încerc să-i descifrez expresia chipului: ce vrea să spună? Încotro bate?

— Crucificarea… Încearcă să-ţi imaginezi, Bjørn!

Vocea îi e firavă, aproape o şoaptă, şi are ochii plini de imagini pe care doar el le poate vedea.

— Isus e silit de paznicii romani să meargă spre Golgota. E istovit. Pielea spatelui îi e zdrelită de bice. Coroana de spini îi străpunge pielea, sângele se amestecă cu sudoarea, desenându-i pe obraji dungi roşii. Pielea îi e palidă, buzele crăpate. Mulţimea îl aclamă în batjocură. Glasuri stridente şi dispreţuitoare urlă la El. Câţiva oameni plâng de milă, îşi feresc privirea. Aromele… Aromele ogoarelor şi copacilor se amestecă cu duhoarea râncedă de canal, de urină, cu mirosul de sudoare, de capră împuţită, de balegă de măgar. Isus duce pe umeri grinda de care îi sunt legate mâinile. Se clatină sub greutatea ei. Din când în când, cade în genunchi, dar soldaţii îl ridică, brutali şi nerăbdători. Când se întâlnesc cu Simon din Cirene, soldaţii îl obligă pe acesta să care grinda în locul lui Isus. Ceva mai târziu, grupul trece pe lângă nişte femei care plâng. Isus se opreşte să le mângâie. Îţi imaginezi? Îţi închipui ce chin trebuie să fi fost? Atmosfera e încărcată, electrică… Ajunşi pe Golgota, îi dau lui Isus vin amestecat cu mir alinător, care amorţeşte. Dar nu soarbe decât o picătură.

MacMullin se opreşte; privirea îi e pierdută. Eu zac în pat.

— Pe urmă îl răstignesc pe cruce.

— Da, zic eu ca să umplu tăcerea.

MacMullin continuă:

— Cineva i-a scrijelit numele pe cruce: „Isus Hristos, regele iudeilor“. În răstimpul ăsta, el atârna acolo, pe cruce, cu chipul schimonosit de durere. Soldaţii împart hainele lui Isus, trăgând la sorţi. Închipuie-ţi: i-au împărţit hainele, în timp ce el atârna acolo, ţintuit asemenea unei jertfe, urmărind scena din priviri! I-au împărţit hainele. Apoi l-au păzit. La un moment dat, cuprins de disperare, Isus îşi strigă Tatăl, cerându-I să-l ierte. Epuizat, cu un fir de glas, îi vorbeşte Mariei, mama lui, pe care trei femei o alină. Printre ele se numără şi Maria Magdalena. Spectatorii, preoţii şi scribii, chiar şi cei doi tâlhari crucificaţi de o parte şi de alta a lui îl aţâţă şi îl provoacă, spunându-i să se salveze singur. Pe urmă, Bjørn, întunericul s-a lăsat peste pământ. Poate că erau norii, poate că soarele s-a întunecat. Isus strigă: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, de ce m-ai părăsit?“ Vântul se înteţeşte. Sau poate e căldura care tremură deasupra pământului, lipsită de viaţă. Nu ştim. Cineva aduce un burete înmuiat în oţet, îl leagă în vârful unei prăjini şi îi întinde să bea. Isus spune: „Tată, în mâinile Tale încredinţez duhul meu.“ Apoi moare.

MacMullin aruncă o privire la ceas. Fără să mă privească, se ridică şi se îndreaptă spre uşa masivă.

Lemnul e decorat cu un model floral, sculptat.

— Unde pleci? strig în urma lui.

Deschide uşa şi se întoarce cu faţa spre mine. Nedumerit, întreb:

— Nu mai e şi altceva?

— Altceva?

— De ce mi-ai povestit toate astea?

— Bjørn, gândeşte-te la ce-o să-ţi spun acum…

Şovăie, cu privirea pierdută în gol.

— Dacă Isus n-a murit pe cruce?

O părticică din creierul meu înţelege ce spune. O altă parte devine tulbure cu câteva clipe înainte ca MacMullin să pronunţe cuvintele şi nu prea poate ţine pasul cu întorsătura aceasta neaşteptată.

— Ha? fac eu, deşi am auzit ce a spus.

Închide uşa în urma lui, fără zgomot, lăsându-mă singur cu întrebările mele şi cu noaptea.

6

Oare în viaţa tuturor există o răscruce, o clipă în care un singur eveniment iradiază lumina cunoaşterii, clarificând tot ce i s-a întâmplat până atunci şi luminându-i calea care i se întinde dinainte?

Viaţa e un cerc. Începutul şi sfârşitul vieţii se unesc într-un punct pe care religiile îl folosesc ca pârghie pentru toată valoarea lor.

Pentru mayaşi, timpul era un cerc al repetării. Stoicii credeau că universul va pieri, dar că altul nou se va naşte din cel vechi.

Credinţa asta îmi oferă o oarecare alinare.

Dar pentru creştini timpul e o linie dreaptă şi inalterabilă, care duce direct la Ziua de Apoi.

Dacă priveşti dintr-o perspectivă cosmică, poate că au dreptate.

În acest ciclu fără sfârşit, unui biet om ars de soare, ale cărui cuticule se exfoliază şi căruia i-a rămas un abonament de tramvai expirat poate să-i vină greu să-şi găsească locul.

Există atâtea enigme. Nu mi-a fost menit să le descifrez pe toate, dar asta nu are importanţă. Nu-mi pasă.

7

Zori de zi. Ogoarele sunt lipite laolaltă, dreptunghiuri de culori catifelate într-un puzzle de ocru şi verde, de galben şi cenuşiu. Dealurile se văluresc blând. Cu răbdare şi umilinţă. Fermierii au îmblânzit peisajul şi au insuflat viaţă în pământ. Dar toată bogăţia aceasta are ceva sfidător şi încăpăţânat. Relieful s-a luptat, s-a împotrivit. În tot ţinutul, pietrele ţâşnesc din pământ, asemenea unor tumori. Pereţi abrupţi de piatră dau pământul la o parte. Răni stâncoase sfâşie câmpurile.

Cercetez peisajul de la o fereastră, o fereastră dintr-o fortăreaţă medievală, ridicată din piatră roşcat-cenuşie. Probabil că unii ar numi-o castel. Pervazul e atât de adânc săpat în perete, încât pot să mă aşez pe el.

Castelul a fost construit pe un deal. Habar nu am unde sunt. Poate prin Toscana sau prin munţii Spaniei. Ori poate că mă aflu într-un azil psihiatric în care tot ce mi se întâmplă, tot ce văd şi simt se

petrece doar în capul meu. În clipa aceasta, a doua variantă pare cea mai plauzibilă. Şi cea mai atrăgătoare.

8

— Unde sunt?

MacMullin îmi întâmpină întrebarea cu o sprânceană ridicată. Stă în pargul uşii. Eu stau pe pervazul ferestrei. Sunt aici de câteva ore, dar peisajul nu şi-a dezvăluit încă tainele.

— Văd că te-ai ridicat din pat. Mă bucur că eşti mai bine.

— Mulţumesc. Unde sunt?

— În Rennes-le-Château.

Simt un gol în stomac.

Rennes-le-Château! Doamnelor şi domnilor, spectacolul e pe cale să înceapă! Încă o bucată din draperie a fost trasă, actorii aşteaptă în culise, dar mai întâi stimatul nostru autor trebuie să-şi termine de scris piesa.

MacMullin intră şi închide uşa.

— Suntem în Pirineii răsăriteni, în sudul Franţei.

— Ştiu unde e Rennes-le-Château, îi spun încet. E satul acelui preot.

— Ai o memorie bună.

— Ce caut aici?

— Ai fost adus.

— Cum? De ce?

— Cu avionul meu personal.

— Nu-mi amintesc.

— Ai fost inconştient.

— Pentru câtă vreme?

— Nu mult. Ţi-au administrat un fel de anestezic, o substanţă care să te ajute să te destinzi, după ce te-am găsit în deşert. Erai mai mult mort decât viu.

— Vasăzică, m-aţi drogat. Din nou!

— N-am avut de ales.

— V-aţi făcut un obicei urât din a mă droga.

— Am făcut-o spre binele tău.

— De ce am fost adus aici?

— Infirmeria Institutului nu e prea grozavă.

— Dar de ce tocmai aici?

— Te-am fi putut duce la un spital privat din cel mai apropiat oraş, la Londra, sau la Oslo. Dar te-am adus aici pentru că am vrut să te invit la mine acasă, în Rennes-le-Château. În curând o să-nţelegi motivul.

— Ce fel de clădire e asta?

— Ca să fiu cinstit, e un castel.

— Vasăzică, ai propriul tău castel?

— De fapt, e un vechi castel al Cruciaţilor. E în posesia familiei mele de multă vreme.

— Te-nţeleg perfect, îi zic. Şi familia mea are câteva castele medievale pe ici, pe colo.

Mai târziu, MacMullin mă scoate din încăpere şi mă conduce pe un hol întunecos, apoi urcăm pe o scară lată, din granit. Înaintăm încet. Mă sprijină ţinându-mă de un braţ.

Ajuns în capul scărilor, deschide o uşă groasă, iar în clipa următoare suntem pe un acoperiş, într-un pasaj îngust, înconjurat de un parapet deasupra căruia tronează turnuri şi fleşe. Peisajul e spectaculos. Aerul e sufocant şi încărcat de mirosuri.

Privim îndelung.

— Minunat, nu? spune MacMullin şi arată spre sud-est. Muntele pe care-l vezi se numeşte Le Bézu. Acolo se află o fortăreaţă medievală, în care Cavalerii Templieri obişnuiau să se adăpostească şi să se antreneze. Există sute de biserici acolo, multe construite pe pământ sfinţit. Se spune că tot acolo se găsesc morminte uitate în care se odihnesc sute de apostoli, profeţi şi sfinţi. La răsărit de noi se află ruinele Castelului de Blanchefort. Bertrand de Blanchefort, al patrulea Mare Maestru al Cavalerilor Templieri, a locuit acolo în secolul al XIV-lea.

— Dacă hotărăşti vreodată să scapi de castel, agentul tău imobiliar poate declara liniştit că e situat într-o companie selectă.

MacMullin chicoteşte politicos.

— În Evul Mediu, zona era suprapopulată. Unii estimează că aproape treizeci de mii de oameni locuiau în preajma Rennes-le-Château. Zona era aproape de Marea Mediterană şi de rutele comerciale, aproape de Spania şi de Italia, într-o regiune accesibilă a Franţei.

— Nu cumva vrei să-mi vinzi castelul? Sau vrei s-ajungi undeva cu toate astea?

MacMullin se îndreaptă către zid şi se aşază într-una dintre deschizăturile pentru arcaşi.

— În anii ’60, o revistă franţuzească a publicat un articol care a trezit interesul celor capabili să citească printre rânduri, îmi explică. Articolul a venit în sprijinul autorului unui şir de documentare pseudoistorice care încercau să descifreze enigmele locale. Cărţile astea au adus nenumăraţi turişti în regiune.

— Să descifreze enigmele?

— Revista relata povestea lui Bérenger Saunière.

— Preotul…

— Un bărbat de treizeci de ani, care, în luna iunie a anului 1885, a sosit în Rennes-le-Château, ca să ocupe postul de preot al satului.

— Şi ce hram purta individul?

— E un mister cum a ajuns aici, într-un sat izolat, cu numai câteva sute de suflete. În studenţie, îl aştepta un viitor strălucit. Dar ceva s-a-ntâmplat, din moment ce a fost trimis în pustietatea asta. Probabil că şi-a supărat vreun superior.

— Să ştii că e chiar frumos aici.

MacMullin se sprijină de zid.

— Între anii 1885 şi 1891, venitul lui Saunière a fost modest, cât să se poată descurca. La urma urmei, nici nu avea pe ce să cheltuie banii aici, zice şi priveşte peisajul dezolant. Saunière era un preot dedicat misiunii sale. A început să cerceteze istoria locului cu ajutorul unui preot din satul vecin – Rennes-les-Bains –, abatele Henri Boudet. Saunière dorea de mult să repare biserica în paragină. Aşezământul data din 1059, dar fusese construit pe fundaţia unei biserici timpurii, din secolul al VI-lea. Saunière a început renovările în 1891. A împrumutat o mică sumă din cuferele satului şi s-a pus pe treabă.

Printre primele lucruri făcute s-a numărat deplasarea pietrei de altar. Astfel a scos la iveală două balustrade, dintre care una era goală pe dinăuntru. În ea a găsit patru pergamente făcute sul, introduse în tuburi de lemn. Se presupune că două dintre pergamente conţineau genealogii. Despre celelalte două se spune că erau documente scrise în 1780 de abatele Antoine Bigou, predecesorul lui Saunière. Bigou fusese de asemenea şi preotul familiei Blanchefort, care se număra printre cei mai importanţi latifundiari din zonă, înainte de Revoluţia Franceză. Textele scrise de Bigou erau transcrieri din *Noul Testament*, dar documentele erau trunchiate într-un fel ciudat. Nu existau spaţii între cuvinte, iar litere de prisos, scrise în caractere italice, fuseseră împrăştiate prin tot textul, aparent la întâmplare, ca şi cum documentele ar fi conţinut un mesaj secret. O parte dintre aceste aşa-zise texte încifrate s-au dovedit a fi de nedecriptat, chiar şi cu ajutorul computerelor. Saunière nu putea pricepe nici textele, nici codurile, dar şi-a dat seama că făcuse o descoperire importantă. A dus pergamentele superiorului său, Episcopul de Carcassonne, care le-a luat şi le-a trimis superiorilor săi din Paris, pe cheltuiala lui. E neclar ce s-a întâmplat acolo, dar e cert că preotul de ţară sărac a început să frecventeze cele mai înalte cercuri. Se zvoneşte c-ar fi avut o legătură cu apreciata cântăreaţă de operă Emma Calvé. Ea l-a vizitat de multe ori în sat, în anii care au urmat. După şederea de la Paris, s-a întors la Rennes-le-Château şi a continuat renovarea bisericii. Însă e cu adevărat de neexplicat cât de înstărit ajunsese preotul de ţară, dintr-odată. Nu mai avea probleme cu finanţarea lucrărilor. A întreţinut lungi corespondenţe cu persoane din Franţa şi din străinătate. A început să facă afaceri. A pus să se construiască un drum modern spre Rennes-le-Château. A cumpărat porţelanuri scumpe, a colecţionat timbre valoroase şi a strâns o bibliotecă impresionantă. A construit o grădină zoologică şi a pus să se planteze un crâng de portocali. Îşi copleşea enoriaşii cu bani şi cadouri. Primea musafiri de seamă din Franţa şi din alte ţări. Îţi vine să crezi sau nu, dar până în 1917, anul morţii sale, cheltuise echivalentul câtorva milioane de lire. De unde veneau banii ăştia? Preotul a refuzat să spună. Bănuitor, un episcop nou a încercat să-l transfere în altă parte, dar Saunière a făcut ceva nemaiauzit. A refuzat. A devenit victima unor acuzaţii răutăcioase şi a fost suspendat din post. Dar apoi a intervenit chiar Vaticanul, care l-a numit iarăşi în postul de preot al satului. A suferit un atac cerebral în 17 ianuarie 1917. Câteva zile mai târziu, a murit. Însă oamenii din sat încă se mai întreabă care a fost sursa averii lui.

MacMullin se ridică şi se apropie de mine.

— Văd că-ţi dai seama că există o legătură. Şi te-ntrebi: „Ce anume era scris în pergamentele găsite sub altar, în balustrada goală pe dinăuntru? Ce documente a luat cu el la Paris, înainte ca banii să-l transforme pe preotul sărac într-un om prosper şi secretos?“

— Habar n-am, îi zic. Dar ai dreptate când spui că-mi pun întrebări.

— Aşa mă gândeam şi eu. Ai o curiozitate înnăscută.

— Şi eşti convins că tu cunoşti răspunsul la întrebările astea?

Mă prinde de braţ, de parcă ar fi pe cale să leşine, dar, peste o clipă, îmi dă drumul.

— Dar n-ai de gând să-mi spui, nu? întreb.

— Pergamentele conţineau o genealogie criptată, un arbore genealogic, dacă preferi, care dezvăluie descendenţa regală până la începutul calendarului nostru actual. Iar pergamentele descriu modul de interpretare a revelaţiilor legate de această descendenţă.

— Un arbore genealogic regal?

— Nume după nume, rege după rege, regină după regină, ţară după ţară, secol după secol.

— Are ceva de-a face cu aluziile tale de noaptea trecută? Despre răstignirea lui Isus?

— N-ar fi o supoziţie lipsită de fundament, zice MacMullin şi, ţinându-mă ferm de braţ, mă conduce înapoi la uşă. Dar documentele găsite în 1891 nu conţineau decât o parte dintre informaţii. Nu le cunoaştem sursa. Nu cunoaştem cine a fost în posesia pergamentelor sau cum au fost ele transmise, dar ne-au oferit o revelaţie cu privire la ce s-a-ntâmplat cu Racla Sfintelor Taine. Ne-au oferit o cheie pentru căutarea noastră, şi, drept rezultat al informaţiilor codificate, nouă ani mai târziu a fost fondat SSI-ul. În sfârşit, aveam o pistă! Ştiam mai multe despre locul în care trebuia să căutăm racla şi octogonul. Şi tot ne-a luat o sută de ani să izbândim.

Încuie uşa cu o cheie impresionantă. Mecanismul de închidere scârţâie.

— Mi se pare cam devreme să spui c-aţi izbândit, îi zic în timp ce coborâm scările.

9

În Ajun de Crăciun, mama mă lua întotdeauna cu ea la biserică. De fiecare dată se întâmpla când mă uitam la desene animate, pe canalul suedez. Intra fredonând în cameră, purtând ciorapi lucioşi de nailon, într-un nor de parfum, râzând, şi începea să se pregătească să meargă la biserică. „Trebuie să păstrăm tradiţiile“, obişnuia să spună. Ţinea mult la clişee. Nu a înţeles niciodată că, pentru mine, desenele animate erau o tradiţie mult mai importantă decât mersul la biserică. Nu spun că, dacă ningea, iar clopotele bisericii băteau şi felinarele pâlpâiau de-a lungul potecii care străbătea cimitirul, experienţa nu stârnea în mine spiritul sărbătorii. Dar nu la fel cum o făceau desenele animate.

Înainte de vacanţa de vară se întâmpla acelaşi lucru, dar în cazul acesta profesorii din şcoala primară erau de vină. În fiecare an ne obligau să mergem la slujbă. Nu am fost niciodată creştin, dar îmi uneam ascultător mâinile în rugăciune, dedesubtul altarului impunător, de-a latul căruia se întindeau braţele lui Isus. Eram hipnotizat de vuietul orgii şi de glasul cântat al preotului. În asemenea clipe, credinciosul din mine se ridica la suprafaţă; eram o mică ciudăţenie a naturii, care găsea alinare oriunde putea.

Extazul religios dura cam cincisprezece minute, apoi începea vara.

Mai târziu am descoperit alte moduri de a alina pornirile micii ciudăţenii a naturii. Când am crescut, am găsit aceeaşi alinare între coapsele unei femei. Dorinţa de a fi înconjurat de căldura şi tandreţea unei fiinţe umane căreia îi păsa de mine şi îmi dorea binele, oricât de jalnic ar părea.

Zac în pat, în tăcere. E întuneric. Faţa şi mâinile mă ard şi mă mănâncă.

Încăperea e mare, pustie şi cufundată în linişte.

Un gând mi se învârte prin cap, ca o muscă ce nu se aşază niciodată: „Oare există un singur adevăr?“

Nu vreau să cred în teoriile conspiraţioniste ale lui MacMullin. Din punctul meu de vedere, sunt exagerate, nerealiste: răstignirea, Cruciaţii, Templierii, fortăreţe medievale, dogme, francmasoni mistici, averi nemăsurate, comori ascunse, secrete străvechi… Lucrurile astea nu-şi găsesc locul în realitate, cel puţin nu în realitatea mea. Chiar au putut să ţină ceva secret vreme de două mii de ani? Nu cred că e posibil.

Pe undeva, prin castel, cineva închide o uşă masivă.

Strat după strat, MacMullin desprinde minciunile şi teoriile bizare, dând la iveală nucleul. Dar poate că şi nucleul acesta e o iluzie?

Habar n-am dacă MacMullin minte. Nu ştiu nici măcar dacă *el* crede în ceea ce spune. Sau poate că spune adevărul.

Nutream aceleaşi sentimente faţă de preot. Stăteam pe banca tare de lemn, zgâindu-mă la amvon, şi mă întrebam dacă el crede câtuşi de puţin în ceea ce spune. Ori îndoiala îl cuprindea şi pe el, slăbindu-i speranţa că totul din ceruri şi pe pământ e aşa cum descria el în predici?

10

Aţipesc o vreme, apoi mă trezesc când uşa se deschide şi aud pasul uşor al lui Diane dincolo de perdea.

Cred că încep să mă întremez. Primul gând care îmi trece prin cap e că a venit la mine pentru o partidă scurtă de sex. Mă sprijin în coate. Sunt mai mult decât bucuros să joc rolul pacientului neajutorat, aflat la mila asistentei medicale pline de pofte. În închipuirea mea, sunt un adept entuziast al celor mai obscure fetişuri.

Dar Diane e tristă. Se aşază pe scaun şi evită să mă privească în ochi. O deranjează ceva.

— Diane?

— Trebuie să discutăm.

Aştept să continue.

— Tati spune că… începe, apoi iar se opreşte.

Mă ridic din pat cu mişcări grijulii şi mă îmbrac. Fără să mă privească, mă ia de mână cu gingăşie, de parcă s-ar teme să mă rănească. Coborâm împreună pe scara lată şi ajungem în pâlcul de copaci din curte.

E întuneric. Un felinar a ademenit un roi de insecte şi nu le lasă să plece. Briza e răcoroasă şi îmi alină pielea care mă furnică şi mă arde. Îmi spun: „Oare o să-mi spună ceva ce nu vreau s-aud?“

Mă conduce pe o potecă acoperită cu pietriş, până la un iaz în care algele s-au înmulţit peste măsură, iar fântânile arteziene nu mai funcţionează. Apa miroase a alge în descompunere.

— *Bjørn*, îmi şopteşte Diane. Trebuie să-ţi spun ceva.

Glasul ei are un timbru străin.

Mă aşez pe bancă. Ea stă în picioare în faţa mea, cu braţele încrucişate. Seamănă cu statuia minunată şi albă a Călugăriţei Singuratice din grădina Mănăstirii Værne.

Dintr-odată, ştiu ce vrea să-mi spună. E însărcinată!

— M-am gândit mult la asta, spune, respirând sacadat. Prima oară n-am vrut, dar pe urmă m-am gândit c-ar fi corect să-ţi spun, poate aşa o să-nţelegi.

Nu spun nimic. Nu m-am închipuit niciodată în rolul de tată. E o perspectivă stranie. Va trebui să ne căsătorim. Dacă o să vrea. Şi o să vrea, nu? Îmi imaginez fericitul cuplu, Bjørn şi Diane, înconjurat de copii cărora le curg balele şi care se târăsc în patru labe.

Mi-a dat drumul mâinii, dar acum se aşază lângă mine şi mă ia din nou de mână, strângându-mă cam tare. „O să locuim la Oslo sau la Londra? O s-avem băiat sau fată?“ mă întreb. Mă uit la stomacul ei plat. „Cum poate să ştie că e însărcinată, după atât de puţin timp?“

— Câteodată, îmi spune ea, afli lucruri pe care ai prefera să nu le fi ştiut vreodată.

— Deşi nu afli decât atunci când e prea târziu, intervin. Pentru că doar după ce afli îţi dai seama că nu vrei să ştii.

Nu cred că mă ascultă. Pe deasupra, frazele mele au fost cam alambicate.

— E vorba de mama.

O broască începe să orăcăie în apa stătută. Încerc să-mi dau seama unde e, dar nu aud decât orăcăitul.

— Ce-i cu ea?

Diane suspină. Din iaz, broasca încearcă să-i răspundă.

— E ciudat c-a fost nevoie să te-ntâlnesc pe tine ca să aflu cine e mama mea.

— Ce legătură am eu cu ea?

Diane închide ochii.

— Credeam c-a murit, zic.

— Şi eu credeam la fel.

— Dar?

— Nu m-au lăsat niciodată s-o cunosc. Nu voia să ştie de mine.

— Nu-nţeleg. Cine e mama ta?

— S-ar putea să ştii. O cunoşti.

Încerc să ghicesc răspunsul pe chipul ei.

La început mă întreb: „Să fie mama mea?“

Pe urmă: „Grethe?“

— MacMullin a avut o relaţie cu Grethe! exclam. La Oxford!

Diane nu spune nimic. E rândul meu să respir sacadat.

— Grethe e mama ta?

Broasca şi-a schimbat poziţia. Acum orăcăitul se aude din cu totul altă direcţie. Sau poate că o altă broască îi răspunde?

— Mai e ceva, spune Diane. Sunt singurul copil al tatei, singura fiică.

— Şi ce-i cu asta?

Diane dă din cap.

— E ceva ce n-are de-a face cu relaţia noastră, zic. Cel puţin nu din punctul meu de vedere.

— Înseamnă totul. Totul!

— Lămureşte-mă!

— Ştii, tati nu e…

Pauză.

— Nu e ce?

— După moartea lui, eu… N-am ce face, crede-mă! Pur şi simplu aşa stau lucrurile!

— Nu-nţeleg.

— N-o să meargă, spune Diane.

— Ce n-o să meargă?

— Relaţia noastră.

— Prostii! Ne descurcăm cu orice!

Diane dă din cap.

— Credeam că ai intenţii serioase, spun.

— Ştii… Când ne-am întâlnit, mi-ai părut atât de diferit, atât de original, cu totul altfel decât bărbaţii

pe care i-am mai întâlnit. Am simţit… ceva adevărat, ceva ce nu mai simţisem niciodată. Dar pe urmă tati a stricat tot.

— Dar tu nu te-ai oprit. Te-ai aruncat în braţele mele.

— Dar nu ca să le fac *lor* pe plac. Dimpotrivă, ca să-i sfidez! Bjørn, încearcă să-nţelegi! Dacă te-am folosit, am făcut-o din dorinţa de a-i sfida, am făcut-o pentru mine, pentru c-am vrut să le arăt că nu sunt o piesă din jocul lor. Şi totuşi…

Dă din cap.

— Diane, putem să rezolvăm lucrurile! Putem să lăsăm totul în trecut.

— N-o să meargă niciodată. Au stricat totul.

— Şi totuşi, n-am putea…

— Nu, Bjørn! zice şi sare în picioare. Pur şi simplu asta e situaţia!

Nu se uită la mine.

— Îmi pare rău.

Privirile ni se întâlnesc şi îmi zâmbeşte fugar, cu tristeţe.

Apoi se răsuceşte pe călcâie şi se îndepărtează iute pe potecă. Ultimul lucru pe care îl aud de la ea e sunetul paşilor pe pietriş.

După ce a murit tata, între mama şi cei de la firma de pompe funebre s-a purtat o discuţie lungă dacă sicriul să fie deschis la slujba din capelă. Antreprenorul de pompe funebre ne sfătuise să lăsăm sicirul închis, ca să ne amintim de el aşa cum era în viaţă. Dar când mama a refuzat, antreprenorul a fost nevoit să vorbească mai dur:

„Doamnă, a căzut de la treizeci de metri şi s-a zdrobit de stânci!“

Mama părea să nu înţeleagă. Nu era în apele ei.

„Nu-l puteţi aranja cumva?“ s-a interesat ea.

„Doamnă, cred că nu-nţelegeţi! Când un om se loveşte de stânci, după o cădere de treizeci de metri…“

Până la urmă, sicriul a rămas deschis.

Capela a fost împodobită cu flori. Un organist şi un violonist au interpretat imnuri religioase. Patru angajaţi ai companiei de pompe funebre au stat în apropierea unei uşi din spate. Expresiile lor erau cea ale unor profesionişti şi aveai impresia că din clipă în clipă urmau să izbucnească în plâns. Sau în râs.

Sicriul fusese aşezat pe o platformă, în mijlocul încăperii.

Adagio, tonuri delicate, suspine înăbuşite. Muzica şi tristeţea se întreţeseau.

Îi uniseră mâinile, care rămăseseră nevătămate, şi îi puseseră un buchet de flori între degete. Printr-o tăietură ovală făcută în satinul care îi acoperea capul se vedea o frântură din chip. Ca să ne cruţe. Probabil că lucraseră mult timp, încercând să îl reconstituie cu ajutorul tampoanelor de vată şi al machiajului. Chiar şi aşa, era de nerecunoscut. Nu tatăl meu zăcea acolo. Când i-am atins degetele, erau ţepene şi reci. Îmi amintesc că m-am gândit: „Parc-aş atinge un cadavru.“

11

E dimineaţă. Lumina e slabă. Culorile dealurilor încă nu s-au trezit la viaţă.

Amorţit de oboseală, îmi sprijin coatele pe pervazul ferestrei. Toată noaptea m-am uitat ţintă în vidul

nesfârşit şi negru, văzând apoi cum bezna se risipeşte încet, lăsând locul unei lumini palide. Am văzut dansul liliecilor prin dreptul stelelor. Încă de dimineaţă, păsările cântătoare au zburat şi au ciripit în copacul din faţa ferestrei. Asemenea unor puncte hiperactive, au vânat insecte până sus, în aer. Un camion somnoros, încărcat cu fructe şi legume, înaintează pe drumul de ţară.

Diane a plecat. Am privit-o cum pleacă. În toiul nopţii, un om i-a dus bagajele la o dubă şi Diane a plecat cu el. Câteva minute am privit sfera de lumină mişcându-se încet, până când noaptea a înghiţit-o.

12

— Ţi-a trecut vreodată prin cap că nimic din viaţă nu este aşa cum crezi tu că e?

Stă pe scaun, în lumina focului, aşezat lângă şemineul din bibliotecă. O gorilă cu fălci încleştate şi ochi alunecoşi m-a luat din camera mea şi m-a condus fără un cuvânt pe coridoarele castelului, până în odaia pe care MacMullin o numeşte cu modestie „colţişorul lui pentru citit“.

Pereţii încăperii impunătoare sunt acoperiţi şiruri de cărţi, mii şi mii de cărţi vechi, de la podea până în tavan; un mozaic de cotoare brun-aurii, purtând titluri filigranate în latină şi greacă, în franceză şi engleză. Miroase a praf, a piele şi a hârtie.

MacMullin a turnat sherry în două pahare. Ciocnim fără o vorbă. Butucii din foc scot scântei şi trosnesc.

Îşi drege vocea.

— Am înţeles c-ai vorbit cu Diane.

Mă uit la foc.

— Grethe e mama ei.

— Într-adevăr.

— Noi doi avem multe în comun.

— Îmi pare rău c-a trebuit să afli aşa, spune. Tu şi Diane şi… toate celelalte…

— De ce te numeşti MacMullin?

Mă priveşte surprins.

— Cum ar trebui să mă numesc?

— Descinzi dintr-o veche familie franceză. Prin urmare, de ce ai nume scoţian?

— Pentru că-mi place sonoritatea lui.

— Vasăzică e doar o poreclă?

— Am atât de multe nume!

— Serios? De ce? Şi de ce un nume scoţian? întreb din nou.

— Îmi place cel mai mult. Unul dintre strămoşii mei, Francisc al II-lea, s-a căsătorit cu Maria Stuart, care a crescut la curtea Franţei şi avea legături puternice cu Franţa. Sunt convins că ştii povestea. Înainte de a muri subit, strămoşul meu a avut o aventură cu o doamnă din puternicul clan scoţian MacMullin.

Ia o gură de sherry. O membrană de nesiguranţă vibrează între noi. MacMullin e pierdut în lumea lui. Privirea mea începe să cutreiere încăperea impresionantă.

În cele din urmă, tăcerea devine prea apăsătoare şi mă simt obligat să vorbesc.

— Ai vrut să-mi vorbeşti?

Mă priveşte în ochi, cu un licăr jucăuş în privire. Ca şi cum ar vrea să vadă cât de răbdător pot fi.

— Ieri, îmi spune MacMullin, ţi-am povestit despre pergamentele pe care preotul Bérenger Saunière

le-a găsit în timp ce renova vechea biserică.

— Şi ce mai ai să-mi spui azi? fac eu haz, provocându-l.

Mă simt ca transportat în *O mie şi una de nopţi*, cu toate că sunt sigur că Şeherezada era mult mai atrăgătoare decât MacMullin.

— În seara asta vreau să-şi spun ce-au dezvăluit pergamentele.

— Ceva legat de un arbore genealogic?

— Da. Şi ceva în plus.

MacMullin trage adânc aer în piept. Sună ca un oftat prelung.

— Aluzii la ceea ce s-a-ntâmplat de fapt.

— De fapt?

Îşi freacă mâinile cu putere, de parcă ar vrea să-şi scoată o pereche de mănuşi invizibile.

— Zilele trecute ţi-am spus ceva ce probabil ţi-a fost greu să accepţi.

— Te referi la Crucificare?

MacMullin nu răspunde imediat. Mi se pare că nu prea vrea să dezvăluie nimic.

— Răstignirea lui Hristos, spune el, a fost un eveniment simbolic pentru istorie şi religie. Creştinismul se sprijină pe dogma că Isus a înviat din morţi.

Aplecându-mă, întreb:

— MacMullin, de ce credinţă eşti?

Se face că nu aude întrebarea.

— Dacă Isus n-a murit pe cruce şi dacă Răstignirea e o minciună, atunci cine a fost Isus?

— Un răzvrătit, un predicator şi un mare filosof umanist, îi sugerez. Am mai discutat chestiile astea.

— Dar nu o divinitate, adaugă MacMullin. Cu siguranţă nu Fiul Domnului.

— Prin urmare, probabil că eşti evreu?

— Credinţa mea n-are nicio importanţă. Nu ţin de nicio Biserică. Cred într-o Putere care nu poate fi descrisă în cuvinte, nici surprinsă într-o carte. Iar Puterea asta cu siguranţă nu e proprietatea preoţilor sau a profeţilor. Dar ne putem ocupa de obiectul credinţei mele în altă seară.

— Lămureşte-mă – de ce crezi că Isus a supravieţuit Crucificării?

MacMullin ridică paharul de sherry în lumină şi îl roteşte, privind cum lumina se refractă în prisma cristalului.

— Iar eu sunt ispitit să te-ntreb de ce crezi contrariul.

— Adică de ce cred c-a murit pe cruce?

— Mai degrabă, de ce a murit atât de repede.

— Repede?

Aşază paharul pe măsuţa joasă şi rotundă dintre noi.

— A fost crucificat! strig. Pironit pe o cruce! A pătimit. De ce să nu fi murit repede?

MacMullin îşi uneşte vârfurile degetelor.

— Fiecare credincios, fiecare doctor, fiecare istoric are dreptul la propriile păreri. Dar adevărul e că, dacă nu ai o boală gravă sau traumatisme interne, durează mult până mori. Corpul uman e un organism robust. Toate funcţiile acestuia sunt centrate pe supravieţuire.

— Din câte-mi amintesc, Isus a atârnat pe cruce ore întregi, nu?

— Asta n-are relevanţă. Oamenii crucificaţi mureau după multe ore. Uneori, chiar zile, dacă

gardienii nu erau îndeajuns de milostivi încât să le rupă oasele sau să-i ucidă cu o lance.

Încerc să-mi imaginez agonia condamnaţilor.

— Ca să-nţelegi raţionamentul meu, trebuie să-nţelegi cum răstigneau romanii. Fiecare gest respecta o rutină.

— Nu cred că vreau s-aud aşa ceva.

— În vara anului 1968, un grup de arheologi îndrumaţi de un bărbat pe nume Tzaferis au găsit patru morminte în nişte peşteri din Giv'at ha-Mivtar, la nord de Ierusalim. În morminte au găsit treizeci şi cinci de schelete. Moartea lor a fost datată între secolul al II-lea î.H. şi anul 70 d.H. Fiecare schelet avea o poveste îngrozitoare. Un copil de trei ani, cu craniul străpuns de o săgeată. Un adolescent şi o femeie cu câţiva ani mai în vârstă fuseseră arşi de vii. O femeie de şaizeci de ani fusese lovită în cap şi avea craniul zdrobit. Alta, de aproximativ treizeci de ani, murise în chinurile naşterii; rămăşiţele fetusului încă mai erau printre oasele bazinului. Dar cel mai interesant era un bărbat care fusese răstignit.

— Era Isus?

— Nu, ar fi provocat mare agitaţie. Bărbatul era cu câţiva ani mai tânăr decât Isus. Dar acesta, care – conform osuarului – se numea Iehohanan, a fost crucificat în acelaşi secol ca Isus. Mai mult chiar, Răstignirea avusese loc în acelaşi loc, lângă Ierusalim, şi fusese dusă la capăt de soldaţi romani. Prin urmare, putem presupune că există multe asemănări între răstignirea acestui om şi cea a lui Hristos.

— Aş prefera să n-aud toate detaliile.

— Ca metodă de execuţie, crucificarea e cumplită, extraordinar de brutală. După ce primitea sentinţa, victima era biciuită şi puterile îi slăbeau. Apoi, cu ajutorul unor sfori sau cuie, braţele îi erau legate sau ţintuite de o bârnă grea, aşezată orizontal, în spatele gâtului şi al umerilor. Omul era silit să care bârna până la locul execuţiei, unde era înălţată pe un par.

MacMullin îşi pune mâinile în şolduri şi încleştează pumnii, mecanic.

— În cazul lui Iehohanan, partea inferioară a antebraţului prezenta semne că un cui se frecase de os. Cu alte cuvinte, cuiele nu fuseseră bătute prin palme, ci prin antebraţe. Palmele nu pot susţine greutatea unui adult. Mai mult, picioarele lui Iehonanan fuseseră lipite unul de celălalt, aşa încât genunchii erau îndoiţi. Călcâiele îi fuseseră străpunse de cuie. Savanţii au emis ipoteza că acea cruce avea o mică planşetă, pe care Iehonanan îşi putea sprijini fundul. Prin urmare, trupul lui atârna într-o poziţie cu totul nefirească şi contorsionată.

MacMullin soarbe din sherry. Privim amândoi flăcările din şemineu.

— Când atârni aşa, legat de braţe, respiraţia e îngreunată, continuă MacMullin. Perverşi cum erau, călăii prelungeau adesea suferinţele condamnatului răstignit, oferindu-i un sprijin pe care să-şi odihnească fesele sau picioarele. Dacă mă-nţelegi, în felul ăsta mai mult stăteau decât atârnau pe cruce. Dacă avea un punct de sprijin pentru picioare, un bărbat viguros şi sănătos putea trăi o zi, două, uneori aproape o săptămână pe cruce. E greu să-ţi imaginezi o metodă de execuţie mai inumană. Victimele nu mureau din cauza durerii sau a hemoragiei, ci din cauza epuizării, de sete, strangulaţi sau din pricina septicemiei. Uneori, călăilor li se făcea milă şi, paradoxal, le rupeau picioarele, un mod de a-i ajuta să moară. Dacă aveau picioarele rupte, nu mai puteau să-şi menţină poziţia corpului şi se sufocau. Aşa a murit şi Iehohanan. În timp ce atârna pe cruce, i-au zdrobit picioarele. Pentru binele lui.

— Şi Isus?

— Picioarele lui Isus se sprijineau pe cruce. Putea să-şi susţină corpul. Nu exista niciun motiv

medical pentru care să moară aşa de repede. Niciun indiciu din descrierile bibilice nu sugerează că tortura în sine – biciuirea, coroana de spini, înţepătura lăncii – i-ar fi provocat moartea rapidă.

— De ce nu? mă împotrivesc eu. Nu e posibil să fi fost atât de slăbit după tortură, încât răstignirea să fi fost prea mult pentru el?

— Romanii aveau experienţă în materie de crucificări. Până şi Ponţiu Pilat a fost uimit când a văzut cât de repede a murit Isus. A fost atât de nedumerit, încât a chemat un ofiţer ca să-i confirme decesul.

Mă foiesc pe scaun. Nu ştiu dacă e cazul să mă las purtat de valul entuziasmului bizar al lui MacMullin sau dacă nu e decât o altă pistă falsă menită să mă zăpăcească şi să ascundă adevărul.

MacMullin se ridică şi se îndreaptă către poliţa şemineului. Se întoarce şi îşi încrucişează braţele.

— Din ce cauză a murit Isus atât de repede? Cu siguranţă, nu din cauza răstignirii. Şi nici din pricina înţepăturii de lance din coaste, pe care, conform Bibliei, a primit-o după moarte. Aşa cum ai spus, singura cauză probabilă a morţii este epuizarea din cauza torturii care precedase crucificarea. Dar Isus era un tânăr sănătos şi puternic. Avea mult prea multă vigoare ca să moară din cauza epuizării.

— Întotdeauna mi-am închipuit crucificarea drept un proces nespus de îngrozitor, o moarte rapidă şi dureroasă.

MacMullin oftează.

— Îngrozitoare, da, însă nu rapidă! Dimpotrivă! Crucificarea era o modalitate lentă şi dureroasă de a ucide.

Se aşază iar şi îşi goleşte paharul de sherry dintr-o singură duşcă.

— Şi încă ceva: lui Isus i s-a dat să bea dintr-un burete înmuiat în oţet, chiar înainte să moară. Oţet? De ce să-i fi dat aşa ceva? Oţetul e o băutură stimulatoare, menită să menţină victimele în stare conştientă. În loc să-i grăbească moartea, oţetul ar fi trebuit să-l învioreze.

MacMullin freacă paharul gol între degete.

— Şi acum putem începe jocul nostru, micul nostru experiment intelectual.

Pentru câteva secunde, se pierde într-un monolog interior.

— Dar dacă buretele nu conţinea oţet, ci cu totul altceva? Un anestezic, un narcotic, de exemplu, un drog în urma căruia Isus a leşinat, prăbuşindu-se. Pentru martorii răstignirii, ar fi părut că murise subit.

Încerc să-mi imaginez, dar încă nu ştiu ce să cred.

MacMullin se aşază pe scaun şi mă priveşte cu un surâs precaut, iar colţurile gurii i se ridică în sus aproape imperceptibil. Ca şi cum ar şti foarte bine ce gândesc acum.

— Dacă citeşti *Evangheliile* cu un ochi critic, continuă el, încep să apară tot mai multe întrebări. Conform Bibliei, Răstignirea a avut loc pe Golgota, care în traducere înseamnă „craniu“. Dealul se afla în apropierea unei grădini… O grădină cu un mormânt săpat în stâncă, în coasta unui deal. Grădina era a lui Iosif din Arimateea, unul dintre discipolii lui Isus. Nu oricine-şi permitea un mormânt personal în grădină. Doar cei din pătura superioară a societăţii. În acelaşi timp, romanii rezervau răstignirea pentru cetăţenii din clasele inferioare. N-are noimă. Descrierea din Biblie sugerează că e posibil ca Răstignirea să fi avut loc în privat, pe o proprietate privată, şi nu pe terenul public de execuţii. Cu toate că era un eveniment public.

— De ce să fi pus cineva la cale o asemenea înşelătorie?

— Ce-ai zice dacă ţi-aş spune că răstignirea asta a fost o amăgire sprijinită de oamenii aflaţi la putere? mă întreabă încet.

— Ce vrei să spui? Că romanii erau implicaţi în înşelătorie?

— De ce nu? Ponţiu Pilat era un nenorocit corupt. Cât de greu crezi că ar fi fost să-l mituieşti ca să treacă cu vederea o răstignire falsă? Un mic aranjament isteţ, care în acelaşi timp ar fi rezolvat toate problemele pe care le avea cu Isus, rebelul iudeu.

Îmi dau ochii peste cap, dar nu observă.

— Trebuie să privim împrejurările Răstignirii în lumina înţelegerii noastre contemporane a lui Isus. Ce reprezenta Isus pentru ei? Un insurgent politic, nu un zeu. Aminteşte-ţi că regiunea gemea de profeţi autoproclamaţi: predicatori, ghicitori, fachiri, oracole… Orice şarlatan putea să facă miracole.

— Şi atunci, de ce îl mai venerăm astăzi? Ceva trebuie să-l fi făcut diferit.

— Avea harul retoricii. Se pricepea la cuvinte.

— Asta-i tot?

— Vorbele lui erau altfel. El privea omenirea altfel. A creat o nouă perspectivă asupra lumii, una care se sprijinea pe viaţa umană. Isus era inteligent, blând. Nu obţinea ascultarea discipolilor prin ameninţări, aşa cum făceau profeţii din *Vechiul Testament*. El a venit cu evanghelia iubirii. Ne-a învăţat despre bunătate, pietate, iubirea pentru aproapele tău. Îmi pare rău, dar pe atunci nu prea exista aşa ceva.

— Dar, aşa cum spuneai, nu era singurul profet.

— Doar foarte puţini credeau că Isus e Mesia *Vechiului Testament*. Iudeii nu-l acceptau deloc. Îi contrazicea pe scribi. Ataca vechile doctrine evreieşti. Imaginea lui Isus ca divinitate a fost creată după moartea lui, de către apostoli şi evanghelişti – prin modificarea poveştii vieţii lui Isus şi a învăţăturilor sale, prin scrierea *Evangheliilor* după gustul cititorilor şi al contemporanilor. Au scos anumite lucruri, au adăugat altele. Alţii au adus îmbunătăţiri şi au mai făcut adăugiri. De ce s-avem încredere într-o copie a unor copii, un manuscris nedemn de încredere? Nu există niciun document scris despre Isus, care să dateze din vremea lui. Tot ce avem a fost scris după evenimentele respective.

— Nu faci decât să dai din gură. Nimic din ce spui nu confirmă că Răstignirea ar fi fost falsă.

— Dar n-a fost falsă! exclamă MacMullin aplecându-se spre mine. Ascultă ce-ţi spun! Răstignirea chiar a avut loc. Încerc să-ţi explic că ce s-a-ntâmplat după Răstignire e cu totul altfel decât ce descrie Biblia.

— Şi-ţi sprijini afirmaţia asta absurdă pe dovezi indirecte?

MacMullin chicoteşte.

— Da’ ştiu că eşti încăpăţânat, nu glumă! Îmi place la nebunie. Nu-ncerc să dovedesc ce afirm. Cunosc adevărul. Încerc să-ţi arăt că, atunci când priveşti evenimentele dintr-o nouă perspectivă, paradoxurile biblice şi istorice încep să aibă o explicaţie.

— O nouă perspectivă? Care perspectivă? Nu pricep nimic.

— Să-ţi dau un alt exemplu, spune MacMullin, cu o sclipire jucăuşă în ochi.

— Un fel de dovadă?

— Una indirectă. După Răstignire, Ponţiu Pilat a încălcat toate regulile romane când i-a permis lui Iosif din Arimateea să primească trupul lui Isus. În traducerea grecească a Bibliei, Iosif cere *soma* lui Isus – în traducere, „trupul viu“. Pilat îi răspunde cu *ptoma* – „un cadavru“. De ce discrepanţa asta?

— Nu mă-ntreba pe mine. Traducerile din Biblie nu sunt punctul meu forte.

— De ce a permis Pilat ca unul dintre adepţii lui Isus să-i primească trupul? De ce să rişte ca Isus să devină martir? Adesea, răstigniţii nici nu erau îngropaţi. De regulă erau lăsaţi să atârne pe cruce, la mila

intemperiilor şi a păsărilor. Pentru romani, Isus era în primul rând un răzvrătit supărător, un agitator şi un scandalagiu. Ar fi preferat să dispară, iar oamenii să uite de el. Pentru ei, afirmaţia că Isus e Fiul lui Dumnezeu era doar o idee trăsnită. Nu înţelegeau de ce Iehova al evreilor l-ar zămisli pe Fiul Omului cu o femeie sărmană, fiică de tâmplar. Bunăvoinţa arătată de romani după moartea lui Isus era ceva nemaiauzit la acea vreme. Doar dacă Ponţiu Pilat nu a fost mituit de oameni influenţi.

— Pari atât de sigur!

— Ai fost şi tu la Institutul Schimmer. Există alte manuscrise, obiecte transmise în secret, documente tainice care sugerează ce s-a-ntâmplat cu adevărat. Dar în toate textele cunoscute, nu vei găsi decât indicii vagi care să susţină teoria asta.

MacMullin caută pe un raft şi scoate o Biblie legată în piele roşie.

— Hai să citim din *Evanghelia după Marcu*! îmi spune, umezindu-şi degetul şi ajungând la pagina pe care o căuta. *Evanghelia după Marcu* a fost scrisă prima. În manuscrisele originale, cele mai vechi – de fapt, copiile acestora –, povestea se termină când Isus moare şi e dus în mormânt. Când femeile vin la mormânt, îl găsesc deschis şi pustiu. Trupul dispăruse. Un bărbat misterios, îmbrăcat în alb – să fi fost un înger? –, le spune că Isus a înviat din morţi. Femeile fug speriate. Şi, cu toate că sunt uluite, nu povestesc nimănui ce au văzut. Sau cel puţin asta afirmă Marcu. Nu se ştie cum a ajuns el să afle despre acest mic incident. Dar asta doreau oamenii din acea vreme: un sfârşit fericit. Nimeni n-ar fi acceptat un deznodământ fără noimă. Şi atunci, ce-au făcut? L-au schimbat. Au scris alt sfârşit.

— Cine?

— Scriitorii, ceilalţi evanghelişti.

Cu entuziasm nedisimulat, răsfoieşte Biblia până la capitolul 16 şi citeşte cu voce tare:

Şi după ce a trecut ziua sâmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov şi Salomea au cumpărat miresme, ca să vină să-L ungă.

Şi dis-de-dimineaţă, în prima zi a săptămânii, pe când răsărea soarele, au venit la mormânt.

Şi ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?

Dar, ridicându-şi ochii, au văzut că piatra fusese răsturnată; căci era foarte mare.

Şi, intrând în mormânt, au văzut un tânăr şezând în partea dreaptă, îmbrăcat în veşmânt alb, şi s-au înspăimântat.

Iar el le-a zis: Nu vă înspăimântaţi! Îl căutaţi pe Isus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au pus.

Dar mergeţi şi spuneţi ucenicilor Lui şi lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo Îl veţi vedea, după cum v-a spus.

Şi ieşind, au fugit de la mormânt, că erau cuprinse de frică şi de uimire, şi nimănui nimic n-au spus, că se temeau.

Mac Mullin ridică privirea din carte.

— Aici se termină *Evanghelia după Marcu*.

— Dar nu e ăsta sfârşitul! spun.

— Da, mai urmează ceva, însă nu Marcu a scris urmarea. Marcu, primul dintre evanghelişti, cel din al cărui text s-au inspirat ceilalţi, îşi sfârşeşte versiunea doar cu promisiunea Învierii lui Isus. Şi vezi cu câtă naturaleţe se sfârşeşte povestea aici? Dar lumea n-a fost mulţumită de deznodământul ăsta. Voiau un sfârşit mai palpabil, mai concret, un sfârşit triumfător, plin de promisiuni şi de speranţă, aşa că cineva a adăugat resul. Observă schimbarea de stil – cât de false şi de superficiale sună restul versetelor:

Şi înviind dimineaţa, în ziua cea dintâi a săptămânii, El s-a arătat întâi Mariei Magdalena, din care scosese şapte demoni.

Aceea, mergând, a vestit pe cei care fuseseră cu el şi care se tânguiau şi plângeau.

Şi ei, auzind că este viu şi că a fost văzut de ea, n-au crezut.

— Fii atent aici! zice MacMullin. N-au crezut-o când le-a spus ce văzuse. Şi mai e:

După aceea, S-a arătat în alt chip, la doi dintre ei, care mergeau la o ţarină.
Şi aceia, mergând, au vestit celorlalţi, dar nici pe ei nu i-au crezut.

— Chestia asta sare în ochi, zice MacMullin. Isus prezisese singur a doua lui Venire. Apropiaţii îl aşteptau. Conform Bibliei, îl aşteptau să se-ntoarcă. Şi atunci, de ce oamenii cei mai apropiaţi lui nu cred atunci când învie? Isus îndeplineşte promisiunile făcute şi niciun adept nu crede? Ar fi trebuit să sărbătorească.Ar fi trebuit să-I mulţumească Domnului. Dar nu se-ntâmplă aşa. Nu cred c-a înviat. Resping ideea. Dacă citeşti versetele astea cu mare atenţie, îţi dai seama de ce toată revelaţia asta pare a fi un fragment adăugat mai târziu. De ce? Pentru că manuscrisele au fost prelucrate, îmbunătăţite, exact ca un scenariu de film. Scriitorii şi ceilalţi evanghelişti au făcut în aşa fel încât Isus să se ridice din morţi, în carne şi oase, aducând instrucţiuni apostolilor să răspândeacsă *Evanghelia* în toată lumea. Un sfârşit mult mai potrivit pentru cititori. Ai zice că scenariul ăsta a fost scris la Hollywood.

MacMullin îşi coboară degetul la versetul 14 şi citeşte:

La urmă, pe când cei unsprezece şedeau la masă, li S-a arătat şi I-a mustrat pentru necredinţa şi împietrirea inimii lor, căci n-au crezut pe cei ce-L văzuseră înviat.
Şi le-a zis: Mergeţi în lume şi propovăduiţi Evanghelia la toată făptura.

— Vezi cum autorul e cuprins din senin de entuziasm? mă întreabă MacMullin. Vezi cum încearcă să călăuzească naraţiunea către un punct culminant răscolitor? Pe urmă o ia complet razna – mai întâi cu promisiuni, pe urmă cu ameninţări:

Cel ce va crede şi se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi.
Iar celor ce vor crede le vor urma aceste semne: în numele Meu demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi.
Şerpi vor lua în mână şi chiar ceva dătător de moarte de vor bea, nu-i va vătăma, peste cei bolnavi îşi vor pune mâinile şi se vor face sănătoşi.

MacMullin se încruntă.

— Şi se presupune c-ar trebui să luăm toate astea literal? Exorcism? Puterea de a vorbi în limbi străine? Imunitate la fiinţe mortale? Vindecare prin atingere? Sau e pur şi simplu un autor animat de credinţă înverşunată şi de entuziasm, care vrea să creeze un punct culminant spiritual? Iată şi sfârşitul:

Deci Domnul Isus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălţat la cer şi a şezut de-a dreapta Tatălui.
Iar ei, plecând, au propovăduit pretutindeni şi Domnul lucra cu ei şi întărea cuvântul, prin semnele care urmau. Amin.

MacMullin închide cartea.

— Sfârşitul *Evangheliei după Marcu* era vag, neclar, necizelat. Chiar şi după ce deznodământul original a fost schimbat de cei care i-au copiat şi i-au răspândit textul, acesta încă era anemic. Ceilalţi evanghelişti nu erau deloc mulţumiţi de versiunea lui. *Acţiune!* Nu un înger le-a întâmpinat pe femei la mormânt, ci Isus Însuşi sculat din morţi. Isus îşi întâlneşte discipolii faţă în faţă. Care versiune e corectă? Care evanghelist spune adevărul şi care greşeşte? Mă-ntreb: ce anume ştiu ceilalţi evanghelişti în plus faţă de Marcu? De ce sunt ei mai bine informaţi decât Marcu? Niciunul dintre ei n-a fost martor ocular la evenimente şi toţi se sprijină pe aceeaşi sursă. Cum de pot descrie totul atât de detaliat şi să prezinte atât de exact Răstignirea şi Schimbarea la Faţă a lui Isus, când cel care a scris primul nu cunoştea deloc aceste fapte? Poate că e o întrebare adevărată, dar nici măcar nu-ncerc să dau un răspuns. *Evangheliile*, continuă MacMullin, au fost scrise ca urmare a nevoii Bisericii primitive de a-şi confirma credinţa în

Isus ca Stăpânul înviat din morţi al Bisericii. Dogma despre Răstignirea lui Isus a fost o premisă, o necesitate. Aveau nevoie de Răstignire ca de un fundament pentru scrierile lor. Dacă sintetizăm, fără Răstignire n-ar fi avut o religie. Evangheliştii nu erau interesaţi de Isusul istoric. Ei l-au reprezentat pe Isusul spiritual. Şi credeau în El. Erau convinşi că spiritul lui Isus e prezent printre ei. N-au căutat niciodată o perspectivă istorică sau cronologică asupra vieţii lui Isus. Să predice era singurul lor scop, să convingă cititorii că Isus e Fiul Domnului, sculat din morţi. Au pus laolaltă *Evangheliile* inspirându-se din numeroasele tradiţii ale Bisericii primitive. Dar, dacă scoţi din Biblie povestea Răstignirii, nu rămân decât câteva de poveşti lipsite de context despre viaţa eroică a unui mare umanist.

Umple ambele pahare cu sherry. Stăm în tăcere. Minutele se scurg.

— Şi dacă tot ce-ai spus e adevărat, atunci ce s-a-ntâmplat în realitate? întreb.

MacMullin ia câteva sorbituri din sherry şi plescăie din limbă în semn de apreciere a fiecărei nuanţe. Ochii i se mută de la flăcările din şemineu spre mine, încet şi concentrat, de parcă ar ridica o greutate cu mintea.

— Nu e uşor să-ţi ofer o explicaţie care să ţi se pară credibilă pe loc, îmi spune, punând paharul pe masă, iar eu aprob încet din cap. Când ni s-a inculcat o anumită vesriune timp de două mii de ani, e foarte greu s-accepţi o versiune cu totul diferită. Oamenii pur şi simplu nu sunt dispuşi să creadă o altă variantă.

— Deja mi-ai spus cel mai important lucru: Isus a supravieţuit Răstignirii.

Doar atunci văd cât de obosit arată MacMullin. Bătrân şi obosit. E ca şi cum conversaţia asta i-ar fi răpit toată vlaga. Are pielea palidă şi umedă, ochii şi-au pierdut strălucirea.

— Sunt convins că unii ar spune că e o conspiraţie. Alţii ar zice c-a fost o manevră genială. Indiferent ce crezi, probabil e una dintre cele mai mari înşelătorii din istoria lumii.

— Dar ce s-a-ntâmplat cu Isus?

Chipul i se transformă. E ca şi cum mi-ar povesti ceva la care a fost martor, dar îi vine greu să îşi amintească, pentru că avut loc atât de demult.

— Ce s-a-ntâmplat?

Tace vreme îndelungată, apoi continuă:

— Isus, inconştient, a fost coborât de pe cruce şi învelit în giulgiul care mai târziu va deveni atât de celebru şi de contestat. Da, chiar silueta lui e pe Giulgiul din Torino. A fost un proces chimic, nici mai mult, nici mai puţin. Trupul lui aparent neînsufleţit a fost dus la mormânt. Doar cei mai apropiaţi erau de faţă, cei care ştiau că nu murise. Pentru restul lumii – spectatori, soldaţi –, era evident că-şi dăduse duhul.

— Şi pe urmă?

— Nimeni nu ştie precis ce s-a-ntâmplat după aia. Nu dispunem decât de aluzii voalate într-un vechi text hermetic. Dar, la un moment dat, la adăpostul nopţii, când au considerat că era sigur să acţioneze, Isus a fost luat din giulgiul care a rămas în mormânt. Presupunem că s-a ascuns câteva săptămâni, iar în timpul ăsta femeile i-au oblojit rănile, l-au îngrijit şi au avut grijă să răspândească povestea despre înger şi mormântul gol.

— Iar evangheliştii au făcut acelaşi lucru după mai bine de patruzeci de ani, completez. MacMullin mă priveşte cu o expresie impenetrabilă. Hai, continuă! îl îndemn.

— Nu ne putem pronunţa asupra perioadei exacte. Dar sigur că putem presupune că, încetul cu încetul, s-a întremat. Mi-l imaginez în spatele unei draperii, în casa vreunui bogătaş, înconjurat şi îngrijit

de cei care îi erau cei mai devotaţi. Şi, după ce în sfârşit s-a însănătoşit şi a fost pregătit, a fugit din Ţara Sfântă.

— A fugit? izbucnesc.

Îmi dau seama deodată de o legătură până atunci ascunsă.

— Nu putea să se arate-n public. N-avea altă alternativă în afară de moarte. A fugit din faţa unei puteri superioare, împreună cu apropiaţii lui. A plecat din Ierusalim deghizat, împreună cu Maria Magdalena, Iosif din Arimateea şi un grup format din cei mai credincioşi şi mai devotaţi învăţăcei. Nici măcar apostolii nu au ştiut despre fuga lui. Li s-a spus o fantasmagorie: răstignirea, versiunea oficială. Şi, după cum bine ştii, au crezut-o. A devenit un eveniment istoric. Şi o religie.

— Ce s-a-ntâmplat cu Isus?

— A plecat.

— Unde?

— Într-un loc unde să poată trăi în siguranţă.

— Am citit că s-a dus în Kashmir, unde a pus bazele unei congregaţii.

— Legenda asta e o minciună isteaţă.

— Şi atunci, ce s-a-ntâmplat?

— Isus şi tovarăşii săi de drum au călătorit spre vest, spre coastă, unde îi aştepta o navă. De acolo, au mers într-o ascunzătoare sigură.

— Unde?

Mă priveşte uimit.

— Cum, încă nu ţi-ai dat seama?

— Cum adică? Unde s-au dus?

— Au venit aici, răspunde MacMullin. Cea din urmă ascunzătoare a lui Isus a fost Rennes-les-Château.

13

Uneori, trebuie să priveşti natura din jur ca să te recunoşti: bondarii care sfidează regulile aerodinamicii, vulpile care îşi rod laba ca să scape dintr-o capcană, peşti care se fac una cu coralii ca să nu fie devoraţi. În regnul vegetal, întotdeauna am avut o înclinaţie pentru *Argyroxiphium sandwicense*. Cu siguranţă vă amintiţi numele plantei care aş fi vrut să fiu. Haleakala Silversword. Creşte an de an, nepretenţioasă şi umilă, fără să aibă cine ştie ce activitate. Îmi aminteşte de mine.

Creşte încet, până când ajunge ca o minge înaltă de jumătate de metru, acoperită cu peri argintii, strălucitori. Apoi mingea se înalţă într-un lujer de doi metri.

După douăzeci de ani, înfloreşte deodată şi face o floare atât de extravagantă, că planta moare curând după aceea.

Nu poţi să nu admiri o asemenea tenacitate.

14

MacMullin vine după mine când se crapă de ziuă. Deschid ochii, trezit în toiul unui vis, iar în lumina vâscoasă mi se pare că visul pluteşte deasupra mea asemenea unei fantome legate de pământ.

Încerc să mă trezesc. Încerc să înţeleg ce vrea de la mine şi dacă nu cumva face parte din visul în ale cărui mreje încă mai sunt.

— Ce s-a-ntâmplat? mormăi.

Cuvintele mi se plimbă prin cap ca un ecou insistent, răguşit.

Pentru prima oară, pare nesigur pe el. Îşi freacă palma stângă cu pumnul.

— Bjørn, spune el, de parcă ar prefera să nu-mi spună ce urmează.

Mă ridic în capul oaselor, încercând să-mi scutur somnul de pe pleoape. Camera ţâşneşte în toate direcţiile. Văd doi MacMullin. Capul îmi cade înapoi pe pernă.

— Au sunat, mă anunţă.

Strâng din pleoape, apoi deschid ochii larg, mai strâng o dată din pleoape, pe urmă deschid din nou ochii. Probabil că par cam ciudat, dar încerc să mă trezesc.

— Cine a sunat?

— E vorba de Grethe.

— A murit?

— Nu, încă nu. dar a întrebat de tine.

— Când putem merge la ea?

— Acum.

15

Avionul particular aşteaptă pe aeroportul din Toulouse. Limuzina albă a lui MacMullin trece de bariere şi de punctele de verificare şi opreşte lin lângă Gulfstream. Douăzeci de minute mai târziu, suntem în aer.

— În curând o s-ajungem la capătul drumului, îmi spune MacMullin.

Stau într-un fotoliu adânc, la o fereastră mare, ovală, iar priveliştea se dechide drept către cer. Incredibilul amestec de aerodinamică şi inginerie ne-a ridicat până la douăzeci de kilometri. Dedesubtul nostru, pământul e un covor multicolor de nuanţe şi de umbre.

Între mine şi MacMullin se află o măsuţă. În mijlocul mesei e un castron cu mere verzi şi roşii. MacMullin îmi atrage atenţia.

— Probabil că nu-ţi vine uşor s-accepţi.

— Aşa e, nu e uşor, răspund vag, neştiind dacă vorbeşte despre ce mi-a spus sau despre Grethe.

Cele două motoare Rolls-Royce ale avionului scot un zumzet constant. În depărtare se vede un grup de nori care îmi aminteşte de o găleată de vopsea albă vărsată în apă.

MacMullin ia un măr. Coaja roşie se desprinde într-o singură spirală lungă, tăiată cu un cuţit pentru fructe.

— Vrei şi tu? mă întreabă, dar eu dau din cap. Dacă te gândeşti bine, continuă el, băgând o bucată de măr în gură, multe lucruri din viaţă sunt construite pe iluzii, doar că noi nu ştim asta. Sau nu vrem să recunoaştem.

Din nou, nu prea pot să îi dau un răspuns. Nu înţeleg ce vrea să spună.

— E cam mult pentru mine, bâigui.

Mestecă şi aprobă din cap.

— Nici nu m-aştept să mă crezi.

La început, nu zic nimic.

— Poate tocmai de-aia te şi cred.

Mănâncă altă bucată de măr. Sucul amărui al fructului îl face să se strâmbe.

— A crede e o alegere. Indiferent dacă tu crezi cuvintele cuiva sau dacă ai credinţă în Cuvânt.

— Nu prea ştiu ce să cred, zic evaziv.

— Sigur că îndoiala şi scepticismul sunt valoroase în sine, pentru că dovedesc faptul că *gândeşti*.

— Poate. Tot nu ştiu ce să cred despre ce mi-ai spus ieri.

— Nici nu m-aşteptam la altceva.

— Lucrurile pe care vrei să le accept nu sunt tocmai neînsemnate.

— Bjørn, nu trebuie s-accepţi nimic! Din punctul meu de vedere, n-ai decât să respingi tot ce-am spus. Numai să-mi dai racla, râde el.

— Discreditezi întreaga Biblie, îi spun.

— Ei, dar ce e Biblia, până la urmă? O colecţie de texte vechi despre *zeitgeist*: instrucţiuni, reguli de viaţă, morală, tradiţii aşternute pe hârtie, interpretări şi vise, înfrumuseţate şi prelucrate, poveşti care au fost transmise pe cale orală şi în cele din urmă au fost strânse laolaltă, între două coperţi, şi *aprobate* de preoţi.

Roade ultimele rămăşiţe de măr şi îşi umezeşte buzele cu vârful limbii.

— Şi versiunea ta? întreb. Cum se sfârşeşte versiunea ta?

— Putem dovedi cu certitudine puţine lucruri, fiindcă a trecut atâta timp. Doar câteva adevăruri au ajuns până la noi, frânturi obscure, urme de informaţii.

— Hm, exact ca viaţa mea din ultimele două săptămâni!

MacMullin chicoteşte încet şi se foieşte, ca şi cum n-ar sta comod.

— Ştii ce s-a-ntâmplat de fapt după Răstignire? întreb.

— Ştim destule. Bineînţeles, nu îndeajuns de multe, dar avem informaţii.

— De exemplu, că Isus a venit la Rennes-les-Château?

— Ştim multe despre fuga lui, fiindcă suntem în posesia manuscriselor purtate de două persoane care au călătorit cu ei. Au descris fuga din Ţara Sfântă şi călătoria până la Rennes-les-Château.

— Şi?

— Când Isus şi-a recăpătat puterile, după Crucificare, a fugit pe o corabie care îl aştepta, împreună cu un grup de apropiaţi. Mai întâi au ajuns la Alexandria, în Egipt. După aceea au ajuns la nord de Cipru, la vest de Rodos, Creta şi Malta, şi în cele din urmă au ajuns în Vieux Port, vechiul port din Marsilia. De acolo au mers spre sud-vest, pe uscat, şi s-au stabilit în Rennes-les-Château.

— E greu de crezut.

MacMullin strânge din buze şi se uită pe geam. Pe fundal se aude huruitul motoarelor. Apoi îşi desface braţele, cu o expresie de siguranţă.

— Dar, dacă stai să te gândeşti, oare varianta biblică e mai credibilă?

Meditez o clipă la întrebare.

— Tu chiar eşti convins că e adevărat, îi spun.

Mă priveşte cu luare-aminte, îndelung.

— La ce vârstă a murit?

— Nu ştim. Dar a avut câţiva copii cu soţia lui, Maria Magdalena.

— Isus s-a căsătorit şi a avut copii?

— De ce nu?

— Pur şi simplu sună… Nu ştiu.

— Au avut şapte copii. Patru fii şi trei fiice.

Un însoţitor de bord care a pregătit mâncarea în spatele avionului ne serveşte micul dejun pe farfurii calde. Îmi zâmbeşte. Îi zâmbesc şi eu. MacMullin priveşte mâncarea şi plescăie din buze cu satisfacţie. Ne tăiem chiflele în două, turnăm sucul de portocale în pahare cu cuburi de gheaţă şi deschidem micile borcane cu gem de portocale organic.

MacMullin muşcă din chiflă şi îşi şterge colţul gurii cu un şervet care îi poartă monograma.

— Copiii lui Isus au păstrat secretul originii lor, îmi explică. Fiii şi nepoţii lui, nu Isus, au pus baza a ceea ce mai târziu vor deveni ordine cavalereşti, mişcări francmasonice şi societăţi secrete, mici organizaţii conspirative al căror scop era să protejeze un secret păstrat de atâta vreme, încât nici nu mai ştiau despre ce e vorba. Există sute de secte, cluburi, organizaţii şi loje, fiecare cunoscând doar o fărâmă de adevăr. Au fost scrise sute de cărţi. Poeţii au brodat pe marginea pseudoştiinţei şi a miturilor. Pe Internet există camere de chat tematice şi site-uri dedicate speculaţiilor şi ipotezelor. Dar nimeni nu vede ansamblul. Nimeni n-a înţeles corect. Sunt ca nişte muşte care nu-şi dau seama că se izbesc de sticlă.

— Sau nişte bondari, intervin eu repede, dar bineînţeles că intervenţia mea nu are noimă pentru MacMullin.

Iau în mână paharul rece. Sucul de portocale e proaspăt stors şi răcoritor.

— Ce s-a-ntâmplat cu urmaşii lui Isus? mă interesez..

Mestec un cub de gheaţă care îmi scârţâie printre dinţi.

— Nu se poate răspunde la întrebarea asta.

— De ce nu?

— Pentru că nu li s-a-ntâmplat nimic. Pur şi simplu au trăit. Au avut copii, iar urmaşii lor încă trăiesc printre noi, ca o familie mândră şi fericită.

— Dar ei ştiu cine sunt?

— Aproape niciunul n-are idee. Foarte puţini cunosc adevărul. Mai puţin de o mie. Iar acum ştii şi tu.

— Deci urmaşii lui încă trăiesc, zic eu fascinat, adâncit în gânduri.

— Păi sigur! Normal. Dar au trecut două mii de ani. Aminteşte-ţi că şi stirpea lui s-a subţiat. E vorba de multe generaţii, până la urmă. Fiul cel mare al lui Isus a devenit Mare Maestru. El a făcut rost de racla de aur şi a sigilat-o. Când primul Mare Maestru a murit, fiul cel mai vârstnic a preluat responsabilitatea asupra raclei. Şi astfel Racla Sfintelor Taine a trecut de la tată la fiu, de-a lungul secolelor. Până când a dispărut.

— Şi cum rămâne cu aluziile cum că din Isus ar descinde toate familiile regale din Europa?

— Ca multe alte lucruri, e o exagerare. Dar există şi o fărâmă de adevăr. După câteva secole, urmaşii lui Isus s-au căsătorit cu membri ai Dinastiei Merovingiene şi câţiva au devenit căpeteniile unor clanuri care au condus Regatul Francilor până în anul 751. Dar, cu excepţia câtorva capete încoronate şi a şirului de Mari Maeştri şi a cercurilor celor mai secrete, aproape nimeni nu cunoaşte adevărul, nici secretul. Iar când zic asta, mă refer la faptul că aproape nimeni n-a aflat despre fuga lui Isus sau despre urmaşii acestuia. În cele din urmă, şi adevărul a ajuns un mit, pe care nici măcar cei care cunoşteau

secretul nu erau siguri dacă e cazul să-l creadă.

Termin chifla şi beau restul de suc. Toată povestea asta începe să fie cam prea mult pentru mine.

— Şi, îl întreb, ce se află în raclă?

MacMullin arată de parcă ar da orice să-mi retrag întrebarea. Aşa că îl întreb din nou:

— Ce e în raclă?

— Noi credem – MacMullin şovăie – că racla conţine două obiecte.

Îşi pune mâinile pe masă. Înghite în sec. Nu vrea să dezvăluie secretul. Tăcerea e un reflex al sistemului său nervos central. Niciodată nu a mai spus secretul unei persoane din exterior. Gândul de a o face îi displace profund, dar înţelege că nu are de ales. Sunt un tip dat naibii.

Mă priveşte implorator:

— Bjørn, te-ntreb pentru ultima oară. Îmi dai racla?

— Bineînţeles.

Răspunsul meu îl ia prin surprindere.

— Adevărat?

— După ce-mi spui ce se află înăuntru.

Simt cum ultimele rămăşiţe de împotrivire se năruie.

Îmi vorbeşte, strângând din pleoape:

— Indicaţii. O hartă, probabil.

— O hartă?

— Instrucţiuni care indică drumul către mormântul lui Isus, spre locul lui de veci. Dar, mai important de-atât…

Deschide ochii, dar nu se uită la mine. Aştept în tăcere. Privirea lui alunecă pe lângă mine.

— Evanghelia după Isus. Povestea pe care Isus Însuşi a scris-o despre propria viaţă, muncă, despre credinţa şi îndoielile sale. Şi în care descrie anii de după crucificare.

MacMullin se întoarce să privească cerul pe fereastră, pământul de sub noi, lumina blândă, norii.

Respirând sacadat, descătuşează toţi micii demoni care îl răvăşesc.

Îi las timp.

După o vreme, se întoarce spre mine, cu privirea pustie.

— Asta-i tot.

— Un manuscris, spun eu. Un manuscris şi o hartă.

— Asta credem noi.

Stăm o vreme tăcuţi.

— Sună ca o conspiraţie evreiască, îi zic.

— Am impresia că te cam preocupă conspiraţiile.

— Şi dacă eşti şeful vreunei reţele evreieşti care vrea să dovedească lumii o dată pentru totdeauna că Isus n-a fost Fiul lui Dumnezeu?

— Orice e posibil.

— Dacă manuscrisul dovedeşte că Isus n-a murit pe cruce şi că n-a înviat niciodată, ordinea religioasă a lumii se va prăbuşi.

— Ai dreptate. Dar nu sunt evreu.

— Pe de altă parte, dacă eşti creştin, ar fi în interesul tău să distrugi dovezile care dau la iveală că

religia creştină a fost clădită pe o minciună.

— Altă analiză inteligentă. Dar n-am niciun motiv să cred că lumea n-ar avea de câştigat dac-ar afla adevărul. Sunt foarte sincer cu tine. Cel mai bine e să păstrăm secretul. Alternativele sunt mult prea înfricoşătoare. Nimeni, absolut nimeni n-ar avea de câştigat de pe urma adevărului. N-avem dreptul să-ntoarcem istoria cu susul în jos. N-o să obţinem nimic bun. Am distruge milioane de vieţi. Am răpi credinţa naţiunilor. Nu merită. Nimic nu merită să faci aşa ceva.

— Un manuscris scris de Isus… spun încet. Instrucţiuni care duc la mormântul lui…

— Asta credem noi că se află înăuntru.

— *Credeţi?*

— Nu putem fi foarte siguri până nu deschidem racla şi nu verificăm. Dar, indiferent de conţinutul raclei, ştim că primul Mare Maestru – fiul cel mai vârstnic al lui Isus – l-a sigilat şi l-a păzit până când racla a ajuns în mâinile primului său născut, al doilea Mare Maestru, şi aşa mai departe. Fiecare dintre ei şi-a devotat viaţa păstrării raclei, până când a dispărut la Mănăstirea Værne, în 1204.

Apoi, MacMullin adaugă:

— Da, şi a ajuns în mâinile tale, bineînţeles. Opt sute de ani mai târziu.

— Şi racla n-a fost deschisă niciodată?

— Sigur că nu.

— Şi ce o să se-ntâmple acum cu ea?

— O s-o duc personal la Institutul Schimmer.

— Nu mă suprinde. Poate Peter e unul dintre cei care o aşteaptă?

— Da, Peter! David, Uri, Moshe… Şi alte câteva zeci de savanţi de top, recrutaţi de SSI: istorici, arheologi, teologi, lingvişti, filologi, paleografi, filosofi, chimişti.

— Văd că ţi-ai invitat toţi amicii.

— Am construit o aripă specială, pregătită să primească racla. Nu putem risca să expunem manuscrisul la umiditate, aer uscat, frig sau căldură, pentru că s-ar face fărâme. Savanţii noştri au venit cu soluţii tehnice pentru ca atmosfera de două mii de ani din interiorul raclei să se aclimatizeze la atmosfera laboratorului nostru. Se estimează c-o să dureze o lună până o să putem să deschidem racla.

— Dacă mă gândesc la asta, e bine că n-am deschis racla în biroul meu.

MacMullin se cutremură.

— După ce o s-o deschidem, o să scoatem cu grijă conţinutul, pagină cu pagină. Poate că papirusul s-a desprins şi o să fie nevoie să lipim paginile bucăţică cu bucăţică, asemenea unui puzzle. Trebuie să fotografiem fragmentele şi să le conservăm. Nu ştim în ce stare e manuscrisul. Dar, aşa cum se poate descifra scrisul de pe un fulg de cenuşă, o să descifrăm şi noi literele. O să fie o muncă titanică, mai întâi din perspectivă tehnică, dar şi din perspectivă lingvistică. Va trebui să descifrăm scrisul de mână, pe urmă să-l traducem, să-l înţelegem în context. Dacă manuscrisul e lung, munca noastră o să dureze câţiva ani. Mulţi ani. Dacă o să găsim indicii sau instrucţiuni care să arate drumul către mormântul lui Isus, profesorul Llyleworth e gata să meargă acolo cu echipa lui de arheologi. Totul e pus la punct. N-avem nevoie decât de raclă.

Privirea nu mi se poate opri asupra niciunui obiect.

— Deci, oftează el, acum totul depinde de tine.

— De la început a fost aşa.

— Ştiu asta.

Se uită din nou pe fereastră.

— Intrăm în nori, Bjørn.

Se întoarce spre mine.

— Te rog, îmi dai racla?

Privirea lui pare să cântărească tone. Mă uit la el. Înţeleg cine este. Habar n-am de cât timp mi-am dat seama, dar acum nu mai există niciun dubiu.

Ceva se relaxează în mine. Până şi un om încăpăţânat ca un catâr trebuie să cedeze până la urmă. Mă gândesc la experienţele din ultimele săptămâni, la minciuni, la pistele false, la oamenii care m-au păcălit – şi sunt mulţi. Acum înţeleg totul. Trebuie să accept explicaţia lui MacMullin pentru că am încredere în el şi pentru că nu mai am de ales.

— Bineînţeles.

Dă din cap, ca şi cum nu îi vine să creadă ce aude.

— O să primeşti racla, îi confirm.

— Mulţumesc.

Tace. Apoi vorbeşte din nou:

— Mulţumesc, îţi mulţumesc din suflet.

— Am o întrebare.

— Nu mă mir.

— De ce mi-ai spus tot?

— Am avut de ales?

— Ai fi putut să inventezi o minciună pe care s-o cred.

— Am încercat de câteva ori, dar n-a mers. Eşti un ticălos sceptic, zice el zâmbind larg.

— Şi dacă spun cuiva?

Pare adâncit în gânduri.

— E şi asta o posibilitate, desigur.

— Aş putea discuta cu mass-media.

— Da.

— Aş putea să scriu o carte.

Am impresia că îşi muşcă limba.

— Sigur c-ai putea.

Pe urmă, după o tăcere scurtă, adaugă năstruşnic:

— Dar cine te-ar crede?

Capătul cercului

1

Pare moartă. Căpşorul ei ca de pasăre se odihneşte pe o pernă mare. E numai piele şi os. Are gură pe jumătate deschisă, iar buzele îi sunt uscate şi fără culoare. Dintr-o nară iese un tub verde de oxigen, lipit de obraz cu un plasture. Braţele descărnate, presărate cu pete albastre, sunt încrucişate pe pătură. Dintr-o perfuzie agăţată pe un suport, un lichid i se scurge în venă.

Au pus-o într-o rezervă de o singură persoană. Au avut intenţii bune, dar îmi amintesc că mi-a zis odată că cel mai mult se teme să moară singură.

Camera e scăldată într-o lumină caldă. Aduc un scaun de lângă chiuvetă. Picioarele metalice scârţâie pe podea.

Îi iau mâna, cu grijă. E ca şi cum aş ridica un sac călduţ de piele, plin cu oase. O mângâi şi o strâng uşor.

Sunete: vocea ei, ticăitul unui dispozitiv electronic, o maşină care accelerează pe stradă, un suspin care îi scapă de pe buze.

Pe perete, deasupra uşii, e un ceas rămas cu cinci minute în urmă. Secundarul înaintează chinuit, cu mişcări smucite, străduindu-se să ajungă din urmă ticăitul. În interiorul mecanismelor sale, ceva e pe cale să cedeze.

Pe noptieră se găseşte un buchet de flori pus într-o vază strălucitoare, de spital. Felicitarea e pe jumătate deschisă. Rândurile au fost scrise cu un stilou, iar tonul e mai degrabă formal:

Să ai o călătorie liniştită, Grethe.
Al tău pentru totdeauna,
MMM

MacMullin mi-a oferit un fragment de adevăr, nimic mai mult. O fărâmă de adevăr. Poate că de fapt nu ştiu nimic. Habar n-am ce explicaţie să cred. Nu ştiu nici măcar dacă e cazul să cred vreuna. Dar un lucru ştiu sigur: când o să-i dau racla lui MacMullin, ea şi conţinutul ei vor dispărea pentru totdeauna. Dacă au păstrat secretul două mii de ani, cu siguranţă că îl mai pot păstra pentru tot atâta vreme. Mănăstirea Værne nu va deveni niciodată o atracţie turistică internaţională. Ogoarele ei nu vor fi transformate niciodată în parcări supraaglomerate, iar turiştii americani nu vor sta nerăbdători la coadă, ca să privească octogonul prin ferestre din plexiglas cu protecţie antiglonţ. Nici nu vor studia copii –

traduse în şase limbi – ale manuscrisului din raclă. Pentru că lumea nu va afla niciodată.

Va fi ca şi cum toate acestea nici nu s-ar fi întâmplat.

Pleoapele îi tremură. Îşi deschide ochii puţin. Par grei, misterioşi, ancoraţi într-o beznă fără vise. Încetul cu încetul, mă recunoaşte.

— Micule Bjørn, şopteşte.

— Grethe…

Încearcă să-şi focalizeze privirea, să obţină imaginea unei realităţi din care nu mai face parte.

— Arăţi îngrozitor! murmură ea.

La început, nu spun nimic. Apoi înţeleg la ce se referă.

— Ei, e doar o insolaţie! îi explic.

Lumina din ochii ei pare să se stingă. Apoi se înviorează brusc şi întreabă:

— Ai aflat ceva?

— Da.

Pe urmă îi spun toată povestea.

Când termin, Grethe nu zice nimic. Se mulţumeşte să dea din cap ca pentru sine, de parcă nimic nu ar mai lua-o prin surprindere.

— Deci aşa stau lucrurile, zice în cele din urmă.

Tăcerea din jurul nostru e încărcată.

— Ce mai face?

— Cine?

— Michael. Ce mai face?

— E bine. A venit cu mine la Oslo, dar n-a vrut să… deranjeze.

— În felul lui, e alături de mine.

— O să-i transmit ce-ai spus.

— Mereu în felul lui, continuă, privind buchetul de flori.

— Mai e ceva.

— Da?

— Tu şi MacMullin… încep, dorind din toată inima ca ea să continue.

— Da, şopteşte Grethe.

— Vorbeşte încet, ca şi cum aşa ar putea face durerea să slăbească.

— Eu şi MacMullin… La Oxford. Mă priveşte cu tandreţe. E aşa de chipeş! Ca tine. Un bărbat aşa de chipeş!

Mă uit la ceas, urmărind cum secundarul se luptă înverşunat cu mecanismele interne.

— Grethe, cum a murit tata?

Închide ochii.

— A fost o moarte lipsită de sens.

— Dar cum a murit?

— Era gelos pe relaţia dintre mama ta şi Trygve.

— Deci ştia?

— Niciodată nu a putut accepta gândul că mama ta se îndrăgostise de Trygve.

— Pot să-l înţeleg.

— Dar a fost o prostie. Relaţia lor n-avea importanţă în ansamblu. S-ar fi întors la el în cele din urmă. Dar el n-a suportat să-şi ştie soţia dăruindu-se altui bărbat.

— Dar ce s-a-ntâmplat?

— Nu mă priveşte. Nici pe tine, de altfel.

— Dar ştii cum a murit?

Oftează.

— Te rog, Grethe. Ce s-a-ntâmplat atunci?

— Nu mă bate la cap cu asta, micule Bjørn!

— Te rog!

— Întreabă-l pe tatăl tău vitreg, micule Bjørn. El ştie.

— Mi-a omorât tatăl?

— Nu.

— Mama ştie ce s-a-ntâmplat?

— Nu.

— Dar cum…

— Gata cu întrebările.

— De ce nu vrei să-mi spui?

— Pentru că aşa e mai bine.

— Aşa e mai bine?

— Pentru tine.

— Cum adică?

Ochii ei sunt stinşi.

— Nu vrei să ştii.

— Te rog.

Îşi agită degetele deasupra păturii. O mişcare fragilă.

— Crede-mă, nu vrei să ştii!

— Ba da!

— Bine, bine.

Oftează. Aşteaptă o vreme, apoi continuă:

— Probabil că ştii ce se-ntâmpla între mama ta şi Trygve…

Îmi las privirea în jos, de parcă mi-ar fi ruşine cu mama. Chiar mi-e ruşine.

— Chiar şi atunci ştiam, îi zic.

— Ţineau unul la celălalt.

— E ciudat că toată lumea ţine la toată lumea.

— Aşa se-ntâmplă.

— Iar tata îi stânjenea.

— Aşa cum se-ntâmplă mereu atunci când doi oameni se îndrăgostesc, deşi unul dintre ei îi aparţine altuia.

— Şi l-au ucis?

Sunt surprins de cât de blazat sună întrebarea mea. Grethe mă priveşte. Insist:

— Au fost implicaţi amândoi? L-a ucis doar profesorul sau a fost implicată şi mama?

Grethe strânge din dinţi,

— Nu, răspunde ea atât de încet, încât aproape şopteşte. Nu aşa s-a-ntâmplat.

— Atunci, cine l-a omorât?

— Nimeni nu ţi-a ucis tatăl.

— Dar…

— Calmează-te, bine? Niciunul dintre ei nu l-a ucis pe Birger.

— Deci a fost un accident?

— Nu.

— Nu-nţeleg.

— Gândeşte-te, micule Bjørn!

Mă gândesc, dar în zadar.

Apoi, o membrană lăuntrică se rupe în ea. O lacrimă îi curge pe obraz.

— Trygve ar fi trebuit să moară în ziua aia, nu Birger.

— Poftim?

— Acum înţelegi? mă întreabă şi în glas îi simt iritarea.Cel care ar fi trebuit să moară era Trygve.

Încerc să-mi adun minţile, să înţeleg ce pluteşte chiar sub suprafaţă.

— Pricepi ce-ţi spun?

Ridic din umeri.

— Nu…

— Birger a făcut ceva cu cablurile, aşa încât Trygve să cadă.

Îşi întoarce capul. Nu e pregătită să mă privească în ochi, ca şi cum moartea tatei ar fi fost vina ei.

— Trygve ar fi trebuit să moară în ziua aia, repetă ea brutal, cu răceală. Înainte să plecaţi, Birger mi-a spus că are de gând să… Grethe se opreşte… Să facă ceva cu cablurile. Nu ştiu ce. Aşa încât cablurile să… Dar n-am crezut că într-adevăr… Nu m-am gândit niciodată că… Niciodată, sub nicio formă!

Se întoarce spre mine, îmi caută mâna.

— Tatăl tău a vrut să-l omoare pe Trygve. Dar ceva n-a funcţionat.

Stăm împreună multă vreme, ţinându-ne de mână. Nu am cuvinte, doar imagini izolate: stânca cenuşie, mama ţipând, grămada de haine de la baza peretelui stâncos, sângele, trunchiul de copac de care îmi lipisem spatele, scoarţa care mi-a zgâriat ceafa când m-am prăbuşit.

Mă întreb dacă mama şi profesorul au ştiut în tot acest timp.

Grethe aţipeşte. Ies pe coridor şi mă prăbuşesc pe un scaun, chiar lângă uşă. Gândurile îmi sunt încâlcite.

Pe peretele din faţa mea, între două uşi, număr cincisprezece cărămizi în înălţime şi o sută patruzeci în lăţime. Două mii o sută de cărămizi gri. Pe un cărucior de aluminiu, cineva a strâns un mic ierbar din lujere amestecate de flori.

Ceva mai târziu, intru să o mai văd o dată pe Grethe. Ochii îi sunt din nou închişi. Se odihneşte senină.

— Grethe?

Fire invizibile îi trag pleoapele. Se luptă să se deschidă.

— Sunt o babetă rezistentă, îmi spune.

— Ai avut un copil.

Mă priveşte cu ochii pe jumătate închişi. Privirea ei se transformă.

— Am cunoscut-o.

Grethe se uită în tavan.

— E bine. O cheamă Diane. E o femeie încântătoare.

Zâmbetul ei vine din străfunduri.

— Cea mai frumoasă fetiţă din lume.

Vocea îi e fragilă, atât de slabă. Zâmbetul îşi pierde din intensitate. Oftează din rărunchi.

— Nu eram mama de care avea nevoie, spune şi un geamăt slab îi scapă printre buze. N-am avut puterea s-o fac. Michael… era altfel. Am crezut că aşa e cel mai bine, ca ea să rămână… cu el. Ca ea să nu afle… de mine.

Tuşeşte. Vrea să spună ceva. Îi fac semn să tacă. Buzele i se mişcă. Îmi spune ceva neauzit.

— Rămân cu tine, îi spun blând.

— Sunt atât de obosită, şopteşte.

Îi mângâi mâna. Grethe scânceşte şi se uită la mine. Încearcă să spună ceva, dar corpul nu o ajută. Tuşeşte în continuare, dar până şi tusea ei e lipsită de vlagă. Respiraţia ei e superficială şi greoaie.

Încearcă să se ridice în coate, dar cade înapoi în pat.

— Odihneşte-te, şoptesc, mângâindu-i fruntea rece şi plină de sudoare.

Trece un ceas…

O ţin de mână. Adoarme şi se trezeşte, pe rând. Din când în când, se uită la mine.

Şovăitor, îi aşez mâna pe pătură şi cobor la bufet, unde mănânc un sandviş împachetat în celofan, al cărui gust îl păstrează. Când mă întorc, mâna lui Grethe e exact în acelaşi loc. O iau în mâinile mele şi o strâng. O simt cum încearcă să mi-o strângă şi ea pe a mea.

Stăm aşa mult timp. Treptat, respiraţia devine atât de liniştită, că nu o mai aud. Sunetele de pe coridor se strecoară în cameră: paşi liniştiţi, râsete înăbuşite, scâncetul unui copil. O asistentă o strigă pe alta.

Mâna lui Grethe zace inertă în a mea. O strâng. Nu mai are putere să-mi răspundă. Am fi putut sta aşa ore întregi, dacă nu ar fi fost maşinăria. Câteva fire care se iţesc de sub pijamaua de spital sunt conectate la un monitor cu butoane, gemuleţe şi cifre luminoase. Maşinăria începe să piuie. În acelaşi timp, o fâşie de hârtie pe care sunt desentae două linii curbe iese din ea. Grethe se înfioară. Deschide larg ochii şi încearcă să respire.

Îi mângâi mâna.

Intră o asistentă, apoi un medic.

Îi las mâna să cadă pe cuvertură. Fac doi paşi în spate şi răstorn scaunul care loveşte podeaua cu zgomot. Mă dau într-o parte, ca să îi fac loc medicului.

Mai întâi deconectează maşinăria. Ţiuitul se stinge. Tăcerea e asurzitoare. Îşi lipeşte două degete de gâtul ei şi dă din cap spre asistenta medicală. Îi desface cu blândeţe pijamaua şi îşi lipeşte stetoscopul de pieptul ei.

— Nu faceţi ceva? îl întreb.

— E mai bine aşa, îmi răspunde medicul.

Asistenta mă mângâie încet pe braţ.

— Sunteţi fiul ei?

Doctorul închide ochii Grethei.

Văd pe fereastră un om ţinându-şi echilibrul pe nişte schele.

— Cam aşa ceva.

Nimeni nu scoate un cuvânt.

— Acum e într-un loc mai bun, îmi spune asistenta, strângându-mi braţul uşor.

O privesc pe Grethe.

— Aţi dori să rămâneţi singur cu ea? mă întreabă asistenta.

— Singur?

— Înainte s-o pregătim şi s-o ducem jos, la morgă.

— Păi… nu ştiu.

— Dacă doriţi să petreceţi câteva minute împreună…

— Nu e nevoie.

— Putem pleca pentru câteva minute.

— Sunteţi amabilă, dar nu trebuie.

— Nu trebuie decât să ne spuneţi.

— Mulţumesc, e foarte drăguţ din partea dumneavoastră, dar nu e nevoie.

Cei doi pleacă oricum, ca să mă lase singur cu ea.

Încerc să văd armonie, căldură şi pace pe chipul ei, dar arată pur şi simplu ca o moartă.

Părăsesc camera fără să mă uit în urmă. Când ies din spital, începe să burniţeze blând.

2

Stăm dincolo de plasa de plastic portocaliu, zgâindu-ne pe geamurile Bollei. Plouă. Corturile au fost strânse. Mare parte din echipament a rămas aici, în container. Vântul cutreieră câmpul, purtând cu el perdele de ploaie. Fâşiile de plastic legate de beţele de semnalizare flutură asemenea unor flamuri. Vântul a răsturnat scaunul directorului în tufe. Nimeni nu s-a obosit să îl pună în container.

Îmi închipui situl animat, pe profesor stând sub cort şi pe Moshe şi Ian învârtindu-se în jurul gropii, ca nişte ţânţari avizi de sânge.

După ce profesorul Llyleworth a dispărut, activitatea a încetat. Sunt sigur că toată lumea se întreabă ce se va întâmpla înainte ca buldozerul să împingă grămezile de pământ înapoi în gropi.

Mă întorc spre MacMullin.

— A întrebat de tine, îi spun.

Priveşte drept înainte. E emoţionat, are ochii umezi.

— S-a-ntâmplat cu atât de mult timp în urmă! spune. Cuvintele nu sunt pentru mine. Într-o altă viaţă, în alt timp. În curând o să-mi vină şi mie rândul. Poate o s-o revăd.

Chipul îi e zbârcit, ca pergamentul, dar are o strălucire tinerească. Pare mai tânăr ca oricând, ca şi cum, dându-şi seama cât de aproape e de obiectivul lui, un bec i s-ar fi aprins în interior şi ar fi luminat prin pielea subţire.

Mă trece un fior.

— Cine eşti? îl întreb.

La început tace. Apoi spune:

— Din moment ce-ntrebi, cred că ştii.

Tăcerea vibrează între noi. Îşi freacă plamele.

— Nu eşti un puşti prost.

— Ştiu cine eşti, îi zic incredul. Mi-am dat seama.

— Chiar aşa?

— Nu eşti un simplu membru al Consiliului, nu?

Râde stânjenit. Nu îl scap din ochi. Îşi îndreaptă degetele. Unghiile îi sunt îngrijite. Pentru prima oară observ, pe mâna lui stângă, un inel cu sigiliu, împodobit cu un opal imens.

— *Tu* eşti Marele Maestru, aşa-i?

MacMullin deschide gura să spună ceva. Roşeşte.

— Da? Bjørn, trebuie să-nţelegi! Doar douăsprezece persoane din toată lumea cunosc identitatea Marelui Maestru. Douăsprezece persoane!

— Eşti Marele Maestru?

— Ştii că nu pot să-ţi răspund la întrebare.

— Nu era o întrebare.

— Mă rog…

— Sfinte Sisoe! chicotesc. Chiar eşti Marele Maestru!

— Putem lua racla acum? mă întreabă.

Am nevoie de o secundă ca să-mi vin în fire. E incredibil. Îl cercetez mult timp – trăsăturile lui ezoterice, ochii calzi, blânzi.

— Deci asta voia să spună Diane! spun încet. E unicul tău copil.

MacMullin mă priveşte.

— Mergem să luăm racla? întreabă iar.

— Nu trebuie să mergem nicăieri.

Se uită la mine, uimit.

— E aici.

— Aici? întreabă MacMullin nedumerit.

Se uită afară, în ploaie.

— Vrei să vezi octogonul?

— Racla e în octogon?

— Vino cu mine!

Ieşim în ploaie. Mă strecor printr-o gaură din gardul de plastic portocaliu, pe care scrie INTRAREA INTERZISĂ, şi îl ajut şi pe el. Mişcarea mea declanşează o cascadă de stropi.

Mă opresc lângă gaură. MacMullin se uită în jos, la zidul temeliei.

— Octogonul, spune el simplu, cuprins de respect.

Ploaia a spălat pământul de la capetele pietrelor, care se iţesc din nămol.

— Octogonul, repet.

E nerăbdător.

— Acum putem merge să luăm racla?

Sar în groapă, mă las pe vine şi încep să sap.

Doar acum îşi dă seama.

Începe să râdă, la început încet, apoi tare, răsunător.

În timp ce râde, iar hohotele lui se rostogolesc pe deasupra şanţurilor şi a gardului, prin rafalele de ploaie, scot racla din ascunzătoare. Am îngropat-o exact acolo unde o găsisem. Ultimul loc în care ar fi căutat.

Pământul scoate un pleoscăit când scot sacoşa din mâlul care o înconjoară. Mă întorc cu grijă şi îi întind racla lui Michael MacMullin. Mirosul de pământ şi ploaie care ne înconjoară e pătrunzător şi atemporal.

3

Ţes pânza amintirilor mele cu o mână tremurătoare.

Afară, în grădina bunicii mele, frunzele se agaţă de stejar ca şi cum nu ar înţelege că toamna va veni în curând să le ia.

Acum mult timp, în seara în care i-am spus lui Grethe că o iubesc, iar ea m-a respins atât de tandru şi de amabil, încât mult timp după aceea am crezut că-şi ascunde sentimentele pentru mine, m-am târât acasă, printr-un Oslo copleşit de burniţă. Am mers de la apartamentul ei din Frogner până la mica mea cameră de student din Grünerløkken. Eram ud până la piele. Încă mai ţin minte cuvintele ei, la plecare. S-a aşezat lângă mine, luându-mi mâinile într-ale ei şi mângâindu-le, ca o mamă care vrea să îşi aline fiul.

„Nimic nu se sfârşeşte cu adevărat“, mi-a zis. „Pur şi simplu continuă sub o altă formă.“

Bărbaţii din Range Rover-ul roşu au plecat odată cu MacMullin. Când am parcat-o pe Bolla în faţa casei bunicii, aşteptau acolo. Probabil că nu sunt niciodată departe de el.

Înainte de a pleca, MacMullin mi-a strâns mâna şi mi-a spus că am făcut ce trebuie.

A fost ultima oară când l-am văzut.

Odată ce Range Rover-ul s-a îndepărtat pe drumul de ţară, iar farurile roşii din spate au dispărut dincolo de frunziş, am descuiat şi am urcat scările scârţâitoare care duc la camera mea din copilărie.

Bineînţeles că fuseseră şi acolo.

Asemenea unor spirite nevăzute, scotociseră casa, din pivniţă până la mansardă, fără să lase vreo urmă. Au luat de mult lucrurile Dianei, dar nu au fost infailibili. Cele patru sfori de mătase încă atârnă fără viaţă, legate de picioarele patului. Poate au crezut că sunt ale mele şi au tras propriile concluzii.

4

Îmi împing biroul la fereastră şi scot jurnalul. Stropii de ploaie sunt purtaţi de vânt şi se scurg pe geamul aburit. Printre torentele de apă, fiordul pare un râu tăcut, lucios şi rece în spatele rămurelelor desfrunzite ale tufişurilor.

Pielea îmi luceşte şi mă furnică.

Mă gândesc. Scriu. Cuvintele se mistuie în vid. Cuvinte despre evenimente care mai că nu s-au întâmplat, despre oamneni care nu au existat niciodată – trecători, efemeri, asemenea unor cuvinte dintr-o carte citită demult, uitate îndată ce cartea a fost pusă la loc pe raft.

5

Şi aşa s-a sfârşit povestea, ori s-ar fi putut sfârşi aşa. Dar, dacă te gândeşti mai bine, nimic nu se

sfârşeşte vreodată. Totul continuă în alt fel. Unde se sfârşeşte sau începe un cerc?

După ce MacMullin a luat racla, în tăcere, am rămas la casa de la ţară ca să îmi adun gândurile, ca să zic aşa. În zilele care au urmat, am aşteptat un deznodământ care nu a venit niciodată. În fiecare seară speram ca cineva să vină să îmi bată la uşă. Diane, MacMullin, Llyleworth sau Peter… Ori să mă sune cineva. Dar nu s-a întâmplat nimic.

După o săptămână am închis apa, am renunţat la speranţe şi m-am întors acasă, la Oslo.

Încet, ascultător, m-am întors la vechea mea viaţă.

În fiecare dimineaţă mergeam până la staţia Storo, ca să iau tramvaiul care merge în centru. La birou, îmi făceam treaba, nepăsător, letargic. Din când în când, cineva mă întreba ce se petrecuse de fapt cu o vară în urmă, la Mănăstirea Værne, dar îi expediam cu explicaţii blazate.

În unele seri, când întunericul iernii norvegiene devenea prea apăsător, Diane îmi apărea în faţă, sub forma unor şoapte, gusturi, parfumuri şi dorinţe. Din când în când, ridicam receptorul şi tastam numărul ei de telefon, mai puţin ultima cifră. Pe măsură ce am devenit mai îndrăzneţ, lăsam telefonul să sune de câteva ori înainte de a închide. Într-o dimineaţă de duminică, am aşteptat până a răspuns. Voiam doar să îi urez un An Nou fericit. Dar nu era Diane la celălalt capăt al firului. Probabil că în momentul acela era legată de picioarele patului. Am închis înainte ca bărbatul ameţit de somn să apuce să mă întrebe cine sunt sau ce vreau.

La un moment dat, în luna ianuarie, am pierdut contactul cu realitatea. Nu îmi amintesc precis când sau cum s-a întâmplat, dar nu am mai dat pe la birou câteva zile la rând. Profesorul şi mama m-au găsit aşezat pe un scaun, în sufrageria apartamentului. O ambulanţă m-a dus la clinică. A fost ca şi cum m-aş fi întors acasă. La clinică nu trebuie să te prefaci, nu trebuie să te porţi ca şi cum totul ar fi roz şi totul va fi mai bine mâine. Ca şi cum nu ar exista un munte uriaş, albastru-închis, care se înalţă între tine şi valea însorită în care ai fi putut să trăieşti ca un hobbit vesel într-un luminiş, lângă un pârâu susurător. La clinică te poţi arunca în marea bântuită de furtună şi te poţi scufunda. Şi poţi rămâne la fund oricât doreşti. Închis în submarinul vieţii tale. După luni de aşteptare şi de gândire, m-am convins că mă păcăliseră. Am găsit lacune în explicaţiile lor, erori de logică, goluri în răspunsurile lor. Îmi închipuiam că fusesem victima unei farse planificate cu meticulozitate şi că jucasem cu atât de mult aplomb rolul inspectorului naiv, moralist, încât numele meu fusese deja inscripţionat pe soclul unei statuete Oscar. „Vă mulţumesc, vă mulţumesc… Mai întâi doresc să le mulţumesc părinţilor mei…“ Mi-i imaginam râzând de mine. Chiar dacă îmi astupam urechile cu palmele şi mă legănam în faţă şi în spate, tot le auzeam râsetele pătrunzătoare, isterice. „Maşina timpului!“ urlau de râs Llyleworth şi Arntzen, la unison. „Farfurii zburătoare!“ sughiţa Anthony Lucas Winthrop Jr. „Manuscrise biblice!“ exclama Peter Levi, cu respiraţia întretăiată de râs. „Comori merovingiene!“ pufneau mama şi Diane. Pe urmă îşi plesneau coapsele cu palmele şi cădeau pe spate de râs. Odată, înnebunit de furie, am sunat la SSI şi am cerut să vorbesc cu MacMullin. Bineînţeles că au zis că nu e acolo. *Mac Cine?* În zadar am încercat să dau de numărul lui de telefon de la Rennes-les-Château, unde nimeni nu părea să fi auzit de el. Am sunat de câteva ori la Institutul Schimmer, dar nu am reuşit să trec de manevrele politicoase de evitare ale recepţionistei.

Treptat, mânia şi indignarea s-au estompat. Foarte bine, m-au păcălit. Şi ce dacă? Mare brânză! Cel puţin le dădusem mari bătăi de cap. Dacă stai să analizezi, nu ar fi fost mare diferenţă pentru bunăstarea omenirii dacă, după opt sute de ani petrecuţi în pământ, racla ar fi ajuns în mâinile unui nemernic în loc să stea într-o vitrină sterilă, expusă într-un muzeu adormit de pe Strada Frederik. Datorită lui MacMullin

fusese găsită racla. Dacă nu ar fi fost el, pământul ar fi ascuns-o pentru alţi opt sute de ani. MacMullin merita să ştie secretul din raclă, chiar dacă era vorba de elixirul nemuririi.

M-au declarat sănătos şi m-au trimis acasă în mai. Mama a venit cu Mercedesul şi m-a luat de la clinică, apoi m-a condus până la etajul zece.

Pe la sfârşitul lui iunie, m-am dus la casa de la ţară, de lângă apă. De data asta, eram în concediu. Pe drum, am trecut pe la Mănăstirea Værne. Curăţaseră totul. Fermierul împrăştiase mormanele de pământ excavate şi semănase cereale. Doar groapa din jurul octogonului era izolată de restul cu un cordon de plastic portocaliu. Funcţionarii de la Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural încă se gândeau ce să facă cu situl istoric.

Când am deschis uşa casei de vară, am avut impresia că parfumul Dianei mă izbeşte în faţă. Am rămas în loc, vrăjit, cu mâna pe clanţă. Aproape că mă aşteptam să îi aud vocea. „Bună, scumpule! Ai întârziat.“ Aşteptam să îi simt sărutul umed pe obraz. Dar, când am închis ochii şi am adulmecat, nu am simţit decât miros de aer închis şi de praf.

M-am târât din cameră în cameră, trăgând draperiile, măturând muştele moarte de pe pervazuri şi deschizând puţin geamurile. M-am chinuit o vreme să deschid apa pe care o închisesem în iarnă.

Pe urmă am lăsat ideea că sunt în vacanţă să se strecoare în mine, greoi, leneş şi cald. Zilele calde şi nopţile sufocante alternau într-o plictiseală armonioasă.

Stau la soare pe terasă, îmbrăcat în pantaloni scurţi kaki şi încălţat cu sandale. La radio se anunţă temperaturile diverselor locuri pentru înotat. E destul de cald. Pare că Insula Bolærne pluteşte în ceaţa din depărtare. Oraşele Horten şi Åsgårdstrand apar ca nişte puncte înşirate de-a lungul coastei albastre Simt o pace profundă. Mi-am luat o bere rece, pe care am desfăcut-o cu o şurubelniţă. Câţiva adolescenţi chiuie şi strigă de pe trambulina instalată sus, pe lespezile netede de piatră ale ţărmului. O fată ţipă când cade în apă. Un băiat sare după ea. Alung leneş o viespe care se arată prea interesată de berea mea. Două rândunele de mare oscilează în vânt.

Din impuls, mă ridic de pe scaun, merg până la gardul grădinii şi verific cutia poştală. Ascuns printre plicuri neinteresante şi un fluturaş decolorat, trimis din satul Fuglevik, găsesc un plic mare. Nici nu vreau să mă gândesc de cât timp stă acolo. Expeditorul nu şi-a scris adresa pe plic, dar, judecând după ştampile, a fost expediat din Franţa.

Duc plicul în camera mea, ca un somnambul. Tai firul de aţă cu o forfecuţă de unghii şi vărs conţinutul pe birou: o scrisoare scurtă, un articol dintr-un ziar şi o fotografie.

Scrisoarea a fost scrisă de mână. Ortografia e încârligată, cu înfloriturii:

Rennes-le-Château, 14 iulie

Stimate domnule Beltø,

Nu mă cunoaşteţi, dar mă numesc Marcel Avignon şi sunt un medic de ţară pensionat, din Rennes-le-Château. Vă scriu acum la rugămintea unui prieten comun, Michael MacMullin, care mi-a dat numele dumneavoastră şi adresa reşedinţei de vară. Regret să vă anunţ că Grandseigneur MacMullin a murit azi-noapte. A decedat după o boală scurtă şi, din fericire, lipsită de dureri. Decesul a survenit azi-dimineaţă, la 4.30. I-am fost alături în ultimele ceasuri de viaţă, alături de mult iubita lui fiică, Diane. Printre ultimele lui dorinţe a fost să mă instruiască ce anume să vă scriu şi ce să vă trimit. Mai mult, a spus că destinatarul (şi acum sunt nevoit să citez cât de bine îmi permite memoria mea nu tocmai perfectă), fiind un tip dat naibii, va face ce va pofti cu aceste informaţii. Îmi permit să adaug că a vorbit cu atâta afecţiune, încât a fost limpede pentru mine că i-aţi fost un prieten foarte drag. Prin urmare, e o mare onoare şi plăcere pentru mine să duc la îndeplinire micul comision pe care domnul MacMullin m-a rugat să-l fac, şi anume să vă trimit un

articol de ziar şi o fotografie. Era convins că veţi înţelege legătura dintre ele. Sper că aşa va fi, deoarece, ca să fiu cinstit, eu nu vă pot ajuta. În final, vă rog să-mi acceptaţi condoleanţele, convins fiind că pierderea prietenului nostru vă va îndurera, aşa cum m-a îndurerat şi pe mine. Dacă vă pot ajuta cu cineva, nu pregetaţi să-mi scrieţi.

Al dumneavoastră,
M. Avignon

Fotografia e alb-negru şi redă fragmente dintr-un manuscris străvechi, aşezate pe o suprafaţă de sticlă mată, luminată de dedesubt. O mână într-o mănuşă de latex mătură cu grijă fire invizibile de praf.

Fragmentele de papirus sunt dispuse haotic, un puzzle care aşteaptă să fie pus cap la cap.

Literele sunt indescifrabile. Scrisul e mărunt, drept.

Ochii mi se umezesc.

Un manuscris…

Cu toate că nu pot citi alfabetul, nici desprinde vreun înţeles din literele străine, rămân la birou, studiindu-le. Nu ştiu precis cât timp fac asta, dar când revin la realitate – încordat, aplecat deasupra biroului, cu jurnalul deschis, alături de fotografie şi de articolul de ziar –, e aproape ora unsprezece.

Articolul e dintr-un ziar numit *La Dépêche du Midi*, din Toulouse.

Preoţii protestează împotriva renovării Bisericii Lelieu

Béziers. Poliţiştii din Béziers au arestat un grup de manifestanţi locali, inclusiv doi preoţi, care protestau ilegal în faţa bisericii Lelieu, cunoscută de localnici şi sub numele de Repos-du-Christ.

Biserica dezafectată, aflată la un kilometru de Béziers, a fost vândută luna trecută pentru trei milioane de euro unei firme cu sediul la Londra, al cărei nume nu a fost dezvăluit. Acum, această firmă organizează săpături arheologice în zonă. *La Dépêche du Midi* a obţinut informaţii care sugerează că autorităţile din Béziers au aprobat controversata achiziţie la presiunile guvernului francez. Jean Bovary, unul dintre cei doi preoţi arestaţi ieri, care este şi preşedintele consiliului de administraţie al recent înfiinţatului Trust pentru Conservarea Bisericii Lelieu, a strigat în mod repetat „Profanare!“, în timp ce era arestat.

Graham Llyleworth, un renumit profesor de arheologie, care conduce lucrările de excavare, afirmă că acest cumpărător secret nutreşte dorinţa sinceră de a „restaura vechea splendoare a bisericii“. Criticii au protestat vehement la auzul proiectului, care va presupune dezasamblarea şi reconstruirea bisericii, piatră cu piatră.

Criticii mai subliniază şi faptul că modul în care arheologii care lucrează în sit au abordat controversa nu a risipit temerile. Echipa a înălţat un gard de trei metri în jurul zonei, folosesc lumini nocturne şi au angajat o echipă de securitate care patrulează prin zonă şi ţine curioşii la distanţă. Llyleworth a comentat vag că „orice proiect arheologic trebuie separat de public într-o oarecare măsură“.

Conform legendei locale, biserica Lelieu a fost construită pe o peşteră în care se spune că ar fi fost îngropat un sfânt necunoscut. După ce a fost eliberat pe cauţiune, Bovary a spus că biserica este una dintre cele mai vechi din zona Pirineilor şi, probabil, din toată Franţa.

„Sectorul în stil roman al bisericii, aşa cum poate fi văzut azi, a fost terminat în 1198“, afirmă Bovary. „Dar părţile construite în stil clasic târziu datează încă din anul 350 d.H., în special zona numită Aripa Vestică, precum şi curtea în care se pot vedea ruinele vechii temelii. Potrivit legenedelor locale, chiar şi înainte de anul 350, acolo a existat un lăcaş de cult creştin timpuriu.“

Bovary se teme că arheologii vor încerca să sape până la mormântul care, conform legendei, este sigilat în stânca de sub altar. „Lăsaţi morţii să se odihnească în pace!“ cere acesta.

Llyleworth neagă că echipa sa ar căuta un presupus mormânt. „Nu avem cunoştinţă despre vreun mormânt care să existe sub biserică“, spune el. „Dacă se dovedeşte contrariul, bineînţeles că vom respecta demnitatea sfântului înhumat.“

Mă uit gânditor la scrisoare, la articolul din ziar şi la fotografia manuscrisului pe papirus. Mă gândesc la Diane şi la Grethe, la Michael MacMullin, la mănăstirea din deşert, la ce se ascunde sub biserica din Béziers.

Mă uit pe fereastră, iar în mine se aprind tăciunii curiozităţii şi ai nerăbdării. Acolo, undeva, aşteaptă întrebări, taine.

Jos, în sufragerie, mecanismele vechii pendule zbârnâie. Ceasul ticăie şi funcţionează, dar niciodată nu indică ora corectă. Trăieşte după propriul timp şi e mulţumit aşa. Dintr-odată, începe să bată ora,

vesel. E ora 11.30: ding, dong!

Ceva începe să se dezmorţească în mine: o nevoie încăpăţânată de a şti, de a înţelege.

Stiloul meu scârţâie pe hârtie – o tapiserie de cuvinte şi de amintiri. Dar mereu e loc de mai mult. Nimic nu se sfârşeşte vreodată. Închid nerăbdător jurnalul. Povestea nu s-a sfârşit. Nu trebuie decât să aflu ce se întâmplă mai departe.

Mulţumiri

Nicio carte nu poate fi creată fără alte cărţi.

Mănăstirea Værne, străvechea reşedinţă a Cavalerilor Ionaiţi – cu enigmele ei arheologice şi misticismul său – poatre fi văzută şi astăzi în Norvegia, dacă mergeţi cu maşina prin Moss şi o luaţi spre sud, către Fuglevik. Am găsit informaţiile despre Mănăstirea Værne şi şederea mai lungă de trei sute de ani a Cavalerilor Ioaniţi în Norvegia în cartea *Gårder og slekter i Rygge* („Ferme, domenii şi genealogii ale comitatului Rygge“), scrisă de Ingeborg Flood (Rygge Sparebank, 1957) şi în volumul *Bygdehistorien i Rygge* („Istoria satului Rygge“) până la 1800, scrisă de Lauritz Opstad şi Erling Johansen (Rygge Sparebank, 1957), printre altele.

Dacă sunteţi fascinaţi de misterele cu privire la Bérenger Saunière şi Rennes-le-Château, vă recomand cartea *The Holy Blood and the Holy Grail* (1982), scrisă de Michael Baigent, Richard Leigh şi Henry Lincoln. Cu toate că m-am inspirat din multe dintre scandaloasele lor ipoteze, nu am făcut decât să ating tangenţial hăţişul de teorii conspiraţioniste religioase.

Pentru analize mai amănunţite ale lui Isus ca personaj istoric şi ca personaj religios, vă recomand volumul subţire, dar substanţial al lui Jacob Jervell, *Den historiske Jesus og Mannen som ble Messias* („Isusul istoric şi omul care a devenit Mesia“), de Karl Olav Sandnes şi Oskar Skarsaune.

Îi mulţumesc lui Tom Koch, de la canalul public de televiziuneWBGH. Le sunt îndatorat pentru docmentarul lor, *From Jesus to Christ*.

Manuscrisul Q există ipotetic. Savanţii de la Institute for Antiquity and Christianity din California au reconstituit manuscrisul Q cuvând cu cuvânt, verset cu verset.

Evanghelia după Toma a fost tradusă în norvegiană după lansarea primei ediţii norvegiene a prezentului roman.

Asemenea personajelor care mişună prin paginile acestui roman, SSI-ul şi Institutul Schimmer există doar în imaginaţia mea şi a dumneavoastră.

Vreau să le mulţumesc tuturor experţilor răbdători şi instituţiilor care m-au ajutat furnizându-mi informaţii, opinii, sugestii şi corecturi: Universitatea din Oslo, Oficiul Regal Norvegian al Patrimoniului Cultural, British Museum şi CERN (laboratorul european pentru fizica particulelor). Îi mulţumesc editorului meu de la Aschehoug, Øyvind Pharo, lui Knut Lindh, lui Olav Njaastad, Idei Dypvik şi, ca de obicei, lui Åse Myhrvold Egeland pentru că mi-au citit manuscrisul şi şi-au adus contribuţia nepreţuită. Îi mulţumesc lui Jon Gangdal, lui Sebjørg J. Halvorsen şi Annei Weider Aasen. Pe lângă faptul că a făcut

recenzii foarte favorabile romanului *Sirkelens ende* (*Capătul cercului*) în toiul agitaţiei create în jurul cărţii *Codul lui Da Vinci*, Bjørn Are Davidsen m-a ajutat, fiind un minunat partener de dezbatere în ceea ce priveşte interpretările mele teologice. Îi mulţumesc ziaristei Kaja Korsvold, de la *Aftenposten*, care a scos la lumină romanul *Sirkelens ende*, de pe rafturile de cărţi prăfuite. Îi mulţumesc agentului meu, Johan Almqvist, de la Agenţia Aschehoug, şi lui Øyvind Hagen, de la Bazar, care au contribuit amândoi la publicarea internaţională a romanului. Le mulţumesc lui Øyvind Pharo, lui Even Råkil, Alexander Opsal şi celorlalţi de la Editura norvegiană Aschehoug, care au readus la viaţă, cu entuziasm înnoit, o carte uitată, veche de trei ani.

Niciuna dintre cărţile sau experţii pe care i-am folosit drept surse ori pentru consultanţă nu se fac răspunzători pentru derapajele imaginaţiei mele, nici pentru nenumăratele licenţe poetice pe care mi le-am permis.

Le mulţumesc din inimă lui Åse, Jorunn, Vegard şi Astrid… pentru timpul acordat.

Tom Egeland

Bibliografie

Oricine doreşte să studieze în amănunţime temele teologico-istorice prezente în carte şi întrebările legate de Codul lui Da Vinci are nenumărate cărţi din care poate alege. Le puteţi găsi în librăriile din oraşul dumneavoastră sau în librăriile online. Iată o mică selecţie:

Mannen som ble Messias („Bărbatul care a devenit Mesia“) (Karl Olav Sandnes şi Oskar Skarsaune), Norsk Kristelig Studieråd/NRK/IKO

Apokryfe evangelier („Evangheliile apocrife“) (ed.: Halvor Moxnes şi Einar Thomassen), Verdens hellige tekster („Scrierile sfinte ale lumii“), De norske bokklubbene (Cluburile de lectură norvegiene)

Jesus. Bibelens fire evangelier („Isus. Cele patru evanghelii ale Bibliei“) (ed.: Jacob Jervell), Verdens hellige tekster („Scrierile sfinte ale lumii“), De norske bokklubbene (Cluburile de lectură norvegiene)

Gnostiske skrifter („Scrieri gnostice“) (ed.: Ingvild Sælid Gilhus şi Einar Thomassen), Verdens hellige tekster („Scrierile sfinte ale lumii“), De norske bokklubbene (Cluburile de lectură norvegiene)

Den historiske Jesus („Isusul istoric“) (Jacob Jervell), Land og kirke

Thomasevangeliet („Evanghelia după Toma“) (Svein Woje şi Kari Klepp), Borglund forlag

Jesus døde ikke på korset. Urevangeliet Q. (“Isus nu a murit pe cruce. Q, Evanghelia originară“) (Svein Woje şi Kari Klepp), Borglund forlag

The Da Vinci Code (*Codul lui Da Vinci*), (Dan Brown)

The Da Vinci Hoax („Farsa Da Vinci“), (Carl Olson şi Sandra Miesel), Ignatius Press

The Holy Blood and the Holy Grail (Michael Baigent, Richard Leigh şi Henry Lincoln)

The Dead Sea Scrolls Deception (Baigent/Leigh)

The Messianic Legacy (Baigent/Leigh/Lincoln)

Hidden Gospels (Philip Jenkins), Oxford University Press

Jesus and the Victory of God: Christian Origins and the Questions of God (N.T. Wright)

The Contemporary Quest for Jesus (N.T. Wright)

From Jesus to Christ: The Origins of the New Testament Images of Jesus (Paula Friedriksen), Yale University Press

Marginal Jew: Rethinking the Historical Jesus (Jospeh Meier), Anchor Bible

The Templar Revelation (Lynn Picknett şi Clive prince), Cambridge University Press

The Trials of the Templars (Malcom Barber), Cambridge University Press

Iată câteva site-uri web care clarifică temele discutate în roman:

www.bibelen.no

www.katolsk.no

Evanghelia după Toma: www.thomasevangeliet.no

Evanghelia după Toma: http://dromsmia.no/tomas.htm

Claremont Graduate University: www.cgu.edu

School of Religion at CGU: http://religion.cgu.edu

Ancient Biblical Manuscript Centre: www.abmc.org

Claremont School of Theology: www.cst.edu

Society of Biblical Literature: www.sbl-site.org

American Schools of Oriental Research: www.asor.org

The Oriental Institute of the University of Chicago: www.oi.uchicago.edu

ArchNet, WWW Virtual Library: http://archnet.asu.edu/Archnet

Duke Papyrus Archive: http://scriptorium.lib.duke.edu/Papyrus

Journal of Religion and Society: www.creighton.edu/JRS

Crisler Biblical Institute: www.crislerinstitute.com

Jesus Studies: www.jesusstudies.net

Despre Matei, Marcu şi Luca: http://www.mindspring.com/~scarlson/synopt/faq.htm